

דברי הכנסת

הישיבה המאה-ותשעים-ושש של הכנסת הארבע-עשרה

יום רביעי, כ"ז באדר התשנ"ח (25 במרס 1998)

ירושלים, הכנסת, שעה 10:03

תוכן העניינים

דברי יושב-ראש הכנסת

הצעה לסדר

שאליות בעל-פה

תחנת מגן-דוד-אדום ברחבת הכותל המערבי

חנינה לעברייני חנייה

הצעת חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון)

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הצעת חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הצעת חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס)

(תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הצעת חוק חובת מכרזים (תיקון מס' 10), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הצעת חוק החנינה – שנת היובל, התשנ"ח-1998

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

הצעת חוק החנינה, התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ז' בוימ)

הצעת חוק החנינה לשנת היובל, התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ח' דיין)

הצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל

(הצעת חבר הכנסת ח' אורון)

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל

(הצעת חבר הכנסת ח' אורון)

הצעת חוק העונשין (תיקון – גזענות), התשנ"ז-1996

(הצעת חבר הכנסת א"ח שאקי)

הצעת חוק העונשין (תיקון – איסור הטפה להמרת דת), התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ר' פנחסי)

דברי ברכה של יושב-ראש הכנסת למזכ"ל האו"ם קופי אנאן

הצעת חוק חובת שירות המדינה, התשנ"ז-1997

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998

(קריאה ראשונה)

הצעת ועדת הכלכלה בדבר חלוקת הצעת חוק הטיס, התשנ"ו-1996

הצעת חוק השתלמות נהגים מקצועיים, התשנ"ז-1996
(הצעת חבר הכנסת א' גולדשמידט)
הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מערכת אורות בלימה), התשנ"ז-1997
(הצעת חבר הכנסת ח' מירום)
הצעת חוק הפסיכולוגים (תיקון – פרסום), התשנ"ח-1998
(הצעת חברת הכנסת ד' איציק)
הצעת חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון – הרחבת הגבלה), התשנ"ח-1997
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)
הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1997
(הצעת חבר הכנסת ר' אלול)
הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1998
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)
הצעת חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] (תיקון – השוואת גובה קצבת זיקנה לשכר מינימום),
התשנ"ז-1997
(הצעת חברת הכנסת ס' לנדבר)
הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – השוואת מעמד מפלגה המהווה חלק מסיעה
בכנסת), התשנ"ח-1998
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)
הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה כפולה
בבחירות לרשויות המקומיות), התשנ"ח-1998
(הצעת חברת הכנסת ע' מאור)
הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – החמרת ענישה), התשנ"ז-1997
(הצעת חבר הכנסת א' פינס-פז)
הצעה לסדר-היום
מדיניות ישראל בדרום-לבנון
הצעות לסדר-היום
הסיקור הטלוויזיוני של אירועי שנת היובל
הצעה לסדר-היום
שנה למבצע ליטני
הצעות לסדר-היום
עמדת הוועידה בעניין השואה
הצעות לסדר-היום
ביקור שר החוץ הבריטי בישראל
הצעה לסדר-היום
התפטרותו של דני יתום
שאלות ותשובות
אסון המכבייה ויהדות אוסטרליה
התחייבות ראש הממשלה לפסק זמן בבנייה בהתנחלויות

רצח סוחרי קרקעות

מימוש "זכות השיבה" במסגרת הסכם אוסלו

ביטול תוכנית לערבים-נוצרים ב"קול ישראל"

שירותי תרגום לאוכלוסיית לקויי השמיעה בשידורי הטלוויזיה

הקצאת 300,000 ש"ח לחגיגות שנת ה-50 בחברון

הגירת ערבים מחוץ-לארץ ליו"ש

המשא-ומתן לשלום עם סוריה

חלוקת מענקים לסטודנטים ערבים

תפקידו של הצלם בועז עופרי בלשכת ראש הממשלה

שאלות בעל-פה

גיוס דרוזים למשטרה ולמשמר הגבולסאלח טריף (העבודה):

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון)

(הוראת שעה), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

הצעה לסדר-היום הצורך בהקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לגבי הפשעים אשר בוצעו

נגד האוכלוסייה הערבית בתקופת הממשל הצבאי

הצעות לסדר-היום

החלטת "הבימה" להציג בשבת

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הצעות לסדר-היום

סדרת "תקומה" בטלוויזיה

הצעה לסדר-היום

חשיפת מציאותם של עצירים מינהליים לבנונים

דברי יושב-ראש הכנסת בסיום כנס החורף

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה

ליותר מרשות אחת), התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת א' פינס-פז)

הצעה לסדר-היום

תדמית העלייה מחבר המדינות

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ר' ברונפמן)

שאלות ותשובות

פינוי אתר הקרוונים נווה-כרמל
פינוי עולים מאתר הקרוונים בירושלים
תוכניות בשפה הרוסית בטלוויזיה החינוכית
הטיפול בבקשות לאיחוד משפחות
התייקרות הארנונה
שינוי כתובת של תושבי כפר בנגב
אישור שהייה בארץ למתנדבת מגרמניה
מצבה הכספי של המועצה המקומית בענה
תחום השיפוט של היישוב תרשיחא
פיתוח היישובים הערביים אשר זכו לאחרונה להכרה
חידוש אשרת שהייה של עובדים זרים
עיכוב בהעברת תקציב המועצה הדתית עכו
ארגון "יד לאחים"
דרישה לווייתור על אזרחות ירדנית כתנאי לקבלת אזרחות ישראלית
המועצה האזורית עוספיא
תחום השיפוט של המועצה האזורית עילוט
המשבר הכספי במועצה המקומית כפר-כנא
תחום שיפוט המועצה האזורית אור-עקיבא
הקמת קרן לסיוע לעסקים הפועלים בשבת על-ידי עיריית אילת
העלאת הארנונה ביישוב צורן
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה הראל-מבשרת-ציון
התקנת גדרות הפרדה באשדוד
פעילות החשב המלווה לעיריית עכו
שיעור הארנונה לתלמידי ישיבה בתל-אביב
סירוב משרד הפנים לבקשת אזרחות
המינהל הקהילתי ברמות בירושלים
קיפוח הציבור החרדי בירושלים
חנויות לממכר מוצרי טרפה
שיעור הארנונה למוסדות ציבור בנהרייה
שיעורי הארנונה לבתי-חולים
החלטת הוועדה הקרואה בבני-ברק
היישוב הקהילתי עין-שריד
שכונת הרכבת בלוד
תנאי הקבלה ביישוב אדם
המלצות ועדת-גדיש
הדיור המוגן לקשיש בחיפה
הפרטת המרכז להנחות שכירות

שכונת הרכבת בלוד

טופס הסרת חיסיון בנקאי למקבלים סיוע בשכר דירה

אומדן הביקוש של דיור למגורים

שיכון חרדים בעיר חדרה

פרויקט "בנה ביתך" באשלים

מכירת דירות ברכס שועפאט

טופס הסרת חיסיון בנקאי למקבלים סיוע בשכר דירה

משכנתאות ליישובי הדרוזים ברמת-הגולן

טופס הסרת חיסיון בנקאי למקבלים סיוע בשכר דירה

בניין מגורים רעוע בקריית-גת

סיוע בדיור למגזרים ייחודיים

מדיניות הסיוע לזוגות נזקקים

מכירת דירות ורכישת דירות על-ידי "עמידר"

דברי יושב-ראש הכנסת

היו"ר ד' תיכון:

היום יום רביעי, כ"ז באדר התשנ"ח, 25 במרס 1998 – ישיבת הכנסת נפתחת. השעה 10:00; הקדמנו בשעה. היום הוא היום האחרון של כנס החורף, מושב ארוך, מתיש, פורה. הרבה הישגים, וגם כישלונות פה ושם. היום עמוס לעייפה.

בעוד כשעה וחצי יגיע לכאן מזכיר האו"ם קופי אנאן.

נסים דהן (ש"ס):

בעוד שעתיים, בשעה 12:00.

היו"ר ד' תיכון:

ברבע ל-12:00.

נסים דהן (ש"ס):

בסדר-היום כתוב 12:00.

היו"ר ד' תיכון:

כן, כן. אבל הוא מסייר בבניין, נפגש עם כל מיני אנשים, ועדות. אנחנו גם מארחים אותו לארוחת צהריים, וכל זה השתנה, כי היינו צריכים לארח אותו לארוחת ערב.

יש לנו סדר-יום משוגע, עם כל מיני נושאים דחופים שצריך לטפל בהם במהירות ולהתחיל לדון בהם היום וגם לגמור היום. יהיו שינויים ונושאים יעלו, יוצבו על סדר-היום ובאותה מהירות הם גם ירדו. אבל אני מתנחם בכך, שהשבוע הזה היה הרבה יותר מסודר מאשר שבועות דומים בכנסות אחרות, ולו רק בתחום החקיקה, שלא היה לחץ של עשרות רבות של הצעות חוק בקריאה שנייה ושלישית.

רבותי, אם אנחנו עוסקים בפרידה, היום תהיה ההופעה האחרונה של מר רדיו וטלוויזיה, מר אלימלך רם. הוא מסיים את תפקידו ברשות השידור, אם הבנתי נכון, ואצלנו בכנסת. הוא ליווה אותנו במשך

שנים רבות בכל תפקידיו הרבים, גם ככתב מטעמה של הטלוויזיה לכנסת, ולאחר מכן כמי שליווה במשך שנים את ערוץ-33. הוא נפרד מאתנו ונשאר בתוכנו בתפקידים אחרים, ואני מאחל לו הצלחה רבה.

כל מי שרואה איזה סרט, או יומן "תקומה", כל סדרה דוקומנטרית, קולו של אלימלך רם נשמע מלווה את כל אותם סרטים ישנים ותוכניות הרדיו. אני עוד זוכר אותו מ"תיבת נוח". חבר הכנסת זאבי, אתה זוכר את "תיבת נוח"? כן.

האיש שבעצם עיצב את הרדיו והטלוויזיה מסיים, ואנחנו מוקירים, מצדיעים ואומרים לך תודה.

הצעה לסדר

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת מודי זנדברג. יש לו הצעה לסדר הדין – דקה, בבקשה.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

תודה, אדוני היושב-ראש.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, בימים האחרונים נדונה בהרחבה בממשלה, בכנסת ובכלי התקשורת היוזמה החדשה ליישום החלטת האו"ם 245, הקוראת להסגת כוחות צה"ל מדרום-לבנון עם סידורי ביטחון נאותים.

יוסי שריד (מרצ):

לא 245. 425.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

סליחה, אני טעיתי בקריאה – 425.

היו"ר ד' תיכון:

אם כבר תיקנו את המספר, תרשה לי לתקן ולהיות מדויק יותר: זה 426.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

נדונה החלטת האו"ם 425 או 426 הקוראת להסגת כוחות צה"ל מדרום-לבנון – –

היו"ר ד' תיכון:

5 ו-6.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

– – עם סידורי ביטחון נאותים. עניין זה אף עמד במרכז פגישתו של ראש הממשלה עם מזכ"ל האו"ם קופי אנאן. אסור שבמסגרת הסכם שיביא להוצאת החיילים מלבנון ישאירו ללא פתרון, במודע, את עניין שלושת נעדרי קרב סולטן-יעקוב – זכריה באומל, צביקה פלדמן ויהודה כ"ץ, ואת נוט חיל האוויר רון ארד.

עד היום הוחמצו הזדמנויות לסיום פרשה כאובה זו. אסור שנחזור על הטעות. משפחות הנעדרים עוברות סיוט מתמשך של 16 שנה, תלויות בין תקווה מרסיס מידע אחד לייאוש מפיסת מידע אחר. לידיעתי הובא שאתמול הגיע אל יונה באומל מידע חדש ממקור בכיר בממשל הסורי, שטען שלידי "א-צעיקא", שהינו פלג פרו-סורי באש"ף, נפלו שבויים חיים ופצועים מקרב סולטן-יעקוב. מידע זה רק מעצים את דחיפות הנושא. תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה.

שאלות בעל-פה

היו"ר ד' תיכון:

אנחנו עוברים לסדר-היום. חבר הכנסת נסים דהן שואל את שר הבריאות שאילתא בעל-פה בנושא:
תחנת מגן-דוד-אדום ברחבת הכותל המערבי. בבקשה.

תחנת מגן-דוד-אדום ברחבת הכותל המערבי

נסים דהן (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, תודה רבה.

אדוני השר, השבועון "בקהילה" מגלה – רצוף בזה צילום הידיעה – כי זה חמש שנים תחנת מגן-דוד-אדום בכותל המערבי אינה מאוישת. כידוע, מדובר באזור הומה, בעיקר בחגים הבאים עלינו לטובה, בסוכות ובפסח.

רצוני לשאול:

1. האומנם כן?

2. מתי הוקמה התחנה ומדוע נסגרה?

3. האם תופעל התחנה דרך קבע?

4. מי אמור לממן את הפעלתה?

היו"ר ד' תיכון:

תודה. ישיב שר הבריאות.

שר הבריאות י' מצא:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, זו גם ההזדמנות לברך אותך ואת הכנסת בפגרה נעימה ולהביע תקווה שחברי הכנסת יחזרו בשלום ונוכל להמשיך גם את העבודה הפרלמנטרית. אנחנו בממשלה ממשיכים לעבוד גם בעת הפגרה. שתהיה לכולכם חופשה נעימה.

בתשובה על השאלתא אני רוצה לומר כך: ברחבת הכותל המערבי פעלה תחנת מגן-דוד-אדום עד לפני כחמש שנים, אכן נכון. התחנה פעלה מתוך צריף מט לנפול, רעוע ודולף מים, שהוקצה לצורך זה על-ידי המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים. מרכז זה היה אחראי לתחזוקתו של המבנה. בהעדר תנאים נאותים לטיפול בפצועים ובחולים במבנה זה, הורה מנכ"ל מד"א דאז לסגור את המבנה ואת הפעילות בו עד אשר ישופץ, באחריות המשרד לענייני דתות.

למרות דרישות חוזרות ונשנות לא שופץ הצריף, ולכן לא התאים להחזרת הפעילות של מד"א בתוכו. הדברים הגיעו לידי כך, שהציוד בצריף נרטב והיווה סכנה למטפלים ולמטופלים.

כיום ניתנים שירותי מד"א לאזור הכותל באמצעות תחנת מד"א ירושלים. היקף הפעילות בימי חול נמוך ביותר, ובממוצע נדרש מד"א לפינוי אחד בכל יומיים. בימים שבהם צפויה השתתפות קהל רב באירועים באזור הכותל, לדוגמה בחגים, יוזם המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים תגבור של כוחות משטרה ומד"א.

שירותי מד"א ממומנים, אני מדגיש: ממומנים, מתקציבי המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים, שאחראי לכלל השירות במקום.

ככלל, משרד הבריאות אינו מתקצב לממן את הקמתן ואחזקתן של תחנות מד"א בכל הארץ. תחנות מד"א וצוותי אמבולנסים ממומנים על-ידי מכירת שירותי הפינוי. הכנסות מד"א אמורות לתת מענה גם על צורכי הכוננות של הארגון.

אני, כשר הבריאות, מוכן לדון בחידוש השירות ברחבת הכותל, לאחר בחינה מחודשת של הצורך בפתיחת התחנה. אני חושב שיהיה בכך צורך במצב של המוני מבקרים. אני לא מקבל את הדעה המסתעית כאן בדברים שהכינו לי. אני חושב שיש מקום, אבל עם זאת, אני רוצה לבדוק ולנסות לתאם – אם תוכל לסייע בידי אשמח מאוד – בין הגורמים החייבים לשאת בנטל המימון של השירות, כי מד"א לא ייקח את זה על עצמו, לא כך הוא נוהג. משרד הבריאות לא יממן, אין לו תקציב לזאת; צריך לתאם בין גורמים. כך תיאמנו גם בין רשויות שונות במקומות שונים בארץ, והגענו לסידורים שונים.

אם תסייע לי בתיאום הזה – מציאת הסדר דומה לזה שהיה בעבר בין מד"א לבין המרכז לפיתוח המקומות הקדושים – אשמח מאוד. כל זה מותנה במציאת אכסניה נאותה לשירות ומימון שיכסה את עלויות ההפעלה.

אשמח לכל סיוע כדי לנסות לקבל את התיאום הזה ולהגיע אליו.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת דהן – שאלה נוספת.

נסים דהן (ש"ס):

אדוני השר, אני מודה לך מאוד, בעיקר על סוף התשובה, כיוון שבתחילת התשובה היתה לי הרגשה שמגלים את הכדור למגרש של מישהו אחר. אבל, אני שמח שכבוד השר עלה על העניין הזה, ובסוף התשובה – זו באמת התשובה האמיתית שצריכה להיות, אף שיש שם גורמים שאולי מועלים בתפקידם ולא דואגים שתהיה שם תחנה נאותה, קרי האחראים למקומות הקדושים, אבל משרד הבריאות, מצדו, יעשה כל מאמץ כדי שאפילו אם אחרים לא עושים את עבודתם – משרד הבריאות יתריע וישתדל.

אדוני השר, אני לא צריך להאריך, זה פיקוח נפש כשיש שם המוני מבקרים, במיוחד, וזו השאלה השנייה שלי, אדוני היושב-ראש, אדוני השר, שהשנה יש לנו חול המועד ארוך, שלא כמו בשנים קודמות שבהן היתה שבת באמצע חול המועד. השנה חול המועד יהיה ארוך, ומטבע הדברים המוני בית ישראל ינצלו את פגרת החגים ואת חול המועד הארוך לטיולים בכל רחבי הארץ, ובמיוחד בירושלים, שזו מצווה מיוחדת לעלות אליה לרגל. בירושלים צפויים המון מבקרים.

היו"ר ד' תיכון:

לסיים.

נסים דהן (ש"ס):

אדוני, האם שר הבריאות נתן דעתו על כך, והאם הוא יוכל לספר במשפטים קצרים איך נערך משרדו לחול המועד הקרוב? תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת אופיר פינס-פז, בבקשה.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אני חושב שהשאלתא של חבר הכנסת דהן היא שאלתא במקומה. לא בדקתי עד כמה העניין בכותל מעורר דאגה, אבל על פני הדברים, בלי לבדוק, נדמה לי שהכותל הוא מקום כזה שבאמת המוני עם ישראל באים אליו, ולצדו גם לא פעם אחת ולא פעמיים, מכל מיני סיבות, נוצרות שם התפתחויות שמחייבות, לפי דעתי, נוכחות גם של מגן-דוד-אדום.

בהזדמנות הזאת אני רוצה לשאול אותך, אדוני השר, אני מרגיש שמגן-דוד-אדום, עם כל הרצון הטוב שלו להגיש שירות במהירות הבזק, בזמן אמת, לכלל הציבור ברגעיו הקשים ביותר, לא פעם אחת ולא פעמיים אני שומע את הוויכוח הזה: הוא לא הגיע בזמן, הוא כן הגיע בזמן; הזעקנו מגן-דוד-אדום

והוא הגיע אחרי חצי שעה, אחרי רבע שעה, אחרי 20 דקות. התחושה הזאת חוזרת יותר מפעם אחת, ואתה גם ביטאת את זה באיזה מקום.

מגן-דוד-אדום הוא שירות ציבורי ממלכתי; הוא לא איזה עסק פרטי של משרד הבריאות. אין עליו אחריות מיניסטריאלית. אני חושב שמשרד הבריאות חייב לדאוג לכך שלמגן-דוד-אדום יהיו כל הכלים, כל המשאבים וכל היכולת להציל חיי אדם במדינת ישראל. זה תפקידו, ותפקידך, אדוני השר, לפי דעתי, לדאוג שהוא יוכל לבצע את תפקידו בצורה הטובה ביותר.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת רענן כהן.

רענן כהן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, כנסת נכבדה – – –

היו"ר ד' תיכון:

תבקש מהם, חבר הכנסת רענן כהן, בהיותך מזכיר המפלגה, שלא יפריעו לך מאחור.

רענן כהן (העבודה):

ברשותך, אני רוצה קודם כול לאחל לכל בית ישראל חג שמח.

אינני מתנגד לשאילתא, ואני חושב שתוכנה בהחלט צודק, אבל הייתי מבקש לשאול. לפני שאנחנו מגיעים לנושא הכותל, יש יישובים רבים במדינת ישראל שאין להם אפילו תחנה אחת של מגן-דוד-אדום, ולפעמים קורים מקרים נוראים ואי-אפשר להגיע אליהם. יש אזורים רבים שרק תחנה אחת משרתת את כל היישובים בהם, ואם אנחנו מדברים על דאגה – אנחנו צריכים לראות את התמונה הכוללת, איך אנחנו דואגים לציבור שנזקק למגן-דוד-אדום. לכן אני פונה לשר. צריך לעשות את האיזון המתאים, צריך לראות את התמונה הנכונה גם בכותל, אבל גם בכל אותם יישובים שזקוקים, וכפי שאמר השר, ובצדק, כל המערכת הזאת לא ממומנת על-ידי משרד הבריאות, הוא גם לא יכול לממן אותה, כך שאנחנו צריכים לדאוג לחלוקה צודקת לכלל הציבור, ולא רק לגוף מסוים. קודם כול עם ישראל והציבור בישראל.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. ישיב שר הבריאות, בבקשה.

שר הבריאות י' מצא:

אדוני היושב-ראש, תודה. לחבר הכנסת דהן. כפי שאמרתי, אני אנסה לתאם בין כל הגורמים ולהסתייע בך, אם רק ניתן יהיה, כדי להביא להפעלה של מד"א ליד הכותל. אני חושב שיש חשיבות גדולה להפעלה כזאת במקום שהוא בדרך כלל הומה ציבור רב, וההיערכות צריכה להיות יותר גדולה.

לגבי חול המועד פסח, שמעתי את ההערה, חבר הכנסת דהן. אני אבדוק ואביא זאת בחשבון. אני אבוא בדברים עם מד"א, לראות מה הם יכולים לעשות, לפחות בשבוע הזה, כדי ליצור איזו היערכות זמנית.

לחבר הכנסת אופיר פינס-פז, תחושת ההגעה בזמן היא רק תחושה. יש מקרים שאומנם מתקשים, מד"א מגיע בדרך כלל בזמן נכון. השירותים שלהם בשנה האחרונה שופרו מאוד. הם עמדו במשימות קשות מאוד בשנה ובשנתיים האחרונות, עסקו בהצלת חיי אדם, וזה גם הרגע – למרות התחושה שלא מגיעים בזמן, לעתים – לומר למד"א מלה טובה.

לחבר הכנסת רענן כהן, יש מערכים של מד"א שמקיפים את כל הארץ. ודאי שזה לא מספיק, ודאי שהיה צריך להוסיף יותר; הכול שאלה של תקציבים של אותם גורמים שמקבלים את השירות של מד"א. יש גורמים, כגון חברות ביטוח – יש אתן התדיינויות קשות – שמסרבים לשלם, ויש בנושא חקיקה בכנסת שלא התקדמה, שצריכה להסדיר זאת. זה כרוך בתקציבים גדולים, ואני מטפל בזה כדי להביא לידי סיום את המחלוקות התקציביות. אבל, יש מערכים ארציים, ולא צריך להשוות כל דבר מסוג זה להיערכות שאני בדעה שהיא צריכה להיות ליד הכותל. תודה רבה וחג שמח לכולכם.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת דוד טל שואל את שר הפנים בנושא חנינה לעברייני חנייה. בבקשה.

חנינה לעברייני חנייה

דוד טל (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, כבוד השר, במסגרת אירועי ה-50 למדינה העלה העיתון "תל-אביב" הצעה לחון את חייבי הכספים לעיריית תל-אביב בגין דוחות חנייה.

רצוני לשאול:

האם שוקל משרד הפנים חנינה כללית בכל הרשויות המקומיות בארץ לכל חייבי הכספים בגין חניות במקומות האסורים?

היו"ר ד' תיכון:

תודה. אדוני שר הפנים, בבקשה.

שר הפנים א' סויסה:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מקווה שהיום יעברו הצעות החוק בנושא החנינה. בהחלט אביא את ההיבט שהעלית היום, חבר הכנסת דוד טל, בדיוני הוועדה לקראת הכנת החוקים לקריאה שנייה ושלישית, אם כי ההשלכה של העניין הזה היא השלכה כספית לא קטנה, אבל אני בהחלט מוכן לבדוק זאת, לאחר שההצעות תעבורנה היום.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת דוד טל, אתה רוצה לשאול?

דוד טל (ש"ס):

לא, אני מסתפק בדברי השר.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אליעזר זנדברג, בבקשה, שאלה נוספת.

מה יהיה עם אלה ששילמו אתמול אלפי שקלים?

דוד טל (ש"ס):

מה יהיה עם אלה שהשתחררו מבית-הסוהר?

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

הם יהיו פטורים מלבצע עבירות לאחר החנינה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

החנינה היא בסמכות הנשיא.

אליעזר זמברג (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אני רוצה לכוון את שאלתי לאספקט אחר של ענייני החנינה. ברשויות מקומיות מתקיימים הליכי משמעת נגד עובדים שונים של הרשות. שאלתי היא, האם במסגרת הבחינה הכוללת והגורפת של שחרור הרסן והתרתו, האם נבדקת האפשרות גם לעצור הליכים שכאלה נגד עובדי רשות במסגרת החנינה הכללית? תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת טלב אלסאנע.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, כבוד השר – – –

היו"ר ד' תיכון:

רבותי. חבר הכנסת גולדשמידט. חבר הכנסת פינס, אתה יכול לפזר אותם שם?

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

כבודו, יש להם רשיון להפגין כאן?

היו"ר ד' תיכון:

סדרן, תסגור שם את הדלת.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אני רוצה לשאול את כבוד השר בעניין המגמה לתת חנינה לגבי חנייה שלא כדין במסגרת הרשות המוניציפלית. לדעתי, זה צעד חשוב וחיובי, שאני מברך עליו. מדוע לא להחיל זאת גם לעניין פטור מחובות לגבי אותם אנשים שלא הצליחו לשלם את הארנונה לרשויות המוניציפליות, ובזה גם לאפשר לפתוח דף חדש לרגל 50 שנה לקום המדינה?

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני השר, אני מציע לתת להם מענק.

היו"ר ד' תיכון:

גם מס הכנסה. חנינה גם לחייבים במס הכנסה.

קריאה:

גם פטור מתעודת בגרות, תעודת שליש, תעודת יושר.

שר הפנים א' סויסה:

אדוני היושב-ראש, אני מציע לכל חברי הכנסת, שנהיה כולנו קשורים בתוך המסגרת של הצעות החוק שהונחו היום על שולחננו, הן הצעות חוק שנותנות פתרון שקול והגיוני, ולא נשחרר את הרסן ונחון כאן את כל עם ישראל מכל מיני חובות. תשובתי אמורה גם לחבר הכנסת זנדברג וגם לחבר הכנסת טלב אלסאנע.

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, השר לקליטת עלייה לא הגיע, וגם השואל, חבר הכנסת אדיסו מאסלה לא הגיע, ואנחנו מתקדמים.

סופה לדבר (העבודה):

גם לי יש שאילתא.

היו"ר ד' תיכון:

אני לא רואה אותה כאן; אני מוכן לבדוק.

סופה לדבר (העבודה):

כדאי שהוא יבוא.

נסים דהן (ש"ס):

היא מתכוונת שיש לה שאלה נוספת.

הצעת חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון)

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, הצעת חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון) (קריאה שנייה וקריאה שלישית). יציג את ההצעה יושב-ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה.

אנחנו משתתפים באבלו של חבר הכנסת יוסי כץ. הוא קם מן השבעה בזה היום. שלא תדע דאבה עוד.

יוסי כץ (העבודה):

תודה רבה. אני מודה גם לכל חברי הכנסת, אלה שכתבו, אלה שביקרו, אלה שגילו עניין, ולך, אדוני היושב-ראש.

אני מביא לקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון). היוזם של הצעת החוק הזו הוא חבר הכנסת מאיר שטרית, ואני מברך אותו גם על ההצעה וגם על העובדה שהיא הגיעה לשלבים הסופיים של קריאה שנייה ושלישית.

רבתי, הצעת החוק הזאת, כפי שהוגשה וכפי שעובדה בוועדה לענייני ביקורת המדינה, בוחרת בשביל הזהב. מצד אחד, היא מבטיחה חוסר תלות, מחזקת את עצמאותו של מוסד מבקר המדינה ושל מבקר המדינה באופן אישי על-ידי כך שהיא קובעת, היא קוצבת תקופת כהונה אחת, ומבקר המדינה איננו צריך לבוא כעבור חמש שנים לכנסת ולקבל למעשה אמון מחודש בדרך של הצבעה, ועל-ידי כך להיות תלוי בכוחם של חברי הכנסת, שיכולים כמובן להחליט שלא להאריך את תקופת כהונתו ויכולים כמובן להתייחס אליו על-פי דוחות הביקורת שהוא מוציא, על-פי התייחסותו למעשים של הממשל, מי לכאן ומי לכאן. מצד שני, ההצעה הזו קוצבת תקופת כהונה סבירה של שבע שנים, לאמור, נושא משרה כה בכירה, כה חשובה, שמשפיעה על המינהל, על הממשל, ולפעמים יכולה להשפיע אף מעבר לכך; משרה כל כך בכירה, שנדרש בה אמון כל כך רציני, מן הראוי שנושא המשרה, אם הוא נושא בה בתקופת כהונה אחת קצובה, שתהיה לשבע שנים ולא יותר.

נדמה לי שבחרנו באיזה שביל זהב, לאמור, תקופת כהונה אחת סבירה, ללא צורך בביקורת נוספת של חברי הכנסת, ובלי שמישהו יחשוב שהוא יכול להשפיע על המשך כהונתו של מבקר המדינה.

אני מוכרח לציין ולומר, שבקרוב תסתיים תקופת כהונתה של הגברת מרים בן-פורת, מבקרת המדינה הנוכחית, שכיהנה, אומנם על-פי החוק הקודם, במשך שתי תקופות כהונה רצופות של חמש שנים וחמש שנים, ובסך הכול עשר שנים. איש איננו יכול לומר שהיא הושפעה מקיומו של החוק הזה. היא נהגה ללא משוא פנים מול ממשלות ישראל במשך כל תקופת כהונתה. ובכל זאת חשבנו, שמן הראוי לקצוב את התקופה לשבע שנים ולמנוע את הצורך הזה לעמוד בפני הצבעה של חברי הכנסת.

אני מבקש מחברי הכנסת לאשר את הצעת החוק, שמוגשת ללא הסתייגויות. אני מודה בהזדמנות הזו גם לחבר הכנסת רן כהן, שמילא את מקומי בישיבה אתמול והכין את החוק לקריאה שנייה ושלישית, ואני מבקש מהכנסת לאשר אותה. שוב, אני מברך את חבר הכנסת מאיר שטרית. תודה רבה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. אנחנו ניגשים להצבעה, ואחר כך – כמה דברים למציע החוק, ליזום.

רבתי, אנחנו עוברים לקריאה שנייה. לשם החוק, סעיף 1 ו-2 אין הסתייגויות. מי בעד אישור החוק בקריאה שנייה על-פי נוסח הוועדה – אפשר להצביע.

בעד סעיפים 1-2 – 17

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1-2 נתקבלו.

היו"ר ד' תיכון:

בעד – 17, אין מתנגדים, אין נמנעים. החוק אושר בקריאה שנייה.

משה גפני (יהדות התורה):

הקול שלי לא נקלט. אני בעד החוק.

היו"ר ד' תיכון:

בסדר. נא להוסיף את חבר הכנסת גפני. כידוע לכם, כל הצבעה נקלטת ונחשבת בסטטיסטיקה.

חיים אורון (מרצ):

היות שאין מה לעשות עוד, אני מציע גם את עוצמת הלחץ על הכפתור.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אורון, את חוש ההומור שלך אני לא כל כך מבין, אבל תאמין לי שהסטטיסטיקה הזאת עוזרת, ועוד איך עוזרת.

אני עובר להצבעה בקריאה שלישית, חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון) – מי בעד? מי נגד? אפשר להצביע.

הצבעה מס' 2

בעד החוק – 19

נגד – אין

נמנעים – אין

חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון) נתקבל.

היו"ר ד' תיכון:

בעד – 19, אין מתנגדים, אין נמנעים. איך אומר חבר הכנסת שטרית? עשינו זאת.

חבר הכנסת מאיר שטרית, בבקשה.

אופיר פינס-פז (העבודה):

חבר הכנסת שטרית, מה עם נשיא המדינה?

היו"ר ד' תיכון:

אותו דבר.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אנחנו מזרזים אותך.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ראשית אני רוצה להודות לחבר הכנסת יוסי כץ, שטיפל בהצעת החוק הזו באמת בזריזות הראויה, כי היה חשוב מאוד שהחוק הזה יעבור עתה, עוד לפני שאנחנו מגיעים למועד בחירת מבקר המדינה החדש.

החוק שאושר היום יחול כבר מהמבקר הנכנס, זאת אומרת, מבקר המדינה הנכנס יכהן תקופה אחת בלבד, של שבע שנים, ולא שתי תקופות כהונה. נדמה לי שלא צריך להכביר מלים, אחרי מה שעברנו בבחירות לנשיאות, כדי להסביר את חשיבותו של החוק הזה, כך שאדם שנבחר לכהונה רמה כמו זו של מבקר המדינה או נשיא המדינה צריך להיות במצב שהוא לא יהיה נתון לבחירה במהלך כהונתו ולא יהיה חשוף ללחצים פוליטיים כלשהם. החוק הזה מבטיח את העניין הזה לגבי מבקר המדינה. יש חוק בדרך, שכבר עבר קריאה טרומית – ולצערי הוא עוד לא התקדם בוועדת החוקה – שמחיל אותו

כלל ואותו חוק על נשיא המדינה, אבל לא מחיל, כמובן, על הנשיא הקיים אלא על הנשיא הבא שייבחר, אם ירצה השם. הוא יגיע לכנסת, אני מניח, במועד הקרוב.

אני מבקש להודות ליושב-ראש הכנסת, שבעצם היה אחד היוזמים של הרעיון של החוק הזה. אני רק עשיתי את הפעולה של החקיקה עצמה.

אני רוצה לומר לחברי הכנסת, שגם מבקרת המדינה תומכת באופן מוחלט בחוק הזה. גם נשיא המדינה תומך באופן מוחלט בחוק לגביו, ואני מקווה שגם אותו נעביר בקרוב. נראה לי, אדוני היושב-ראש, שהחוק הזה, בניגוד למה שפורסם היום בעיתונות, הוא החוק העשירי שאני מעביר בכנסת הזאת. בספר הסטטיסטיקה מופיעים גם תשעה ולא שמונה, אז זה הופך אותי באמת – – –

היו"ר ד' תיכון:

על חשבון כנס הקיץ.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

על חשבון כנס הקיץ. אני מודה ליוסי כץ, ליושב-ראש הוועדה, מודה לכם על אישור החוק.

זאת גם הזדמנות בשבילי, מאחר ששמעתי את יושב-ראש הכנסת קודם, להיפרד ולהגיד באמת מלים של תודה לאלימלך רם, שמלווה את הכנסת מאז הוקם ערוץ-33, עובד פה ביסודיות ובהתמדה. נדמה לי שהוא המתמיד ביותר בישיבה באולם המליאה בכנסת, ומגיע לו יישר כוח על כך. נראה לי שהערוץ הזה הופך להיות אחד הערוצים הפופולריים ביותר בקרב ערוצי הכבלים בארץ. הרבה פעמים אני שומע מהציבור, שזו ההצגה הטובה ביותר בעיר, ואני מניח שיש קטעים שבהם הרייטינג פה הוא הכי גבוה. יישר כוח.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. אני שוב מודה לכולם, לכל אלה שתרמו. להערכתך, זו החלטה טובה.

הצעת חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ד' תיכון:

הצעת חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה). מדובר בקריאה שנייה וקריאה שלישית. יציג את החוק יושב-ראש ועדת הכספים. בבקשה.

אברהם רביץ (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הנני מתכבד להביא בפני הכנסת לקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1998.

היו"ר ד' תיכון:

לפני שאני מתחלף, אני רוצה לשאול אותך, אדוני היושב-ראש, על איזו סודיות מדברים כאן? הרי המחשבים כולם פרוצים.

אברהם רביץ (יו"ר ועדת הכספים):

אה, זהו. אתמול גילו לנו.

היו"ר ד' תיכון:

לא רק אתמול, אנחנו יודעים, כל מידע שאתה רוצה אתה יכול לקבל מהם.

אברהם רביץ (יו"ר ועדת הכספים):

זו באמת שאלה. אבל זו עבירה על החוק לפרוץ פנימה. אנחנו רוצים לעשות את זה חוקי.

ובכן, מדובר בפקודת מס הכנסה, בחוק מס ערך מוסף ובחוק מס קנייה (טובין); נקבעו הוראות סודיות, המחייבות אדם שהגיע אליו מידע אגב ביצוע אותם חוקים, לראות אותו כדבר שבסוד ולא לגלותו.

החריגים היחידים להוראות הסודיות הגורפות הם במקרה שבו גילוי המידע הותר על-פי חוק, או ששר האוצר נתן היתר לגילוי המידע.

לאחרונה נתעוררו ספקות, האם נוסח הסעיפים בחוק מס ערך מוסף ובחוק מס קנייה, המסמיך את שר האוצר לגלות מידע, מאפשר לו לתת היתרים כלליים המתייחסים לגילוי מידע הדרוש לצרכים סטטיסטיים, או מידע הדרוש לעבודת המשטרה, משרדי ממשלה, בנק ישראל ועוד. לגבי סוגי מידע

כאמור, אין אפשרות טכנית להוציא היתר ספציפי בכל מקרה ומקרה, ויש צורך בהוצאת היתר כללי להעברת מידע משלטונות המס לגופים האמורים, במקרים המתאימים.

כדי למנוע ספק, מוצע לתקן את נוסח החוקים באופן שיאפשר לשר הן מתן היתר ספציפי והן מתן היתר כללי, המתייחס לסוגי מידע שונים, ובלבד שהיתר כללי יינתן לאדם רק לצורך מילוי תפקידו כדין.

אין הסתייגויות להצעת חוק זו, ואני מציע לחברי הכנסת להצביע בעדה בקריאה שנייה ושלישית.

היו"ר ש' בן-צור:

תודה רבה, אדוני.

קריאה:

מצביעים או לא?

אברהם רביץ (יו"ר ועדת הכספים):

יש לי עוד חוק.

היו"ר ש' בן-צור:

אז אנחנו נוסיף את הקול שלך.

אנחנו ניגשים להצבעה על חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה) בקריאה שנייה. סעיפים 1-2, כהצעת החוק – מי בעד? מי נגד? בבקשה.

הצבעה מס' 3

בעד סעיפים 1-2 – 14

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1-2 נתקבלו.

היו"ר ש' בן-צור:

נוסיף את קולותיהם של יושב-ראש ועדת הכספים הרב רביץ, של חבר הכנסת יצחק כהן ושל חבר הכנסת מאיר שטרית, גם אותו אני מוסיף. החוק התקבל בקריאה שנייה.

אנחנו עוברים להצבעה בקריאה שלישית. חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה) – מי בעד? מי נגד? בבקשה.

הצבעה מס' 4

בעד החוק – 11

נגד – אין

נמנעים – אין חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1998, נתקבל.

היו"ר ש' בן-צור:

בעד – 11, אני מוסיף את הצבעתו של חבר הכנסת רביץ – 12 בעד, אין נגד, אין נמנעים. חוק שמירת סודיות (חריגים בחוקי מס) (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1998, עבר קריאה שלישית.

הצעת חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס)

(תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו עוברים להצעת חוק עסקאות גופים ציבוריים. בבקשה, אדוני.

אברהם רביץ (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הנני מתכבד להביא לקריאה שנייה ושלישית חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס) (תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998.

חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס) קובע, שלא יתקשר גוף ציבורי עם תושב ישראל בעסקה למכירת נכס או למתן שירות לגוף הציבורי, אלא לאחר שהומצא, למי שמייצג את הגוף הציבורי באותה עסקה, אישור מפקיד מורשה, מרואה-חשבון או מיועץ מס, או העתק ממנו, המעיד שאותו תושב מנהל את פנקסי החשבונות והרשומות שעליו לנהלם על-פי הפקודה וחוק מס ערך מוסף, או שהוא פטור מלנהלם; נוהג לדווח לפקיד השומה על הכנסותיו ולדווח למנהל המע"מ על עסקאות שמוטל עליון מס לפי חוק מס ערך מוסף.

הוראות סעיף זה לא יחולו על עסקה שמחירה אינו עולה על 300 ש"ח, שהתקשר בה גוף ציבורי.

בשנת 1994 שונה הסכום ל-2,500 ש"ח. בהתחשב בעליית המדד מאז העדכון האחרון אמור הסכום להשתנות ל-3,000 ש"ח. מוצע לקבוע סכום זה בחוק וכן לקבוע מנגנון לעדכון שנתי של הסכום. כלומר, במלים אחרות, מעתה הסכום שיחייב את כל הפנקסות הזאת יהיה מעודכן מדי שנה בשנה, ואנחנו מתחילים את המירוץ לאחר שאנחנו מעדכנים את הסכום למינימום של 3,000 ש"ח.

אין הסתייגויות להצעת החוק. אני מציע להצביע בקריאה שנייה ובקריאה שלישית בעדה. תודה.

היו"ר ש' בן-צור:

מאחר שאין הסתייגויות, אדוני יושב-ראש ועדת הכספים, אנחנו עוברים לקריאה שנייה על סעיפים 1 ו-2 של הוועדה. מי בעד? מי נגד? בבקשה.

הצבעה מס' 5

בעד סעיפים 1-2 – 14

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1-2 נתקבלו.

היו"ר ש' בן-צור:

בעד – 14, אין נגד, אין נמנעים. החוק התקבל בקריאה שנייה – סעיפים 1 ו-2 בנוסח הוועדה.

אנחנו עוברים לקריאה שלישית. מי בעד? מי נגד? בבקשה.

הצבעה מס' 6

בעד החוק – 16

נגד – אין

נמנעים – אין חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס) (תיקון מס' 4),
התשנ"ח-1998, נתקבל.

היו"ר ש' בן-צור:

בעד – 16, אין נגד, אין נמנעים. חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות
מס), עבר קריאה שלישית.

הצעת חוק חובת מכרזים (תיקון מס' 10), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו עוברים להצעת חוק חובת המכרזים (תיקון מס' 10). אדוני יושב-ראש ועדת החוקה, חוק
ומשפט, בבקשה.

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני יושב-ראש הכנסת, חברי שמריהו בן-צור, רבותי חברי הכנסת, אני מתכבד להגיש בזה לקריאה
שנייה ולקריאה שלישית את חוק חובת המכרזים (תיקון מס' 10).

במלים פשוטות, עניינו של החוק הזה הוא מתן זכות קדימה לאזורי העדיפות הלאומית, קרי הגליל, הנגב, בקעת-הירדן, יש"ע, רמת-הגולן, בכל מה שנוגע למכרזים של משרד הביטחון. משרד הביטחון מוציא מכרזים בהיקפים של למעלה ממיליארד שקלים בתחומים שונים, החל מתחומים צבאיים פרופר, והמשך בתחומים שנוגעים להצטיידות, לרכש וכדומה. בכל הדברים הללו, הדבר נעשה על-ידי מכרזים, שכדין חוק חובת המכרזים מוצעים באופן שווה לכולם.

על-פי הצעת החוק הזאת, שבעצם עניינה המשך נוהג קיים, אלא שפקע תוקפו ועכשיו אנחנו צריכים לשוב ולעגן אותו בחקיקה, אזורי העדיפות הלאומית יהיו זכאים לזכות סירוב – בעגה המקובלת של לשון המכרזים – קרי שאם הם יכולים להתמודד עם ההצעה הזולה ביותר ולהגיש הצעה במחיר זה, תהיה להם זכות קדימה.

ברור שיש פה פגיעה מזערית בתחום חופש העיסוק, אבל היא לתכלית ראויה מאוד, שכן כוונתנו לחזק ולטפח את אזורי העדיפות הלאומית, שנמצאים בלאו הכי במבחן יום-יום ובקשיים כלכליים לא מעטים.

על-פי התוספת שהועלתה בוועדה, תהיה זכות לממשלה גם לגבי משרדים אחרים, לא רק ביחס למשרד הביטחון, להרחיב את זכות הפטור ממכרזים או זכות קדימה זו גם לגבי משרדים אחרים, כגון משרד התעשייה והמסחר.

אני חושב, שהחוק הזה הוא מפתח לחיזוקה של ההתיישבות באזורי העדיפות הלאומית, וראוי שהוא יאושר על-ידי הכנסת בקריאה שנייה ובקריאה שלישית. תודה רבה.

היו"ר ש' בן-צור:

תודה. המסתייגים, חברת הכנסת גוז'נסקי וחבר הכנסת בנימין אלון – לא נמצאים. ההסתייגויות נדחות, כמובן, בשל היעדרם.

אנחנו ניגשים להצבעה, כפי שהוועדה מציעה, תיקון סעיפים 1 ו-2. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 7

בעד סעיפים 1-2 – 11

נגד – 1

נמנעים – אין

סעיפים 1-2 נתקבלו.

היו"ר ש' בן-צור:

11 בעד, אחד נגד. אני מוסיף בעד את חבר הכנסת יהודה הראל, את חבר הכנסת חנן פורת ואת חבר הכנסת גדעון עזרא.

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

יד חזקה.

היו"ר ש' בן-צור:

יד חזקה. ואת חבר הכנסת אלי גבאי. החוק עבר בקריאה שנייה.

אנחנו עוברים לקריאה שלישית, לפי הצעת הוועדה, בבקשה.

הצבעה מס' 8

בעד החוק – 14

נגד – 1

נמנעים – 2

חוק חובת המכרזים (תיקון מס' 10), התשנ"ח-1998, נתקבל.

היו"ר ש' בן-צור:

בעד – 14, אחד נגד, שני נמנעים. הצעת חוק חובת המכרזים (תיקון מס' 10) עברה בקריאה שלישית.

הצעת חוק החנינה – שנת היובל, התשנ"ח-1998

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו עוברים להצעת חוק החנינה – שנת היובל; הצעת חוק פ/1983. חבר הכנסת גדעון עזרא, בבקשה. דיון מוקדם.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, היות שיושב-ראש הכנסת קבע שבנוהל של שלוש דקות אין תשובה, והיות שלפי מיטב ידיעתי אין תשובת הממשלה, אני מציע לדבר נגד החוק.

היו"ר ש' בן-צור:

לדבר – זה יהיה בהצבעה.

נסים דהן (ש"ס):

בשביל מה? יש תקנון. שיבקש להסיר.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת חיים אורון, מאחר שעדיין לא ברור אם השר מגיע ואם זה יהיה דיון משולב או לא יהיה דיון משולב, קשה לי להשיב לך.

אברהם הירשזון (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש להפסיק את הדיון עד שהשר יגיע.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, ראשית, אי-אפשר לעשות דיון משולב, משום שמדובר בשלושה חוקים שונים.

היו"ר ש' בן-צור:

נכון, יש שונות ביניהם.

חיים אורון (מרצ):

אז אי-אפשר לשלב ביניהם.

היו"ר ש' בן-צור:

אבל השר יכול להשיב על שלושתם.

חיים אורון (מרצ):

זה בסדר. אני שואל את השאלה, משום שיושב-ראש הכנסת החליט, ואני מבין מדוע, שהיום ההליך של חברי כנסת שמבקשים להסיר הצעת חוק לא קיים, בשביל לקצר את הדיון. בחוק שלממשלה אין בו עמדה, לא יכול להיות שלא תישמע דעה שונה בכנסת. השאלה היא, אם הכלל הזה לגבי החוקים האלה קיים ואפשר להירשם ולהסיר את החוק.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת חיים אורון, בדיונים בחוקים האלה יתאפשר לחברי הכנסת להגיב.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אין ספק שאתה צודק, אי-אפשר בניגוד לתקנון.

נסים דהן (ש"ס):

רק לאחד.

דוד טל (ש"ס):

נשיאות הכנסת קבעה בצורה מפורשת, שאין הצעה להסרה. אי-אפשר לשנות את ההחלטה רק לזה.

היו"ר ש' בן-צור:

ודאי שלא. בבקשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת – אין פה שקט, אי-אפשר לדבר כך.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת זנדברג, חבר הכנסת יצחק כהן, אני מבקש שקט. תודה.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אני רוצה לשאול שאלה. מדוע תפיסת העולם השמאלנית היא שהאנשים לא יצאו מבתי-הסוהר?

היו"ר ש' בן-צור:

מה זה שייך? תתייחס אחר כך בדברים שלך. בבקשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כתבתי נאום ואני אקרא אותו עוד מעט. אני מבקש לומר, שאחד מבכירי עורכי-הדין במדינה התקשר אלי לפני דקות מספר ואמר לי כהאי לישנא: דעו לכם, רבותי, הפרוצדורה הקיימת היום במדינת ישראל, שעל-פיה הפרקליט שהרשיע הוא הפרקליט שממליץ על החנינה, זה תהליך שאיננו תקין.

תהליך החנינה הוא תהליך של חסד, הוא תהליך של רחמים, ואין זה נכון, צריך לנהוג כמו במדינות אחרות, וצריך לדאוג לכך שהמנגנון שמרשיע לא יהיה המנגנון שייתן את החנינה.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בעודנו יושבים כאן היום באולם, יושבים במקומות שונים ברחבי הארץ אלפי אנשים שגורלם גזר עליהם לשבת מאחורי סורג ובריח. חלק מהם, קרוב לוודאי, צופים בנו ממש עכשיו. מבין האלפים הללו, יש בוודאי כאלה שאינם פושעים מועדים. יש ביניהם כאלה שמעמדו פעם אחת בחייהם, או שנסיבות חייהם הובילו אותם להיות מואשמים ולשאת בעונש שהחברה גזרה עליהם, באמצעות בתי-המשפט. אנשים אלה אינם עבריינים מועדים, הם אינם באים מרקע עברייני, ויש להניח כי לאחר ריצוי עונשם לא ישובו ויחטאו. אליהם מכוונת הצעת חוק זו.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת גולדשמידט. אני מבקש. חבר הכנסת יוסי שריד, אני מבקש שקט באולם. חבר הכנסת סאלח סלים, אני מבקש לשבת. אני רוצה שיהיה סדר באולם המליאה. חבר הכנסת אופיר פינס. אתה יכול להמשיך, בבקשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

ייאמר מייד בפתח הדברים, אין בהצעת החוק הזאת שאני מגיש לפניכם היום משום חנינה גורפת לפושעים. אין בה כדי לרוקן את בתי-הכלא ולמלא את הרחובות בעבריינים מסוכנים. אין בה כדי להפוך את ערינו ויישובינו למוקדי פשע ואלימות. לא, לא לזאת הכוונה. אבל, לדעתי, לא יהיה זה נכון להשאיר את המצב הקיים כיום, או להסתפק במה שמתכוונים נשיא המדינה והפרקליטות – להעניק חנינות ספורדיות בתהליך ארוך ומסורבל.

היו"ר ש' בן-צור:

סליחה, חבר הכנסת יוסי ביילין. חבר הכנסת גולדשמידט, אני לא מבין.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הצעת החוק שאני מגיש בפניכם היום באה להציג דרך ביניים, דרך סבירה, נאותה, הגיונית ומשוקללת, אשר תאפשר הענקת חנינה לסוגים מסוימים של אנשים שהורשעו ונידונו, ועם זאת – לא תביא לשום נזק, או חשש לנזק, לא תביא להגברת הפשיעה ולא תגרום לפגיעה כלשהי בשלומם, בביטחונם וברווחתם של אזרחי המדינה.

רבותי, בין מה שמכנים "חנינה גורפת" לבין המצב הקיים כיום, חייבת להיות דרך ביניים. כוונת הצעת החוק שאותה אני מעלה היא להביא אותנו לצעוד באותה דרך, בפרוס 50 שנה למדינת ישראל. דרך זו תוסיף לנו כבוד, תביא רווחה ומזור למשפחות רבות בישראל, תקל את המצוקה בבתי-הכלא, ובסיכומו של דבר תצא המדינה, תצא החברה ויצאו האזרחים נשכרים.

שנת היובל למדינת ישראל אסור לה שתפסח על אותו מגזר הנמצא דווקא בשולי החברה – אותם אזרחים, יהודים וערבים, הנמצאים מאחורי סורג ובריח. כזכור לכם, לאחר מלחמת ששת הימים העניקה ממשלת העבודה חנינה לחלק מאסיריה. האם יוכל מי מכם, רבותי חברי הכנסת, להצביע על מועד ראוי יותר?

בבתי-הכלא במדינה יושבים אלפי אסירים על עבירות שונות. בתי-הכלא כורעים תחת עומס הצפיפות, ומערכת האכיפה כורעת תחת נטל העומס. עשרות אלפי תיקים אינם מגיעים לדיון. בשל העומס הרב על מערכת המשפט, נדחה לזמן ארוך גם הדיון בתיקים אזרחיים רבים, ואזרחים רבים נאלצים להמתין זמן ארוך, ארוך מדי, עד שמתבררת תביעתם.

אדוני היושב-ראש, נכון, בתי-הכלא מלאים בעבריינים, בפושעים מועדים, ברוצחים, באנסים, בסוחרים סמים, אבל לא על אלה, על אף אחד מאלה אינני מדבר היום, ולא באלה עוסקת הצעת החוק שהגשתי. אני מדבר על אסירים רבים, יהודים וערבים כאחד, הנמנים עם שכבות המצוקה בחברה שלנו – – –

תסלח לי, אני לא יכול כך להמשיך.

היו"ר א' זמברג:

סליחה, רבותי חברי הכנסת. חבר הכנסת ביילין, חבר הכנסת ויינברג, אני מבקש לאפשר לנואם להמשיך ולהתחיל לסיים את דבריו, כי הזמן, כמדומני, תם.

חבר הכנסת עזרא, אני מבקש להתקדם ולסיים. בבקשה, תמשיך.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

כל הזמן מפריעים לי.

היו"ר א' זמברג:

אתן לך עוד שתי דקות.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אנשים, אשר הסביבה הסוציו-אקונומית שבה גדלו, המשפחה שהביאה אותם לעולם, לא אפשרו להם לגדול, להתחנך ולהגיע לבגרות בתנאים שווים לאלה של מרבית אזרחי המדינה. החינוך שהם קיבלו בילדותם, או נכון יותר לומר – החינוך שהם לא קיבלו, תנאי החיים והסביבה שבהם הם גדלו ובגרו, שימשו מדגרה, שהביאה אותם בדרך בלתי נמנעת לסטייה מן הנורמות החברתיות, למעבר על חוקי המדינה, ובסיכומם של דבר, לבתי-הסוהר. אותם אנשים, אשר בשנות ה-50, ה-60 וה-70 נמנו עם שכבות המצוקה בשכונות המצוקה, מהווים עכשיו את המאסה העיקרית בבתי-הסוהר.

האם אין הדבר ראוי בעיניכם, שאותה חברה ששגתה בטיפול בהם ובקליטתם בחברה, תיתן לפחות את דעתה עליהם היום? האם נגזר עליהם ועלינו להשלים עם דרכם, או לפחות לגבי חלק מהם נוכל לעשות משהו למען תיקון הדרך? האם אין זה נכון כי נפעל למען שיקומם, כדי לתת להם הזדמנות שנייה?

היו"ר א' זמברג:

אני מבקש לסיים. הזמן חלף מזמן.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

מרבית האסירים שבהם אנו עוסקים, לא רק שלא היתה להם הזדמנות שווה להתחנך ולצמוח, אלא כאשר הם מעוד, לא ניתנה להם הזדמנות שווה להתגונן. מעמדם לא אפשר להם זאת. הסניגוריה הציבורית מעניקה כיום הגנה למי שהכנסתו היא עד 2,000 ש"ח. התוצאה: מי שיש לו הממון זוכה להגנה טובה.

הצעת החוק שאני מגיש עוסקת במגזר נוסף: אנשים שלא הורשעו, אך יש להם רישום פלילי. רישום כזה מותיר את רישומם לאורך זמן, מונע מאלה שיש להם רישום כזה אפשרויות שונות, סוגר בפניהם דלתות רבות, ואינו מאפשר להם למצוא את דרכם בחיים בתנאים שווים לאחרים.

אנחנו לא מדברים על רוצחים, אנחנו לא מדברים על אנשים, אנחנו לא מדברים על סוחרים סמים.

היו"ר א' זמברג:

חבר הכנסת עזרא, הזמן חלף ותם. אני מבקש שתסיים. הוספתי לך שתי דקות, מכיוון שלא ידעתי מה מידת הזמן שניתנה לך לפני כן, אבל אין ספק שגם הזמן שאני הקצבתי, הסתיים.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני מקצר.

היו"ר א' זמברג:

אני מבקש לא לקצר, אלא לסיים. משפט אחרון.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

יום אחד בכלא יקר למדינה מיום אחד במוסד לגמילה מסמים. האם הכלא בישראל, בתנאים השוררים בו כיום, משקם את מרבית האסירים? האם לא ראוי, לפחות לגבי חלק מהם, לנסות ולשקמם במוסד גמילה?

היו"ר א' זמברג:

חבר הכנסת עזרא, משפט אחרון.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הנה לפניכם כמה דוגמאות של אנשים אשר נידונו, או שנמצאים בהליכים פליליים כאלה ואחרים –
–

היו"ר א' זמברג:

אני מבקש, חבר הכנסת עזרא, משפט אחרון. אני יכול לבקש פעם אחר פעם, אבל הזמן – – –

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, הנושא מספיק חשוב, ואתה לא תיתן לי – – –

היו"ר א' זמברג:

הנושא חשוב, אבל הוקצבו לו שלוש דקות. חבר הכנסת עזרא, אתה עומד כאן עשר דקות, ואני מבקש ממך משפט סיום, כי הזמן חלף. עם כל הכבוד, יש כללים, צריך לדעת לתמצת את הדברים וזהו. אני מבקש ממך, משפט אחרון.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני מסיים. תסכים אתי שאין מדובר בפושעים מועדים; למשל, אוכלוסיית הבדואים בנגב. בלי להצדיק את המעשה, מתן חנינה לאלה שבנו צריפים ללא רשיון, מחוסר בית אחר, לא יגרום לשום נזק, לא בטווח הקצר ולא בטווח הארוך. דומני שההיפך הוא הנכון.

או קחו, למשל, את חברון: עם הסכם חברון, עם העברת האחריות לרשות הפלסטינית, נסגרו עשרות תיקים אזרחיים שנפתחו נגד ערבים.

היו"ר א' זמברג:

חבר הכנסת עזרא, בפעם העשירית אני מבקש ממך לסיים את הדברים. הגיע הזמן. חבר הכנסת גדעון עזרא, אני מבקש לסיים. תודה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לכן, אני מציע לאשר את הצעת החוק. אני סמוך ובטוח, שלאחר אישורה נשכיל כולנו יחד לגבש יחדיו חוק אשר יהיה בו גם מההצעות האחרות שהוגשו או שתוגשנה, ונמצא את דרך הביניים ושביל הזהב, שדרכם תוכל מדינת ישראל לציין, אגב שנת ה-50 שלה, גם את מידת הסליחה והרחמים.

היו"ר א' זמברג:

תודה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

ואני מודיע שלא יכולתי לדבר.

היו"ר א' זמברג:

תודה לחבר הכנסת גדעון עזרא. רבותי חברי הכנסת, אין שר משיב, וביקשו להסיר. חבר הכנסת אלכס לובוצקי, בבקשה, שלוש דקות. בתום שלוש דקות, חבר הכנסת לובוצקי, אני מבקש ממך לפנות את הדוכן, כי המקרה הזה – – –

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

איזו תקנה זו?

היו"ר א' זמברג:

יש תקנה, יושב-ראש הכנסת קבע. זה לא הזמן שלך. חבר הכנסת לובוצקי מבקש להסיר.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לפי איזו תקנה זה? לפי מה זה?

דוד טל (ש"ס):

היו"ר א' זמברג:

חבר הכנסת טל, אני אסביר. יש החלטה של היושב-ראש, ואני פועל על-פיה. אני מדבר על החלטה של היושב-ראש, אני לא מדבר על דבר אחר, ואני אקרא אותה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר א' זמברג:

רבותי חברי הכנסת, דקה. זה לא נגד התקנון, חבר הכנסת פנחסי. להיפך, התקנון — — —

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר א' זמברג:

אני לא לקחתי חצי מזמנך.

רפאל פנחסי (ש"ס):

היו"ר א' זמברג:

חבר הכנסת פנחסי, חבר הכנסת עזרא נאם 12 דקות.

בבקשה, חבר הכנסת לובוצקי, אני מבקש שתתחיל בדבריך. רבותי חברי הכנסת, אני מבקש לאפשר לדובר לסיים את דבריו.

אופיר פינס-פז (העבודה):

איפה הממשלה הזו – מה זה עניינך? – – –

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת – – –

היו"ר א' זמברג:

חברי הכנסת איציק, גולדשמידט ובן-מנחם, מי שרוצה לקיים דיונים וויכוחים, אני מבקש שיקיים אותם מחוץ לאולם. אני מבקש לאפשר לנואם לומר את דבריו. בבקשה.

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני בהחלט מתפלא על הצעת החוק הזאת. הכנסת כבר דנה בנושא הזה, ואני רוצה לקרוא כאן את החלטת הכנסת, והיה לי הכבוד להביא את הצעת ההחלטה הזאת רק לפני כשלושה-ארבעה חודשים, ב-24 בנובמבר 1997. ובכן, הכנסת החליטה כדלקמן: "1. הכנסת דוחה על הסף את יוזמות החנינה הכללית והגורפת בשנת ה-50 למדינה; 2. הכנסת רואה בנשיא המדינה ובהסדרי החנינה המקובלים את הסמכות הבלעדית להענקת חנינות".

מעבר לעניין הזה אני רוצה להזכיר, שיש לנו ניסיון רב ומר עם חנינות קודמות. לדוגמה, בחנינה בשנת 1967, לאחר מלחמת ששת הימים, שוחררו מהכלא 500 – – –

היו"ר א' זמברג:

סליחה, אני מבקש מהסדרנים לסגור את הדלתות בשני הצדדים. חבר הכנסת גולדשמידט, חבר הכנסת אושעיה, סגן יושב-ראש הכנסת, אני מבקש לפזר את ה"ההפגנה" שם.

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

בחנינה הכללית שהיתה לאחר מלחמת ששת הימים שוחררו למעלה מ-500 אסירים. 60% מהם חזרו לבתי-הכלא בתוך שלוש שנים ממועד שחרורם, ואובחנה עלייה משמעותית בעבירות רכוש ובעבירות נגד הסדר הציבורי בעקבות כך. האם אנחנו רוצים – – –

דוד טל (ש"ס):

פלסטינים עם דם על הידיים – – –

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

חבר הכנסת טל, לא מתקנים שגיאה אחת בשגיאה אחרת. ואני רוצה לומר, דווקא לך, שחז"ל לימדו אותנו: כל המרחם על אכזרים סופו מתאכזר לרחמנים, וכל המרחם על אכזרים סופו מתאכזר לרחמנים.

אריה גמליאל (ש"ס):

— — —

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

ואני לא מבין למה דווקא אתם, תנועת ש"ס, שיש לה מסר יהודי אמיתי של החזרת עטרה ליושנה, עומדים בראש המצעד הזה של הגנה על עבריינים ופושעים.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

האם זה המוסר? האם זה הסמל?

שמעתי את נאומו של חבר הכנסת עזרא. כשעומדים כאן ומדברים על התחשבות בעבריינים, מה עם התחשבות בציבור הכללי? כשבאים ואומרים: הם לא אשמים, אלה רק תנאי הגידול – זו כפירה בחופש הבחירה שיש לאדם.

היו"ר א' זמברג:

תודה.

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

אחד מיסודות היהדות הוא חופש הבחירה שיש לאדם, לבחור בין טוב לרע. לא, אין דטרמיניזם שמחייב אותו ללכת בדרך הזאת. מי כמוכם יודעים שיש אנשים שיוצאים – – –

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

דוד טל (ש"ס):

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

מאחר שנדמה שהעמדות ידועות, לא אעשה את מה שעשה קודמי ולא אחרוג מזמני, ורק אבקש מהכנסת להסיר ברוב גדול את הצעת החוק הזאת ואת הבאות אחריה מסדר-היום.

היו"ר א' זנדברג:

תודה. חברי הכנסת, הוגשה בקשה מטעם סיעת העבודה – למעלה מ-30 חברי הכנסת חתומים על הבקשה – לקיים הצבעה אישית. מכאן שאנחנו עוברים להצבעה אישית.

קריאה:

היו"ר א' זנדברג:

שר המשפטים איננו והוא לא השיב, ומהטעם הזה חבר הכנסת לובוצקי עלה לדוכן וניצל את הזכות להציע להסיר.

חברי הכנסת, אנו ניגשים להצבעה אישית על הצעת חוק החנינה – שנת היובל, התשנ"ח-1998, הצעת חוק פ/1983, של חבר הכנסת גדעון עזרא. אני מבקש ממזכיר הכנסת להתחיל לקרוא את שמות חברי הכנסת. בבקשה, אדוני המזכיר.

מזכיר הכנסת א' האן: (קורא בשמות חברי הכנסת)

יולי-יואל אדלשטיין – אינו נוכח; רפאל אדרי – אינו נוכח; אהוד אולמרט – אינו נוכח; אורי אור – אינו נוכח; חיים אורון – נגד; אפי אושעיה – מקוזז דוד אזולאי – בעד; דליה איציק – נגד; מיכאל איתן – אינו נוכח; רפאל איתן – נגד; רפאל אלול – אינו נוכח; בנימין אלון – אינו נוכח; טלב אלסאנע – בעד; זאב בנימין בגין – נגד; פני בדש – נגד; זאב בויס – בעד; יגאל ביבי – אינו נוכח; יוסף ביילין – נגד; נעמי בלומנטל – אינה נוכחת בנימין בן-אליעזר – אינו נוכח; אליהו בן-מנחם – בעד; שלמה בן-עמי – נגד; שמריהו בן-צור – אינו נוכח; שלמה בניזרי – אינו נוכח; רומן ברונפמן – אינו נוכח; עוזי ברעם – נגד; אהוד ברק – נגד; עזמי בשארה – נגד; אליהו גבאי – אינו נוכח; תמר גוז'נסקי – נגד; מיכה גולדמן – אינו נוכח; אלי גולדשמידט – נגד; אריה גמליאל – בעד; משה גפני – בעד; עבד-אלמאלכ דהאמשה – בעד; נסים דהן – בעד; חיים דיין – בעד; יעל דיין – אינה נוכחת עבד-אלוהב דראושה – בעד; אריה דרעי – אינו נוכח; אברהם הירשזון – אינו נוכח; שמואל הלפרט – בעד; צחי הנגבי – אינו נוכח; צבי הנדל – אינו נוכח; יהודה הראל – נגד; צבי ויינברג – נגד; שבח וייס – אינו נוכח; יצחק וקנין – בעד; רחבעם זאבי – בעד; נסים זוילי – נגד; עמנואל זיסמן – נגד; אליעזר זנדברג – נגד; נעמי חזן – נגד; רפיק חג'-יחיא – בעד; תאופיק חטיב – בעד; דוד טל – בעד; סאלח טריף – אינו נוכח; יונה ירב – נגד; שאול יהלום – אינו נוכח; אברהם יחזקאל – אינו נוכח; אליהו ישי – בעד; איתן כבל – נגד;

יצחק כהן – בעד; רן כהן – נגד; רענן כהן – נגד; יוסי כץ – נגד; לימור לבנת – אינה נוכחת אלכסנדר לובוצקי – נגד; דוד לוי – אינו נוכח; יצחק לוי – אינו נוכח; מקסים לוי – אינו נוכח; עוזי לנדאו – אינו נוכח; סופה לנדבר – נגד; יהודה לנקרי – אינו נוכח; ענת מאור – נגד; אדיסו מאסלה – נגד; דוד מגן – בעד; האשם מחאמיד – אינו נוכח; חגי מירום – נגד; נואף מסאלחה – נגד; יהושע מצא – אינו נוכח; יצחק מרדכי – אינו נוכח; דן מרידור – נגד; מיכאל נודלמן – אינו נוכח; בנימין נתניהו – אינו נוכח; מרינה סולודקין – אינה נוכחת ניסן סלומינסקי – אינו נוכח; סאלח סלים – נגד; אפרים סנה – נגד; אחמד סעד – נגד; גדעון עזרא – בעד; שאול עמור – אינו נוכח; אברהם פורז – נגד; חנן פורת – אינו נוכח; אופיר פינס-פז – נגד; משה פלד – אינו נוכח; רפאל פנחסי – בעד; מאיר פרוש – אינו נוכח; שמעון פרס – נגד; עמיר פרץ – אינו נוכח; וליד צאדק חאג'י-חיא – נגד; דוד צוקר – נגד; אביגדור קהלני – אינו נוכח; מיכאל קליינר – בעד; משה קצב – אינו נוכח; דוד ראם – בעד; אברהם רביץ – בעד; אמנון רובינשטיין – נגד; ראובן ריבלין – בעד; חיים רמון – אינו נוכח; אבנר חי שאקי – אינו נוכח; אברהם שוחט – אינו נוכח; מאיר שטרית – נגד; יורי שטרן – בעד; סילבן שלום – אינו נוכח; שלום שמחון – נגד; אריאל שרון – אינו נוכח; יוסי שריד – נגד; נתן שרנסקי – אינו נוכח; דן תיכון – אינו נוכח

אני חוזר וקורא בשמות חברי הכנסת שלא נכחו ואם הם נמצאים יוכלו להצביע.

יולי-יואל אדלשטיין – נגד; רפאל אדרי – אינו נוכח; אהוד אולמרט – אינו נוכח; אורי אור – אינו נוכח; מיכאל איתן – נגד; רפאל אלול – נגד; בנימין אלון – נגד; יגאל ביבי – בעד; נעמי בלומנטל – אינה נוכחת בנימין בן-אליעזר – אינו נוכח; שמריהו בן-צור – נגד; שלמה בניזרי – אינו נוכח; רומן ברונופמן – אינו נוכח; אליהו גבאי – בעד; מיכה גולדמן – אינו נוכח; יעל דיין – אינה נוכחת אריה דרעי – אינו נוכח; אברהם הירשזון – אינו נוכח; צחי הנגבי – נגד; צבי הנדל – אינו נוכח; שבח וייס – אינו נוכח; סאלח טריף – אינו נוכח; שאול יהלום – נגד; אברהם יחזקאל – נגד; לימור לבנת – אינה נוכחת דוד לוי – אינו נוכח; יצחק לוי – נגד; מקסים לוי – אינו נוכח; עוזי לנדאו – אינו נוכח; יהודה לנקרי – אינו נוכח; האשם מחאמיד – אינו נוכח; יהושע מצא – אינו נוכח; יצחק מרדכי – אינו נוכח; מיכאל נודלמן – אינו נוכח; בנימין נתניהו – אינו נוכח; מרינה סולודקין – בעד; ניסן סלומינסקי – נגד; שאול עמור – אינו נוכח; חנן פורת – נגד; משה פלד – אינו נוכח; מאיר פרוש – בעד; עמיר פרץ – אינו נוכח; אביגדור קהלני – אינו נוכח; משה קצב – אינו נוכח; חיים רמון – אינו נוכח; אבנר חי שאקי – בעד; אברהם שוחט – אינו נוכח; סילבן שלום – אינו נוכח; אריאל שרון – אינו נוכח; נתן שרנסקי – אינו נוכח; דן תיכון – אינו נוכח.

האם יש חברי כנסת שלא קראתי בשמם ולא הצביעו? רפאל פנחסי, בבקשה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אני לא השתתפתי בהצבעה. נאמר לי שקראת בשמי ורשמתי "בעד". אני לא השתתפתי בהצבעה ואני לא משתתף בהצבעה. אני לא בעד ולא נגד, לא משתתף בהצבעה. אם כתבת שהשתתפתי, אני מבקש שתמחק את זה.

מזכיר הכנסת א' האנ:

אני לא כתבתי. שמענו מה שאמרת – – –

רפאל פנחסי (ש"ס):

אני לא ישבתי פה.

מזכיר הכנסת א' האנ:

אנחנו רושמים שלא השתתפת בהצבעה.

היו"ר א' זמברג:

אדוני המזכיר, חבר הכנסת פנחסי, תירשם כמי שלא השתתף בהצבעה על-פי בקשתך.

אני מבקש לסכם את התוצאות.

חגי מירום (העבודה):

ההצבעה הבאה.

היו"ר א' זמברג:

סיימנו את ההצבעה. רבותי חברי הכנסת, אני מבקש להקריא את התוצאות.

קריאה:

לקרוא.

היו"ר א' זמברג:

תודה, לקרוא את התוצאות.

הצעת חוק פ/1983, הצעת חוק החנינה – שנת היובל, התשנ"ח-1998, של חבר הכנסת גדעון עזרא – 30 בעד, 53 נגד, לא השתתפו בהצבעה – 37. אני קובע שהצעת חוק החנינה – שנת היובל לא התקבלה.

הצעת חוק החנינה, התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ז' בויס)

היו"ר א' זמברג:

אנחנו עוברים לדון בהצעת חוק הבאה: הצעת חוק החנינה, הצעת חוק פרטית פ/1984, של חבר הכנסת זאב בויס; בבקשה, במסגרת שלוש דקות.

ח כהן (מרצ):

30 מצביעים יותר מדי.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אודה לך אם תסדר לי קצת אפשרות – – –

היו"ר ש' בן-צור:

בבקשה. אם חבר הכנסת שטרית יעזור לי, אז כן, תודה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

חבר הכנסת פינס, אפשר לבקש את האזנתך, בבקשה?

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת פינס, תודה. חבר הכנסת רביץ, תודה. חבר הכנסת גולדשמידט, תודה. בבקשה, תתחיל.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בפתח דברי אני מבקש להקדים ולהסב את תשומת לבכם ולא לטעות ביחס לכותרת של ההצעה.

היו"ר ש' בן-צור:

אני מבקש לשמור על השקט.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

ההצעה הזאת – כותרתה אומנם הצעת חוק החנינה, אבל זו במפורש איננה מה שקרוי חנינה גורפת. אין בהצעה שלי שום ניסיון להתערב או להשפיע, או לעשות פלסטר את שלטון החוק במדינת ישראל, ובכך היא שונה מהצעות אחרות –

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת פני בדש.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

– או מחלק מההצעות האחרות. ההצעה לא נוגעת בשום דרך שהיא בהליכים המשפטיים המתבצעים בטרם הרשעה בדין. אין זכר לכך, ומכאן שאין לי שום כוונה בהצעה הזו להתערב בחוק, חלילה, לשבש הליכי חוק.

היו"ר ש' בן-צור:

חברת הכנסת דליה איציק.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

אני חושב שמקובל על כולנו, ששומה עלינו לשמור על שלטון החוק במשטר הדמוקרטי שלנו, ולכן אני סבור שיש פה בהצעה הזאת ייחודיות עקרונית ביחס להצעות אחרות.

ועכשיו, עוד שניים-שלושה משפטים.

הי"ר ש' בן-צור:

אדוני ראש העיר.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אני גם לא מבקש להפקיע את עניין החנינה מסמכותו של נשיא המדינה. ההצעה מבקשת רק להקים ועדה מיוחדת בשנת היובל, שבסופו של דבר תמליץ בפני הנשיא, אבל אין בהמלצה הזאת איזו כוונה לפגוע או להפקיע מסמכותו של הנשיא להחליט בסופו של דבר.

ההצעה הזאת גם מגדירה את תוכנית העבודה של הוועדה הזאת. הוועדה לא תוכל להתפרס על כל הספקטרום שנוגע לחנינות, אלא על חמישה אפיונים ופרמטרים עיקריים. אני רוצה להדגיש חלק מהם. הנושאים שבהם תדון הוועדה יהיו כדלקמן: תנאים למחיקת הרשעתם של חיילים אשר הורשעו במהלך שירותם הצבאי בעבירות פליליות. רבותי, דעו לכם, שחיילים שעברו עבירות, גם עבירות צבאיות מאוד, כגון פליטת כדור, נשפטו, הורשעו בדין, השלימו את שירותם הצבאי, והם יוצאים לאזרחי עם רישום פלילי.

הי"ר ש' בן-צור:

תודה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

הם לא מסוגלים לקבל תעודת יושר. אני חושב שצריך לעשות בעניין הזה צדק, ואני חושב שלא רק בשנת יובל. אבל אולי ננצל את שנת היובל כדי לפתוח בהליך שבסופו של דבר יגובש בחקיקה.

הי"ר ש' בן-צור:

אני מודה לך. תודה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אותו דבר, אדוני היושב-ראש, דוגמה נוספת לעניין הרישום הפלילי – –

היו"ר ש' בן-צור:

לא, אני מבקש לסיים.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— לאלפי אזרחים ישראלים שנפתחו נגדם הליכים וחקירות אבל נסגרו תיקים, עדיין יש רישום פלילי במדינת ישראל, דבר בלתי נסבל. נבוא בשנת היובל ונפתח אפשרות לשנות את המצב הבלתי-נסבל הזה.

היו"ר ש' בן-צור:

תודה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

יש עוד כמה נושאים שאתם יכולים לראות בהצעת החוק המונחת בפניכם, ובסיכומי של עניין, אני מבקש משום הדברים האלה לשקול עניינית את הצעת החוק הזאת ולתמוך בה. תודה.

היו"ר ש' בן-צור:

תודה. אני מודה לך.

כבוד שר המשפטים, הממשלה מתנגדת? אני מבין שכן.

אנחנו ניגשים להצבעה אלקטרונית.

אלי גולדשמידט (העבודה):

סליחה, ביקשתי להגיב כסיעה.

היו"ר ש' בן-צור:

השר מתנגד, ניגשים להצבעה, חבל על הזמן.

חגי מירום (העבודה):

אלי, אישית.

היו"ר ש' בן-צור:

אני מבקש לשבת, אנחנו ניגשים להצבעה.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

אולי תסביר למה אתה מתנגד.

היו"ר ש' בן-צור:

מבקשים הצבעה אישית, אתה רוצה לנמק מדוע? בבקשה, אדוני השר.

אדוני ראש העיר, חבר הכנסת חיים דיין, אני מבקש לשבת. תודה. אדוני שר המשפטים, בבקשה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, יש כאן שלוש הצעות. לא רציתי, ועדיין אינני רוצה, לענות אחרי כל הצעה ולהסביר אותה עמדה.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת רן כהן.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אני מתכוון להסביר את עמדת ההתנגדות באופן יותר מפורט לאחר הדברים של חבר הכנסת חיים דיין, כי לגביו אין עמדה רשמית של הממשלה. לגבי שתי ההצעות הראשונות, של גדעון עזרא ושל זאב בויס, הממשלה התנגדה, הוגש ערר. לכאורה, אין עמדת ממשלה.

היו"ר ש' בן-צור:

אני מבקש לשמור על השקט, חבר הכנסת זאב בויס.

שר המשפטים צ' הנגבי:

על-פי הנוהל, כאשר טרם הסתיים הדיון בממשלה, אם עולה ההצעה למרות זאת הממשלה מתנגדת, ולכן אין צורך לנמק את ההתנגדות – – –

היו"ר ש' בן-צור:

סליחה, חבר הכנסת זיסמן.

שר המשפטים צ' הנגבי:

חבר הכנסת חגי מירום.

עמנואל זיסמן (הדרך השלישית):

הוא רק ביקש לשמוע – – –

היו"ר ש' בן-צור:

סליחה, חבר הכנסת יצחק כהן.

שר המשפטים צ' הנגבי:

הוא יכול לרדת, הכול בסדר? הפעם אני מולך, לא מולם.

חגי מירום (העבודה):

אתה יודע את יחסי אליך. למה אתה – – –

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת הירשזון.

שר המשפטים צ' הנגבי:

כי אין טעם ללכת עכשיו להצבעה אישית של חצי שעה.

אדוני היושב-ראש, לכן זה הנימוק הפורמלי. לאחר דברי חבר הכנסת דיין אסביר את הנימוקים המהותיים להתנגדות.

היו"ר ש' בן-צור:

טוב. חבר הכנסת גולדשמידט, בעד איזו הצבעה אתם?

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו ניגשים להצבעה אלקטרונית. מי בעד הצעת החוק של חבר הכנסת זאב בוים? מי נגד? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 9

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 34

בעד ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת החוק – 48

נמנעים – 2

הצעה להסיר מסדר-היום את הצעת חוק החנינה, התשנ"ח-1998, נתקבלה.

היו"ר ש' בן-צור:

בעד – 34, נגד – 48, נמנעים – 2. הצעת החוק של חבר הכנסת זאב בויס לא התקבלה.

אני מצרף את קולו של כבוד השר אלי ישי בעד החוק.

הצעת חוק החנינה לשנת היובל, התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ח' דיין)

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו עוברים להצעת חוק החנינה לשנת היובל, מס' פ/2039, של חבר הכנסת חיים דיין. בבקשה, שלוש דקות.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לאור תוצאות ההצבעה על הצעות חוק החנינה של שני חברי, אני בעצם חש את האווירה בבית, עד כמה חברי הכנסת מוכנים לבוא בחנינת חסד לקראת שנת היובל למדינת ישראל.

לנגד עיני עומד קטע מהעיתון, ובהחלט הרגשתי צורך אמיתי לברך היום את יושב-ראש מפלגת העבודה, חבר הכנסת אהוד ברק, שאמר בכתבה מ-10 במרס 1998, שיש מקום לנהוג במידה של חסד בשנת ה-50 ולבחון מתן חנינה לאסירים. היום אני ניצב כאן, בפני מפלגת העבודה, ואני רואה את ההצבעה הגורפת שלהם נגד הצעת החוק למתן חנינה, כאשר החנינה אינה חנינה גורפת, היא חנינה שנבחנת, היא חנינה שנבדקת, היא חנינה שאינה ניתנת לרוצחים, לאנסים, ליבואני סמים, לאלימות, לרצח, לעבירות ביטחוניות. זה החוק שאני מניח כאן לפניכם.

אדוני היושב-ראש, הנימוק העיקרי לחוק הוא, שבשנה שהמדינה חוגגת יובל לקיומה אין לשכוח את השוליים החברתיים, כמו שנאמר בפרק כ"ה בספר ויקרא: "וקדשתם את שנת החמשים וקראתם דרוֹר בארץ לכל יושביה יובל היא תהיה לכם ושבתם איש אל אחזתו ואיש אל משפחתו תשבו".

אדוני היושב-ראש, קיבלתי נתונים משירות בתי-הסוהר לאחר שביקשתי זאת ממאגר המידע. קרוב ל-1,500 אסירים שנשפטו מרצים את עונשם בעבודות למען הציבור. 12,967 – שימו לב, רבותי – שוחררו בשנת 1997 ממאסר שבין יום לחמש שנים. המדינה מוצפת בעבריינים? הפחד של חבר הכנסת לובוצקי, שממלאים את הרחובות בעבריינים, מה התשובה האמיתית על כך, להכניס את כולם למאסר עולם? אולי נסגור אותם?

קרוב ל-68% מוחזקים על עבירות שימוש בסמים. למה המדינה לא עוזרת לשקם אותם? הרי השיקום מצליח באחוזים מסוימים. האם יותר זול להחזיק אסירים במחיר של 11,000 דולר בשנה בבתי-הסוהר, במקום לתת כספים אלה למרכזי השיקום? המדינה הקימה את המרכז לשיקום האסיר ואת הרשות לגמילה מסמים על מנת להתמודד עם המצבים האלה. היום אנחנו סותמים את הגולל.

כשאני מסתכל היום על הנתונים, כמה יושבים היום בבתי-הכלא על עבירות – 5,932 איש, נשים וגברים, יושבים בבתי-הכלא על עבירות פליליות, כאשר חלק קטן מהם יושבים על עבירות חמורות מעל עשר שנים. 236 ממתינים לגירוש. 1,234 נשפטו משפט ביטחוני. האם שחרור 1,200 אסירים ביטחוניים לפי הסכם אוסלו, אדוני חבר הכנסת שמעון פרס, שאתה חתמת על שחרורם – המדינה הזאת לא רעדה ולא פחדה שמא ירצחו לנו נשים, ילדים וטף? היום אנחנו מפחדים לשחרר את בני עמנו, מפחדים לשקם אותם.

החנינה אינה חנינה גורפת. כל חבר כנסת יודע, שברגע שהחוק הזה יעבור הוא ירד לוועדה, הוועדה תדון בחוק, תקבל את ההמלצות של שירות בתי-הסוהר, של משרד המשפטים, של משטרת ישראל, ורק לאחר מכן היא תחליט אם יש מקום להגיע לחנינה גורפת. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' בן-צור:

אני מודה לך, חבר הכנסת חיים דיין. תשובת שר המשפטים, בבקשה.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מבקש לדחות את ההצבעה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

הכנסת מצביעה על זה.

היו"ר ש' בן-צור:

אם אתה מתנגד, ההצבעה לא תהיה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אני יודע. גם אם אני מסכים, הכנסת צריכה להצביע על זה.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, היו היום לפנינו שלוש הצעות חוק. לשתיים מהן החליטה ועדת השרים לחקיקה להתנגד. לא עליתי לנמק את הנימוקים מכיוון שהוגש ערר. באופן פורמלי, כאשר מוגש ערר אין עמדת ממשלה. למרות זאת, הנוהל היה תמיד ונותר גם היום, כשיש התנגדות של ועדת שרים ומוגש ערר, אם המציע מעלה את הצעתו בטרם החלטת הממשלה בעניין הערר, עדיין נותרת ההתנגדות בעינה.

אבל לגבי הצעתו של חבר הכנסת דיין נפל תיקו בוועדת השרים, ולכאורה אין עמדת הממשלה. לכן ביקשתי בעניין הזה להתמקד, כי אני רואה את הצעתו של חבר הכנסת דיין כהצעה הקיצונית ביותר, הגורפת ביותר. לכן, יש לי חובה להביע את עמדת משרדי ואת עמדתי האישית, ואני מקווה שגם את עמדתם של מרבית חברי הכנסת. העמדה היא שיש לדחות את ההצעה הזאת בהצבעה היום, אלא אם כן הכנסת תאמץ את דעתו של חבר הכנסת המציע לדחות את קיום ההצבעה.

מה אומרת הצעתו של חבר הכנסת דיין? היא אומרת למעשה, שהרשות המחוקקת מתערבת באופן בוטה בהליכים שיפוטיים, בהליכי התביעה הכללית, משנה לחלוטין את ערכי מדינת ישראל כמדינת חוק, פוגעת פגיעה חמורה ביכולתנו לאכוף את החוק. אם זאת המתנה שהכנסת רוצה להעניק למדינת ישראל בשנת היובל שלה, הרי הכנסת צריכה להתייצב פה-אחד – גם אלה שתומכים ברעיון החנינה בהיבט של החסד והרחמים, כפי שראינו קודם עשרות חברי כנסת בשתי ההצעות הקודמות – ולדחות את ההצעה הזאת על הסף.

היא אומרת דברים קשים לגבי הערכים שלנו, לגבי היכולת שלנו להישאר מדינת חוק, שבה יש שוויון בפני החוק, והיא איננה, ידידי חבר הכנסת דיין, מתמודדת עם המצוקה הקשה שהעלית בדבריך בכל הנוגע לעבריינות שאיננה באה מתוך זדון, אלא מתוך התמכרות לסמים או מתוך פגעים חברתיים אחרים שאינם זדוניים ואינם על רקע של תאוות הפשע.

היתה אצלי משלחת, אדוני היושב-ראש, של העמותה למען חנינה, בראשותם של צ'רלי ביטון, כוכבי שמש ואחרים. הרגשתי בדבריהם באמת את התחושה הקשה לגבי אלפי אסירים שאינם יכולים להתנתק ממעגל הפשיעה כתוצאה מהיותם מכורים לסמים. המדינה איננה מספקת להם את האמצעים להתמודד באופן הולם עם ההתמכרות הזאת.

הפתרון – אני אומר זאת גם לאותה עמותה שעושה עבודה, אני מאמין, בלב שלם וללא אינטרסים זרים, גם לחבר הכנסת דיין וגם לאחרים בבית הזה – איננו באמצעות חנינה, אלא באמצעות הקצאת משאבים ראוייה לשירות בתי-הסוהר ולמערכות החברתיות האחרות של המדינה, כדי לנצח את ההתמכרות הזאת, לנתק את מעגל הפשיעה לפחות לגבי אותו נתח אנשים שפשוט אינו מסוגל לעשות זאת.

ידידנו, השר אלי ישי, עושה בנושאים האלה גדולות ונצורות, ככל שתקציב המדינה המוגבל מאפשר לו. בעניין הזה צריכה להיות התגייסות של כלל הכוחות בחברה הישראלית ובפרלמנט, אבל אין לקבוע בהזדמנות חגיגית זו איזה מין רף מוזר של שנות מאסר, ולהוציא לחופשי אנשים שהחברה הישראלית אינה רוצה לראות אותם מסתובבים ברחובותיה, שיחזרו לסורם, והקורבנות החדשים שלהם יפנו אלינו, אל הכנסת, אצבע מאשימה, כיצד העזנו להוציא אותם לחופשי.

לכן, אדוני היושב-ראש, אף שאין עמדת ממשלה רשמית בעניין, אני אישית מבקש מן הבית הזה שלא לקבל את הצעת החוק הזאת.

היו"ר ש' בן-צור:

כבוד השר, אני מבקש את תשומת לב חברי הבית. חבר הכנסת חיים דיין ביקש לדחות את ההצבעה. הבקשה שלו יכולה להתקבל רק אם אתה תסכים לכך, ואם לא – אנחנו מקיימים הצבעה, זה התקנון.

שר המשפטים צ' הנגבי:

הכנסת צריכה להצביע על כך.

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו ניגשים להצבעה אלקטרונית.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לומר משהו.

קריאות:

היו"ר ש' בן-צור:

יש החלטת נשיאות על שלוש דקות. אנחנו ניגשים להצבעה. מי בעד? מי נגד?

קריאות:

הצבעה מס' 10

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 22

בעד ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת החוק – 53

נמנעים – אין

ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת חוק החנינה לשנת היובל, התשנ"ח-1998, נתקבלה.

היו"ר ש' בן-צור:

22 בעד, 53 נגד, אין נמנעים. הצעת החוק של חבר הכנסת חיים דיין נדחתה. אנחנו עוברים להצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל. חבר הכנסת חיים אורון – – –

קריאות:

רפאל פנחסי (ש"ס):

תסלח לי, תן לי להגיד משפט אחד.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מבקש שיושב-ראש הכנסת – – –

היו"ר ש' בן-צור:

תמתין רגע, תמתין רגע. אל תתפרץ.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני אבקש חצי דקה.

קריאות:

היו"ר ש' בן-צור:

יש מכתב של יושב-ראש הכנסת על שלוש דקות. בזה סיימנו. לפני שבאת היה דיון בנושא הזה.

קריאות:

היו"ר ש' בן-צור:

עם כל הכבוד, אנחנו כפופים להחלטות של היושב-ראש.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, זו גם בעיה תקנונית.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, זו בעיה תקנונית; אתה כפוף לתקנון, תן לי להגיד משפט.

היו"ר ש' בן-צור:

מה אתה רוצה?

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, יש פה בעיה תקנונית, ואתה תמנע ממני להגיד אותה.

היו"ר ש' בן-צור:

שר המשפטים, בבקשה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש – – –

רפאל פנחסי (ש"ס):

עם כל הכבוד ליושב-ראש – – –

היו"ר ש' בן-צור:

תמתין רגע. סליחה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת דיין ביקש דחייה של ההצבעה. אני הודעתי שאינני מתנגד, אם הכנסת תאשר זאת. לכן ההצבעה הראשונה צריכה להיות על הדחייה. אם ההצבעה, על-פי החלטתך, היא לא על הדחייה, אלא על ההצעה, אני מבקש לשנות את הצבעתי, כי אני הצבעתי בעד הדחייה, אבל אני נגד ההצעה. ראשית, לעניין ההצבעה על הדחייה, זו החלטה של היושב-ראש; לעניין התוצאה, אני מבקש לשנות את ההצבעה שלי.

היו"ר ש' בן-צור:

ההצבעה שלך משתנה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

רק תודיע את זה, אדוני.

היו"ר ש' בן-צור:

ההצבעה משתנה מבעד לנגד. עכשיו תורך.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אדוני היושב-ראש

היו"ר ש' בן-צור:

זו טעות, יש סעיף 137א, עם כל הכבוד.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אבל זו הצעת חוק.

היו"ר ש' בן-צור:

אתה רוצה שניקח את החוק?

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, יש לי שתי הערות: א. עם כל הכבוד ליושב-ראש הכנסת ולסגנים ולנשיאות, הם לא יכולים לקבל החלטות נגד התקנון. אומנם הם קיבלו החלטה על שלוש דקות, אבל הם היו צריכים להביא את זה לוועדת הכנסת. ועדת הכנסת היא שמוסמכת לקבל החלטה בנושא סדרי הבית – אם שלוש דקות, אם חמש דקות – בשונה מהתקנון.

היו"ר ש' בן-צור:

תשובה. תודה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

דבר שני, אני חושב, כפי שאמר שר המשפטים, כיוון שהמציע ביקש לדחות את ההצעה, אתה מעמיד להצבעה, האם לקבל את פנייתו או לא. הכנסת מצביעה אם מקבלים את פנייתו. הכנסת קיבלה שלא

מקבלים, ואז אתה עובר להצבעה על החוק. אתה לא יכול ישר להצביע על החוק, כאשר הוא מבקש לדחות, ויש הסכמה להצביע אם דוחים או לא דוחים. תודה.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת שטרית.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

תצלצל, ובעוד חמש דקות נצביע.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ש' בן-צור:

תמתין, סליחה.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

– – – כדי למנוע תקלה, אני מבקש לומר שההערה של חבר הכנסת פנחסי צודקת. זכותו של חבר הכנסת דיין לבקש לדחות את ההצבעה, ואז ההצבעה היא האם לדחות או לא לדחות. אם יש רוב לדחות, אז ההצבעה תידחה; אם יש רוב לא לדחות, אז ההצבעה לא תידחה.

היו"ר ש' בן-צור:

אדוני, יושב-ראש הקואליציה, אתה רוצה שאני אקרא לך את הסעיף, תשמע אותו.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

כן, בבקשה.

היו"ר ש' בן-צור:

"ביקשה הממשלה להשהות את ההצבעה – – –

קריאות:

– – –

היו"ר ש' בן-צור:

אם הממשלה, לא אם חבר הכנסת.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אם זה נכון, סליחה.

היו"ר ש' בן-צור:

לפני שמעירים, בבקשה.

חיים אורון (מרצ):

חבר כנסת לא יכול לבקש לדחות את ההצבעה על החוק שלו.

היו"ר ש' בן-צור:

רק הממשלה יכולה לדחות, ואני אמרתי זאת בפירוש.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש חצי דקה.

היו"ר ש' בן-צור:

בבקשה.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, קודם כול סליחה על ההתפרצות, אבל אומר לך דבר אחד.

חיים אורון (מרצ):

יש חנינה על זה.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אני בדיוק כמורך, סגן יושב-ראש, מכיר את התקנון – –

היו"ר ש' בן-צור:

בבקשה, אני קורא לך את הסעיף.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

– – – ומנהל את הישיבות – – –

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת חיים דיין, חברי הטוב.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אני לא סיימתי את דברי.

היו"ר ש' בן-צור:

אני אתן לך זמן. אני מתייעץ עם סגנית מזכיר הכנסת, שהיא בקיאה, היא מביאה לי את הסעיף בפירוש, ואמרת זאת עוד לפני ההצבעה, שרק הממשלה יכולה לבקש דחיית הצבעה. רק הממשלה, לא חבר הכנסת.

ענת מאור (מרצ):

הוא צודק.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני מקבל את מה שאתה אומר, אבל העובדות הן שונות לחלוטין. אחרי שהצגתי את הצעת החוק, השר עלה על הדוכן ואמר שאין עמדת ממשלה בנושא הזה, והוא אכן מקבל את בקשתי לדחות את הצעת החוק, אם הכנסת תאשר זאת.

היו"ר ש' בן-צור:

לא.

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, לא ניגשת ישירות לבקש מהכנסת את הרשות לדחות את הצעת החוק, אלא ישר ניגשת להצבעה להסיר את הצעת החוק.

היו"ר ש' בן-צור:

אני שאלתי את השר – – –

חיים דיין (הליכוד-גשר-צומת):

כל בקשתי היתה להביא את זה להצבעה בכנסת. יושב-ראש ועדת הכנסת הבהיר בדיוק מה הבעיה בתקנון.

היו"ר ש' בן-צור:

תודה, חבר הכנסת חיים דיין. כבוד השר, אני הבנתי ממך שרצית לקיים הצבעה עכשיו, לכן קיימנו את ההצבעה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, ראשית, הממשלה לא ביקשה לדחות את ההצבעה.

היו"ר ש' בן-צור:

לא ביקשה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

במהלך הדיון, וזאת ההחלטה של היושב-ראש – – –

היו"ר ש' בן-צור:

בבקשה, הנה לך תשובה.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, אני לא סיימתי את דברי.

יצחק כהן (ש"ס):

הוא לא סיים.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת יצחק כהן, עוד הערה כזאת, אתה יוצא מהמליאה, עם כל הכבוד.

יצחק כהן (ש"ס):

תן לו לסיים.

היו"ר ש' בן-צור:

אתה, אל תיתן לי הוראות.

יצחק כהן (ש"ס):

אני רוצה לשמוע אותו. אני יכול?

היו"ר ש' בן-צור:

אתה לא יכול לשמוע אותו. אתה, אל תיתן לי הוראות.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אני פשוט רוצה שהדברים יהיו בהירים לצורך העתיד, אם יהיה על זה דיון בוועדת הפירושים. הממשלה לא גיבשה עמדה לגוף ההצעה. אני ביקשתי לעלות ולהבהיר את העמדה האישית שלי, עמדת משרדי, ששוללת את הצעת החוק. ביקשתי אישית מחברי הכנסת לדחות בהצבעה את ההצעה, לא לדחות את ההצבעה.

במהלך דברי, נדמה לי, בסיומם, העלה חבר הכנסת דיין את בקשתו לדחות את ההצבעה. אני הייתי על הבמה, כמדומני הביטוי היה, שאני אינני מתנגד.

יוסי שריד (מרצ):

סלח לי.

שר המשפטים צ' הנגבי:

הממשלה לא ביקשה, ההחלטה היא של היושב-ראש.

היו"ר ש' בן-צור:

לא.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אני יכול לומר שהצבעתי בעד, כי חשבתי שאדוני מקיים הצבעה על דחיית ההצבעה. בכל מקרה, מה שתהיה החלטתך, אני מבקש שוב שתשנה את הצבעתי, אם אתה פוסק שההצבעה היתה על ההצעה לגופה.

יוסי שריד (מרצ):

אני רוצה בבקשה, הערה.

היו"ר ש' בן-צור:

רגע, סליחה. אני מסיים את הנושא הזה, אני משנה את ההצבעה שלך – נגד, וגם קולו של חבר הכנסת דוד ראם – נגד.

הצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל

(הצעת חבר הכנסת ח' אורון)

היו"ר ש' בן-צור:

אנחנו עוברים להצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל; הצעה פ/371 של חבר הכנסת חיים אורון. בבקשה.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מבקש להציע הצעת חוק בקריאה טרומית – להפוך את עקרונות היסוד של הכרזת העצמאות לחלק מספר החוקים במדינת ישראל. עקרונות היסוד נכנסו למגילת העצמאות לפני 50 שנה, בנוסח שטעמו עומד ואולי משביח עם הזמן. אין מועד נכון יותר שהכנסת תקבל את ההחלטה הזאת מהישיבה האחרונה שלפני יום העצמאות ה-50, שיצוין בעוד שבועות מספר.

אני לא יכול לפרט את כל ההצעה במסגרת שלוש הדקות של ההליך הקיים, אבל עיקרה של ההצעה אומר: עקרונות היסוד של מדינת ישראל, שמדברים על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, יסודות של חירות, צדק ושלוש, שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור בין כל אזרחיה, בלי הבדל דת, גזע ומין, חופש דת, מצפון, לשון וכו', יהפכו חלק מספר החוקים. בתור שכאלה יהיה הליך שמפורט בחוק, ואין לי זמן לציין את כולו, איך ניתן שאזרח יוכל לפנות לבית-המשפט העליון בהליך שיש בו מנגנון סינון. בית-המשפט העליון הוא שיקבע, לא האזרח יקבע, אם העתירה ראויה לדין ולבחינה, האם החקיקה או המעשה השיפוטי שנעשה עומד בניגוד לעקרונות מגילת העצמאות. אז, בהרכב מיוחד של חמישה שופטי בית-המשפט העליון, ניתן יהיה להתערב.

אני יודע שלא אחת, חברי הכנסת, כולנו משמיעים הרבה מאוד דברי שבח והלל לעקרונות המכוננים של מדינת ישראל. בכל פעם שאנחנו נזקקים להפוך אותם לחלק מהותי של מערכת החוקים שלנו, יש חברים בכנסת שמונעים זאת או נרתעים מכך. מדובר בהצעה טרומית, והרבה מאוד נושאים נקשרים בשנת היובל למדינת ישראל. נדמה לי, שאין מעשה ראוי יותר ונכון יותר בתחום החקיקה מאשר לקבל אותה ליבה עקרונית שמופיעה במגילת העצמאות, לצרף אותה לספר החוקים ולהפוך אותה למסד של כל החקיקה. תודה רבה.

היו"ר ש' בן-צור:

אדוני שר המשפטים, תשובתך.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת אורון מציע לחוקק חוק-יסוד, שיקבע את מעמדה של הכרזת העצמאות ויקנה לה תוקף חוקתי על-חוקי, כמסמך שלאורו ניתן לבקר חקיקה ראשית של הכנסת. עוד מציע חבר הכנסת אורון, כי בחוק תיקבע יכולתו של מי שנפגע במישרין בהוראתו של חוק לפנות לבית-המשפט העליון ולערער על תוקפו של החוק.

הממשלה לא יכולה לתמוך בהצעה הזו, גם מטעמים חוקתיים וגם מטעמים משפטיים, כפי שאפרט להלן, אך בשל המרכזיות, החשיבות וכבודה של ההכרזה, הייתי מבקש מחבר הכנסת אורון שלא להעמיד את הנושא הזה להצבעה, כי לא משנה מה תהיינה תוצאותיה, זה יראה, לצערי, כאילו חברי הכנסת מצביעים בעד או נגד הכרזת העצמאות. לכן ההצעה שלי לחבר הכנסת אורון היא להסתפק בדברים שאומר ולא להעמיד את ההצעה להצבעה, או לחלופין, להפוך את הצעת החוק להצעה לסדר-היום בתמיכה של כל הבית פה-אחד, כדי שוועדת החוקה תוכל לדון במעמד הנורמטיבי של הכרזת העצמאות.

ההכרזה על הקמתה של מדינת ישראל, הידועה גם כמגילת העצמאות, מבטאת את חזון העם ואת ה"אני מאמין" שלו, כפי שאמרו שופטי בית-המשפט העליון בפסק-דין כבר בשנת 1948, חודשים ספורים לאחר קום המדינה. אין חולק, אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, על כך שמדובר במסמך עקרוני, במסמך חשוב המנחה את מדינת ישראל בגיבוש ערכיה זה 50 שנה. לכן, בדיוק לפני ארבע שנים, בחודש אדר התשנ"ד, מצאה הכנסת לנכון לעגן את מעמדה של הכרזת העצמאות בחוקי היסוד שנוגעים לזכויותיהם הבסיסיות של אזרחי המדינה. הן חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו והן חוק-

יסוד: חופש העיסוק פותחים בסעיף שכותרתו – "עקרונות יסוד", והוא מציין את מחויבותה של מדינת ישראל לעקרונות שנקבעו בהכרזה.

אני יכול להאריך ולדבר על כך רבות. חבר הכנסת דן מרידור, אז שר המשפטים, היה מעורב בנושא הזה, וגם ועדת החוקה, חוק ומשפט שעסקה בחוקים. הסעיף קובע, כאמור, כי זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.

גם תזכירי חוקי-יסוד חדשים, שהפיץ משרד המשפטים לפני זמן-מה, כוללים סעיף עקרונות יסוד זהה.

לסיום, אדוני היושב-ראש, הכרזת העצמאות נוסחה במלים כלליות כהצהרת כוונות טקסית וכהכרזה על עקרונות בסיסיים. היא לא נוסחה כחוק-יסוד ממוקד ומפורט, שניתן לבחון לאורו חוקים ספציפיים. לשם כך הכנסת מחוקקת פרקים פרקים, על-פי החלטת הררי, את חוקי-היסוד של המדינה, ומאזכרת באלו מהם, שעוסקים בזכויות האדם, את הכרזת העצמאות.

כפי שנאמר בדברי ההסבר להצעה, הצעת חוק דומה הונחה על שולחן הכנסת השלוש-עשרה. הממשלה דאז התנגדה להצעה מאחר שהיתה חפיפה בינה לבין חוקי היסוד, שנמצאו אז בשלבי הכנה, וכיום הם כבר בשלבי גיבוש פרלמנטריים.

עכשיו, אחרי חקיקת אותם חוקי יסוד, מתייתר מקל וחומר הצורך בחוק-היסוד המוצע. הדרך להשלמת החקיקה בנושא זכויות האדם איננה בחזרה על קטע מתוך ההכרזה בחוק-יסוד מיוחד, אלא בהשלמת חקיקת חוקי יסוד בדבר חופש הביטוי וההתאגדות, זכויות במשפט, זכויות חברתיות ועוד. אין בהצעת החוק הנוכחית כדי לעגן כראוי את זכויות האדם בחוק-יסוד.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת חגי מירום, אתה נואם או שהשר נואם? באמת יש גבול.

שר המשפטים צ' הנגבי:

לסיום, אדוני היושב-ראש, אשר לחלק השני של הצעת חבר הכנסת אורון, שעוסקת במיסוד הביקורת החוקתית-השיפוטית בתחום סמכותו ופיקוחו של בית-המשפט העליון, כבר על-פי המצב המשפטי הקיים מוסמכים בתי-המשפט לפסוק בשאלת תוקפם של חוקים שעומדים בניגוד לזכויות שהובטחו על-ידי המחוקק בחקיקת יסוד.

לאור האמור, מתנגדת הממשלה להצעת חוק זו על שני חלקיה ומבקשת מן הכנסת לדחות אותה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ח' דיין:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת, בבקשה.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחה על שולחן הכנסת הצעת החלטה, מטעם ועדת הכלכלה, בדבר חלוקת הצעת חוק הטיס, התשנ"ו-1996. תודה.

היו"ר ח' דיין:

תודה לסגנית המזכיר. אני לא חושב ששמעו מה היא אמרה, כי אני לא הצלחתי לשמוע אותה. אני לא צוחק. אנחנו לא מדברים לפרוטוקול, אנחנו מדברים לאנשים.

הצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל

(הצעת חבר הכנסת ח' אורון)

היו"ר ח' דיין:

ובכן, חברי הכנסת אנחנו נעבור להצבעה. הצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל, של חבר הכנסת חיים אורון – ההצבעה החלה, רבותי חברי הכנסת.

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 34

בעד ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת החוק – 43

נמנעים – אין ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת חוק-יסוד: הכרזת העצמאות של מדינת ישראל נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 34, 43 מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, הצעת החוק לא נתקבלה. אני מבקש גם לרשום בפרוטוקול, להסב את שם היושב-ראש מבן-צור, כי התחלפנו.

ניסן סלומינסקי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, בטעות פלד ואני התחלפנו במקומות. פלד הצביע נגד ואני בעד.

היו"ר ח' דיין:

א.ק.י., קיבלתי את הערתך גם לפרוטוקול לשנות את ההצבעות. ובכן, אם כך אני אחזור על ההצבעה; האם אפשר לחזור על ההצבעה? אין לי אפשרות. בסדר, אז אנחנו נצרף את זה, אחד בעד, אחד נגד, לרבות ההצבעות שלי. תודה רבה.

הצעת חוק העונשין (תיקון – גזענות), התשנ"ז-1996

(הצעת חבר הכנסת א"ח שאקי)

היו"ר ח' דיין:

רבותי חברי הכנסת, אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום: הצעת חוק העונשין (תיקון – גזענות), התשנ"ז-1996, הצעת חוק פ/564, של חבר הכנסת אבנר חי שאקי. בבקשה.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, רבותי השרים, חברי הכנסת, מדינת ישראל מיום קומה חיוותה את דעתה נגד כל גזענות. כבר באותה הכרזת עצמאות, שבה דובר לפני דקות, נאמר במפורש: ללא הבדל דת, גזע ומין. יש היום חוק עונשין שקובע, כי גזענות אסורה על-פי החוק והיא בת-עונשין. אבל, יש שני דברים הטעונים תיקון: תיקון ראשון – – –

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת שאקי, סליחה, ברשותך. אני מבקש שקט ביציע. רבותי המזכירים והמזכירות למיניהם, בבקשה.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

בעוד הסתה לגזענות אסורה, מעשה הגזענות איננו אסור ואיננו בר-עונשין.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני אביא דוגמאות. הנה, אם אדם קורא למישהו בכינוי שיש בו משום מעשה גזענות, זה לא אסור. אם אני מסית כביכול נגדו, רק אז זו עבירה. השכל הישר היה אומר אחרת, שמעשה הגזענות חמור מן ההסתה לגזענות. פשוט מאוד זו לקונה, זה ליקוי בסעיף שאני מציע לתקן אותו ולקבוע: העושה מעשה גזענות או המפלה לרעה ביודעין יחיד או ציבור, תוך כדי עשיית מעשה גזענות, דינו כך וכך.

דבר שני, בארץ הזו, 50 שנה אחרי קומה, עדיין משתמשים במוצאו של אדם ובעדתו כדי לפגוע בו, כדי להסית נגדו, כדי לחלל למעשה את כבודו. מסיבה כלשהי בהצעה המקורית לא נכלל העניין של עדה ומוצא. אנחנו רוצים שכבודו של אדם יישמר תמיד, ולא לציין את מוצאו או את עדתו כדי לפגוע בכבודו ולתאר אותו כמי שעשה מעשה פלילי או מעשה מנוגד למוסר או שיש בו כדי לפגוע בכבודו.

מטרת החוק, אם כן, לתקן עיוות שמתאים מאוד ששנת ה-50 למדינה תביא לתיקונו: א. מעשה גזענות יהיה אסור, לא רק הסתה לגזענות; ב. בהגדרה של מעשים פסולים יכללו גם מעשים שבאים לפגוע במוצאו של אדם, בהשתייכותו העדתית.

הייתי מאוד מבקש את תמיכתכם. אני בטוח שכל הכנסת היא נגד גזענות, כל הכנסת היא נגד פגיעה בכבודו של אדם מכל סיבה שהיא, גזע או מין או דת. אנחנו מוסיפים פה את מעשה הגזענות ואת המוצא והעדה. אין לפגוע באדם בשל מוצאו או השתייכותו העדתית. אני מאוד אודה על תמיכתכם בהצעה הזו. תודה, אדוני היושב-ראש, אני סיימתי.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת אבנר חי שאקי.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אפשר לשאול אותו שאלה?

היו"ר ח' דיין:

תשאל אותו, בבקשה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אם בהפגנה של יהודים קוראים "מוות לערבים", זה גזענות או לא?

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

ללא צל של ספק. ואני מקווה שזה לא יהיה. אם זה פרחח, נער חסר אחריות – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אם זה המונים, תביא את כולם למשפט?

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אדרבה, אז נחשוב יחד מהי הדרך הנאותה. החינוך ימלא תפקיד גדול בעניין הזה, אין צל של ספק. השפעה, הסברה, הפגנה נגד הצורה הזאת. אני בטוח שכל הבית הזה מאוחד סביב זה שסגנון כזה כמו "מוות ל– –", חס ושלום, הוא נגד כל התרבות היהודית, נגד כל התרבות המוסרית, נגד כל המוסר האנושי כפי שאני מכיר אותו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אני חושב שהחוק הזה יפעל רק נגד ערבים, ולא תביאו אף יהודי למשפט.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אתה לא הבנת מה שאמרתי. החוק הקיים, קיים. אני בא להוסיף על הסתה את המעשה עצמו, שלא רק ההסתה תהיה בת-עונשין, אלא עצם המעשה. אני מתפלא עליך שאתה מכניס פה את הערבים. אתה ראית שאני מדבר על עדה, מוצא – לא לציין את עדתו או מוצאו של אדם כדי לפגוע בכבודו. מצד שני, על מעשה גזעני ייענשו כמו על הסתה לגזענות.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת אבנר חי שאקי. שר המשפטים ישיב על הצעתך.

אמרו היום שנשיאות הכנסת עצרה את האפשרות להשיב. למה היה הוויכוח סביב החוק שלי? כי לא יכולתי להשיב.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת המציע, אין לנו מחלוקת עם המטרות של הצעת החוק, כולן חשובות בעינינו: מאבק בגילויי גזענות, מאבק באפליה על רקע גזעני, מאבק באפליה על רקע עדתי. עם זאת קשה לתמוך, אדוני חבר הכנסת שאקי, בהצעה שלך מן הטעמים המשפטיים שאני אמנה להלן.

הצעת החוק מבקשת להרחיב את המושג גזענות שמוגדר בסעיף 144א לחוק העונשין באופן שהוא יתייחס גם לרדיפה או להשפלה של יחיד על רקע גזעני, ולא רק של ציבור או של חלק מסוים של הציבור.

הרחבה זו נשקלה לפני כשלוש שנים גם על-ידי משרד המשפטים וגם על-ידי ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. המחוקק, אדוני היושב-ראש, מצא איזון בין קביעת איסור גורף על כל התנהגות שמהווה השפלתו של אדם על רקע גזעני לבין צמצום תחום האיסורים הפליליים לפרסומים שמסיתים נגד ציבור מסוים למטרות גזעניות.

לאור התחבטות שהיתה אז בוועדה, וחברי הוועדה שנמצאים כאן יכולים לספר על כך, הגיע המחוקק למסקנה, כי האיזון הנכון בין הצורך להיאבק בגזענות מחד גיסא, לבין הצורך לשמור על העיקרון של שוויון דיני העונשין מאידך גיסא, מחייב שלא לקבוע כעבירה בפני עצמה העלבה של אדם על רקע גזעני, שאיננה כרוכה בפגיעה בערכים מוגנים נוספים, כמו שלמות גופו של אדם או חירותו.

חבר הכנסת שאקי, רבותי חברי הכנסת, מציע עוד, שהמונח גזענות יורחב באופן שהוא יכלול רדיפה או השפלה על רקע עדתי, ולא רק בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני –

וליד צאדק חאג'-יחיא (מרצ):

מה רע בזה?

שר המשפטים צ' הנגבי:

אני מסביר. – – ובכך להרחיב את תחולת העבירות הקיימות בחוק העונשין לעניין פרסומים שמסיתים לגזענות.

אדוני היושב-ראש, אני יכול לבקש קצת שקט?

היו"ר ח' דיין:

רבותי חברי הכנסת. חבר הכנסת דראושה. חבר הכנסת פורז. חבר הכנסת ברונפמן. חבר הכנסת פלד, יש לך גב יפה.

משה פלד (הליכוד-גשר-צומת):

סליחה, אדוני היושב-ראש.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אנחנו מעריכים, שהרחבת המושג "גזענות" כפי שמוצע כאן היא הרחבת-יתר, והיא חורגת לא רק מעבר למובן המקובל של המושג, אלא גם מעבר לנדרש, לדעתנו, מבחינת ההתמודדות עם התופעה החברתית של גזענות באמצעות חקיקה פלילית.

יש כאן הצעה לקבוע עבירה חדשה של אפליה לרעה מתוך גזענות. גם קביעת עבירה כזו מהווה, לפי עמדתנו, הגבלת חירותו של האדם, שהיא, כלשונו של חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, "מעבר לנדרש", לשם השגת התכלית הראויה, לכל הדעות, של המאבק החברתי בגזענות.

המחוקק כבר קבע כעבירה פלילית אפליה על רקע גזעני ואחר, בתחומים שבהם הסדרה חוקית זו היתה חיונית ומוגדרת, בתחום דיני העבודה ובתחום זכויות החולה. ייתכן שיש תחומים נוספים שבעתיד תידרש בהם קביעת איסור פלילי על אפליה, אבל יש לבדוק אותם כל אחד לגופו ולפעול כמתחייב, ללא אימוץ של הצעת חוק גורפת.

מכל מקום, אנחנו לא יכולים לתמוך בקביעת עבירה פלילית כל כך רחבה, שמעבירה למישור הפלילי אפליה בכל תחומי החיים, ולאור זאת יש התנגדות של הממשלה להצעה.

היו"ר ח' דיין:

עמדת השר – להתנגד.

ובכן, חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. אם יואילו חברי הכנסת בטובם לשבת, ולא יאמרו אחר כך שלא הספיקו, אנחנו נעבור להצבעה.

רבותי, הצעת חוק העונשין (תיקון – גזענות), ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 12

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 29

בעד ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת החוק – 7

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק העונשין (תיקון – גזענות), התשנ"ז–1996, לדיון מוקדם בוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 29, שבעה מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, הצעת החוק התקבלה והיא תעבור לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הצעת חוק העונשין (תיקון – איסור הטפה להמרת דת), התשנ"ח–1998

(הצעת חבר הכנסת ר' פנחסי)

היו"ר ח' דיין:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום, הצעת חוק העונשין (תיקון – איסור הטפה להמרת דת); הצעת חוק פ/1936. יציג את החוק חבר הכנסת רפאל פנחסי, בבקשה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית, אני רוצה למחות על ההחלטה של יושב-ראש הכנסת והסגנים על קיצור זמן הנמקה של החוקים. זה לא בסמכותם של יושב-ראש הכנסת והסגנים. עם כל הכבוד, הם לא יכולים לקבל החלטות נגד תקנון הכנסת. הם יכלו לפנות לוועדת הכנסת, שהיא המוסד המוסמך לקבל החלטות לקצר את זמן הדיבור. אומנם, אנהג לפי ההחלטה שקיבלה הנשיאות, אבל אני מוחה על כך שהם לקחו לעצמם סמכות לא להם. לפי התקנון מותר לי לנמק את הצעת החוק במשך עשר דקות. לאחר דברי השר מותר לי לנמק במשך חמש דקות. עשו זאת עם חבר הכנסת חיים דיין, שלא נתנו לו לחזור ולנמק לאחר דברי השר; יעשו זאת גם אתי. אין לנשיאות סמכות לקבל החלטות כאלה, אלא רק לוועדת הכנסת; היא הגוף המוסמך.

לכן, אני מוחה על כך. אומנם, אנהג לפי ההחלטה, אבל אני חושב שזה תקדים מסוכן שהנשיאות קובעת אותו. זה נוגע לכל חברי הכנסת, אני בא להגן על כבודכם. יש תקנון בכנסת, וצריך לפעול על-פי התקנון. הנשיאות לא יכולה לקבל החלטות אחרות.

ענת מאור (מרצ):

אתה צודק.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני מודה לך, חבר הכנסת פנחסי.

דוד אזולאי (ש"ס):

אני מבקש לומר דבר בקשר לנושא הזה.

היו"ר ח' דיין:

לא, יסיים את דברו. לאחר מכן.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני רוצה להתייחס לגופו של עניין – – –

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

אדוני, תרשה לי הערה.

היו"ר ח' דיין:

אני מבקש, תן לו לסיים את דברו, אני אתן לך לאחר שהוא יציג.

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

אני מבקש כעת, זה בהמשך של הדברים שנאמרו.

היו"ר ח' דיין:

לא יפריע לאדוני?

רפאל פנחסי (ש"ס):

לא, הוא יכול לומר.

היו"ר ח' דיין:

בבקשה, חבר הכנסת בן-צור.

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, אני מסכים עם ההערה של חבר הכנסת פנחסי, אבל המכתב של יושב-ראש הכנסת היה מונח כבר שבוע ימים, ויושב-ראש ועדת הכנסת יכול היה להעיר את תשומת הלב של יושב-ראש הכנסת ושל הסגנים. הוא לא עשה זאת, ולכן ההערה שלו בנושא תקצוב הזמן לא נראית לי. תודה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני, איפה היה מונח המכתב? אני לא ראיתי מכתב כזה. למי הוא שלח את זה?

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

המכתב הזה נמצא גם בכניסה של חברי הכנסת. כל אחד קרא זאת. הוא כתוב באותיות גדולות; אומנם בלי ניקוד, אבל באותיות גדולות.

יצחק כהן (ש"ס):

זה ללא סמכות, מה זה משנה שכתוב?

היו"ר ח' דיין:

זה מכתב שהוציא ממזכיר הכנסת בשם היושב-ראש.

רפאל פנחסי (ש"ס):

הוא היה צריך להביא זאת לידיעת יושב-ראש ועדת הכנסת, כי זו סמכותה של ועדת הכנסת. אני בא להגן על סמכותה ומעמדה של ועדת הכנסת, ולא יכולים לקחת את הסמכות שלה.

היו"ר ח' דיין:

לא השתתפתי בישיבה האחרונה של נשיאות הכנסת, לכן אני לא יודע אם החליטו, אבל זה מכתב שיצא ממזכיר הכנסת בשם יושב-ראש הכנסת. ועדת הכנסת צריכה להסמיך אותו גם לשינוי בתקנון.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אני אכבד את ההחלטה ואפעל בהתאם, אבל להבא אני מבקש שתפעלו על-פי הסמכות כנשיאות הכנסת.

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

נכון.

דוד אזולאי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, היות שההחלטה שהתקבלה כאן היא החלטה שרירותית ובניגוד לתקנון, הייתי מציע גם ליושב-ראש הישיבה וגם ליושב-ראש הכנסת להפסיק את הדיונים למשך עשר דקות, לכנס את ועדת הכנסת ולפעול על-פי התקנון, שלא כל אחד יכתוב את התקנון על-פי מה שנחו לו. תודה רבה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, יושב-ראש ועדת הכנסת כבר קיבל עמדה מסוימת, אמר מה שאמר – – –

קריאות:

– – –

היו"ר ח' דיין:

חברי הכנסת, אדוני חבר הכנסת פנחסי, תמשיך את הנאום שלך. הפניתי זאת ללשכת היושב-ראש. אקבל את תשובתו ואחליט מה עושים בהמשך. בינתיים, תמשיך בבקשה.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

יושב-ראש הכנסת התחשב בחוק צער בעלי-חיים, והחליט שאי-אפשר להמשיך לאחר 02:00.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אבל הוא יכול לפנות עם זה לוועדת הכנסת. ועדת הכנסת היתה מתחשבת בצער בעלי-חיים, ואין לי ספק שוועדת הכנסת היתה אכן מקבלת את המלצת יושב-ראש הכנסת, אבל סדר חייב להיות.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

יש פה ישיבה שאורכה כאורך הגלות.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת פורז, קודם כול יש צער בני-אדם, אחר-כך צער בעלי-חיים. אם הכנסת לא התחשבה בצער בני-אדם, אני לא יודע מה אפשר לעשות עם בעלי-חיים.

תמשיך, נחכה לתשובה מלשכת היושב-ראש.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

לפי התקנון נסיים רק מחר בחצות.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מבקש להגיש את הצעת חוק העונשין (תיקון – איסור הטפה להמרת דת), התשנ"ח-1998. בחוק העונשין, התשל"ז-1977, אחרי סעיף 174 ב'בוא: "המטיף במטרה לגרום לכך שאדם אחר ימיר דתו, דינו מאסר שלוש שנים או קנס 50,000 שקלים חדשים".

אני רוצה להסביר את המגמה ואת מטרת החוק. בשנים האחרונות גברו הפעולות המיסיונריות בממדים מדאיגים. הדבר ניכר במיוחד בקרב בני-נוער ובין העולים החדשים. פעילות הרסנית זו יוצרת בקרבנו חשש כבד כי חלילה לא ירחק היום והמציאות היהודית בארץ תיפגש עם ישות חדשה המאוגדת תחת צלע צלב אשר תוכל לקבוע מהלכים שונים בחברה בארץ.

בעוד שבעבר הלא-רחוק היה עצם המחשבה על מה שקשור למיסיון מרתיע ומזעזע כל יהודי באשר הוא, הרי עתה ניכר, לצערנו, שוויון נפש כלפי תופעה חמורה זו של מסע שמד אינטנסיבי בקרב היהודים.

לכן, יש לחוקק חוק שיכלול את כל הפעולות שיש בהן משום הטפה או יכולת להשפיע על אדם כלשהו להמיר את דתו, וכך יוכל כל עם לשמור על בניו ומסורותיו ארוכות השנים. על-פי המסורת. איש באמונתו יחיה.

למה אני מעלה זאת דווקא עכשיו? כי לאחרונה היינו עדים, לצערי – גם בתל-אביב, גם בירושלים, גם בחיפה – לכת משיחית שפעלה להטפה והטבילה עשרות יהודים והעבירה אותם על דתם.

מה שאנחנו מבקשים – כל אחד יחיה באמונתו. ההטפה גם אומרת שלא להעביר מדת נוצרית למוסלמית, ממוסלמית לנוצרית ומיהודית למוסלמית – כל דת, כל אחד. אסור להטיף לא רק הטפה חומרית, כמו שאומר החוק היום, אלא גם ההטפה עצמה תהיה אסורה.

אני מבקש את תמיכת הכנסת בהצעה הזאת, שתעבור להכנה לקריאה ראשונה, ואז נוכל לשפר, אולי, אם יש הערות אלה ואחרות. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת רפאל פנחסי.

ישיב שר המשפטים, בבקשה. עד שהוא ישיב נאפשר גם ליושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט לומר את אשר על לבו.

חנן פורת (מפד"ל):

ברשותך, חבר הכנסת פנחסי, וברשותך, שר המשפטים, אני רוצה להעיר הערה חשובה עד מאוד – קודם כול, לתקן לך את הפסוק, אדוני הרב פנחסי. אומנם נוהגים לומר: איש באמונתו יחיה, אבל הפסוק אומר: צדיק באמונתו יחיה.

דבר שני, כשאתה מדבר על איסור הטפה, פירושו של דבר שאם תמצא גוי שמחפש ומבקש נתיבות ליהדות ותנסה לשכנע אותו להיות יהודי, אתה עלול למצוא עצמך בקטגוריה של החוק הזה, וזה מסוכן מאוד. אני ממליץ בפניך, כדי שנוכל לתמוך בחוק, להדגיש שמדובר פה רק על הטפה שסכום כספי בצדה, תוך כדי מתן הטבות חומריות. תודה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. בבקשה, שר המשפטים צחי הנגבי.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, הממשלה מתנגדת להצעת החוק ומבקשת לדחות אותה בהצבעה.

כבר לפני שנה הוגשה לקריאה טרומית מטעם חברי הכנסת גפני וזוילי הצעת חוק פרטית דומה להצעה הזאת, בנושא הגבלת חופש הדת. הממשלה התנגדה, בשעתה, להצעת החוק הזאת, ולמרות התנגדות הממשלה היא עברה לוועדת החוקה, חוק ומשפט, כמדומני, לדיון טרומי. כבר אז נמתחה ביקורת חריפה על מדינת ישראל על-ידי מדינות ידידותיות רבות וארגונים שונים, שראו בדאגה רבה את הניסיון של המחוקק הישראלי להגביל את חופש הדת בישראל, המדינה הקדושה לשלוש דתות.

ההצעה של חבר הכנסת פנחסי מגבילה את חופש הדת ואת חופש הביטוי עוד יותר מן ההצעה הקודמת, ולדעת הממשלה אין מקום להציע הצעה שבתוכנה היא, למעשה, הגבלה גורפת של החופש בענייני דת.

אנחנו מאמינים, שניתן, בסובלנות ובתקשורת הדדית, לנסות להשיג אותן מטרות, לא להכריז מלחמה על גורמים ששייכים לדתות אחרות, אלא להידבר עם הגורם הדתי הנוגע לעניין, וודאי שלא תוך קביעת איסורים פליליים. לכן הייתי מבקש לדחות את הצעת החוק.

היו"ר ח' דיין:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. אני מבקש מכולם לשבת ולאחר מכן – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ח' דיין:

רגע, רגע, ברשותכם. השר הצביע.

קריאות:

— — —

היו"ר ח' דיין:

השר ביקש דחייה?

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

כן.

היו"ר ח' דיין:

זאת עמדת ממשלה?

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

פנחסי מסכים.

היו"ר ח' דיין:

זאת עמדת ממשלה?

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

כן.

היו"ר ח' דיין:

אני צריך להביא זאת להצבעת חברי הכנסת, אם אין להם שום התנגדות.

קריאות:

היו"ר ח' דיין:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה.

קריאות:

היו"ר ח' דיין:

אין התנגדות. בסדר. יש הסכמה? ובכן, חברי הכנסת, אנחנו דוחים את ההצבעה למועד אחר.

רבותי, אנחנו עושים הפסקה בסדר-היום – – –

קריאה:

— — —

היו"ר ח' דיין:

ההצבעה נדחתה, ואני אאפשר ליושב-ראש לברך את האורחים המכובדים שלנו. לאחר מכן נמשיך בסדר-היום. תודה.

דברי ברכה של יושב-ראש הכנסת למזכ"ל האו"ם קופי אנאן

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, נא לשבת. אדוני שר המשפטים, אנחנו רוצים להתחיל. מרכז הקואליציה, נא לשבת. רבותי. חבר הכנסת גפני, נא לשבת.

רבותי, ביציע המכובדים אנחנו מארחים בזה הרגע את מזכיר האו"ם, מר קופי אנאן, ורעייתו – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

אדוני, הכול בסדר. הואל לשבת. רבותי, אני מבין שהדיון נרגש, בעייתי, אבל בואו נחרוג בכמה דקות מסדר-היום הרגיל שלנו.

אנחנו מתכבדים היום בביקורך אצלנו, אדוני מזכ"ל האו"ם, ומברכים אותך בברכה המסורתית: ברוך בואך.

אתה נמצא בכנסת, בית-הנבחרים של מדינת ישראל, המקום שבו מתקבלות הכרעות בענייני האומה. יש בבית הזה מפלגות ימין ומפלגות שמאל, דתיים וחילונים, ערבים ודרוזים, עולם ומלואו. אנחנו מנהלים בינינו ויכוחים נוקבים, יש מחלוקות וגם הסכמות. הכול נעשה תוך חופש דיבור ומתוך כבוד הדדי.

ישראל היא חברה ותיקה בארגון האו"ם, אולם רק לעתים נדירות היא זוכה למאור פנים מצדו. דברי ימינו רצופים התקפות עוינות והחלטות גיוני בלתי מאוזנות. האסטרטגיה של בידוד ישראל והמערכה לדה-לגיטימציה שלה יביאו רק פרי באושים. את ההתקדמות אל השלום אין להשיג בדרך שמתווה האו"ם. אם לא יחול מפנה דרמטי בגישת האו"ם כלפי ישראל, ימשיך הארגון לדחוק רגליו מלהיות גורם של ממש ביישוב הסכסוך באזורנו.

ביקרת אצל מנהיגי הארצות השכנות לנו, הרגשת בגובהן של חומות הדעות הקדומות. אני חש חובה לומר לך, כי תמצא אצלנו דלת פתוחה לחידוש משא-ומתן ישיר וגלוי. אין שום מכשול. אנחנו עם חופשי ודמוקרטי, יחיד ובודד באזורנו, ואנחנו גאים בכך.

למרות המחלוקות בינינו, תגלה עד מהרה כי אנחנו מאוחדים ברצון כן לשלום ובנחרצות למנוע כל טרור ואיום כוחני.

פתחנו את שערי השלום לרווחה, צריך רק להרחיבם.

האו"ם יכול להפעיל את מלוא השפעתו לקדם את השלום, אך לצערנו אין ביכולתו לערוב לקיום הסדרי השלום. זאת נוכל לעשות רק אנחנו ושכנינו.

אדוני מזכיר האו"ם, ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך. תודה.

קריאות:

היו"ר ד' תיכון:

גברתי, אני צריך שתצמצרי אותי?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

— — — לא

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

נכון. נכון.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת דראושה, אתה רוצה לומר מלה? בבקשה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אדוני, למזכ"ל האו"ם.

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

סליחה. כל אחד יגיד ברכה?

היו"ר ד' תיכון:

לא. שניים.

בנימין אלון (מולדת):

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אדוני היושב-ראש, אני מודה לך על כך שאפשרת לי ותאפשר גם למישהו אחר לברך את מזכ"ל
to say in English.הוא"ם. הרשה לי

היו"ר ד' תיכון:

לא, לא.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

לא?

היו"ר ד' תיכון:

לא.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

. אני אתרגם לכם.in Arabic טוב, אני אגיד בעברית או בערבית. אדבר בערבית –

(נושא דברים בשפה הערבית; להלן תרגומם לעברית:

ברצוני לפנות למזכ"ל האו"ם, לחברי פמלייתו הנכבדים ולרעייתו ולברכם כאורחי הכנסת וכאורחי
האזור הזה. אני בטוח, כי ביקורו של מזכ"ל האו"ם באזור ייקח חלק בקידום תהליך השלום.

מכל מקום, איני רוצה להאריך בדברים. ברוך הבא, מר קופי אנאן ורעייתו וחברי פמלייתו הנכבדים.
אם ירצה האל ניפגש, ומי ייתן ויוגשם השלום הצודק והכולל באזור זה.)

היו"ר ד' תיכון:

תודה. חבר הכנסת רובינשטיין, לא.

אמנון רובינשטיין (מרצ):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ד' תיכון:

אחד – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אתה רוצה שאני אתרגם בשני משפטים?

היו"ר ד' תיכון:

אדוני, לא. בחרת. עתה חבר הכנסת בני אלון, והוא אחרון.

ענת מאור (מרצ):

מה זאת אומרת: "הוא אחרון"?

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אורון, אני מתחיל להתפלל.

חיים אורון (מרצ):

– – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש לתת לשלמה בן-עמי לברך, מטעם הסיעה הגדולה בכנסת.

היו"ר ד' תיכון:

אני יודע. לא, חבר הכנסת בני אלון ובזה נגמור. כולם נפגשים אתנו בוועדת החוץ והביטחון.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

לא כולם. ממש לא כולם.

אלי גולדשמידט (העבודה):

בנימין אלון (מולדת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כבוד מזכיר האו"ם, הכנסת כולה מקבלת אותך בכבוד גדול ובברכה. הכנסת כולה, המדינה כולה מקבלת אותך.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, רק רגע. תנו לו לדבר ובשקט.

בנימין אלון (מולדת):

כידוע לך, אדוני המזכיר, אנחנו מדינה עצמאית ודמוקרטית.

היו"ר ד' תיכון:

חברת הכנסת חזן, את רוצה לשבת? בבקשה. תודה.

בנימין אלון (מולדת):

כמדינה דמוקרטית, יש אצלנו דעות שונות, ויושב-ראש הכנסת מייצג את הכנסת כולה. ברכתו היתה לך בשם הכנסת כולה. גם חברי הכנסת הערבים הרגישו צורך לומר משהו, אבל ראה זאת כברכה ממלכתית של מדינה עצמאית. תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. לא עוד.

אלי גולדשמידט (העבודה):

זה לא יכול להיות. זה לא יכול להיות.

היו"ר ד' תיכון:

אני יודע.

אלי גולדשמידט (העבודה):

יש פה סיעות גדולות.

היו"ר ד' תיכון:

אני יודע.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, אנחנו ממשיכים בסדר-היום.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש – –

היו"ר ד' תיכון:

שמעתי.

אלי גולדשמידט (העבודה):

– – אתה פועל לא כיושב-ראש כנסת אובייקטיבי. יש פה סיעת אופוזיציה – – –

זאב בונים (הליכוד-גשר-צומת):

איפה היא? איפה היא? לא רואים אותה בכלל? איפה מפלגת העבודה?

אלי גולדשמידט (העבודה):

– – –

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת גולדשמידט, אתה רוצה שאני אענה לך באותו סגנון?

אלי גולדשמידט (העבודה):

כן, בבקשה תענה לי באותו סגנון. אני מדבר בשם האופוזיציה.

היו"ר ד' תיכון:

אני אפעל כפי שאני מבין, ואני החלטתי ואתה תקבל את הכרעתי. זה שאתה צועק כל יום לא משכנע אותי יותר.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה לא פועל – – כלפי הסיעה האופוזיציונית הגדולה.

היו"ר ד' תיכון:

השיגיונות שלך לא יצליחו יותר. תודה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מזכיר האו"ם צריך לדעת, שיש פה גם דברים אחרים ולא רק – –

היו"ר ד' תיכון:

אני יודע.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתם סובלים מפוביה של זרים. כל זר – – התנהגות של יושב-ראש כנסת.

חיים אורון (מרצ):

– – –

נסים דהן (ש"ס):

על זה נאמר: אורח בא לרגע, קולט כל פגע. אפשר לפרק את המדינה. אם תחזיק חמש שנים במדינה
— — — אתם הורדתם עכשיו את התמיכה — — — כל מה שאמרתי לך זה בגלל הצד הזה ובגלל הצד
הזה.

הצעת חוק חובת שיחת המדינה, התשנ"ז-1997

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, אנחנו ממשיכים: הצעת חוק חובת שיחות המדינה, התשנ"ז-1997, של קבוצת חברי הכנסת;
הצעת חוק פ/1256. ינמק חבר הכנסת אליעזר זנדברג.

אני אנהג עכשיו באמת כפי שאני חושב. נמאסו עלי ההערות של חבר הכנסת גולדשמידט.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מה קרה? אתה נותן נאום נגד מזכיר האו"ם — — —

היו"ר ד' תיכון:

אני לא נותן נאום נגד מזכיר האו"ם. אני רוצה לומר לך, שאת הנאום הזה כתב איש ממפלגתו של
חבר הכנסת אורון, ואני לא שיניתי מלה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מה זה משנה?

חיים אורון (מרצ):

— — —

ענת מאור (מרצ):

יצחק כהן (ש"ס):

בלגן.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת זנדברג, בבקשה.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני מציע כאן, במסגרת דיון בקריאה טרומית, את הצעת חוק חובת שירות המדינה, הצעת חוק שעליה חתומים, נוסף עלי, גם חברי הכנסת חיים דיין ופיני בדש – כל חברי הכנסת של סיעת צומת שאינם מכהנים בממשלה.

הצעת החוק מבטאת עיקרון, שלפיו כל אזרח ישרת שירות צבאי או שירות לאומי במדינת ישראל.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת רביץ.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

זהו עיקרון שהוא מעקרונות היסוד של צומת, ואנו סבורים כי יש להחיל אותו ולתת לו ביטוי בספר החוקים של מדינת ישראל ולהפוך אותו להסדר יישומי.

היו"ר ש' בן-צור:

סליחה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

זה חוק גזעני.

היו"ר ש' בן-צור:

בסדר, תתרגל לזה וגמרנו.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

הגיע הזמן, שגם אנו, הציבור הרחב ולא המיעוטים, נשמיע את קולנו ונאמר: די למצב שבו קבוצות מסוימות אינן נוטלות כלל חלק שווה במה שלנו נראה כנטל חיוני וכחובה אזרחית.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

לא יהיה כשיר לבחור לכנסת – מה זאת אומרת?

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת אלסאנע, זו זכותו. אתה יודע שזו זכותו, נכון?

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, הצעת החוק – – –

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — —

היו"ר ש' בן-צור:

די. חבר הכנסת דהאמשה, די.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

דברים כאלה לעשות ככה?

היו"ר ש' בן-צור:

סליחה, אך די. אני מבקש. חבר הכנסת חנן פורת, חבר הכנסת בני אלון, אני מבקש. היום נגמרו לי הבקשות.

רפאל פנחסי (ש"ס):

עוד דקה.

היו"ר ש' בן-צור:

ברור. יש לו עוד דקה. חבר הכנסת זנדברג, בבקשה תמשיך.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

הצעת החוק משמעה גיוס של בחורי ישיבות, כמו גם כל אוכלוסיית מיעוטים או כל אזרח אחר במדינת ישראל, לשירות צבאי או — — —

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

תגיד: "לא רוצה חברי כנסת" וזה הכול. זה אותו דבר.

היו"ר ש' בן-צור:

חבר הכנסת דהאמשה, תאפשר לו לסיים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

מותר לי גם להעיר. מה זה?

היו"ר ש' בן-צור:

מספיק. שמעת והערת. מספיק.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

מותר לי להעיר.

היו"ר ש' בן-צור:

מותר לך, אבל מספיק.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

אני חבר כנסת. איזה חוק זה?

היו"ר ש' בן-צור:

שב. חבר הכנסת זנדברג, בבקשה. די.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

הצעת החוק משמעה גיוס של כל אזרח לשירות שיהיה שירות צבאי או שירות לאומי, על-פי המשמעות שיש בחוק, בחוקים שונים, למונחים הללו.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

ואם לא?

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

בעבורי, לב החוק הוא סעיף 2: "כל אזרח חייב בשירות מדינה".

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

ואם לא?

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

פנו אלי חברי כנסת ממפלגת העבודה, כמו אופיר פינס-פז שיושב כאן ואחרים, ואמרו: אנחנו בעד העיקרון, אבל נגד סעיף 4, שאומר שמי שלא ישרת תישלל ממנו הזכות לבחור ולהיבחר. אני מודיע כאן – – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אתה נותן את הזכות? בושה וחרפה.

היו"ר ש' בן-צור:

די.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני מודיע כאן, שההצעה או ההערה מקובלת. אני מודיע כאן, שאם החוק יעבור, אני מוריד את הסעיף הזה.

היו"ר ש' בן-צור:

הוא אומר שהוא מוריד את הסעיף.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

אני מוריד את סעיף 4 לחוק, ומותיר את החוק בלי הסעיף שעוסק בדינו של מי שלא שירת מבחינת הזכות לבחור ולהיבחר.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

מחשבה מעוותת כזו. זו בושה וחרפה של חוק – – –

פיני בדש (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — —

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

לאור העובדה שאנשים במפלגת העבודה סבורים שבלי הסעיף הזה הם יתמכו, ולאור העובדה שאני סבור שהעיקרון המרכזי הוא קביעת המסגרת והקביעה הדקלרטיבית שתהיה חובה לכל אזרח לשרת שירות צבאי או שירות לאומי – –

היו"ר ש' בן-צור:

נא לסיים בבקשה.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

– – אני קורא לכנסת לתמוך בחוק גיוס בחורי ישיבות – חוק שיחול על כל האוכלוסייה ויקבע את העיקרון שכל אזרח במדינת ישראל ישרת שירות צבאי או שירות לאומי.

היו"ר ש' בן-צור:

אני מודה לך. חבר הכנסת זנדברג, תודה רבה. ישיב סגן שר הביטחון. בבקשה.

חבר הכנסת שטרית, אם אני אומר לך: יושב-ראש הקואליציה, בוודאי תשמע לי.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

זה חוק מעוות ולא דמוקרטי.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

יצחק כהן (ש"ס):

סוף סוף אתה צודק.

היו"ר ש' בן-צור:

תודה. קצר.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הממשלה מתנגדת להצעת החוק של חברי הכנסת זנדברג, דיין ובדש. חוק שירות ביטחון מחיל חובת שירות צבאי על חיילי צה"ל, ואיננו רואים כל צורך לכורכו עם חוק כוללני נוסף כלשהו – –

קריאות:

היו"ר ש' בן-צור:

סליחה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

– – המחיל חובת שירות אלטרנטיבי מקביל, העלול בעיקרו של דבר לגרום לשחיקת מעמדו של השירות הצבאי ולפריצת המסגרות הקיימות כיום.

אם תתקבל ההצעה, קיימת סכנה כי קבלתו של חוק כוללני וגורף, שאינו מסדיר את מכלול ההשלכות וההיבטים הכרוכים בהפעלת מסגרות כה מורכבות, רק תגרום לכשל מערכתי ויישומי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

סגן שר הביטחון ס' שלום:

חברת הכנסת גוז'נסקי, תני לי לגמור.

היו"ר ש' בן-צור:

רגע, סליחה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

יתירה מזאת, לדעתי, ראוי שהשירות הלאומי יוותר על בסיס וולונטרי לעומת השירות הצבאי, שחייב להיות מנדטורי. אינני מסכים אפוא עם התפיסה שבבסיס הצעת החוק.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת דהאמשה, "עב עלך". תודה רבה.

בבקשה, אדוני סגן השר.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

בכל מודל חקיקתי ראוי שחובת שירות ביטחון תעמוד בנפרד מכל חובה אחרת, וצריכה להיות מוקנית לה העדיפות הראויה על פני כל שירות אחר.

עם זאת יצוין, כי בכל הנוגע למסגרת השירות הלאומי, בעצם ימים אלה עומדת להגיע לסיומה עבודת מטה בין-משרדית, שנערכה בראשותו של מנכ"ל משרד העבודה והרווחה ובהשתתפותם של נציגי משרדי הממשלה השונים הנוגעים בדבר, ואשר במסגרתה נבחנה הסדרת השירות הלאומי

ההתנדבותי במסגרת חקיקתית, על מכלול ההיבטים הכרוכים בכך. עם סיום עבודת המטה של הצוות הבין-משרדי תוגשנה המלצותיו להחלטת הממשלה.

אשר על כן, אדוני היושב-ראש, אני מבקש כי הכנסת תדחה את הצעת החוק. תודה רבה.

היו"ר ח' דיין:

טוב, רבותי חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה על הצעת החוק. הצעת חוק חובת שירות המדינה, התשנ"ז-1997, של חבר הכנסת מודי זנדברג. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 13

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 2

בעד ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת החוק – 51

נמנעים – 2

ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת חוק חובת שירות המדינה, התשנ"ז-1997, נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

שניים בעד, 51 נגד. הצעת החוק לא נתקבלה. אני מצרף את קולו של שר העבודה והרווחה, חבר הכנסת אלי ישי, גם כן נגד.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ח' דיין:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת, בבקשה.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחה עתה על שולחן הכנסת, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה, הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998. תודה.

הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998

(קריאה ראשונה)

היו"ר ח' דיין:

הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998, קריאה ראשונה. יציג את ההצעה שר המשפטים. בבקשה, אדוני השר.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני מתכבד להעלות היום לקריאה ראשונה את הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998.

לפי חוק יום העצמאות, התשי"ט-1949, נקבע יום ה' באייר בכל שנה כיום שבתון, אלא אם הוא מתקיים ביום שישי בשבוע, ואז מוקדם יום העצמאות ליום ד' באייר, ובהתאם נקבע השבתון.

השנה, שנת היובל לעצמאותו המחודשת של עם ישראל בארצו, חל יום ה' באייר ביום שישי, ולכן יום העצמאות יחול ביום ה', ד' באייר.

הצעת החוק מבקשת לקבוע, באופן ייחודי לשנת היובל, גם את יום שישי, ה' באייר, כיום שבתון. כך יתאפשר רצף של שלושה ימי שבתון, ולכל בית ישראל ולכל תושבי מדינת ישראל יתאפשר לחגוג את חדות הקוממיות באופן מיוחד. ביקור באתרים היסטוריים ברחבי הארץ, השתתפות באירועי היובל, יציאה לחיק הטבע – איש איש כסגנונו.

יש לזכור, כי חלקים גדולים במשק ממילא מקיימים נוהג שלא לעבוד בהיקף מלא ביום ו', ולכן ניתן לצפות שאובדן התוצר לא יהיה גדול, כפי שהיה נגרם מיום שבתון בכל יום אחר של השבוע.

חוק יום העצמאות מאפשר לראש הממשלה להודיע על עבודות ושירותים אשר אין להשביתם. הוא יכול לקבוע הסדרים לגביהם ביום השבתון. מוצע לקבוע, שסמכות דומה תינתן בידי גם לגבי יום השבתון השני.

מכל מקום, הממשלה מאמינה, שיום העצמאות ה-50 של המדינה הוא אירוע חשוב וחגיגי, וחובה עלינו לציין באופן מיוחד.

אני מבקש מחברי הכנסת, ללא הבדל השקפה אידיאולוגית והשתייכות פוליטית, לתמוך בהצעת החוק הזאת. אני מבקש שההצעה תעבור לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

אינני רואה מקום למחלוקת בעניין חוק כזה, שהוא קצר, הוא פשוט. מן הבחינה המשפטית אין בו שום בעייתיות. מן הבחינה הציבורית, הוא בוודאי ראוי. לכן אני מקווה, שנוכל להביא את החוק לקריאה שנייה ולקריאה שלישית עוד בטרם סיום הכנס הנוכחי. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה, אדוני שר המשפטים. רשימת הדוברים נעולה. ראשונת הדוברים, חברת הכנסת תמר גוז'נסקי – איננה. חבר הכנסת חיים אורון, בבקשה.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אנחנו נדון היום פעם נוספת בנושא הזה, בקשר לסיקור האירוע המרכזי של חגיגות היובל על-ידי הטלוויזיה.

אני מחזיק אותה חוברת שקיבלו כל חברי הכנסת לתאיהם. הנייר בסדר גמור, הצילומים של ראש הממשלה וגם של יושב-ראש העמותה – איזה מספר הוא, אדוני היושב-ראש, ארבע? חמש? שש?

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

איזה ראש ממשלה? אני רואה פה – – –

חיים אורון (מרצ):

חבר הכנסת זאב בויס, אני אומר לך באופן הברור ביותר, שבחוברת הזאת חסרים מגזרים שלמים. אתה יודע מה, קיבוצים זה לא חשוב, מגיע להם. אבל מושבים, ערבים, הם חלק מהארץ הזאת; פלמ"ח. אתם באמת מאמינים, חבר הכנסת בויס, שבחוברת כרומו של 50 עמודים תכתבו את ההיסטוריה?

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

את הפלמ"ח בן-גוריון פירק ביחד עם האצ"ל.

חיים אורון (מרצ):

הרי אלה משטרים שחשבנו שכבר נעלמו מן העולם. עוסקים כל הזמן בכתיבת ההיסטוריה ברוורס. אתם כותבים את ההיסטוריה ברוורס. אז החלטתם לחלק צ'ופרים ולהגיד שחגיגות היובל זה צ'ופרים. היתה הצעת חוק "צ'יפור" חנינה. שר האוצר חושב שחגיגות היובל יהיו "צ'יפור" מט"ח. מישהו חושב שאם הכנסת תחליט שיש יום גשר ביום שישי זה חגיגות היובל. אבל, מה התוכן של זה? מה אתם רוצים מזה?

אין יום שאין בו סיפור סביב החגיגות האלה. איך אמרו פעם, חבר הכנסת רובי ריבלין? אין יכולת לארגן מסיבה, חגיגה. תארגנו חגיגה כמו בני אדם, כמו שמארגנים אנשים כל סוף שבוע, כל חג. אתם יודעים מה, אני אביא לכם את מי שמארגן אצלנו את חגיגות הקיבוץ, הוא יארגן את החגיגות טוב יותר מאשר פה. לוקחים ילדים לצילומים, מישהו גובה כסף מההורים. הולכים לקיים חגיגה, לצלם אותה, מביאים חברה, הבמאי אנגלי – לצלם את חגיגות ה-50. איזה סכומים.

היו"ר ח' דיין:

משפט מסכם.

חיים אורון (מרצ):

אדוני שר המשפטים, כמעט הייתי אומר: הושיעו נא מהחגיגות האלה. תנו לתאריך לעבור, נחגוג כל אחד על-פי מתכונתו. אל תספרו לנו פה שכל מיני דברים – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

חבר הכנסת אורון, הדבר היחיד שישמח את לב העם הוא שיהיו שני ימים.

חיים אורון (מרצ):

אתה יודע מה, רובי ריבלין, אני בטוח שאם היו אומרים שלושה ימים, היו שמחים עוד יותר, אבל מה זה שייך לעניין? אילו חגיגות אתם עושים? לא מסוגלים לארגן חגיגה קטנה לעם ישראל.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת אורון, תודה רבה. חברת הכנסת ענת מאור, בבקשה. אחריה – חבר הכנסת טלב אלסאנע.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

חיים אורון (מרצ):

מה, אתה מדבר?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

יש הפתעות.

חיים אורון (מרצ):

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

יש הפתעות, הגרלות אני לא מבטיח.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת ריבלין, תודה רבה. חבר הכנסת אורון, תודה רבה. בבקשה, חברת הכנסת ענת מאור.

ענת מאור (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ראשית, אני לא יכולה לפתוח את דברי בלי להביע מחאה חריפה על כך שמזכ"ל האו"ם מגיע אלינו, לכנסת ישראל, ויושב-ראש הכנסת, בשם כולנו, לא מוצא לנכון לברך ולשבח את מדיניות האו"ם, שסייעה לנו – – –

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

ענת מאור (מרצ):

ודאי שמלחמת השחרור, ודאי שמלחמת העצמאות.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

הוא לא קיבל אותו יפה? מה את סתם מדברת? זו חוצפה ממדרגה ראשונה.

ענת מאור (מרצ):

לאחר מכן, נאום פוליטי, מטיף מוסר, וכך זה המשך של מדיניות הממשלה הזו, שמורידה אותנו מדרך השלום.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

ענת מאור (מרצ):

חבר הכנסת בויים, זכותי לדבר. אני מבקשת מאדוני היושב-ראש להשתיק את חבר הכנסת בויים.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

את לא מתביישת? – – – מלקקת לגויים.

ענת מאור (מרצ):

אני רוצה לומר לכם, שאילו זה לא היה כל כך חמור, היינו צוחקים, ועוד איך היינו צוחקים.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

ענת מאור (מרצ):

יש לנו ממשלה שיש לנו שתי בעיות אתה. האחת, עושים חגיגות יובל, ועם ישראל לא מצליח לשמוח, כי בשנתיים מאבדים לו את התקווה, הורידו אותו מפסי רכבת השלום, ויש בעיית מובטלים. שלשום הייתי בירוחם עם ועדת העבודה והרווחה, ואנשים שהיו מאושרים, פתאום אחרי 50 שנה מזכירים להם ב"פניציה" בעיית דת, שאנשים דתיים מוחים עליה. ראש הממשלה אטום לכל המובטלים, פאשלות אחרי פאשלות, פגיעה בקודשי בית-המשפט העליון, מערכת חנינה ושבירת נורמות, שבירת דמוקרטיה. אין אמינות.

עם ישראל לא רוצה לשמוע, ועל זה מיתוספוט הפאשלות. הרי אחד שאנחנו כולנו מוקירים אותו, יוסי פלד, שעמד בראש החגיגות, אמר, שהשלומיאליות שבה מנהלים את החגיגות, איש באסטה – ויש לי הערכה גדולה מאוד לסוחרים בבאסטות – לא היה עושה זאת בשלומיאליות כזאת.

עכשיו התחילו החגיגות תחת מנכ"ל חדש. שוכחים שיש 52% בנות ונשים בישראל. קוראים לכולנו "יחד בגאווה, יחד בתקווה". חברי הליכוד, שטיפת המוח הזו לא תעבור. העם לא טיפש. העם רואה את המחדלים הקשים. אי-אפשר לרמות את כל העולם כל הזמן. ראש הממשלה מתמחה רק בשיווק טלוויזיוני, מתקפל ועושה פני גביר. אין שלום ואין ביטחון, לכן אין חגיגות.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחברת הכנסת ענת מאור.

ענת מאור (מרצ):

אני מסיימת, אדוני היושב-ראש.

שוכחים את ערביי ישראל ושוכחים את התנועה ההתיישבותית, וכאשר מזכיר הקיבוץ הארצי פונה שלא ישכחו את הפריפריה, את התנועה ההתיישבותית ואת הדרום – – –

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

מתיישבי נגבה, בקיבוץ, יגידו לך על ביטחון.

ענת מאור (מרצ):

לפחות בנושא זה אנחנו מדברים אותו דבר – את הפריפריה ואת ההתיישבות. אומרים, אי-אפשר לחשוב על כל העם. אז אם חוסר הכשרון כל כך גדול, נא לחסוך מההוצאות הגדולות. ברוך שפטרנו מזה, שחררו אותנו מעול החגיגות, שאין לגביהן לא שמחה בלב ולא ארגון. אם בסוף הממשלה תתעשת, נא לעשות את זה בשום-שכל וברגישות – לשתף את הקיבוצים, את הנשים ואת הערבים. תודה רבה.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

העם יחגוג והעם ישמח, על אפך ועל חמתך.

ענת מאור (מרצ):

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

זה מה שאת יודעת לעשות.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אופיר פינס-פז.

חבר הכנסת בויים, קח לו את המיקרופון בבקשה. איפה הסדרנים? לי, עם המיקרופון, אין קול כמו שלך. חבר הכנסת טלב אלסאנע, בבקשה, שלוש דקות.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

כבוד היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ביום זה, ביום העצמאות, בחגיגות ה-50 לקום המדינה, אני מציע גם לכל אזרחי מדינת ישראל שיקראו את הספר של בני מוריס, "לידתה של בעיית הפליטים הפלסטינים מ-1947 עד 1949". הספר הזה גם מציג את הפן השני של היווצרותה של מדינת ישראל ואת מה שנגרם לכפרים וליישובים הערביים. אני אומר את הדברים, ואני יודע שרבים מאתנו לא רוצים בכלל להסתכל על ההיסטוריה ולהישיר מבט לאירועים הקשים שהיו, אבל הגיע הזמן שבמקום לטאטא את הטרגדיות, את הדברים הקשים אשר התרחשו, לצורך פיוס בתוך המדינה בין האוכלוסייה הערבית ליהודית, שהדברים האלה אכן יידונו ותהיה התייחסות למה שקרה ולמה שהתרחש.

אנחנו יכולים ללמוד ממה שקורה בדרום-אפריקה, כשמקימים ועדה ציבורית לצורך דיון באירועים הקשים בתקופת האפרטהייד, על מנת ללמוד ועל מנת להקים חברה בריאה. אני רק מציין אירוע אחד שהתרחש ב-9 באפריל 1948, כשכוחות של הלח"י והאצ"ל נכנסו לכפר ערבי שקט שנמצא בסמוך לירושלים; קוראים לו דיר-יאסין.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

שקט, שקט מאוד.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

שקט מאוד, זה גם על-פי מה שאומרים נציגי "ההגנה". חבר הכנסת זאב בויים, תלמד את ההיסטוריה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

"ההגנה" – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

חבר הכנסת רובי ריבלין, גם נציגי "ההגנה" גינו בתוקף את מעשה הטבח הנוראי.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

עלילת דם.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

ואז, 254 ערבים תושבי הכפר נטבחו, גופותיהם הושחתו ונשים נאנסו – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

הם עושים מה שהלבנונים עושים עם "חיזבאללה" – – –

הי"ר ח' דיין:

חבר הכנסת בויס, אני מעיר לך בפעם האחרונה. בפעם הבאה זו הסמכות שלי.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

חבר הכנסת זאב בויס, אני יודע שהדברים האלה קשים. אני מבין את הרגשות, אבל אי-אפשר גם לדעתי לסלף את ההיסטוריה. לכן צריך להתייחס לדברים כמו שהם קרו, למרות החומרה שיש בדבר. לדעתי, צריך ללמוד מהדברים האלה את האירועים הקשים, לבקש סליחה על מנת לדעת מה קרה בדיוק, לתקן את העוול ואת העיוותים שהתרחשו.

אני רוצה לומר, רבותי, שעם מלאות 50 שנה לקום המדינה, הגיע הזמן שמדינת ישראל תחשוב מחדש איך בונים מערכת יחסים תקינה בין האזרחים הערבים לבין מדינת ישראל, בין המדינה לבין אזרחיה הערבים, ותשים קץ לתופעות הקיפוח והאפליה של יישובים עקורים, של יישובים לא-מוכרים, של נכסי נפקדים, כל התופעות המבישות האלה. הגיע הזמן פעם אחת להגיד: טעינו, מעדנו, גרמנו עוול ועיוות לאוכלוסייה הערבית בתוך המדינה, הגיע הזמן לתקן את זה. מה יותר טוב מלעשות את זה בתקופה הזו של ציון 50 השנים שחלפו מאז ועד היום? אם לא היום, מתי?

היום, כשאנחנו ימים מספר לפני יום האדמה, כשמזכירים 22 שנה לאירוע הקשה שהיה ב-1976, אשר בעקבותיו נפלו שישה צעירים ערבים בגליל, הגיע גם הזמן שהתופעות של נישול אדמות, הפקעת אדמות וגרימת מצוקת דיור בתוך היישובים הערביים אכן יסתיימו, וזה מתוך אינטרס של המדינה, כי נמאס לנו מהמדיניות המפלה והמקפחת.

הי"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת טלב אלסאנע. רשות הדיבור לחבר הכנסת אופיר פינס-פז, ואחריו – לחבר הכנסת עבד-אלמאלכ דהאמשה, אחרון הדוברים.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אני חושב שאנחנו נמצאים היום בסימן של סיכומים, סיכומי המושב, ואפשר לסכם שאירועי שנות ה-50 הם הפיאסקו של המושב, זה שיא השיאים של השפל, של השלומיאליות, של חוסר היכולת, של חוסר החשיבה, של חוסר המעשה של הממשלה, של הביזיון, של התופעה שאין לי די מלים כדי להגדיר אותה כראוי.

ראיתי גם אני את החוברת ששמו לנו בתאים. זו חוברת פיקטיבית, זו אחיזת עיניים. מי שעיין ועלעל בחוברת גילה, שרוב רובם של האירועים שהעמותה מתהדרת בהם, אינם אירועים שלה, אלא אירועים שהיא "תופסת טרמפ" על גבם ואומרת: גם אני. זה מזכיר לי אותה נמלה שלקחה טרמפ על גבו של הפיל ואמרה: יצאנו לדרך. איזו דרך? העמותה עשתה את הקונגרס הציוני? – לא. אז למה הקונגרס הציוני רשום בסימן 50 שנה למדינה, כאילו זו פעולה שהעמותה יזמה אותה? ועוד אלף פעולות אחרות, שלעמותה אין שום קשר אליהן. אולי היא נתנה כמה שקלים כדי לממן אותן. שלא לדבר על השערוריות – מה אמרו יושבי-ראש העמותה על חבריהם, על העמותה, על ממשלתם, על שריהם. הרי זה דבר שלא ייאמן. והפוליטיזציה – יש מי שקיבל כספים מהעמותה, יש מי שסירבו להם. שורה ארוכה מאוד של יישובים, עיירות פיתוח וערים וקיבוצים ומושבים וערבים ויהודים – סירבו להם.

רחבעם זאבי (מולדת):

לדרוזים.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אבל למי לא סירבו? – לחברון, אדוני חבר הכנסת רחבעם זאבי. לחברון נתנו 300,000 שקל כדי לחגוג.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

למה לא?

אופיר פינס-פז (העבודה):

משום שאין שם 300 איש כדי שיחגגו באותם 300,000 שקלים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — כמה נתנו

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

אופיר פינס-פז (העבודה):

פשוט הזרמת כספים פיקטיביים לצרכים פוליטיים. זה מה שאתם עושים בשנת ה-50.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — — כמה עולה

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת בויים, אני קורא אותך פעם ראשונה לסדר.

אופיר פינס-פז (העבודה):

חבר הכנסת בויים, כנראה זיכרוןך מטעה אותך קצת, ואני רוצה לרענן את זיכרוןך. בדיון בוועדת הכספים אתה תמכת בעמדתי – תמכת בגלוי, לא אמרת לי שזה סוד – שלא נכון היה להעביר 300,000 שקלים לחברון. מדוע כאן במליאה אתה אומר את ההיפך?

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת פינס-פז, משפט סיכום.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אני רוצה לסיים במשפט אחרון לגבי הצעת החוק – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת בויס, אני לא יכול לנהל כך את הישיבה, אני מצטער. אני לא יכול להעיר לך מאתיים פעם, באמצע דבריו של כל נואם כאן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

היו"ר ח' דיין:

סליחה, חבר הכנסת ראובן ריבלין, אי-אפשר, באמת הגזמתם.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אבל, ברשותך, אדוני היושב-ראש, משפט.

היו"ר ח' דיין:

אני מצטער, לא.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני ביקשתי לומר לחבר הכנסת פינס – – –

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת ריבלין, אמרתי שלא, אני מצטער.

אופיר פינס-פז (העבודה):

הקואליציה צריכה להיות נתונה גם לדברי ביקורת, זה לא יעזור.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת ראובן ריבלין, אני קורא אותך פעם ראשונה לסדר.

אופיר פינס-פז (העבודה):

משפט אחרון. הציע לנו שר המשפטים הצעת חוק שמבקשת אותנו להגביר את שמחתנו ולחגוג יומיים, במקום יום אחד. אני רוצה לומר לשר המשפטים, שהוא יכול להגיד גם לחברו, ראש עיריית ירושלים: כפי שאי-אפשר להכריח את הציבור בכוח לגור במקום מסוים, אי-אפשר להכריח את הציבור בכוח לחגוג.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה.

אופיר פינס-פז (העבודה):

תנו סיבות טובות די הצורך לכולנו לחגוג, ונחגוג בכיף. באמצעים טכניים לא חוגגים. אם אתם רוצים עוד יום חופש, אני בעד זה שנקבע עוד הרבה ימי חופש, ובעיקר ימי חופש כדי שהממשלה הזו לא תעבוד. ככל שהיא תעבוד פחות, נצליח יותר.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה, חבר הכנסת אופיר פינס-פז. אני מזמין את חבר הכנסת עבד-אלמאלק דהאמשה. הוא איננו כאן.

אני מזמין את השר להשיב לדוברים בנושא: הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה).

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אופיר, בוא אספר לך סיפור.

היו"ר ח' דיין:

איזה קול. הייתי צריך לקיים בכלל איזה ערב חברותא עם חברי הכנסת פינס ובויס, עם הקולות שלהם. את זה לא שומעים, וזה מפוצץ אוזניים.

שר המשפטים צ' הנגבי:

אדוני היושב-ראש, אני שמח על הסיפא של דברי חבר הכנסת פינס. למרות העקיצה הדקה כמותנו של פיל כלפי הממשלה, בכל זאת אני חושב שהצורך של הכנסת הוא לעשות הפרדה בין דיון על מהות החגיגות, על הדרך שבה ניתן לשתף את כלל הציבור בחגיגות, לבין העיסוק בסוגיית החופש הנוסף – חופש העיסוק ועיסוק החופש – שמוצע כאן על-ידי הממשלה, ואת זה, להערכתי, צריך הבית הזה לקבל, ללא הבדלי גוונים אידיאולוגיים.

הדיון בממשלה התמקד, מטבע הדברים, בשאלה: מה העלות הנגזרת מן ההצעה, מכיוון שלכל יום שבתון, באופן טבעי, יש עלויות כתוצאה מאי-קיומו של יום עבודה שגרתי, והממשלה השתכנעה שבנושא הזה העלות איננה כזו שהיא מייצרת את הצורך לעסוק בחקיקה. לא מדובר ביום עבודה שגרתי, מדובר ביום שישי. חלק מסוים מהמשק ממילא אינו עובד ביום זה, ואני מעריך, שאילו היה מדובר ביום רגיל, הממשלה היתה נרתעת מעיסוק בחוק הזה.

עם זאת, מאחר שהסרנו מסדר-יומנו את הנושא של החוק בהקשרו הכלכלי, צריך לעסוק בחוק בהקשרו המהותי, וכאן נדמה לי שהבית יכול להתאחד סביב הצעת החוק ולהעביר אותה לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. תודה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לאדוני השר.

ובכן, חברי הכנסת, אנחנו ניגשים להצבעה על הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998, בקריאה ראשונה. ההצבעה החלה.

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 23

נגד – 2

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל) (הוראת שעה), התשנ"ח–1998, לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 23, שני מתנגדים, ואני מוסיף את קולו של חבר הכנסת יורי שטרן, שהצבעתו לא נקלטה. ובכן, הצעת החוק נתקבלה, והיא מועברת לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הצעת ועדת הכלכלה בדבר חלוקת הצעת חוק הטיס, התשנ"ו–1996

היו"ר ח' דיין:

חברי הכנסת אנחנו עוברים להצעת ועדת הכלכלה להביא לאישור הכנסת, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, חלק מהצעת חוק הטיס, התשנ"ו–1996 – סעיף 10 וחלק מסעיפים 1, 20, 40, 41 ו-42, על-פי סעיף 121 לתקנון הכנסת. יציג את ההצעה יושב-ראש ועדת הכלכלה. בבקשה.

דליה איציק (העבודה):

אברהם יחזקאל (יו"ר ועדת הכלכלה):

חוק הטיס.

היו"ר ח' דיין:

חוק המתעופפים.

דליה איציק (העבודה):

מי הביא – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אתה מעלה את הצעת חוק רשות המזון?

אברהם יחזקאל (יו"ר ועדת הכלכלה):

לא, זה נושא אחר. רובי מוביל כאן מהלך. הוא גם נבחר לחבר הכנסת המצטיין, ומה לעשות שהוא גם הגון וישר, זה הולך יחד, אז אני – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

– – –

אברהם יחזקאל (יו"ר ועדת הכלכלה):

לא, אם זה חבר הכנסת מאיר שטרית, שיעשה עם הדתיים אותו דבר, עם האפליה ועם הדיור הציבורי.

אדוני היושב-ראש, אני מבקש להביא אישור החלטה לפי סעיף 121 לתקנון הכנסת – הצעת חוק הטיס, התשנ"ו-1996. לפני כן אני מבקש לברך את חברי חברי ועדת הכלכלה ואת חברי חבר הכנסת שלום שמחון וחבר הכנסת אלי גולדשמידט, וכל מי שנמצא, על כך שהיום התקבל צו סימון מחירים. אני שמח על כך שחבר הכנסת גולדשמידט וחברי העבירו את הצו.

אדוני היושב-ראש, ב-17 בפברואר 1998 החליטה ועדת הכלכלה להביא לפני הכנסת הצעה, שהכנסת תרשה להביא לפני חלק מהצעת חוק הטיס, 1996, דהיינו, סעיף 10 וחלק מסעיפים 1, 20, 40, 41 ו-42.

למי שלא יודע, באזור גוש-דן נעשות לעתים עבירות רבות של רעש במסלולי טיסה, ואתה שומע רעש מטוסים מעל הבית שלך. וראה זה פלא, יש מסלולי טיסה, ולפעמים קורה שהטייסים, שהם מצוינים, מתרשלים. בהצעת החוק הזו חבר הכנסת פינס-פז ואני מציעים להטיל סנקציה אישית על טייסים שעברו עבירות רעש, שאותן עבירות ייבדקו במכשירי ניטור. מה זאת אומרת? זאת אומרת, שאם

אתה ממריא מעל חולון ועשית רעש מיותר, כשתרד ותנחת בשדה התעופה יחכה לך קנס כספי אישי.
זאת אומרת, לא חברת התעופה תשלם את הקנס, אלא הטייס ישלם את הקנס.

כמו שיודע חברי חבר הכנסת רפי אלול, שהוא נציג אזור חולון, ראשון-לציון, לוד ורמלה, יחד אתי, תושבי האזור הזה סובלים מלא מעט רעשים, ולכן העברנו בוועדת הכלכלה את הסעיף הזה. מעתה, לאחר הפיצול, ישלמו טייסים קנס אישי.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אברהם יחזקאל (יו"ר ועדת הכלכלה):

כי החוק הזה הוא חוק גדול מאוד. הוא שוכב שלוש-ארבע שנים בוועדת הכלכלה, ובעידודו של חברי, רפי אלול, החלטנו לפצל את העניין ולהביא את המהלך הזה. מבחינה זו הצלחנו במהלך יפה מאוד. לכן אני מבקש להביא את ההצעה.

על-פי הצעת ועדת הכלכלה של הכנסת, מחליטה הכנסת, בהתאם לסעיף 121 לתקנון, להרשות לוועדת הכלכלה לדון ולהביא לקריאה שנייה ושלישית חלק מהצעת חוק הטיס, 1996, אשר יכלול את סעיף 10 וחלק מסעיפים 1, 20, 40, 41 ו-42.

היתה עוד בעיה, חבר הכנסת אלול. חבר הכנסת בן-עמי, מי כמוך יודע שיש גם טיסות צבאיות מבצעיות. יש לידינו שדות תעופה צבאיים, ואני ניסיתי להחיל את חוק הטיס ואת הסעיף הזה על רעש מטוסים צבאיים על טיסות שאינן מבצעיות. לבקשת שר הביטחון ומפקד חיל האוויר, ומפאת הכבוד שאנחנו רוחשים לחיל האוויר, ומכיוון שרוב טיסות חיל האוויר הן מבצעיות, החלטנו בשלב הזה שלא להחיל את נושא רעש המטוסים על טיסות של חיל האוויר, אבל אנחנו מתכוונים לעשות זאת, ובתקופה הקרובה ודאי שנחיל גם את העניין הזה.

אני מבקש להביא זאת להצבעה. תודה רבה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה.

ובכן, חברי הכנסת, ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד?

5 – בעד ההצעה

נגד – 2

נמנעים – אין

הצעת ועדת הכלכלה בדבר חלוקת הצעת חוק הטיס, התשנ"ו–1966, נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

חמישה בעד, שניים נגד, אין נמנעים. ההחלטה התקבלה.

הצעת חוק השתלמות נהגים מקצועיים, התשנ"ז–1996

(הצעת חבר הכנסת א' גולדשמידט)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום: הצעת חוק השתלמות נהגים מקצועיים, התשנ"ז–1996; הצעת חוק פ/1039. יציג את החוק חבר הכנסת אלי גולדשמידט. בבקשה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני מתכבד להציג בפני הכנסת הצעת חוק השתלמות לנהגים מקצועיים. מטרת הצעת החוק הזאת פשוטה: מלחמה בתאונות הדרכים. הצעת החוק הזאת אמורה לגרום לכך, שכל נהג מקצועי – נהג משאית, נהג אוטובוס, נהג מונית – כל נהג מקצועי שנוהג או שפרנסתו על מקצוע הנהיגה יצטרך לעבור, אחת לתקופה מסוימת, שתיקבע בתקנות על-ידי שר התחבורה או על-ידי משרד ממשלתי אחר שאחראי לכך, כמו משרד העבודה והרווחה – כל נהג מקצועי יצטרך לעבור אותה השתלמות על מנת לרענן את ידיעותיו.

אנחנו יודעים, שהיום כלי הרכב משתכללים, יש אמצעים טכנולוגיים חדישים. כאשר ניגשתי לעניין והנחתי את הצעת החוק הזאת, בתחילת הכנסת הזאת, די הופתעתי לגלות, שהחובה הזאת לא קיימת כלל. הייתי בטוח שהיא קיימת. אני מודע לכך שבמקומות מסודרים, כמו קואופרטיבים לתחבורה, ההשתלמות הזאת נעשית באופן וולונטרי על-ידי הקואופרטיבים עצמם. אבל יש נהגים מקצועיים רבים שלא זוכים לה ויכולים לנהוג 40–50 שנה על הכביש בלי לעבור את ההשתלמות, כאשר אנחנו, עמך ישראל, שנוהגים ברכב פרטי, נקראים מפעם לפעם להשתלמות מקצועית

שנקראת קורס נהיגה מונעת. אנחנו לא כל כך אוהבים לעשות זאת, אבל מסתבר שהקורס הזה מועיל מאוד.

אני חושב, שההשתלמות המקצועית לנהגים שזה משלח-ידם וזו פרנסתם, ההשתלמות הזאת לא צריכה להיות חובה רק לאחר שהם עוברים עבירות תעבורה, אלא היא צריכה להיות דבר שבשגרה. אנחנו יודעים שטייס שעובד בחברת תעופה עובר השתלמויות כמעט מדי שבוע או מדי חודש. הוא מעלה לאוויר מטוס שיש בו לעתים 400 נוסעים, לעתים 200 נוסעים, לעתים 10 נוסעים, והוא צריך לעבור את ההשתלמויות האלה. אין שום סיבה שבעולם שנהג משאית שנוסע על הכביש, סמיטריילר ענק, אם הוא לא נוהג כראוי – ואני מראש אומר שאני לא מאשים, ואני לא חושב שהנהגים של הסמיטריילרים לא עושים את עבודתם נאמנה, אבל אנחנו מודעים לאחוז הגדול מאוד של תאונות הדרכים הקטלניות שלרכב הכבד יש בהן חלק מאוד מאוד גדול.

לכן אני חושב, חברי חברי הכנסת, שיש מקום לאשר את הצעת החוק הזו – שוב, על מנת להגביר את היכולת שלנו להתמודד עם הרעה הגדולה ביותר שפוקדת אותנו, הרעה של תאונות הדרכים.

כיוון שהקואליציה הודיעה לי שהיא תומכת בחוק הזה, אני התחייבתי וגם אמרתי זאת לשר התחבורה, שאני אביא את החוק הזה לקריאה ראשונה, בתיאום מלא עם שר התחבורה, עם הקואליציה, בהסכמה. אני רק מבקש לומר, שהעובדה שאני מתנה זאת בהסכמה של הקואליציה ושל שר התחבורה לא תהווה מצב שהצעת החוק תשכב אחרי קריאה טרומית, ובעצם תיעלם. אני אומר הסכמה, אבל אנחנו הולכים בעניין הזה ועובדים על הצעת חוק משותפת, לממשלה ולי, כאשר בסופו של דבר נעביר אותה בקריאה ראשונה, שנייה ושלישית עוד בקדנציה הזאת, וכמה שיותר מוקדם. ייתכן שכל שנעשה זאת מוקדם יותר, נחסוך בתאונות דרכים ונציל יותר חיי אדם. תודה רבה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת אלי גולדשמידט. אדוני שר התחבורה יעלה להשיב על הצעת החוק. בבקשה.

שר התחבורה ש' יהלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת המציע, יושב-ראש ועדת הכלכלה לשעבר, אלי גולדשמידט, שמעורב מאוד בנושא. קודם כול, מאחר שאמרת שאתה מקבל את הסכמת הממשלה להמשך החקיקה, אני בוודאי מסכים. אני מוכן לדיון ענייני בוועדת הכלכלה. למה לא?

אני רק רוצה, במסגרת שלוש הדקות שניתנות היום, להעיר כמה הערות.

צריך להביא בחשבון את העיקרון שאנחנו מלאים ברעיונות טובים, אבל התקציב וכוח האדם מוגבלים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

שר התחבורה ש' יהלום:

אם לא נמקד את המינימום שקיים, חבר הכנסת גולדשמידט המציע, ונתחיל לפזר את העניין באופן בלתי מבוקר, ייווצר מצב שלא ניתן לדברים שצריכים.

יש 300,000 נהגים מקצועיים בעלי רשיונות, בפועל כ-40,000. צריך להביא בחשבון במי אנחנו עוסקים, האם ב-40,000 או ב-300,000. עצם המיון כבר דורש המון עבודה וכוח אדם. אחר כך, מבין ה-40,000 יש מי שהם נהגים אלף-אלף, שלא היו מעורבים אפילו בתאונה אחת. לעומת זאת, יש נהגים שיש להם גיליון הרשעות. אותם לא צריך להעביר השתלמות, אלא יש לנו עכשיו שיטת ניקוד, ואולי יש לקחת מהם את הרשיון ולהעמיד אותם למשפט. ועל כל זה אנחנו עובדים. אם נשקיע את הזמן בהשתלמות ל-40,000 נהגים, לא נעסוק בנהגים שהם באמת עבריינים ושהם אנחנו משקיעים.

אתן דוגמה אחרת של דבר שאנחנו עוסקים בו. בתוך כמה חודשים כל נהג מקצועי יהיה תחת פיקוח של קצין בטיחות. עד עכשיו היו קציני בטיחות רק לארגונים המעוגנים, ולפי החוק החדש יהיו קציני בטיחות פרטיים שכל נהג מקצועי מקושר אליהם, הוא ישים לב אליהם, וכל נהג מקצועי יהיה במעקב. אחד צריך השתלמות, אחד צריך נהיגה מונעת, אחד לא צריך דבר. אם נחייב בחוק דבר סטנדרטי, ללא קריטריונים, אנחנו עלולים להוציא ולבזבז משאבים במקום למקד אותם.

לכן אני באמת מציע שנדון בדברים האלה, נבדוק קריטריונים, נבדוק מי צריך ומי לא צריך, נבדוק היכן צריך השתלמויות והיכן לא צריך, ובאשר למסקנות שנגיע אליהן, אני בהחלט מוכן להצעה משותפת. תודה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. ובכן, חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה אלקטרונית. נמתין שהשר יגיע למקומו. הצבעה מהירה, ההצבעה החלה.

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 19

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק השתלמות נהגים מקצועיים, התשנ"ז–1996,

לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

היו"ר ח' דיין:

ובכן, 19 בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים, ואני מצרף את סגן השר.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ח' דיין:

לא, לא היית במקום שלך. גדעון, לא היית ליד מקומך.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ח' דיין:

אני מצרף את סגן השר להצבעה. ובכן, 20 בעד, אין מתנגדים.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

היו"ר ח' דיין:

והנושא עובר לוועדת הכלכלה, כן?

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מערכת אורות בלימה), התשנ"ז-1997 (הצעת חבר הכנסת ח' מירום)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים לנושא הבא על סדר-היום: הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מערכת אורות בלימה), התשנ"ז-1997; הצעת חוק מס' פ/1237, של חבר הכנסת חגי מירום – איננו.

חגי מירום (העבודה):

נמצא.

היו"ר ח' דיין:

ראיתי אותו, רק רציתי שהוא יתעורר קצת.

חגי מירום (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, נעשה את זה קצר, ברוח היום הזה, ונהיה אפקטיביים. אני רוצה לומר כאן, שחשבתי שהתקנת מערכת מקדימה להדלקת אורות בלימה מהווה מוצר בטיחות שיכול לצמצם את מספר תאונות דרכים, מפני שהיא מתריעה ברכב קצת לפני ההתרעות הרגילות בעצם העברת הרגל אל הדוושה, ועל-ידי כך אנחנו יכולים לצמצם את מספר התאונות ולהציל חיי אדם.

צה"ל הצטייד במכשיר כזה, וצה"ל מוביל במדינת ישראל בתחום המלחמה בתאונות הדרכים ובהישגיו בתחום הזה. אני חושב, שהמערכת האזרחית יכולה ללמוד משהו מהמערכת הצבאית – לא הכול, זה שונה, אבל בכל זאת.

זה הכול, זו הצעת החוק, ואם נתקין מערכת כזו ברכבים, אני חושב שנתרום תרומה מצינת בנושא הזה, של עוד משהו שיתריע שנייה לפני התרחשות התאונה.

ביקשתי מהשר להתחייב כאן – השר ביקשני לומר, שאם אתחייב כאן שלא אמשיך את מהלך החקיקה הזה, שלא בתיאום עם משרד התחבורה ונציגיו בחקיקה בכנסת, הוא יהיה מוכן לתת צ'אנס להצעת החוק. אני מודה על כך לשר ומודיע שאכן כך הדבר, ואתקדם רק בתיאום עם משרד התחבורה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

כמה זה עולה, חגי?

חגי מירום (העבודה):

יש על כך חילוקי דעות, אבל משהו בסביבות 250 שקל להתקן ברכב – ואני מקווה שאני לא טועה, כי הגשתי את הצעת החוק הזאת לפני שתי כנסות וניסיתי קצת לעדכן את עצמי בזה – אבל לא הרבה יותר מזה. זאת התקנה לא יקרה כל כך, ובכל זאת, היא מעיקה טיפה על האזרח. אני חושב שזה היה הדבר שהציק במשהו.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אבל זה מציל נפשות.

חגי מירום (העבודה):

אבל זה מציל נפשות. לכן אני חושב שהסכמנו על מה שהסכמנו, ואני מודה לחברי הכנסת ומבקש לאשר את הצעת החוק. תודה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת חגי מירום. אני מזמין את שר התחבורה להשיב על הצעת החוק, ולאחר מכן נעבור להצבעה. בבקשה.

שר התחבורה ש' יהלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת המציע חבר הכנסת חגי מירום, אנא הקשב לי. קודם כול, מאחר שקיבלת את העיקרון שנמשיך בהסכמת משרד התחבורה, אני מציע להצביע בעד.

חבר הכנסת ריבלין, לגבי המחיר שנשאל כאן, אם אדם פרטי הולך למתקין, ההתקנה עולה בממוצע 300 שקל. מובן שאם היבואנים מתקינים זאת ברכב חדש, המחיר נמוך הרבה יותר, אבל צריך להבין שיש בעיה כזאת. נכון לרגע זה, אנחנו צריכים לדעת שמחקר שנערך על-ידי פרופסור שנער מאוניברסיטת באר-שבע בנושא הזה – והמחקר נמשך עד לרגע זה – הראה שהמתקן אינו מציל נפשות.

חגי מירום (העבודה):

צה"ל מדווח אחרת. נקרא לצה"ל.

שר התחבורה ש' יהלום:

רק רגע, לכן אני מסכים לבדוק. אנשי המקצוע אומרים שהתקנת מערכת בלימה שלישית ללא המתקן – הכול מייקר, חבר הכנסת מירום. קודם כול, צריך להבין שהמתקן לא מזיק לאף אחד, הוא רק מייקר, הבעיה היא כספית. יש מאה רעיונות למתקנים בטיחותיים שמייקרים, במידה מסוימת, את עלות הרכב, וחלק מהמטרה שלנו היא להוזיל את הרכבים כדי שאנשים יחליפו רכבים. זאת אומרת, כל דבר מייקר, וזו לא חוכמה גדולה לייקר את הרכב.

אנשי המקצוע של משרד התחבורה טוענים, שמה שנקרא מערכת בלימה שלישית בחלון היא פי כמה יותר טובה מהמקדימה מבחינת מניעת תאונות, והם אומרים: אתה כבר מייקר את הרכב, תייקר בגלל זה ולא בגלל זה, וזאת המלצתם.

האם אנחנו הולכים על רכבים חדשים, או הולכים אחורה, לכך שכל בעלי הרכבים הישנים יתחילו להתקין זאת, וזו הוצאה גדולה?

חגי מירום (העבודה):

נצטרך לשקול זאת, בסדר.

שר התחבורה ש' יהלום:

כל הדברים האלה צריכים להיבדק, ואני מסכים לערוך דיון ענייני בוועדת הכלכלה. מאחר שחבר הכנסת הסכים שהכול יתואם עם משרד התחבורה, אני מציע להצביע בעד החוק ובעד העברתו לדיון בוועדת הכלכלה.

חגי מירום (העבודה):

תודה רבה, אדוני.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לאדוני שר התחבורה.

ובכן, רבותי חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד? מובן שהצעת החוק תועבר לוועדת הכלכלה. אצרף את חבר הכנסת גולדשמידט.

הצבעה מס' 17

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 15

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מערכת אורות בלימה),

התשנ"ז–1997, לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

15 בעד, אין מתנגדים ואין נמנעים. ובכן, הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מערכת אורות בלימה), של חבר הכנסת חגי מירום, התקבלה.

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (תשלום בגין הדרכה), של חבר הכנסת בנימין בן-אליעזר – נמצא? איננו, ולכן אנחנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני, זה הוסר מסדר-היום, זה לא יחזור.

היו"ר ח' דיין:

הוסר. אמרתי שהוסר מסדר-היום.

הצעת חוק הפסיכולוגים (תיקון – פרסום), התשנ"ח-1998

(הצעת חברת הכנסת ד' איציק)

היו"ר ח' דיין:

הצעת חוק הפסיכולוגים (תיקון – פרסום), התשנ"ח-1998; הצעת חוק פ/1946 של חברת הכנסת דליה איציק; איננה, הוסר מסדר-היום.

קריאה:

היא פה, היא פה.

היו"ר ח' דיין:

לא ראיתי אותך, מאיפה יצאת? אני מבקש מחברת הכנסת איציק לא לעמוד צמוד לפה, אני לא רואה מפה, את כזאת קטנטונת, סליחה.

רפאל אלול (העבודה):

היו"ר ח' דיין:

אני צוחק, מותר.

רפאל אלול (העבודה):

היו"ר ח' דיין:

לא משנה. למה להיות יותר מדי רציניים בחיים?

דליה איציק (העבודה):

הוא התכוון שאני אשה גדולה עם מידות קטנות.

היו"ר ח' דיין:

אשה גדולה, רק לא ראו אותה, עם קול גדול.

דליה איציק (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, דיברתי עם משרד הבריאות, ובהחלט קיבלתי את ההערה של היועץ, שהתיקון מקובל עליהם, אבל הוא לא מקובל עליהם במקום שהוא מופיע בו. אני בהחלט מוכנה לקבל את ההצעה הזאת, אדוני השר, ואני מתחייבת כאן, שנעשה את זה –

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת אלול, לא על-פי התקנון, אנא ממך.

דליה איציק (העבודה):

– – בתיאום עם משרד הבריאות, כי למשרד הבריאות בהחלט יש – –

היו"ר ח' דיין:

לא להעיר הערות ולעבור על התקנון של המליאה.

דליה איציק (העבודה):

למשרד הבריאות היתה פה הערה שמקובלת עלי מאוד, ואני מתחייבת כאן לקבל ולתקן אותה, וכל זמן שזה לא יהיה בתיאום עם השר, אני גם מתחייבת שלא להעלות את הצעת החוק.

שר הבריאות י' מצא:

כלומר, את מורידה את זה היום.

דליה איציק (העבודה):

לא. למה שאני אוריד? אני מתחייבת.

שר הבריאות י' מצא:

אני אומר את דברי.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

תמיד קריאה ראשונה בלי הסכמת השר.

דליה איציק (העבודה):

אני אומרת כאן שאני מתחייבת שלא להעלות את זה. יותר מזה?

שר הבריאות י' מצא:

מאחר שאת אומרת שהצעת החוק שלך היא לא מדויקת וצריך לעשות בה שינוי מסוים, כל הנושא הוא ב"מסוים" הזה. זה לא חוק רחב, שיש בו דברים נוספים, רק נקודה מסוימת. אני מציע לך לתאם עם המשרד ולבדוק אם אומנם צריך את זה.

דליה איציק (העבודה):

כן.

שר הבריות י' מצא:

אני מודיע לך שלא.

דליה איציק (העבודה):

אדוני השר, איך אני בקיאה בעניין? התקשרו אלי אתמול ואמרו לי: אנחנו מתלהבים מהחוק, הוא נכון. אבל התיקון שלך בא במקום לא נכון. הסבירו לי את התיקון. אמרתי: מקובל עלי. יותר מכך, בקול רם אני אומרת שלא תהיה הצעת חוק כל זמן שלא אתאם אתך.

שר הבריות י' מצא:

חברת הכנסת דליה איציק, בפני לא התלהבו, בפני התרעמו.

דליה איציק (העבודה):

נראה שאצלך דיברו אחרת.

אדוני השר, אני חושבת שהיית צריך לתמוך בהתלהבות גדולה ברציונל ובהיגיון של החוק הזה. יש שרלטנים אין-ספור במדינת ישראל, שמרשים לעצמם, תחת שמות כאלה ואחרים, לעשות שימוש במסכנות של אנשים.

אי-לכך, כל מה שאני מבקשת הוא, שתחת שמו של הפסיכולוג יהיה גם מספר הרשיון שלו. בבוא העת, כשארצה, אפתח את ספר הפסיכולוגים, אסתכל אם הרשיון מופיע, ועל-פי זה אחליט לאיזה פסיכולוג אפנה, שהרי אחרי שאני רואה את הממשלה שלכם, אני צריכה פסיכולוג קבוע, אדוני השר.

ההצעה הזאת איננה פוליטית ואיננה מפלגתית. היא נראית לי, אני מוכרחה לומר, כל כך ברורה, שאני חושבת שכל הבית צריך להתלכד ולהתאחד סביבה. תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחברת הכנסת דליה איציק. אני מזמין את שר הבריות להשיב על הצעת החוק; בבקשה.

שר הבריות י' מצא:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הצעת החוק של חברת הכנסת דליה איציק באשר לחוק הפסיכולוגים מתייחסת למספר הרשיון של הפסיכולוג. אומרת חברת הכנסת דליה איציק, שהיא לא מחייבת לרשום את מספר הרשיון אלא מאפשרת לשר לקבוע: "שר הבריאות רשאי, לאחר התייעצות במועצה – – –".

אני רוצה להזכיר לחברת הכנסת דליה איציק, שיש בדיוק חוק כזה. התיקון המוצע אינו מוסיף דבר על הסמכות שכבר נתונה היום בידי שר הבריאות על-פי סעיף 6 לחוק הפסיכולוגים, 1997.

הצעת החוק של חברת הכנסת דליה איציק אינה מחייבת את הפסיכולוג לרשום את מספר רשיונו. כדי להשיג מטרה כזאת, צריך לחייב בחקיקה. יש היום בידי השר הרשות לתבוע מהפסיכולוגים לפרסם את מספר הרשיון שלהם.

חברת הכנסת דליה איציק, הגיעו לסיכום פה, והוא מקובל עלי. אני מציע שאת ההצבעה נדחה עד לאחר הפגרה. במהלך הפגרה תקיימי עם הלשכה המשפטית שלי דיון בהצעתך. והיה ויש חידוש בהצעתך, נקבל אותו ובהצבעה נתמוך בך.

סגן השר סילבן שלום, אני לא יכול כך.

סילבן שלום (הליכוד-גשר-צומת):

אני מנסה לשכנע אותה.

שר הבריאות י' מצא:

היא תחליט. לא אכפת לי גם להפסיד בהצבעה. אם זה בניגוד לדעת המשרד, אני מציע לחברת הכנסת דליה איציק לצעוד עם המשרד בנושא הזה.

חברת הכנסת דליה איציק, אני מציע לך לדחות את ההצבעה. יתקיים בירור בינך לבין המשרד, תלבנו את הנושא, ואם יש חידוש בהצעה שלך, בוודאי נקבל אותה בברכה. כנגד זה, אם תיווכחי לדעת שאת לא מחדשת מאומה והנושא הזה קיים, אין צורך להעלות את ההצעה. אני מקבל שלא צריך להיות מצב שינצלו אנשים את המקצוע לרעה. אם צריך לפרסם את מספר הרשיון, בהחלט צריך ללכת בכיוון הזה. אבל אם הרשות הזאת כבר נתונה לשר – יכול להיות שנאמץ את ההצעה שלך.

על כן, נדחה את ההצבעה. לא צריך הנחה מחדש של החוק. נצטרך להצביע ללא דיון נוסף. אבל, אני מבקש שבינתיים תקיימי עם הלשכה המשפטית שלי את הדיונים ואת ההבהרה.

היו"ר ח' דיין:

חברת הכנסת דליה איציק, זה מקובל עלייך?

דליה איציק (העבודה):

מקובל.

היו"ר ח' דיין:

לפי סעיף 137א בתקנון, אנחנו אכן דוחים את ההצבעה למועד אחר.

הצעת חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון – הרחבת הגבלה), התשנ"ח-1997

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים להצעת חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון – הרחבת הגבלה), התשנ"ח-1997; הצעת חוק פ/1854. ינמק מהמקום חבר הכנסת אמנון רובינשטיין, בבקשה.

אמנון רובינשטיין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, ההצעה שלי היא צנועה מאוד ולא עונה על הצרכים של המלחמה בעישון. העישון הוא התמכרות, התמכרות מסוכנת, המביאה מחלות קשות ונוראות. רק כעת התפרסם מחקר בריטי, שלפיו גם העישון הפסיבי הוא מסוכן.

כל ההצעה שלי עוסקת בפרסום לסיגריות. החוק הקיים אוסר על הצגת אנשים צעירים מגיל 40. אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני רוצה להראות לכם מודעה שהתפרסמה בסוף שבוע זה, "פרסומת לסיגריות "טיים", עם אנשים שנראים מאוד מאוד HAVE A GOOD TIME שקוראת: "צעירים. היועצת המשפטית של משרד הבריאות אומרת, שהיא לא יכולה להעמיד לדין את המפרסמים, כיוון שאי-אפשר לדעת בני כמה הם.

הצעתי היא פשוטה לחלוטין: איסור פרסום דמויות של בני אדם בפרסומת לסיגריות – זה לא עונה על השקפת העולם שלי, שדורשת להפסיק לחלוטין כל פרסום לרעל הממכר הזה – ואני שמח שהממשלה קיבלה את הצעתי, ואני מבקש להעביר אותה לוועדת הכלכלה להכנה לקריאה ראשונה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. בבקשה, אדוני השר.

שר הבריאות י' מצא:

אני לא מתנגד להצעת החוק.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. ובכן, אנחנו עוברים להצבעה. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 18

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 19

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון – הרחבת הגבלה),
התשנ"ח-1997, לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 21. אני כבר מצרף את חבר הכנסת בן-צור ואת חבר הכנסת זנדברג וחבר הכנסת מיכאל
נודלמן. ובכן, 22 חברי כנסת הצביעו בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. הצעת החוק עוברת לאיזו ועדה,
חבר הכנסת רובינשטיין, לוועדת סמים?

אמנון רובינשטיין (מרצ):

לוועדת הכלכלה.

היו"ר ח' דיין:

זה סמים.

אמנון חבינשטיין (מרצ):

ועדת הכלכלה עסקה תמיד בנושא.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה.

הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1997

(הצעת חבר הכנסת ר' אלול)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום: הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1997, של חבר הכנסת רפאל אלול – הצעה מס' פ/1721; תשובה והצבעה. ישיב שר העבודה והרווחה.

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

הצבעה.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

הצבעה.

היו"ר ח' דיין:

השר לא משיב. אני עובר להצבעה.

ובכן, חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 19

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 19

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1997, לדיון מוקדם בוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 19, אין מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, הצעת החוק הרשות למלחמה בעוני התקבלה. אני מברך על כך את חבר הכנסת רפאל אלול. ההצעה עוברת לוועדת העבודה והרווחה.

הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1998

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים לנושא הבא: הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1998, של חבר הכנסת יהודה הראל – הצעה מס' פ/2022. אתה יכול להצטרף לחבר הכנסת רפי אלול, ונמשיך הלאה.

רפאל אלול (העבודה):

חבר הכנסת יהודה הראל, הצבעה.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

הוא צריך להציג את החוק.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת הראל, בכל חוק יש חמש דקות עד להצבעה. סגנית המזכיר חייבת לצלצל. רק תציג את החוק.

רפאל אלול (העבודה):

חבר הכנסת יהודה הראל, בקיצור.

יהודה הראל (הדרך השלישית):

אני מברך את חבר הכנסת רפי אלול על קבלת הצעת החוק שלו. ההצעה שלנו, של סיעת הדרך השלישית, זהה במטרתה, שונה בשיטותיה. היא מדברת על השקעה בתשתית האנושית שקיימת במדינת ישראל, שלא באה לידי ביטוי כתוצאה מכך ששליש מתושבי ישראל לא יכולים להשתלב בכלכלה במשק ובשינוי המבני שהוא עובר.

אנחנו מביאים את ההצעה הזאת בתיקון קל, כהצעה חדשה, ואני מבקש להצביע בעדה.

עמנואל זיסמן (הדרך השלישית):

לאן אתה רוצה להעביר את הצעת החוק?

יהודה הראל (הדרך השלישית):

היות שההצעה שלנו עוסקת בעיקר בשימוש בכלים של הכשרה וחינוך, חינוך הנוער כדי שיוכל לסיים את לימודיו בכל השכונות, בכל אזורי הפיתוח, כדי שאחוז גבוה מאוד מהם יקבלו תעודת בגרות, יקבלו חינוך על-תיכוני, אקדמי ומקצועי – אני מציע להעביר את ההצעה שלנו לוועדת החינוך.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת יהודה הראל. ובכן, שר העבודה והרווחה איננו נמצא כדי להשיב. לאיזו ועדה ביקשת להעביר את הצעת החוק?

יהודה הראל (הדרך השלישית):

ועדת החינוך.

היו"ר ח' דיין:

הצעת לוועדת החינוך? יש הצעה אחרת?

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע אחרת.

היו"ר ח' דיין:

נפנה את ההצעה לוועדת הכנסת, שתכריע בנושא. תודה רבה.

ובכן, חברי הכנסת, ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 20

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 16

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הרשות למלחמה בעוני, התשנ"ח-1998, לדיון מוקדם

בוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 16, אין מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, הצעת החוק הרשות למלחמה בעוני התקבלה.

הצעת חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] (תיקון – השוואת גובה קצבת זיקנה לשכר מינימום), התשנ"ז–1997

(הצעת חברת הכנסת ס' לנדבר)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום: הצעת חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] (תיקון – השוואת גובה קצבת זיקנה לשכר מינימום), התשנ"ז–1997, של חברת הכנסת סופה לנדבר – הצעה פ/1469. שלוש דקות, בבקשה.

סופה לנדבר (העבודה):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, חברי הכנסת, החוק הזה מבקש לעשות השוואה בין קצבת הזיקנה לשכר מינימום. ידוע שבמדינת ישראל שכר המינימום הוא 45% מהשכר הממוצע במשק. קצבת הזיקנה, שמקבלים המבוגרים והזקנים שלנו, היא בסך הכול 16% מהשכר הממוצע. זאת אומרת, מה שהזקנים והמבוגרים צריכים למחיה, לקיום, הוא בסך הכול לבן-אדם 8% מהשכר הממוצע במשק.

אני חושבת, שכאשר אנחנו מדברים על 50 שנה למדינה, אנחנו צריכים לזכור שהמון קשישים במדינת ישראל – ואנחנו מדינה מאוחדת – לא זכו לקבלת פנסיה. הם מקבלים קצבת זיקנה, והאנשים האלה זקוקים לכך שקצבת זיקנה תהיה בממוצע לפחות שווה לשכר המינימום.

לדעתי, אנחנו, החברים בכנסת ישראל, צריכים לחשוב על המבוגרים האלה וצריכים להשוות את רמת החיים לזקנים ולאנשים צעירים. אגב, כאשר אנחנו מדברים על שכר מינימום, אנחנו מדברים על בן-אדם אחד. כאשר אנחנו מדברים על קצבת זיקנה, מדובר בזוג. זה מתחת לכל קו עוני. היחס לקשישים צריך להיות, לפחות בשנה הזאת, יחס הוגן ואנושי.

אני מבקשת להצביע.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחברת הכנסת סופה לנדבר. השר איננו, אבל חבר הכנסת מאיר שטרית מבקש להסיר את הצעתה של חברת הכנסת סופה לנדבר.

סופה לנדבר (העבודה):

למה?

היו"ר ח' דיין:

על כן, על-פי התקנות, אני מאפשר לו חמש דקות.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

שלוש דקות, אדוני.

היו"ר ח' דיין:

תיקון – שלוש דקות.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, הממשלה מתנגדת להצעת החוק הזאת, כיוון שהיא באה כמעט להכפיל בעצם את הקצבה. צריך מקור תקציבי, אי-אפשר סתם להצביע, לתת תקציב, בלי מקור. על כן אין ברירה אלא, כמובן, להסיר את ההצעה.

סופה לדבר (העבודה):

היו"ר ח' דיין:

ובכן, אנחנו עוברים להצבעה.

סופה לדבר (העבודה):

אני רוצה להשיב לו.

היו"ר ח' דיין:

אי-אפשר להשיב.

סופה לדבר (העבודה):

על-פי הפרוטוקול אני יכולה להשיב.

היו"ר ח' דיין:

זה אותו דבר כמו שהיה בחוק החנינה – לא נתנו.

ובכן, חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 21

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 7

בעד ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת החוק – 12

נמנעים – אין

ההצעה להסיר מסדר-היום את הצעת חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] (תיקון – השוואת גובה קצבת זיקנה לשכר מינימום), התשנ"ז–1997, נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 7, 12 מתנגדים. ובכן, הצעת החוק לא התקבלה.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – השוואת מעמד מפלגה המהווה חלק
מסיעה בכנסת), התשנ"ח–1998
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ח' דיין:

אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום: הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – השוואת מעמד מפלגה המהווה חלק מסיעה בכנסת), התשנ"ח-1998 – הצעה פ/1875. יציג את הצעת החוק חבר הכנסת אליעזר זנדברג. בבקשה.

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, הצעת החוק שהוגשה על-ידי חבר הכנסת קליינר ועל-ידי נועדה לתיקון עיוות שקיים היום בחוק. על-פי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), יש מעמד מיוחד לסיעה או למפלגה שמבקשת להתמודד ברשויות שונות, אם לאותה מפלגה או סיעה יש סיעת אם בכנסת. ברגע שיש סיעת אם כזאת, מעמד המפלגה ברחבי הארץ הוא זהה ומקושר לסיעת האם.

זה דבר טבעי והגיוני. הנה התברר שסיעה בכנסת המורכבת מכמה מפלגות, משמעה הוא אחר ודינה הוא אחר מאשר סיעה שהיא מפלגה אחת. אני רוצה להציע, עם חבר הכנסת קליינר, הצעה מאוד פשוטה. לצורך אותו חוק עצמו, יראו כל מפלגה שמרכיבה בכנסת סיעה אחת, כמפלגה עצמאית לעניין החוק. אני חושב שיש בזה היגיון רב וצדק, ואנחנו למדנו על בשרנו את הקשיים הקיימים על-פי הצעת החוק היום.

אני מבקש, אם כך, לקבל את הצעת החוק, כפי שהיא מנוסחת כאן, ואני רוצה להבהיר שלא שמעתי על התנגדות, לא של הממשלה ולא של גורם אחר, להצעה. תודה.

היו"ר ח' דיין:

תודה לחבר הכנסת מודי זנדברג. שר הפנים ישיב. מכיוון ששר הפנים איננו, אנחנו ניגשים ישר להצבעה. חבר הכנסת זנדברג, לאיזו ועדה אדוני מבקש להעביר את הצעת החוק?

אליעזר זנדברג (הליכוד-גשר-צומת):

לוועדת הפנים.

היו"ר ח' דיין:

לוועדת הפנים.

ההצבעה החלה, בבקשה.

הצבעה מס' 22

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 12

נגד – 4

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – השוואת מעמד מפלגה המהווה חלק מסיעה בכנסת), התשנ"ח-1998, לדיון מוקדם בוועדת הפנים ואיכות

הסביבה נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

12 בעד, ארבעה מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – השוואת מעמד מפלגה המהווה חלק מסיעה בכנסת), התשנ"ח-1998, נתקבלה. ההצעה עוברת לוועדת הפנים להמשך החקיקה.

אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום: הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה ליותר מרשות אחת), התשנ"ח-1998, של חבר הכנסת אופיר פז-פינס – איננו. אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום.

ענת מאור (מרצ):

אני באותו נושא.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה כפולה

בבחירות לרשויות המקומיות), התשנ"ח-1998

(הצעת חברת הכנסת ע' מאור)

היו"ר ח' דיין:

הצעת חוק פ/1996 – הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה כפולה בבחירות לרשויות המקומיות), התשנ"ח-1998, של חברת הכנסת ענת מאור. בבקשה.

ענת מאור (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעת החוק הזאת היא הצעה חשובה, שבאה לעשות צדק עם עקרונות הדמוקרטיה, כפי שכולנו מכירים אותם. כמו שחשוב לנו להבטיח שכל אזרח יצביע למנהיגות שלו בשלטון המקומי, כך אין היגיון, אין סיבה ואין הצדקה שיהיה כפל יכולת השפעה, דהיינו – מי שכבר הצביע בשנה האחרונה באחת מהרשויות המקומיות, אם מועצה אזורית, אם רשות מקומית, גם אם הוא מחליף כתובת, לא יכלל בפנקס הבחורים.

מדוע עלתה ההצעה על סדר-היום? כולנו מכירים את הבעיות הגדולות. לכולנו יש מחויבות לדאוג לכך שתהיינה הצבעות תקינות, ובוודאי לא כל עם ישראל מזייף, ממש לא. אבל לצערנו כבר יש מידע על מעברים שיש בהם שינוי כתובת פיקטיבי, דהיינו: לפקיד משרד הפנים אין אפשרות לוודא, לבלוש ולחקור האם האזרח אכן שינה כתובת. שנית, גם מבחינת מהות הדמוקרטיה, לא נכון הוא שאדם ישפיע בשני מקומות על ההצבעה. אם אנחנו מאפשרים לאדם שעובר מקום מגורים להצביע במקום הישן, הוא לא יוכל לממש את זכותו במקום החדש. בדרך כלל, מעבר למקום מגורים אחר הוא דבר מתוכנן, ואם אזרח או אזרחית מעוניינים לממש את השפעתם במקום העתידי שלהם, כאשר מתקיימות הבחירות שנה או שנתיים לפני כן באזור מגוריהם הישן, הם יכולים שלא להצביע, ואז הם ייכללו ברשימה.

לפיכך, חברי הכנסת, אני שמחה שיש הסכמה ושיתוף פעולה גם מהקואליציה. אני מתחייבת בשמי, וגם חבר הכנסת אופיר פינס, לאחר האישור בקריאה טרומית, לבוא בדברים עם הממשלה ולקדם את הצעת החוק יחד, כך שנוכל להשלימה כדת וכדין לפני הבחירות לרשויות המקומיות, בצורה שתהיה מוסכמת על הממשלה. תודה רבה.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. שר הפנים ישיב – איננו.

אנחנו עוברים להצבעה.

הצבעה מס' 23

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 15

נגד – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה כפולה בבחירות לרשויות המקומיות), התשנ"ח-1998, לדין מוקדם בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

15 בעד, אחד נגד, אין נמנעים. ובכן, אני מצרף עוד שניים – את חבר הכנסת רובינשטיין ואת חבר הכנסת קליינר. ההצעה עוברת לוועדת הפנים.

אנחנו עוברים לנושא הבא – הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), התשנ"ח-1998.

אופיר פינס-פז (העבודה):

סליחה, עכשיו אני.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת פינס, אני מצטער. אני רץ קדימה. אתם צריכים להיות פה.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

הוא היה פה.

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת שטרית, הוא לא היה פה. קראתי לו והוא לא היה פה. הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), התשנ"ח-1998, של חבר הכנסת רומן ברונפמן. ישנו? – איננו. אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מענק עקב פרישה), התשנ"ז-1996, של חבר הכנסת יוסי כץ – איננו.

אני הולך לפי התקנון, אני מצטער מאוד. אתם רוצים שאני אעשה הפסקה? זה התקנון.

חיים אורון (מרצ):

STAND BY. אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת לא יושבים פה ב-

היו"ר ח' דיין:

מה אתה רוצה שאני אעשה? אני מצטער, הוא צריך להיות פה.

הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – החמרת ענישה), התשנ"ז-1997

(הצעת חבר הכנסת א' פינס-פז)

היו"ר ח' דיין:

הנושא הבא שעל סדר-היום – הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – החמרת ענישה), התשנ"ז-1997; הצעת חוק פ/1523, של חבר הכנסת אופיר פינס-פז. בבקשה, הנמקה מהמקום. מי שיש לו הערות לגבי ניהול הישיבה יכול לפנות ללשכת היושב-ראש.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אם יושב-ראש הכנסת מזמין חברי כנסת לארוחת צהריים לכבודו של מזכ"ל האו"ם, ואתה לא מוכן להתחשב בזה שאיחרתי בדקה מפני שסדר-היום הוקדם, אני חושב שאם חבר כנסת אחד באולם יגיד שהוגן מה שעשיתי, אני מסיר את פנייתי. אני שב ומבקש ממך לתת לי להעלות את הצעת החוק הקודמת שלי.

דוד טל (ש"ס):

זה מאוד הוגן מה שהוא עשה, וזה נכון מאוד.

היו"ר ח' דיין:

תנמק את הצעתך מהמקום.

אופיר פינס-פז (העבודה):

הצעת החוק שלי, המדברת על השוואת ענישה בין מס ערך מוסף לבין מס הכנסה, היא הצעה טכנית ולכן היא גם זוכה לתמיכת הממשלה. היא קובעת שהענישה על עבירות מסים תהיה ענישה זהה. מכיוון שחוקקו את שני החוקים האלה בנפרד, יש פערים בחקיקה. הצעת החוק הזאת באה לצמצם את הפערים ולקבוע הגדרות ענישה רגילות והשוואת כללים בין מס הכנסה לבין מס ערך מוסף.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה לחבר הכנסת אופיר פינס-פז. שר הפנים ישנו כדי להשיב? – איננו.

אנחנו עוברים להצבעה.

הצבעה מס' 24

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 13

נגד – 2

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – החמרת ענישה), התשנ"ז–1997,

לדיון מוקדם בוועדת הכספים נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

13 בעד, שני מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – החמרת ענישה) עוברת לוועדת הכספים.

קריאות:

לוועדת העבודה.

היו"ר ח' דיין:

אם כן, ועדת הכנסת תחליט באיזו ועדה הנושא יידון.

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

אני הצבעתי בטעות נגד ההחלטה, ואני מבקש לשנות את ההצבעה ל"בעד".

היו"ר ח' דיין:

בסדר, להחליף בפרוטוקול בין הצבעה נגד להצבעה בעד.

היו"ר ח' דיין:

הנושא הבא על סדר-היום: החלטת "הבימה" להציג בשבת – של חברי הכנסת שמואל הלפרט – איננו, ושל חבר הכנסת רפאל פנחסי – איננו. אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום. להמתין? אני רץ קדימה, אין לי ברירה. שאלות בעל-פה לסגן שר הביטחון ולממלא-מקום השר לביטחון פנים; שאלות לראש הממשלה. חבר הכנסת סילבן שלום – איננו. בבקשה, חבר הכנסת אורון.

חיים אורון (מרצ):

נאמר פעם משהו על הדרך לגיהנום ועל הכוונות הטובות, וגם על ניהול הישיבה לפי התקנון. מראש היה מדובר היום בסדר-יום מאוד עמוס, עם קצב לא שגרתי, וזה בסדר. בינתיים כבר די כיסו את הפיגור. אין פה סגני שרים, אין פה שרים, בכל זאת חברי הכנסת מתכננים את היום פחות או יותר. עכשיו במשך עשר דקות עבר סדר-יום של אולי שעה או שעתיים. צריך אולי לעצור לעשר דקות, לאפשר לאנשי המינהלה לקרוא לשרים, לקרוא לחברי הכנסת, ולא לשרוף את סדר-היום בצורה כזאת.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה.

נאף מסאלחה (העבודה):

אדוני, אפשר לדבר? חבר הכנסת דיין, אפשר לדבר חצי דקה?

היו"ר ח' דיין:

חצי דקה לרשותך, בבקשה. אולי יגיע איזה סגן שר עד אז.

נואף מסאלחה (העבודה):

אדוני היושב-ראש, לא ידעתי מה יגיד חבר הכנסת אורון, אני מצטרף לדעתו. אני מציע לך, הייתי למעלה, עזבתי ובאתי להצבעה. חבר הכנסת דיין, עכשיו התחילו את הארוחה. למשל, קראתי לחבר הכנסת פנחסי, ליוסי ביילין, הם שם. אני ואופיר פינס באנו.

היו"ר ח' דיין:

מה לעשות?

נואף מסאלחה (העבודה):

אם תכריז על הפסקה – זאת החלטתך, הרי אני כחבר כנסת מגבה אותך בכל מה שתחליט – אם תחליט על הפסקה של עשר דקות עד רבע שעה, לדעתי רובם יבואו. במיוחד סגן שר הביטחון – הרי ראית שיש הרבה שאילתות. אם הוא איננו, אז אפילו אם חברי כנסת נמצאים, מי יענה?

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה.

נואף מסאלחה (העבודה):

על כל פנים, שיקול הדעת הוא שלך.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. חבר הכנסת דוד טל, אחרון המציעים, בבקשה. אני רוצה להמשיך בנושא.

דוד טל (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, אני סובר שהדרך שאתה נוקט היא דרך נכונה. חבר הכנסת שחשוב לו שהצעה לסדר-היום שלו או הצעת חוק שלו תעלה, ישב כאן ולא ישב בשום מקום אחר. לכן נוצרה המליאה הזאת, כדי שהוא ישב כאן ולא יהיה ספון בחדר שלו או בחדר אוכל באירוע אחר.

חיים אורון (מרצ):

דוד טל (ש"ס):

חבר הכנסת אורון, אני לא הפרעתי לך. אני לא הפרעתי לך, מה יש, מה קרה? תלמד לשמוע דעה אחרת גם כן, מה קרה?

היו"ר ח' דיין:

חבר הכנסת טל, תודה. אני ממשיך בניהול סדר-היום.

דוד טל (ש"ס):

מה קרה? אני לא אמרתי שום דבר נגדך.

חיים אורון (מרצ):

דוד טל (ש"ס):

אני סבור שאדוני היושב-ראש צריך להמשיך על-פי סדר-היום, אלא אם כן יחליט לעשות הפסקה. אבל, כל זמן שסדר-היום ממשיך, צריך לעבור על סדר-היום.

היו"ר ח' דיין:

תודה רבה. מכיוון שסדר-היום כל כך עמוס, ומכיוון שנשיאות הכנסת החליטה שלא לאפשר גם למציעים בחוק להשיב – – –

חיים אורון (מרצ):

הוא כבר לא עמוס.

היו"ר ח' דיין:

— — — להשיב, גם אם הצעת החוק שלהם אינה — —

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, הוא כבר לא עמוס.

היו"ר ח' דיין:

— — מקבלת תמיכת ממשלה, ואני הייתי אחד הנפגעים מכך. בלי שום קשר לזה, אני ממשיך בסדר-היום. כל חבר כנסת צריך לעקוב אחר סדר-היום, מחובתו לעקוב אחר סדר-היום, ואנחנו נמשיך הלאה.

הצעה לסדר-היום: החלטת המועצה לשלום ולביטחון בעניין היציאה מלבנון, של חבר הכנסת יוסי ביילין — איננו.

הצעה לסדר-היום

מדיניות ישראל בדרום-לבנון

היו"ר ח' דיין:

הצעה לסדר-היום מס' 4060: מדיניות ישראל בדרום-לבנון, של חברת הכנסת נעמי חזן, תשובה והצבעה.

נעמי חזן (מרצ):

זו תשובה והצבעה.

היו"ר ח' דיין:

תשובה והצבעה, בבקשה. מכיוון שסגן השר איננו, אנחנו ניגש ישר להצבעה.

קריאות:

היו"ר ח' דיין:

הוכרז על הצבעה. אני כבר הכרזתי על הצבעה, אדוני סגן השר. ובכן, ההצבעה החלה – מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 25

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 9

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ח' דיין:

בעד – 9, אין מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, ההצעה לסדר-היום של חברת הכנסת נעמי חזן נתקבלה.

נעמי חזן (מרצ):

בדחיפות.

היו"ר ח' דיין:

לאיזו ועדה, חברת הכנסת חזן?

נעמי חזן (מרצ):

לדיון במליאה.

היו"ר ח' דיין:

זו תשובה והצבעה.

חיים אורון (מרצ):

במליאה.

היו"ר ח' דיין:

א.ק.י., במליאה. בסדר, קיבלתי, במליאה.

קריאות:

— — —

היו"ר ח' דיין:

אני לא יכול לשמוע את כולם, אני מצטער.

אדוני סגן שר הביטחון ישיב על שאילתא בעל-פה מס' 211, שהוגשה לשר לביטחון פנים, מאת חבר הכנסת סאלח טריף.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

איננו.

היו"ר ח' דיין:

איננו, לפרוטוקול. סגן שר הביטחון ישיב על שאילתא בעל-פה מס' 213, של חבר הכנסת טלב אלסאנע. איננו, לפרוטוקול. תודה רבה, אדוני סגן השר.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

יש לי עוד תשובות והצעות.

היו"ר ח' דיין:

על מה? על כל השאילתות?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

לא, עכשיו הצעות שלי.

היו"ר ח' דיין:

לא, יש כאן שאילתות.

אדוני חבר הכנסת שטרית, חבר הכנסת שטרית.

היו"ר ד' טל:

כן, חברי הכנסת, הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת מודי זנדברג, תשובה והצבעה: תוכניות הנסיגה מלבנון והצהרת הממשלה בעניין. אדוני סגן השר.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

יש לי עוד שלושה דברים בדיוק באותו נושא. אני לא אעלה שלוש פעמים.

חיים אורון (מרצ):

כבר עברו, זה לא יהיה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

היו"ר ד' טל:

יש הצעה לסדר-היום של אפרים סנה: 20 שנה למבצע ליטני. אדוני סגן השר, שמא תואיל להשיב.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אבל חבר הכנסת אפרים סנה איננו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

הוא לא יכול להשיב לו.

היו"ר ד' טל:

לא, אני מדבר על חבר הכנסת מודי זנדברג. הוא איננו? מדובר כאן בתשובה והצבעה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

הוא איננו ואי-אפשר להשיב לו.

היו"ר ד' טל:

הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת אפרים סנה. גם הוא איננו? איננו. הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת סאלח טריף. גם הוא איננו. הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת עזמי בשארה. גם הוא איננו. הצעות לסדר-היום: סדרת "תקומה" בטלוויזיה. חבר הכנסת חנן פורת – איננו. חבר הכנסת ראובן

ריבלין – איננו. חבר הכנסת דוד צוקר – איננו. חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. חבר הכנסת מיכה גולדמן. חבר הכנסת יצחק וקנין. חבר הכנסת אלכסנדר לובוצקי – גם הוא איננו.

הצעות לסדר-היום

הסיקור הטלוויזיוני של אירועי שנת היובל

היו"ר ד' טל:

אני עובר להצעות לסדר-היום מס' 4234, 4248, 4249 ו-4253: הסיקור הטלוויזיוני של אירועי שנת היובל. חבר הכנסת דוד אזולאי – איננו. חבר הכנסת נסים זוילי ישנו. אחריו – חברי הכנסת חיים אורון ודוד מגן.

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

נסים זוילי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת, אני מוכרח להגיד, שאף שסגן יושב-ראש הכנסת דיין וסגן יושב-ראש הכנסת טל מנהלים את הישיבה בדיוק לפי התקנון – – –

חיים אורון (מרצ):

נסים זוילי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני יכול להמשיך?

היו"ר ד' טל:

עם כל הכבוד, אדוני יכול להמשיך.

נסים זילי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני חוזר ואומר, שאף שסגן יושב-ראש הכנסת דיין וסגן יושב-ראש הכנסת דוד טל מנהלים את הישיבה לפי התקנון, יש תחושה לא נוחה מזה שרצנו על סדר-היום בנושאים מאוד משמעותיים שהיו צריכים להידון – – –

חיים אורון (מרצ):

— — —

נסים זילי (העבודה):

לא, אין לי טענות אליהם. אני רק מביע את תחושתי.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת חיים אורון, כשאתה מבקש ממני להיות צמוד לתקנון, אני מאוד מבין את זה. אני לא מבין, שכשפשוט לא מסתדר לך – אז אתה לא מכיר בתקנון ואתה מבקש ממני להניח את התקנון. הזה בצד ולעשות כמו שאתה רוצה. זה לא הולך ככה.

חיים אורון (מרצ):

אני רוצה להגיד לך, אדוני היושב-ראש, זה מאוד מסתדר לי.

היו"ר ד' טל:

זה לא הולך. אם יסתדר לך, זה בכלל טוב.

חיים אורון (מרצ):

אני חשבתי שאני אדבר כמו נסים זילי בשעה 20:00.

נסים זילי (העבודה):

אז קיצרו לך.

חיים אורון (מרצ):

אנחנו יושבים פה, אז נכון שיושב-ראש הישיבה יודע את התקנון – – –

היו"ר ד' טל:

הצעתי את זה קודם ליושב-ראש הקודם. אפשר לעשות הפסקה, ואם לא עושים הפסקה, צריך להמשיך בסדר-היום.

חיים אורון (מרצ):

— — —

היו"ר ד' טל:

אדוני הדובר, שלוש דקות חלפו ואתה מתחיל מן ההתחלה.

נסים זילי (העבודה):

אתה מסכים שבאווירה כזאת אי-אפשר להמשיך. כל החברים האלה חושבים שמגיעה להם רשות דיבור.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

מה יהיה?

נסים זילי (העבודה):

אני לא יודע. תסכמו עם המזכירות. אדוני סגן השר, עם כל הכבוד, תסתכל מה שקורה כאן. יושב-ראש הישיבה יחליט.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, בוא נאפשר לחבר הכנסת זווילי להתחיל לדבר. נאפס את השעון שוב כדי שלא נגזול לו זמן.

נסים זווילי (העבודה):

אמרתי את מה שהיה לי להעיר בנושא של ניהול הישיבות, ואני אומר, אף שסגני היושב-ראש נהגו לפי התקנון, נושאים מאוד משמעותיים לא הובאו לדיון במליאה, וחבל שהנושאים האלה לא נדונו.

אני רוצה לעבור להצעה לסדר-היום. אנחנו מדברים על החלטה מאוד תמוהה של העמותה לציון אירועי שנת ה-50, שהחליטה בצורה שלא מובנת לשום גורם רציני, שלא לאפשר לרשות השידור הממלכתית ולטלוויזיה הממלכתית לשדר את הטקס המרכזי לציון יובל למדינת ישראל.

אני מוכרח לומר, שלאחר שעקבנו אחר תפקוד העמותה הזאת במשך ששת החודשים האחרונים, אדוני סגן שר הביטחון, אני לא מופתע מהחלטות שאי-אפשר להסביר אותן. אני לא מצליח להסביר לשום אדם נורמלי מה קרה, שפעם ראשונה אחרי 50 שנות קיום מדינה, מחליטה עמותה ממלכתית שלא לאפשר לרשות השידור הממלכתית לשדר את הטקס המרכזי. הרי אף אחד לא ביקש שרק הרשות המרכזית תשדר את הטקס. אף אחד לא אמר, בואו לא נאפשר לרשתות האחרות, לרשתות בין-לאומיות. פתאום מישהו מחליט לאפשר רק לחלק מהמערכת, הרשות השנייה, לשדר את הטקס הזה, שהוא טקס ממלכתי, שנעשה במימון ממלכתי של עשרות מיליוני שקלים.

תאר לעצמך, אדוני סגן שר הביטחון, שמשדרים טקס ממלכתי כזה ופתאום באמצע מכניסים איזה שידור של פרסומת ל"במבה". או שיעשו את זה בתום הטקס או לפני הטקס. איזו צורה יש למדינה הזו, שבטקס הזה היא לא מאפשרת לרשות השידור הממלכתית שלה לכסות אותו? באיזו צורה נופיע בפני הציבור הרחב? איך אנחנו מסבירים את זה? לא מכרו את הזכויות בכסף. לא אפשרו לרשת הראשונה להתמודד בצורה מסודרת ולומר לה, שלטקס הזה יהיה פרומו של שמונה פעמים בשבוע ועשר שעות ביממה, שישדרו כל הזמן, כדי שהציבור יעריך לזה. מה אתם רוצים?

אדוני היושב-ראש, הטיעון היה שרוצים שכל הציבור יצפה בטקס. איך כל הציבור יצפה בטקס בזמן שהרשת הראשונה לא משדרת? הערוץ השני משדר, אז באופן אוטומטי זה מפצל את הצפייה. במקום שכל הרשתות במדינה יתמקדו באותו ערב באירוע מרכזי אחד, מפצלים את הצפייה.

נדמה לי, שדורון שמואלי אמר שזה נעשה משיקולים מקצועיים. אולי מישהו יודע מהם השיקולים המקצועיים? אולי מישהו יכול לומר, שהרשת הראשונה לא מסוגלת להיערך טכנית להעביר את השידור הזה? הרי זה קשקוש. יש לה הציוד הכי מתקדם בעולם כדי לכסות את השידור הזה. יש שתי אפשרויות: או שאלה נימוקים פוליטיים, ואני רוצה לקוות שהם לא קיימים, או שזו פשוט החלטה אומללה, והייתי מציע לממשלה לתת הנחיות לעמותה הזאת לרדת מההצעה הזו, לאפשר לכל הרשתות לשדר, לכל מי שרוצה להעביר את הטקס הזה, בכל רחבי העולם, שיעשה את זה חופשי. זה חג של כל עם ישראל, ואין שום סיבה בעולם שנקבל החלטה כזו.

אדוני סגן שר הביטחון, הייתי מאוד שמח אם היית משכנע את ראש הממשלה, שהוא ממונה על התיק הזה, לתת הנחיה ברורה לבטל את ההחלטה האומללה הזאת.

היו"ר ד' טל:

תודה.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, מי אחריו?

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת חיים אורון. ואחריו – חבר הכנסת דוד מגן.

חיים אורון (מרצ):

דוד אזולאי פה.

היו"ר ד' טל:

דוד אזולאי פה, אבל זמנו עבר.

דוד אזולאי (ש"ס):

בכל זאת אני מבקש.

היו"ר ד' טל:

הפניתי בקשה ליושב-ראש הכנסת; הוא ייתן לי רשימה מדויקת של כל האנשים שהיו בחברתו באותו פרק זמן שעברנו על הנושאים. מי שהיה בחברתו יוכל לדבר, אבל אני צריך לקבל את הרשימה מיושב-ראש הכנסת.

דוד מגן (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אולי כדאי לשנות מושג; במקום זמנו עבר, למשהו כמו – זכות הדיבור פגה.

היו"ר ד' טל:

אני מקבל זאת, תם ועבר זמנו. זה בסדר?

דוד מגן (הליכוד-גשר-צומת):

זכות הדיבור פגה.

היו"ר ד' טל:

אני לא יודע. עבר זמנו. בבקשה, חבר הכנסת חיים אורון.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת נסים זילי, אדוני סגן שר הביטחון נציג ראש הממשלה, קודם כול אני רוצה להגיד איך לפי דעתי יסתיים העניין, ואני מסתכן בשידור לפרוטוקול. ידידי סילבן שלום, הערוץ הראשון ישדר לבסוף את הטקס. מתי? בעוד שבועיים וחצי, בשעה 16:00, יסיים מוטי קירשנבאום את תפקידו כמו שהוא הבטיח. אורי פורת יהיה מנהל הטלוויזיה. הוא יבוא לראש הממשלה ויאמר לו: אדון ביבי נתניהו, מה אתה עושה? תסביר, יש לך הסבר? היות שאין שום הסבר, הוא יגיד לו: שדר. לא מדובר בכסף, כי העמותה שכרה במאי אנגלי לבצע את כל העבודה. בסך הכול, מה עושה הטלוויזיה? מתחברת לסוף ה"פלאג" של השידור ומשדרת; אגב, מה שיעשו כל הרשתות בעולם. מי לא? על-פי המוח המעוות הזה – הערוץ הממלכתי.

נסים, אתה שואל למה? רק מסיבה אחת. עושים דה-לגיטימציה של הערוץ הממלכתי, כדי שבעוד שנה, בעוד שנתיים אפשר יהיה לחסל אותו, כי זה מה שרוצים. אמרו מן ההתחלה: לא צריך אותו, נפריט אותו. יזמו את דוח-צוקרמן, יצא דוח שטפח על פניהם. הדוח הזה אמר: צריך רשות ממלכתית, אחרת, בשינויים שונים.

מה רוצים, מה אמרו לערוץ הראשון? אמרו, אם אתם רוצים לשדר את הנאומים, את רבע השעה הראשונה, אתם יכולים, אבל לא את תוכנית הבידור. אני לא מבין את הראש הזה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

דוד, אם זה כך אני הולך.

יצחק כהן (ש"ס):

שים לב לזמן.

היו"ר ד' טל:

אדוני סגן שר הביטחון, אני רק סגן יושב-ראש הכנסת. יושב-ראש הכנסת ביקש ממני לאפשר לחבר הכנסת סנה – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

סנה – כן, כל האחרים – לא.

היו"ר ד' טל:

סליחה, אצלי לא יהיה איפה ואיפה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אני הולך.

היו"ר ד' טל:

אז תלך, עם כל הכבוד. אם חבר הכנסת סנה ידבר, ויושב-ראש הכנסת ביקש לאפשר לו, אני מאפשר לכל האחרים שהיו בסעודה עם יושב-ראש הכנסת לדבר.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

מי היה בארוחה?

היו"ר ד' טל:

יושב-ראש הכנסת ימציא לי את הרשימה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

לא כל מי שלא היה?

היו"ר ד' טל:

לא, לא. רק מי שהיה אתו בסעודה.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת סילבן שלום, הייתי בעד זה, שמי שלא היה כאן בזמן, לא ידבר. היות שיושב-ראש הכנסת הוא בכל אופן יושב-ראש הכנסת ואני רק הסגן שלו, אני ממלא את ההוראות שלו. הוא ביקש ממני.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אתה יושב-ראש הישיבה.

היו"ר ד' טל:

הוא ביקש ממני, ואני, כיושב-ראש הישיבה, לא יכול לאפשר לנקוט איפה ואיפה. אני לא יכול לאפשר לחבר הכנסת סנה לדבר, ולחבר כנסת אחר, שהיה באותו מעמד, לא.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

— — —

היו"ר ד' טל:

בבקשה. זכותו של אדוני. בבקשה, אדוני.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש לאפשר לי — — —

היו"ר ד' טל:

יש לך הזמן.

חיים אורון (מרצ):

אני אומר שהבעיה המרכזית היא העובדה שהממשלה או מי מטעמה עושים דה-לגיטימציה מתמשכת של רשות השידור.

יש טעם נוסף, אדוני סגן השר, ואני מבקש שתתייחס אליו. בכל זאת חגיגות ה-50 ממומנות מכספי המדינה, כספי כל הציבור. 21 מיליון שקל, 28 מיליון שקל נותנים לערוץ מסחרי שעל-פי כל הכללים משדר פרסומת באותן שעות. מה בדיוק קורה פה? נותנים משאב משותף לערוץ מסחרי שישדר פרסומת על חשבון הדבר הזה. מה כל הדבר הזה? עכשיו מסבירים שיש חשש לשידור של שני הערוצים, כי בקטע של הפרסומת – חלק מהקהל יברח לערוץ הראשון. אז תעשו את הדבר הבסיסי: תנו לערוץ הממלכתי לשדר את התוכנית. כל מי שרוצה יתחבר לשידור הזה, ומי שלא רוצה – לא יתחבר, על-פי שיקוליו. מי שירצה יצפה בזה ומי שירצה יצפה בדבר אחר. אי-אפשר כך לנהל את חגיגות ה-50. אין יום בלי סיפור חדש, אין יום בלי שערורייה חדשה. דובר על זה קודם, אז חושבים שיצ'פרו את הציבור? פעם יספרו על מט"ח חופשי ופעם יספרו על יום גשר נוסף.

אמרתי בראשית דברי, ובזה אני רוצה לסיים, אדוני סגן השר, הרי בסוף, אחרי שיהיו כל הביזיונות וכל מפח הנפש וכל הדיבורים, בסוף הערוץ הראשון ישדר. אז תודיעו לאדון דורון שמואלי, יושב-ראש מס' 8 או אינני יודע איזה, של העמותה, שהערוץ הממלכתי משדר — —

היו"ר ד' טל:

אני מבקש לסיים, חבר הכנסת אורון.

חיים אורון (מרצ):

— ללא תשלום. מי שירצה יראה את השידור הזה, ומי שלא ירצה – יראה משהו אחר, ומי שירצה יכבה את המכשיר שלו. ותפסיקו לעשות דה-לגיטימציה של הערוץ הממלכתי.

היו"ר ד' טל:

תודה, אדוני. חבר הכנסת דוד מגן, ואחריו – חבר הכנסת דוד אזולאי.

דוד מגן (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת הנכבדים, עוד רבות ידובר ויסופר על המאורעות שליוו את הקמת העמותה אשר אמורה היתה להכין כדבעי את האירועים לכבוד שנת ה-50 של מדינת ישראל.

אני משוכנע, שהנזקים שנצטברו וההפסדים הכספיים האדירים יהוו נושא למחקר בעוד שנה או בעוד שנתיים. אבל חייבים להודות, נדמה לי שגם על דעת חברי הכנסת האחרים אשר העלו את הנושא, כי דומה היה כי בחודשים האחרונים, בחודשיים האחרונים, נעשה ניסיון כן לתקן ולהציל את מה שנותר להציל, וכאשר חשבנו, הנה לשיא החגיגות אנחנו מגיעים ביום העצמאות התשנ"ח, והדברים פחות או יותר מסתדרים, ואת הקלקולים נבדוק אחר כך, אנחנו שומעים, אני שומע, על החלטה אשר אין לי, אדוני היושב-ראש, דרך להגדירה אלא החלטה שנבצר מדעתי להבין אותה. החלטה קלוקלת, החלטה שגויה – אלה הגדרות הממעטות להצביע על האופי של אותה החלטה האומרת כי ערוצי הטלוויזיה המסחריים הם אלה שיסקרו את נקודת השיא בחגיגות שנת ה-50 למדינת ישראל, ואילו רשות השידור, שקמה כמעט עם המדינה, שערץ הטלוויזיה שלה רכש מקום של כבוד בהיסטוריה הקצרה של מדינת ישראל, הוא מוחרם.

סגן שר הביטחון, הואיל והממשלה הטילה עליך את התפקיד לענות על העניין הזה, אני מציע לך, סליחה על הפנייה הלא-פורמלית – סילבן, קח את הניירות שרשמו לך להשיב כאן לכנסת ולפרוטוקול, זרוק אותם הצדה, תבוא לכאן ותאמר: כן, השתגעו שם בעמותה, מישהו טיפס על עץ, מספר סיפורים, מתרץ תירוצים. אני, סילבן שלום, כשאני יושב מול חברי כנסת רציניים, אני אוריד אותו מהעץ. אי-אפשר להבין את ההחלטה הזאת. שום הסבר לא יתקבל, ואני מאמין שתעמוד באתגר.

היו"ר ד' טל:

תודה.

דוד מגן (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, בכל מקרה אני מציע – – –

היו"ר ד' טל:

אתה מבקש במליאה.

דוד מגן (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע שהנושא יידון במליאת הכנסת.

היו"ר ד' טל:

בוודאי. ברור. חבר הכנסת דוד אזולאי.

דוד אזולאי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, מנכ"ל רשות השידור, מר מוטי קירשנבאום, נזעק בשל מניעת השידור של חגיגות יום העצמאות בערוץ הראשון, והוא טוען שמניעת השידור נובעת משיקולים לא ענייניים וממניעים נקמניים.

צר לי מאוד שהאיש הזה תמיד חושב שמה שהוא אומר זה מה שצריך להיות ושחייבים להיכנע לכל קפריזה שלו. אבל אני שואל אותו: במשך כל שנות כהונתו כמנכ"ל רשות השידור, איך הוא נתן את ידו לרמיסה של שידורים לציבור הדתי, כאשר מתוך 700 מיליון ש"ח, רק כשלושה פרומיל הוקדשו לשידורי דת ומסורת? לא שמעתי אותו מעולם נזעק למה לא מקדישים יותר שעות שידור לציבור הדתי.

סקר של "גיאוקרטוגרפיה" גילה לנו, ש-81% מהציבור הדתי מרגיש ניכור כלפי שידורי הרדיו והטלוויזיה הממלכתיים ומאשימם בחד-צדדיות. ואני שואל את המנכ"ל הנכבד העומד לפרוש – אני מברך אותו ומאחל לו דרך צלחה לרגל פרישתו – מה הוא עשה במשך כל השנים כדי לתקן, ומה הוא עשה לאחר פרסום הסקר הזה כדי לתקן את העוול הזה?

לפני כשנה בערך, כאשר ביקשו לשדר את האולימפיאדה, על חשבון מי הוא ביקש לעשות זאת? על חשבון כבשת הרש, על חשבון שידורים של הציבור הדתי הוא ביקש לשדר את שידורי האולימפיאדה.

בליל תשעה באב, לפני כשנה, לא פחות ולא יותר, בניגוד לחוק, החליט אותו מנכ"ל לשדר סרטים בערוץ הראשון, בניגוד לכל הכללים שנקבעו במדינת ישראל.

כבר עברו שלוש דקות?

הי"ר ד' טל:

כן, אדוני.

דוד אזולאי (ש"ס):

אני כבר מסיים. תקנים של המחלקה הדתית הועברו למחלקת הנוער, וכיום המצב הוא שאין כמעט תקנים במחלקה הדתית. מה שהיה נלקח. לדוגמה, את הכתב מנחם כהן הוא העביר לטובת יומן מחלקת החדשות. במלים פשוטות, אני רואה כאן מגמה של חיסול השידורים למען הציבור הדתי. לא שאני חסיד של השידורים לציבור הדתי, אבל גם את המעט שיש – בכל הזדמנות הוא ניסה לקצץ ולקצר.

אני שואל אותו, מה קרה שהוא נזעק היום על כך שלא הולכים לשדר בערוץ הראשון ומשדרים בערוץ השני? אז מה? אז הציבור הרחב יראה את זה בערוץ השני ולא יראה את זה בערוץ הראשון. מה קרה? על מה הוא נזעק? לו ראיתי את המנכ"ל יוצא ונזעק במשך כל השנים על הפגיעה בציבור הדתי, יכול להיות שגם אני הייתי, כקודמי כאן, עומד ומגן על הדבר הזה. היות שאני רואה שהדרך והגישה במשך כל השנים היא לפגוע באותם מעט –

הי"ר ד' טל:

אני מבקש לסיים.

דוד אזולאי (ש"ס):

– – שידורים לציבור הדתי בלי לנקוף אצבע, אני חושב שטוב עשתה אותה עמותה שהוקמה לרגל שנת היובל, שמונעת את השידור בערוץ הראשון. תודה רבה.

הי"ר ד' טל:

אדוני סגן השר סילבן שלום, בבקשה. זו הזדמנות גם לי לברך את אלימלך רם, השדרן שלנו מכאן. אני רוצה לאחל לך, אלימלך רם, הצלחה בהמשך – בכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

למה? הוא עוזב אותנו?

היו"ר ד' טל:

הוא עוזב אותנו. היום מתקיים השידור האחרון שלו.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

לא ידענו.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

זה שידור מיוחד.

צבי הנדל (מפד"ל):

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מוסר את תשובתי על ההצעה לסדר-היום כפי שנמסרה לי על-ידי העמותה לאירועי שנת ה-50 באמצעות משרד ראש הממשלה. השיקול בהחלטה של העמותה היה ביטחון מרבי, שמקסימום אזרחי מדינת ישראל יוכלו לראות את המופע שהושקעו בו כ-20 מיליון שקלים. התנהל משא-ומתן עם כל רשתות השידור, כדי שניתן יהיה לשדר זאת אצל כולם, אולם לבסוף רק ערוץ אחד מכולם יוכל לשדר זאת בשל התחרות ביניהם ובשל אי-הסכמתם לשדר אם ישודר הדבר בערוץ אחר.

נסים זיילי (העבודה):

זה לא נכון. הערוץ הראשון הסכים לשדר עם כל הערוצים. הוא לא ביקש – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

ערוץ-2 ראה במופע את האירוע המרכזי של יום העצמאות, ולכן הוא היה מוכן לתת אמצעים לשידור שלו, לרבות כל ההכנות לפני האירוע. ערוץ-1, לעומת זאת, התנהג בצורה אחרת ואמר בתגובה על הבקשה לשימוש בארכיון: "לדעתי, זהו זלזול ממדרגה ראשונה לבקש מאתנו" – קרי הערוץ הראשון – "חומרי ארכיון יקרים ולהציע תמורתם קרדיט ברולר של המופע. תמורת החומר נחייב אתכם בתעריפי רשות השידור – 1,200 דולר לדקה", וכו', ולא אכנס לזה. ב-4 במרס 1998 – – –

חיים אורון (מרצ):

חבר הכנסת סילבן שלום, מישוה הכין לך את זה. על כל משפט שאתה אומר יש שאומרים אחרת. העמותה – – – הסתבכה. אתם והממשלה תגידו להם: תגמרו את הביזיון הזה. לשם מה צריך את זה? אורי פורת – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

חבר הכנסת חיים אורון, ב-4 במרס 1998 הודיעו ועד המהנדסים וועד העיתונאים של רשות השידור, בעיתון "ידיעות אחרונות", כי מכיוון שלא הם מפקים את המופע הם לא ייתנו לערוץ-1 לשדר אותו. כך נאמר: "בערוץ הראשון אומרים, כי אם המשא-ומתן עם העמותה לא יעלה יפה, יכול להיות שהמופע לא ישודר בערוץ הממלכתי".

בעמותה התקיימה אספה כללית, ועמד לנגד חברי האספה מצב עדין, שחודש וחצי לפני המופע הגדול, שמדינת ישראל כבר השקיעה בו כ-20 מיליון שקלים, עדיין אין החלטה מי משדר את המופע בארץ. היה ברור, שאם ערוץ-1 ישדר, ערוץ-2 ישדר תוכנית אחרת, ובערוץ-1 קיימת אפשרות יותר מסובכת, כי לפני המופע, על-פי הודעתם של הוועדים כפי שאכן הודיעו, הם לא ישדרו את המופע וכו'. לא אכנס לכל הדברים שיש כאן. תוצאה אפשרית שיכולה היתה להיות היא, שכל העולם יראה את המופע בשידור חי, להוציא אזרחים במדינה אחת – מדינת ישראל.

העמותה מעלה גם נושא שכבר היה בעבר, לפני שנים מספר – תקדים "מצדה". בשנת ה-40 היה מופע מיוחד של התזמורת הפילהרמונית במצדה, שהיה אמור לעבור בשידור חי לכל המדינה. כל העולם ראה, חוץ מאזרחי המדינה, בשל דרישתם של הוועדים לתוספת של כ-600% אז בשעות הנוספות. רק לאחר לחצים גדולים שודר המופע, ומובן שלא בשידור חי אלא כעבור שבוע ימים.

מבחינת העמותה, לדעתם, אף אחד ממקבלי ההחלטות במקום אחר כלשהו, שהיה עומד מול מצב כזה של סיכון, ולו של אחוז אחד שהמופע לא ישודר, לא היה לוקח אחריות כזאת – גם לזרוק 20 מיליון שקלים וגם לא לשדר. גם היום איש אינו מבטיח לעמותה, כדברי העמותה, שאם ערוץ-1 יקבל את השידור אחרי כל המהומה, אכן הוועדים יאשרו את השידור, ולכן הבעיה עדיין קיימת, כי ההפקה נמסרה לגורמי חוץ.

זה מה שכתוב בדף.

היו"ר ד' טל:

אדוני, תודה. מה מבקש אדוני?

נסים זילי (העבודה):

תן לו להגיד את דעתו.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

עכשיו, אני רוצה להגיד שני משפטים אישיים.

היו"ר ד' טל:

שני משפטים אישיים?

חיים אורון (מרצ):

תן לו להגיד מה שהוא חושב.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת אורון, למה אתה צריך "לחמם" אותו?

חיים אורון (מרצ):

להיפך, תאמין לי שאני עוזר לו.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

מאחר שאני לא צמוד לטקסט, אומר שני משפטים אישיים, חבר הכנסת חיים אורון. קודם כול, אני באמת מעריך אותך. לא צריך להיות פרנואיד – כל דבר נובע מתוך איזו מזימה לחסל את הערוץ או לגמור את הערוץ. תאמין לי שאני עונה כאן בשם ערוץ-1 כל שבוע על הצעות לסדר-היום ועל שאילתות שמופנות הרבה פעמים מצד אנשי ש"ס או אנשי ליכוד או אחרים. אני מוסר את מה שמוסר לי הגוף שקרוי רשות השידור. הרבה פעמים באים וכועסים ואומרים: אתם מוסרים את מה שמוסרת רשות השידור? כן, מוסרים בשמם. אבל, לא צריך להיות במצב כזה ולחשוב שיש איזו מזימה שכל העולם התאחד נגד. תאמין לי שזה הרבה יותר פשוט. אף אחד לא יושב ואף אחד לא אומר. יכול להיות ששיקול דעתם היה מוטעה. לבוא ולתת לזה כל מיני אינטרפרטציות פוליטיות, כאילו ישבנו או ישבו אנשים במשרד ראש הממשלה וחשבו על זה – זה לא מתאים. זה באמת לא העניין.

לעצם העניין, לדעתי שני הערוצים צריכים לשדר את זה. הייתי שמח מאוד אילו היו שני הערוצים משדרים את זה. מובן שבערוץ-2 יש אחוזי צפייה יותר גבוהים, כך שאם זה ישודר רק בערוץ-1 וערוץ-2 לא ישדר, יכול להיות שתהיה פגיעה מסוימת באפשרות להעביר את האירוע לכלל אזרחי ישראל. אבל, זו תהיה בחירה שלהם.

נסים זילי (העבודה):

אנשים יעברו כדי לראות את הטקס.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אבל, אני אומר שיש כאן בעיה בסיסית. ערוץ-2 מודיע, שאם ערוץ-1 משדר הוא לא משדר. הוא רוצה בלעדיות. ערוץ-1 – אם ערוץ-1 יקבל את זה, העמותה אומרת: לא בטוח שיהיה שידור. יהיו עיצומים, כי זה כבר עבר להפקה. הוועד כבר הודיע, שהוא לא ייתן לשדר את זה כי זה עבר להפקה חיצונית. הם אומרים: רק הפקה שאנחנו עושים אנחנו משדרים. לא נותנים למפיקים חיצוניים.

חיים אורון (מרצ):

יש לי יסוד די סביר להניח, שהמחסום הזה – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

יכול להיות. הלוואי שכך יהיה. אם כך יהיה, נשמח כולנו שזה יהיה בשני הערוצים. לדעתי, זה צריך להיות בכמה שיותר ערוצים, והייתי נותן את זה גם לערוץ-1, גם לערוץ-2, גם לכבלים וגם לכל מי שרוצה לשדר, כדי שזה יגיע למקסימום בתים של אנשים.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

גם בערוץ שלנו.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

בערוץ שלנו, 33, אני לא יודע איך אפשר לעשות את זה.

היו"ר ד' טל:

אדוני סגן השר, תודה. אני מודה לך מאוד שאתה מזכיר את זה במליאה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדת החינוך והתרבות.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע להעביר את הנושא לערוץ-7.

נסים זיילי (העבודה):

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אם הם מסתפקים.

היו"ר ד' טל:

ואז, אתם מסתפקים?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

מסתפקים.

חיים אורון (מרצ):

סגן השר, אני רוצה להציע באופן לא פורמלי הצעה: לבקש מיושב-ראש ועדת החינוך לזמן בשבוע הבא אליו לוועדה את כל הוועדים. אני אומר לך, שבישיבה אחת גומרים את זה.

קריאה:

— — —

חיים אורון (מרצ):

אחד עם השני – לא נגמור את זה.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת זוילי, מסכים לוועדת חינוך?

חיים אורון (מרצ):

לא. זה לוועדה ולגמור.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת – – – לוועדה.

ובכן, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד העברת המשא לוועדת החינוך? בבקשה.

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 13

נגד – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החינוך והתרבות נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

אם כן, בעד – 13, מתנגד אחד ואין נמנעים. נושא הסיקור הטלוויזיוני של אירועי שנת היובל יועבר לוועדת החינוך של הכנסת. תודה רבה.

הצעה לסדר-היום

שנה למבצע ליטני

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת, אנחנו חוזרים להצעה לסדר-היום של חבר הכנסת אפרים סנה: 20 שנה למבצע ליטני; הצעה לסדר-היום מס' 4065. אחריו אנחנו חוזרים לסדר-יום רגיל, כלומר לנושא: עמדת הוועדה שברום-לבנון נוצר אזור שכולו בשליטת ארגוני המחבלים. מי שלט אז באופן פורמלי בדרום-לבנון? – צבא לבנון, צבאה של ממשלת לבנון. אני רוצה להזכיר מה היה מהלך הפתיחה של המבצע הזה – כיבוש הכפר מרון א-רס, שיושב בגובה 950 מטר מעל הגליל, לאחר שגדוד שלם של מחבלי ארגון "א-צעיקא" השתלט עליו. את הכפר כבש גדוד צנחנים בפיקודו של אלוף-משנה "ממושי", זיכרוננו לברכה, שהיה אז סגן-אלוף. המח"ט היה איציק מרדכי, ייבדל לחיים ארוכים, שהיום הוא שר הביטחון של מדינת ישראל.

אפרים סנה (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לא מטעמים של נוסטלגיה העליתי על סדר-יומה של הכנסת את הנושא מלאות 20 שנה למבצע ליטני. למה יצאנו למבצע הזה החודש לפני 20 שנה? כיוון שנוצר מצב שבדרום-לבנון נוצר אזור שכולו בשליטת ארגוני המחבלים. מי שלט אז באופן פורמלי בדרום-לבנון? – צבא לבנון, צבאה של ממשלת לבנון. אני רוצה להזכיר מה היה מהלך הפתיחה של המבצע הזה – כיבוש הכפר מרון א-רס, שיושב בגובה 950 מטר מעל הגליל, לאחר שגדוד שלם של מחבלי ארגון "א-צעיקא" השתלט עליו. את הכפר כבש גדוד צנחנים בפיקודו של אלוף-משנה "ממושי", זיכרוננו לברכה, שהיה אז סגן-אלוף. המח"ט היה איציק מרדכי, ייבדל לחיים ארוכים, שהיום הוא שר הביטחון של מדינת ישראל.

מה היתה התוצאה של מבצע ליטני? – ניקוי רוב השטח מהמחבלים, הקמת אזור הביטחון, ועל-פי החלטת האו"ם הבאת כוח יוניפי"ל לדרום-לבנון, שתפקידו לבלום ולמנוע את פעולות המחבלים.

כעבור ארבע שנים וחודשיים נאלץ צה"ל לצאת שוב למלחמה בלבנון, כי גם יוניפי"ל, כוח האו"ם, לא הצליח.

לכן, היום כל ההצעות – מהצד הזה ומהצד הזה של האולם, מהמשלה ומהאופוזיציה – שמציעות לחזור ולהפקיד את ביטחון הצפון, את ביטחון הגליל, בידי שני כוחות צבאיים שכשלו פעמיים בתפקידם, צבא לבנון וכוח האו"ם, ההצעות האלה יביאו אותנו חזרה לנקודת המוצא של לפני 20 שנה. זו הסכנה.

נמצא פה היום בבניין – ובשל הסעודה לכבודו קרתה פה כל האי-הבנה הזאת – מזכיר האו"ם קופי אנאן. צריך להגיד לו גם היום, עם כל הכבוד, שלצבא שלו אין מוטיבציה, אין חשק לעסוק בתפקיד הקשה, הסבוך והמסוכן של המלחמה ב"חיזבאללה". זה חוסר אחריות מצד אנשים שלנו להטיל על הצבא הזה את האחריות לביטחון הצפון.

לפי דעתי, בדברי תשובתך, אדוני סגן השר, מן הראוי לומר בצורה הברורה ביותר, מטעמה של ממשלת ישראל, שאנחנו לא חוזרים לנקודת המוצא במבצע ליטני לפני 20 שנה; לא מוכרים לעם ישראל פתרונות קלוקלים; לא עושים על גב תושבי הצפון תרגילי בחירות כאלה ואחרים, אלא מפקידים את ביטחון יישובי הצפון אך ורק בידי הגורם היחיד שיודע לעשות זאת, והוא צבא-הגנה לישראל.

הי"ר ד' טל:

תודה לך, אדוני; אני מודה לך מאוד. אדוני סגן השר יעלה וישיב.

אני רוצה להזכיר לכל מי מחברי הכנסת שנמצא בחדרים, שלאחר מכן נעבור לנושא של עמדת הווייטקן בעניין השואה. בבקשה, אדוני.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מבצע ליטני היה אחד המבצעים החשובים בדרכה של מדינת ישראל להתמודד עם הטרור מלבנון; אז טרור פלסטיני, חבר הכנסת סנה, והיום טרור של ה"חיזבאללה". ממבצע ליטני ואילך עוצבה רצועת הביטחון כפי שהיא פחות או יותר כיום. ההבדל הבולט, כידוע לך, הוא מצפון למארג'-עיון וגזרת חצביה.

מבצע ליטני נולד בגלל חוסר יכולתה של המערכת הלבנונית הרשמית לקבל אז על עצמה אחריות לנעשה בגבולה הדרומי, ויש בכך מעין תזכורת למי שרואה נסיגה ישראלית חד-צדדית, ללא סידורים ביטחוניים, כפתרון לבעיית הנוכחות של צה"ל בצפון היום.

תקופה זו של מבצע ליטני מהווה הוכחה לכך שאין פתרון נוח ללחימה כאשר ערוכים על הקו הסגול לאורך הגדר, ולכך שהיערכות כזאת, בטרם פורקו גורמי הטרור מנשקם, מובילה כמעט בהכרח

למשהו שעלול להוביל אותנו למבצע גדול הרבה יותר, עם היקף הרבה יותר גדול, שיכול גם להיות דבר טרגי.

ראוי שלקחי מבצע ליטני י"למדו על-ידי כל העוסקים בנושא הלבנוני, כדי שלא נחזור על אותן טעויות. הסמכות המקצועית, חבר הכנסת סנה, היום כבעבר, ואני מקווה שגם בעתיד, היא המטה הכללי של צה"ל.

המטה הכללי, ובראשו הרמטכ"ל, בכל הדיונים האחרונים והיסודיים שהתקיימו, אצל שר הביטחון, בהשתתפות שר הביטחון, בהשתתפות אחרים, המליץ פה-אחד שלא לסגת מלבנון בלי שיהיה בצד השני גוף שניתן לסמוך עליו, שיהיה אחראי לביטחון. שאם לא כן, אנו עלולים לקרב את הטרור אל בתי היישובים בצפון, ותמורת הישג תעמולתי בטווח הקצר, כמו שאמרת, חבר הכנסת סנה, נביא הרס על הצפון בטווח הארוך.

אני חושב, שההצעה שלך היא הצעה נכונה, הצעה חשובה, הסכמתי לכל דבריה, ואני מברך עליה. אני מציע להעביר את ההצעה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. תודה רבה.

היו"ר ד' טל:

אדוני מסכים לוועדת חוץ וביטחון?

אפרים סנה (העבודה):

כן.

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה, להעביר את הצעתו של חבר הכנסת סנה – 20 שנה למבצע ליטני, לוועדת החוץ והביטחון. ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 9

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

ובכן, תשעה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההצעה לסדר-היום של חבר הכנסת אפרים סנה – 20 שנה למבצע ליטני, תעבור לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. תודה.

הצעות לסדר-היום

עמדת הוועיקן בעניין השואה

היו"ר ד' טל:

אנחנו עוברים לנושא הבא – עמדת הוועיקן בעניין השואה; הצעות-לסדר היום מס' 4152, 4156, 4199 ו-4203. חבר הכנסת אבנר חי שאקי. אחריו – חבר הכנסת לנקרי. אחריו – חברת הכנסת מאור.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

ההצעות בעניין "תקומה" היו?

היו"ר ד' טל:

היו, ולא היה אף לא אחד.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

יש סדר-יום, לא ידענו – – –

היו"ר ד' טל:

יש סדר-יום, ועברנו לסדר-היום.

צבי הנדל (מפד"ל):

יש יושב-ראש זריז. אני גאה בך, אדוני היושב-ראש.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

זה לא היה על המסך – – –

היו"ר ד' טל:

בבקשה, אדוני.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, מורידים אותנו לוועדת חוקה, חוק ומשפט – – –

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

ההודעה של הוויטקין בשבוע שעבר, שיש בה משום בקשת סליחה מן העם היהודי על הסבל הנורא שסבל במשך כ-2,000 שנה, מאז עלתה הנצרות על הבמה העולמית, מרדיפות אנטישמיות ומהאנטישמיות – ההודעה הזאת וכל מה שנלווה אליה היא בשורה טובה לעם היהודי ולצדק האנושי. הדעת לא סבלה מעולם את התופעה החולה הזאת של שנאת יהודים באשר הם יהודים; לא סבלה ועדיין אינה סובלת ולא תסבול לעולם את התופעה של שנאת עם רק בשל היותו מה שהינו, רק בשל זהותו, רק בשל נאמנותו למורשתו, רק בשל דבקותו בעברו, בתורתו ובזהותו היהודית.

הנצרות והנוצרים פגעו קשות במרוצת הדורות, פעמים בצורה האכזרית ביותר, ביהודי מדינות רבות בעולם. זה התחיל באירופה והתפשט לעולם כולו.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

למה להאשים דת שלמה? עשו את זה חוגים ומפלגות פאשיסטיים; לא העם הנוצרי עשה את זה.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

תשמע מה שהאפיפיור אומר, אולי תשנה קצת את דעתך. האפיפיור מיטיב לייצג את הנצרות מכל אדם אחר, והוא אומר, ואני אומר בלשוננו: "הפשע המוכר כשואה" – והמלה "שואה" מופיעה באנגלית באותיות לטיניות – "נשאר ככתם שאי-אפשר למחוק אותו בהיסטוריה של המאה העומדת בפני סיום". האפיפיור ואנשיו היטיבו להבין, שכל זמן שהעולם לא יבקש סליחה וכפרה מן העם היהודי על הפשע הנורא ביותר שנעשה כלפיו, כאשר שישה מיליון מבניו הושמדו רק בשל נאמנותם ליהדותם – הפשע הזה הוא כתם מחפיר על תרבותו של העולם כולו וכתם על הנצרות. כך קובע המנהיג הגדול ביותר של הנצרות, של הכנסייה הקתולית.

אין ספק שזה מקדם אותנו לקראת הבנה מסוימת. מאז הוועידה האקומנית לפני 33 שנים, שבה ויתרו על האשמת היהודים בפשע של מה שקרוי בפיהם "רצח האל", זאת התקדמות לראות שהיום מגנים בלשון חריפה את התופעות האנטישמיות לסוגיהן.

היום יש נחישות להילחם בתופעות הללו. יש הודאה בטעויות בעבר, בלשוננו של האפיפיור: "הנצרות מעודדת את בניה ובנותיה לטהר את לבותיהם באמצעות חרטה על טעויות ובגידות העבר". המלה "תשובה" מופיעה באותיות הלטיניות לא כתרגום אלא במלה המקורית, כמו שהמלה "שואה" מופיעה TSHUVA, כך "תשובה" מופיעה כ-SHOAH –

זאת אומרת, שהכנסייה הקתולית הגיעה למסקנה, שהיו חטאים כבדים, שהסבל של העם היהודי לאורך הדורות – פוגרומים רבים, רדיפות רבות, פרעות רבות, מסעי הצלב, ועד לשואה, והשואה עצמה כמובן כשיא – כל אלה תולדה של רדיפת היהדות והיהודים על-ידי הנצרות, והכנסייה הקתולית בראשה.

אני מסיים בזה שאני קורא לאפיפיור ולמועצה שלו – התחלתם במלאכה, תגמרו אותה. אתם מודים באנטישמיות כאסון נורא, אתם נחושים לתקן זאת, אתם קוראים לדברים הללו חטאי העבר – הגיע הזמן שיודו שהאפיפיור שהיה בזמן השואה לא נקף אצבע כדי להציל יהודים מידי היטלר. שישה מיליונים נרצחו בלי שהכנסייה הקתולית התערבה כדי למנוע זאת. ביום שיוודו בזה, ניתן יהיה לומר שאפשר להתחיל בפרק חדש של הבנה בין הנצרות לבין היהדות, לפחות מבחינת היחסים שבין שתי הדתות.

היו"ר ד' טל:

תודה רבה. חבר הכנסת יהודה לנקרי – אינו נוכח. חברת הכנסת ענת מאור, בבקשה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, יש לי הערה לסדר. הערה לסדר, לא הצעה לסדר.

היו"ר ד' טל:

בבקשה, אדוני.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, נתבקשנו על-ידי הנשיאות לרדת לוועדת החוקה, חוק ומשפט, כאשר המרחק בין ההצעות לסדר-היום בעניין "תקומה" לבין סדר-היום הרץ היה כדי שעתיים אפילו.

אני כמובן לא יצאתי מהאולם, אלא במצוות היושב-ראש, שאמר לי שמתכנסת ועדת החוקה, חוק ומשפט לפי החלטת ועדת הכנסת, לדון בהכנת חוק יום העצמאות לקריאה שנייה ושלישית.

עניין "תקומה" עלה על סדר-היום לפי החלטת הנשיאות בנושא דחוף. אני חושב שצריך להעבירו לוועדת החינוך. אני מבקש שנאפשר לחברים הנוכחים כאן להעלות את העניין על סדר-היום, לאחר ההצעות לסדר-היום, כי לא באשמתנו, לא בגלל התרשלותנו, לא עלה העניין על סדר-יומה של הכנסת.

היו"ר ד' טל:

תודה. אני מודה לך מאוד. חבר הכנסת ריבלין, חוץ ממך, אין אף לא אחד מהדוברים. אם אני אתן לך, לאחר מכן תגיע חברת הכנסת תמר גוז'נסקי בעוד חצי שעה, תבקש אותו דבר, ואני לא אגמור עם זה. בבקשה, גברתי.

ענת מאור (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הנושא העומד בפנינו הוא מאוד רציני. עם זאת, אני רוצה להגיד מלה אחת. חבר הכנסת רובי ריבלין, אני מסכימה מאוד עם פנייתך, ואני חוזרת על הפנייה שלנו בזמן המירוץ המהיר – לאפשר לחברי הכנסת לממש את זכותם להציע חוקים ולהביע את דעותיהם, ולא לעשות מירוץ למרחקים ארוכים כל כך מהיר, שגזל מהם את הזכויות הללו.

היו"ר ד' טל:

גברתי, את גוזלת את הזמן שלך כרגע.

ענת מאור (מרצ):

לא, מעכשיו שלוש דקות.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני שותפה לדברים של קודמי, חבר הכנסת שאקי, שיחד היינו פעילים בכנסת הקודמת וגם עכשיו אנחנו ממשיכים לפעול במסגרת הוועדה נגד אנטישמיות, נגד גזענות.

אני רוצה לומר, שכולנו היינו דרוכים לקראת דיון שהתקיים בוועיקן לגבי עמדתם ביחס לשואה. אנחנו יודעים שלפשע הטראומטי הגדול ביותר בתולדות העם היהודי שותפים משטרים ודתות – לא כולם, אנחנו לא מכלילים – אבל דבר חמור ביותר הוא שהכנסייה לא עמדה במבחן.

לכן, אין ספק שלקראת מלאות יובל למדינת ישראל ולקראת שנת האלפיים של הנצרות, חשבון הנפש הזה הוא חשוב מאוד, והוא חשוב במיוחד על רקע של ניסיונות להכחיש את השואה ועל רקע פוסט-מודרניזם ומחקרים. כמו שיש לנו פוסט-ציונות, יש פוסט-דמוקרטיה, ואלה מסייעים לנוער בתהליך ההשכחה וההכחשה.

לכן, ההתייבבות של הכנסייה, שמבקשת סליחה על חטאי חברי הכנסייה, אשר לא העניקו לנרדפים את כל העזרה והסיוע שהיה אפשר לצפות מהם, חשובה ביותר.

אני שותפה גם לציפייה, שלא יסתפקו רק במסר החשוב מאוד של הוקעת המעשים, כי לא יכולה להיות התנערות מאחריות ומאצבע מאשימה. גם ההסתמכות על דברי ראש ממשלת ישראל דאז, גולדה מאיר, בזמן שפיוס השישי נפטר, אין בה כדי לנקות מאחריות מנהיגות שהיתה צריכה להתייצב, להוקיע ולהתריע בעוד מועד. לכן, מלאכה חשובה ביותר שהחלו בה, טוב שתימשך.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות הזאת ולפנות לעמיתי חברי הכנסת הערבים והמנהיגות הערבית, שלא להשתמש במושג "שואה" בשום הקשר. אסון השואה הוא אחד ויחיד – הוא של העם היהודי, והוא לא של העם היהודי בלבד – הוא אסון של כל האנושות. הוא נעשה ביד אדם, הוא תוצאה – – –

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

אנחנו משתמשים בטרגדיה, לא בשואה.

ענת מאור (מרצ):

לא, זו שואה; שואה היתה רק אחת, ונקווה שלעולם לא תחזור בשום מקום. זה היה רצח עם, תוצאה של מדיניות גזענית, פרי פילוסופיה, והמאבק, גם היום, נגד כל גילוי של גזענות ונגד אנטישמיות, הוא מחויבות של הבית הזה על כל חלקיו – יהודים וערבים כאחד.

היו"ר ד' טל:

תודה.

ענת מאור (מרצ):

משפט מסיים. על קטע אחד אני מדלגת, אדוני היושב-ראש. אנחנו מצוים לזכור ולעולם לא לשכוח. באותה עת, העולם כולו מצווה לזכור ולעולם לא לחזור. כולנו נמשיך להיאבק נגד גזענות ונגד אנטישמיות בכל מקום בעולם, וגם בביתנו, במדינת ישראל, כך שהדמוקרטיה תתחזק ותנצח בכל מקרה שיש עשבים שוטים, ניצני גזענות ואנטישמיות. תודה רבה.

צבי הנדל (מפד"ל):

אני אדבר במקום – – –

היו"ר ד' טל:

תודה. אדוני סגן השר, בבקשה. לאחר מכן יעלה הנושא של ביקור שר החוץ הבריטי בישראל, הצעות של חברי הכנסת הנדל, סעד, רמון, קליינר, דראושה וחזן.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הנושא שמועלה כאן הוא כמובן נושא חשוב ממדרגה ראשונה. המסמך בעניין השואה, שפורסם ב-16 במרס 1998, על-ידי הוועדה ליחסים דתיים עם היהודים, מטעם הכס הקדוש, מחייב, מטבע תוכנו, לימוד מעמיק ויסודי.

אין ספק שרגישותו של האפיפיור לשואה, שפגעה אנושות בעם היהודי, ונחישותו לעשות ככל הניתן על מנת למנוע את הישנותה, באה לידי ביטוי במכתבו לנשיא הוועדה, המהווה חלק בלתי נפרד מהמסמך, כפי שעלתה גם פעמים מספר בהזדמנויות שונות בעבר. על כך מובעת לו שוב מלוא הערכתה של מדינת ישראל.

ניתן לראות במסמך הוועדה צעד נוסף על אלו שכבר נעשו עד עתה, ולגביהם נדרשים ללא ספק צעדים נוספים למען ההמשך של מה שהוגדר בהסכם היסוד בין הכס הקדוש לבין מדינת ישראל כ"התהליך ההיסטורי של פיוס וצמיחת הבנה הדדית וידידות בין קתולים ליהודים".

בסמיכות לדיאלוג הרשמי, אדוני היושב-ראש, שיתקיים בשבוע הבא ברומא – בעצם, השבוע – בין הוועדה ליחסים דתיים עם היהודים של הכס הקדוש לנציגות של הארגונים היהודיים, תתקיים אף התייעצות בין נציגי המדינה לנציגות הארגונים היהודיים אשר למתווה של המשך הפעילות במסגרת הדיאלוג כנסייה-יהדות, כמתחייב מהצעים שעדיין נדרשים.

אדוני היושב-ראש, יש להוסיף – זו הערכה שלנו – כי קרוב לוודאי שנושא פתיחת הארכיונים של הוויטקן מתקופת מלחמת העולם השנייה יעלה על הפרק, ורק הוא יוכל לשפוך את האור ההיסטורי הדרוש להבהרת האירועים הנוראיים של תקופת השואה ומלחמת העולם השנייה.

אדוני היושב-ראש, אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

היו"ר ד' טל:

תודה. אדוני חבר הכנסת שאקי מסכים להעביר לוועדת החינוך?

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

נתבקשתי על-ידי ועדת הקליטה, מפני ששם נדון הנושא; הזמינו את נציג הוויטקן – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אני לא מתנגד. אדוני היושב-ראש, ההצעה שהונחה בפני היא להעביר את ההצעה לוועדת החוץ והביטחון. אני עונה עכשיו בשם שר החוץ, כי זה נושא של מדיניות חוץ, אבל מאחר שבועדת החוץ והביטחון – אני לא יודע מתי יהיה הדיון, חשבתי להציע להעביר לוועדת החינוך. אתה רוצה ועדת הקליטה? שיהיה בוועדת הקליטה. אני לא מתנגד.

היו"ר ד' טל:

ועדת הקליטה. חבר הכנסת אבנר חי שאקי מסכים. חברת הכנסת ענת מאור מסכימה?

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד ומי נגד העברת נושא עמדת הוויטקן בעניין השואה לוועדת הקליטה של הכנסת? אפשר להצביע.

צבי הנדל (מפד"ל):

אני מבקש להוסיף את הצבעתי.

היו"ר ד' טל:

נוסיף גם את הצבעתו של חבר הכנסת הנדל למניין המצביעים.

הצבעה מס' 28

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 9

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת הקליטה נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

תשעה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. על התשעה נוסיף את חבר הכנסת הנדל. תודה רבה.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אני מבקש להציע הצעה לסדר.

היו"ר ד' טל:

הצעה לסדר, כל כך דחופה?

אופיר פינס-פז (העבודה):

לא כל כך דחופה.

היו"ר ד' טל:

במסגרת של חצי דקה זה יהיה בסדר? בבקשה.

אופיר פינס-פז (העבודה):

יושב-ראש הכנסת הודיע, לי לפחות, שבגלל הבעיה שהיתה עם ארוחת הצהריים עם קופי אנאן והצעות החוק שנמחקו מסדר-היום, הוא ביקש ממך, באופן ישיר או עקיף, לחזור ולהעלות אותן היום – את שלוש או ארבע הצעות החוק שלא עלו כתוצאה מהעניין הזה.

היו"ר ד' טל:

אני קיבלתי מידע אחר, עם כל הכבוד.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אז אולי תבהיר את העניין.

היו"ר ד' טל:

הבהרתי את העניין כבר קודם. אילו אדוני היה כאן, הוא היה שומע. יש לי פה הרשימה, היא נמצאת ומונחת כאן לפני, מי ומי היו בין הסועדים.

הצעות לסדר-היום

ביקור שר החוץ הבריטי בישראל

היו"ר ד' טל:

אנו עוברים להצעות לסדר-היום מס' 4162, 4164, 4168, 4179, 4186 ו-4193, בנושא: ביקור שר החוץ הבריטי בישראל. בבקשה, חבר הכנסת צבי הנדל.

צבי הנדל (מפד"ל):

בכל מקרה אני מקווה שארוחת הצהריים היתה טעימה, חבר הכנסת פינס.

אופיר פינס-פז (העבודה):

לא משהו, אבל היא היתה מאוד כשרה.

צבי הנדל (מפד"ל):

היא היתה כשרה, אני שמח.

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, מדינה חייבת לעמוד על כבודה. אין מדינה יכולה למחול על כבודה בשום מקרה, אין עם יכול למחול על כבודו. שר החוץ הבריטי, מיסטר קוק, שהגיע לישראל ורצה לרמוס ברגל גסה את כבודה של המדינה, נענה בצורה יוצאת מן הכלל על-ידי הראש הממשלה, על-ידי כל הממשלה, תוך חיזוק ידיים גם על-ידי האופוזיציה, לשמחתי הרבה, שיהיה ברור, ברור לכולם, שכבוד ישראל אינו ניתן למרמס.

מאחר שהצעתו של חבר הכנסת ריבלין בנושא "תקומה" לא תעלה כאן, אני רוצה לכרוך גם את זה באותו הקשר. אי-אפשר שהטלוויזיה הישראלית תרמוס את כבודה של מדינת ישראל ותהפוך את הסדרה של תקומה של העם ששב לארצו אחרי אלפיים שנות גלות, למין סרט כזה שמסביר שהיו בין חיילינו כאלה שלא שמרו על טוהר הנשק, שנהגנו שלא כהלכה. חוצפה ממדרגה ראשונה. היה ראוי שהסדרה הזאת תרד מהאקרנים, לא תוקרן בטלוויזיה, תיערך מחדש בצורה ציונית, לאומית, שלא צריכים להיות עליה חילוקי דעות בבית הזה, והיא תוקרן מחדש, עם כבוד מינימלי לעם הזה.

במקביל, אני חייב להדגיש, שזה שאנחנו, למשל, לא המשכנו ברצף את הבנייה בהר-חומה – חלל כזה שנוצר מזמין בוודאי לחצים, ואצל אחינו הערבים, בני דודינו, יש כאלה שפירשו את זה כחולשה, כהתלבטות, ואז מזמינים הצגה מקוק כזה או אחר, על מנת להראות שאסור לבנות. במקום שאנחנו נבנה ברצף ובזקיפות הקומה הראויה בתוך ירושלים – יש 2,500 יחידות דיור בלתי חוקיות, בניינים בלתי חוקיים שנבנו רק בעת האחרונה, מאז הסכם אוסלו, בתוך תחומי העיר ירושלים, ואין פוצה פה ומצפצף. ואם אנחנו הורסים בניין אחד או שניים, מייד קמה האופוזיציה וצועקת.

לכן, הזיגזגיות הזאת והעמידה זקופת הקומה החד-פעמית – אין מספיקות. חשוב שנדע, שכאשר ממשלה מחליטה על משהו, חייבים להוביל את ההחלטה, ועד הסוף, ואנחנו חייבים לעמוד על כל ההחלטות שלנו בצורה שתעורר כבוד, כי כבר נאמר, שאם ניראה כחגבים בעינינו, כך ניראה בעיניהם, וראוי שנדע שבני העם הזה אינם חגבים, הם אנשים נהדרים, ואם אנחנו נשמור על כבודם, הרי שכל אומות העולם ישמרו על כבודנו.

הו"ר ד' טל:

תודה.

צבי הנדל (מפד"ל):

עוד משפט אחד, אדוני היושב-ראש, בזכות זה שחסכתי זמן הליכה לדוכן. אני חייב שלא להרפות גם מהתייחסותי לתהליך המדיני, ואעשה זאת במשפט אחד. אם נרחש לעצמנו אותו כבוד ונדאג שכל מה שנחתם, גם בהסכמים שאינם ראויים ושאיני לא אוהב אותם, יתקיים משני הצדדים, כי החתימה שלנו לא ניתנת לזלזול – אז גם בזה נגיע לשלום אמת; ואם נגמגם ואם ננסה ללכת בנתיבים שאינם נכוחים ונשתופף, יש סיכוי גדול מאוד שגם לשלום אמת לא נצליח להגיע.

היו"ר ד' טל:

תודה. יש סיכוי שחבר הכנסת אחמד סעד יעלה ויבוא.

צבי הנדל (מפד"ל):

יש ביטחון שהוא יעלה ויבוא.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת רובי ריבלין, אני מוכן לפנים משורת הדין, אם אדוני יביא לי עוד אחד מהאנשים שהיו אמורים להיות דוברים כאן – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

עוד שניים היו בוועדה.

היו"ר ד' טל:

לא, אבל אי-אפשר. אני לא רוצה שיווצר מצב שאנחנו נשחק "יו-יו" עם הנושאים האלה, בשום פנים ואופן לא. יבוא חבר הכנסת אופיר פינס ובצדק יאמר: החוק שלי היה לפני שלוש שעות, הייתי בארוחה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' טל:

יושב-ראש הכנסת נתן לי רשימה ואמר לי: רק מהצעות לסדר-היום והלאה, לא הצעות חוק – נקודה.

בבקשה, חבר הכנסת אחמד סעד.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אחמד סעד (חד"ש-בל"ד):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, הנושא הזה היה אמור לעלות בשבוע שעבר, אבל בגלל השלג הוא נדחה.

הגישה של ממשלת נתניהו, כפי שזה השתמע מהיחס המשפיל כלפי שר החוץ הבריטי – מתאים לה, מבחינת המהות הפוליטית, הפתגם הערבי האומר: "תחיינא, יא קרעא, מן וואן נבוסכ", זאת אומרת: התבלבלנו, יא קרחת, מאיפה לנשק אותך.

שר החוץ הבריטי הוא הנשיא התורן של האיחוד האירופי, ומטרת הביקור שלו בישראל, כפי שהוא הצהיר עליה, היא לעזור לצאת מהבוץ ולהציל את התהליך המדיני, והוא הביא אתו יוזמה. אפילו לפני שהוא הגיע ולפני שממשלת ישראל ידעה בדיוק מה היוזמה, היא אמרה: אנחנו נגד היוזמה האירופית.

מה יש ביוזמה האירופית? אני אומר לכם: אין בה משהו חדש. מבחינת הסעיפים שלה, היוזמה האירופית באה כדי לזרז מה שממשלת ישראל כבר סיכמה במסגרת הסכם חברון עם הרשות הפלסטינית. יש שלושה סעיפים עיקריים: הדבר הראשון – נסיגה משמעותית במסגרת הפעימה השנייה, וזה מה שסוכם בין נתניהו לערפאת. הדבר השני הוא הפסקת המפעל ההתנחלותי, והדבר השלישי הוא לעשות מאמץ להפסיק את הטרור. מצד אחד, ממשלת ישראל אומרת: אנחנו עם הסכם אוסלו, למה יוזמה אירופית? ואם היוזמה האירופית מבוססת על הסכמי אוסלו, ממשלת נתניהו אומרת: אנחנו נגד היוזמה הזאת.

הדבר המובן מאליו הוא – ומעל הדוכן הזה אמרנו את זה אלף פעמים – שמבחינת המלים, הממשלה אומרת: אנחנו עם הסכם אוסלו, אבל מבחינת המעשה, מבחינת המדיניות שנוקטת ממשלת נתניהו, היא עושה כל מאמץ כדי לקבור את הסכם אוסלו, את הסכם הביניים.

היו"ר ד' טל:

אבקש לסיים.

אחמד סעד (חד"ש-בל"ד):

ואנחנו מזהירים. אני אומר לכם, כאדם שמכיר טוב מאוד את השטח ויושב עם כל מיני אחראים: המצב בגדה המערבית ובעזה הוא חמור מאוד. אם המדיניות הזאת תימשך, אני אומר לכם שכל העניין יתפוצץ, ומעכשיו אני אומר: אם יהיה פיצוץ, חס וחלילה, כל האחריות מוטלת על המדיניות הסרבנית של נתניהו. תודה רבה.

היו"ר ד' טל:

תודה רבה. חבר הכנסת חיים רמון – אינו נוכח. חבר הכנסת מיכאל קליינר – אינו נוכח. חבר הכנסת עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח. אדוני סגן השר, בבקשה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, במהלך המגעים שליוו את ההכנות לביקורו של שר החוץ הבריטי רובין קוק בישראל הובררה לנו כוונתו לבקר באתר הר-חומה בליווי נציגים פלסטינים. אין זה סוד, וכך גם אמרנו לבריטים, כי אנו מתנגדים לצעדים מסוג זה, שאינם מסייעים לקידום תהליך השלום.

טרם צאתו של שר החוץ קוק לאזור, וגם במהלך שהייתו במצרים, דיברנו עם הבריטים, במטרה למצוא לנושא זה פתרון שיהיה מקובל על שני הצדדים. ישראל הבהירה באופן חד-משמעי, כי היא מתנגדת לאופי הסיור המתוכנן בהר-חומה במתכונת שהציעו הבריטים. זאת, תוך כדי כך שאנו מקדמים בברכה את ביקורו באזור של שר החוץ קוק, המשמש גם נשיא האיחוד האירופי, ומקווים שיהיה בו כדי לתרום לתהליך השלום.

דווקא משום כך הבענו את התנגדותנו לכוונה הראשונית של סיור בהר-חומה בליווי פלסטיני, שכן איננו רואים כיצד יש בכך כדי לקדם את התהליך. בסופו של דבר ניתן להבין כאילו הושג פתרון של פשרה, שלפיו יסייר שר החוץ קוק באתר בליווי מזכיר הממשלה דני נוה. ראוי להדגיש, כי גם פתרון זה לא חשבנו שיש בו כדי לסייע לקידום התהליך. אמרנו כי זה יהיה מקובל עלינו בדרך שתשלב בין רצונו של האורח לבין עמדותיה העקרוניות של ממשלת ישראל.

לצערנו, מצא שר החוץ קוק לנכון להפר את הסיכומים ולהידבר עם משלחת פלסטינית בהנהגת מר תעמרי, אף כי במסווה של מקריות.

אדוני היושב-ראש, אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

היו"ר ד' טל:

האם אתה מסכים, חבר הכנסת אחמד סעד?

אחמד סעד (חד"ש-בל"ד):

כן.

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה על הנושא: ביקור שר החוץ הבריטי בישראל, והעברתו לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. ההצבעה החלה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 29

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

חמישה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההצעה לסדר-היום: ביקור שר החוץ הבריטי בישראל, תועבר לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

אנחנו עוברים לנושא הבא: חשד לאי-סדרים בלשכת ראש הממשלה, של חבר הכנסת רפאל אלול – הוא איננו באולם. הצעה לסדר-היום בנושא: רעב ומחסור באוכלוסייה הפלסטינית, של חבר הכנסת

עוזי ברעם – גם הוא איננו באולם. הצעה לסדר-היום בנושא: התוכנית האמריקנית לנסיגה בשלבים, של חבר הכנסת חיים רמון – איננו באולם.

הצעה לסדר-היום

התפטרותו של דני יתום

היו"ר ד' טל:

אנחנו עוברים להצעה לסדר-היום מס' 4058: התפטרותו של דני יתום, הצעתו של חבר הכנסת גדעון עזרא. בבקשה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, יש לי בקשה.

היו"ר ד' טל:

בבקשה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, היתה לי הצעה לסדר-היום בנושא: החלטת "הבימה" להציג בשבת, ונתבקשתי לנהל ישיבת ועדת הכנסת בנושא חוק יום העצמאות, לתת פטור. קראו בשמי ולא הייתי נוכח במליאה. אני חושב שלא צריך להעניש אותי כשמבקשים ממני לכנס את ועדת הכנסת או להיפגש עם קופי אנאן בשליחות הכנסת. ואז קוראים במליאה שמות, אנחנו לא נמצאים, ומוחקים את ההצעה מסדר-היום.

אני מבקש מאדוני, לפני משורת הדין, לאפשר לי להעלות את ההצעה, גם אם השר המשיב לא יהיה. אולי חברי הכנסת יסכימו להעביר את הנושא לוועדה, ואז נוכל לדון שם בפרטים. אני מבקש לאפשר לי להעלות את הצעתי במשך שלוש דקות.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת פנחסי, יש לנו בעיה בנושא הזה. אני אתייחס לכך בהמשך. חבר הכנסת עזרא, בבקשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ביקשתי לדבר על התפטרותו של דני יתום. הדבר היה לפני שבועות מספר, ועתה אנחנו נמצאים לפני סיום תפקידו של דני יתום כראש המוסד. רציתי לומר מלים מספר על אודות אדם שעמד באחת המערכות החשובות ביותר שיש לנו, לאחר שמילא שורה ארוכה של תפקידים חשובים בצבא.

אני חושב, שראוי לו לאדם שאחרי 30 שנה בשירות ביטחוני רב-תהילה, כפי שהיה לראש המוסד, שהכנסת תגיד לו תודה על שירותו הנכבד, החל מסיירת מטכ"ל ובשורה ארוכה של תפקידים – אלוף פיקוד המרכז וראש המוסד. לדעתי, אדם כמותו, שצריך להיות סמל ודוגמה לאנשים שעושים ומעזים ומבצעים, ראוי לה לכנסת שתברך אותו להמשך הדרך, תאחל לו הצלחה, ונאמר בהצלחה לבאים אחריו, ונאמר בהצלחה לכל מי שעושה ולכל מי שמנסה.

אני מאוד מצטער על שכך סיים דני יתום את תפקידו, ומכאן אני שולח לו את ברכתנו. תודה.

היו"ר ד' טל:

תודה. סגן השר סילבן שלום, בבקשה.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

חבר הכנסת גדעון עזרא מסתפק – – –

היו"ר ד' טל:

תודה רבה, אדוני.

שאלות ותשובות

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לשאלות אל ראש הממשלה.

אסון המכבייה ויהדות אוסטרליה

חברת הכנסת נ' חזן שאלה את ראש הממשלה ביום י"ב בחשוון התשנ"ח (12 בנובמבר 1997):

הקהילה היהודית באוסטרליה קשורה הדוקות לישראל, והיא תורמת לנפש יותר מכל קהילה אחרת. מאז אסון המכבייה, יש תחושה בקרב הקהילה שישראל מתעלמת מהטיפול בפרשה.

רצוני לשאול:

1. מדוע לא הועברו כל כספי ההלוואה שביקשה הקהילה עד להסדר עם חברות הביטוח?

2. מדוע לא הועברו תוצאות הבדיקה של מי הירקון לידי הקהילה, כפי שביקשו?

3. מדוע לא הועברו תוצאות החקירה המשטרתית לנציגי הקהילה?

4. כיצד ישופר הטיפול בפרשה?

תשובת סגן שר הביטוח ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. ממשלת ישראל נענתה לפניית נשיא "מכבי אוסטרליה", מר תום גולדמן, שפנה בשם ארגונו בבקשה למתן הלוואה שתהווה מימון ביניים בסך חצי מיליון דולר עד לקבלת תגמולי הביטוח.

במסגרת זו הועבר ב-7 בספטמבר 1997 סכום של חצי מיליון דולר בשקלים לתקנה מיוחדת בתקציב משרד החוץ.

על-פי בקשת מר תום גולדמן, סכום זה לא הועבר ישירות אל האוסטרלים במלואו. כל פעם שמוגשת בקשה לפיצוי כספי, ישראל מעבירה את הסכום המבוקש ישירות לפונה. עד היום הועבר סכום של 246,800 דולר.

2. ביום 19 באוגוסט 1997 הועבר דוח ביניים שערך המשרד לאיכות הסביבה בדבר תוצאות בדיקת המים מהירקון. הדוח הועבר, באמצעות משרד החוץ, לנציגויות בסידיני ובקנברה וכן לשגריר אוסטרליה בישראל. הנציגויות העבירו את המידע לידי הקהילה היהודית.

תוצאות בדיקות נוספות שנערכו במעבדה בקליפורניה הועמדו לרשות עורך-הדין שטיין, בא-כוחה של המשלחת האוסטרלית בארץ, ביום 21 באוגוסט 1997, על-ידי מר דוד פרגמנט מרשות נחל הירקון.

הדוח המסכם של המשרד לאיכות הסביבה בנושא תוצאות בדיקות המים הועבר למשרד החוץ, ובאמצעותו לאוסטרליה, ביום 8 באוקטובר 1997.

3. תוצאות החקירה המשטרתית הועברו לידי פרקליטות מחוז תל-אביב (פלילי), לשם גיבוש החלטה להעמדה לדין ולהכנת כתבי האישום. בהתאם למדיניות הועמד חומר החקירה המשטרתית לעיון נציגי הנפגעים רק לאחר הגשת כתבי האישום ולאחר שנמסר לנאשמים ולבאי-כוחם.

4. ממשלת ישראל עושה כל שביכולתה כדי לפצות את הנפגעים ומשפחותיהם על האסון המצער. לא ייחסך שום מאמץ כדי להגיע לסיום מהיר וראוי של פרשה כאובה זו.

התחייבות ראש הממשלה לפסק זמן בבנייה בהתנחלויות

חבר הכנסת ח' רמון שאל את ראש הממשלה ביום ד' בכסליו התשנ"ח (3 בדצמבר 1997):

לאחרונה נודע בתקשורת, כי ראש הממשלה התחייב בפני הממשל האמריקני על פסק זמן בבנייה בהתנחלויות.

רצוני לשאול:

1. האם אכן התחייבת לעשות כך בפני הממשל האמריקני?

2. האם אכן בכוונתך לתת פסק זמן בבנייה בהתנחלויות?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. לא ניתנה התחייבות כזו.

2. אין שינוי במדיניות הממשלה בתחום זה.

רצח סוחרי קרקעות

חבר הכנסת ח' פורת שאל את ראש הממשלה ביום י"א בכסליו התשנ"ח (10 בדצמבר 1997):

רצח סוחרי קרקעות פלסטינים הפך בתקופה האחרונה לדבר שבשגרה.

רצוני לשאול:

1. כמה סוחרי הקרקעות נרצחו עד עתה?

2. כמה סוחרים או מי שנקשר לסחר בקרקעות מוחזקים במעצר הרשות הפלסטינית?

3. מה עשה השב"כ בנדון עד עתה?

4. כיצד יפעל משרדך בנדון?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. מספר סוחרי הקרקעות שנרצחו הוא שלושה.

על-פי ידיעות, יש שני פלסטינים שהיו חשודים בסחר בקרקעות ומתו בכלא של הרשות הפלסטינית.

2. עשרות פלסטינים נעצרו בידי מנגנוני הביטחון הפלסטיניים בחשד למעורבות במכירת קרקעות לגורמים ישראלים.

3-4. אין שירות הביטחון הכללי נוהג לחשוף את פעולותיו או נושאים הקשורים לתחום עשייתו.

מימוש "זכות השיבה" במסגרת הסכם אוסלו

חבר הכנסת ג' עזרא שאל את ראש הממשלה ביום י"א בכסליו התשנ"ח (10 בדצמבר 1997):

בעיתון "אל-קודס" פורסם לאחרונה: "הופתעתי לאחרונה כששמעתי את המספר העצום של אלו ששבו" – לשטחי הרשות הפלסטינית – "במסגרת אוסלו" – – – השיבה – "הופכת למעשית יותר ולמציאותית יותר מאשר כל מודל".

רצוני לשאול:

1. האם נכונה הידיעה שקיימת תנועת שיבה במסגרת אוסלו?

2. כמה נכנסו לשטחי הרשות מאז אוסלו וכמה מהם עזבו בחזרה למקום שממנו הגיעו?

3. האם קיימת מערכת בדיקה למניעת ניסיון מימוש זכות השיבה?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

1. הידיעה בדבר תנועת שיבה במסגרת הסכם אוסלו אינה נכונה. בהסכם קהיר נקבעה מכסה של 1,500 עובדי הרשות הפלסטינית – באחריות מתאם הפעולות בשטחים – וכן מכסה לשוטרים פלסטינים – באחריות מבת"ש – מנגנון ביטחוני לתיאום ושיתוף פעולה. מכסת עובדי הרשות הפלסטינית הורחבה בהסכם הביניים, והיא עומדת כיום על 3,800 איש.

2. עד כה אושרו מתוך המכסה 3,191 בקשות, ונכנסו בפועל 2,207.

3. קיימת מכסה לתושבות קבע – "איחוד משפחות" – הזזה במספרה למכסה שהיתה קיימת טרם הסכמי אוסלו – 1,200 בקשות עבור אי"ש ו-800 עבור אזח"ע. מכסה זו לא נוצלה כלל על-ידי הפלסטינים בשנים 1996 ו-1997 באי"ש, וזאת על רקע רצונם של הפלסטינים לפרוץ מכסה זו ותנאים נוספים. רק בימים אלה, לאחר משא-ומתן ממושך, מחודש תהליך הטיפול בבקשות לתושבות קבע באי"ש.

היו"ר ד' טל:

תודה. שאלה נוספת לחבר הכנסת גדעון עזרא. בבקשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני סגן השר, בדברריך התייחסת לאנשי הרשות הפלסטינית. הלא כן?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

כן.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני שואל כמה תושבים הגיעו, וזו היתה השאלה שלי, ליהודה, שומרון ועזה, מאז הסכמי אוסלו, וכמה נשארו ולא יצאו. זו היתה השאלה שלי. לא שאלתי על אנשי הרשות הפלסטינית או על כמות שוטרים. אתה ענית לי תשובה אחרת.

היו"ר ד' טל:

אדוני סגן השר, בקצרה. אם אתה מוכן, תיתן את התשובה פעם אחרת.

קריאה:

אתה מסבך את סגן השר – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אני רואה כאן שזאת התשובה על השאלה.

היו"ר ד' טל:

לא, אחר כך – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

טוב, אבדוק את זה, חבר הכנסת גדעון עזרא, הלאה – חבר הכנסת יוסי כץ.

היו"ר ד' טל:

תודה.

ביטול תוכנית לערבים-נוצרים ב"קול ישראל"

חבר הכנסת י' כץ שאל את ראש הממשלה ביום ט"ו בשבט התשנ"ח (11 בפברואר 1998):

נמסר לי, שתוכנית רדיו אשר הוקדשה לציבור הערבי-הנוצרי ופעלה מאז הקמת המדינה בוטלה בספטמבר 1996. למרות פניות הכנסייה הנוצרית, טרם הוחזרה התוכנית ללוח השידורים.

רצוני לשאול:

1. האם משרדך מודע לעניין?

2. מדוע בוטלה התוכנית?

3. מה יעשה משרדך בנדון?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. עקב קיצוצים ריאליים בתקציב רשות השידור נדרשה כל המדיה ברשות, ובתוכה גם "קול ישראל בערבית", לקצץ בהוצאות.

3. אחד מביטויי של קיצוץ זה היה צמצום – ולא ביטול – של השידורים לערבים-הנוצרים. עם זאת, לדברי מנהל "קול ישראל" בערבית, ממשיכה התחנה בהעברת התפילות המרכזיות של עדה זו בשידור חי.

שירותי תרגום לאוכלוסיית לקויי השמיעה בשידורי הטלוויזיה

חברת הכנסת נ' בלומנטל שאלה את ראש הממשלה ביום כ"ג בטבת התשנ"ח (21 בינואר 1998):

ערוצי התקשורת הממלכתיים מחויבים לספק שירותי תרגום לחלק מתוכניותיהם, כפי שמצוין בתקנות רשות השידור.

רצוני לשאול:

1. מה הן חובותיו של משרדך כלפי אוכלוסיית לקויי השמיעה מבחינת תרגום תוכניות ופרסומן בעיתון?

2. האם נשקל תרגום תוכניות חדשותיות?

3. איך ישופר השירות המגיע לאוכלוסייה זו מבחינת שידורי התקשורת?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:
(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. רשות השידור מחויבת לספק שירותי תרגום לאוכלוסיית לקויי השמיעה על-פי כללי הקלות לחירש שקבע הוועד המנהל של רשות השידור בתוקף סמכותו לפי סעיף 2 לחוק הקלות לחירש, באישור שר התקשורת ובאישור ועדת החינוך של הכנסת.

להלן ההקלות המפורטות בכללים: סעיף 2: "הרשות תשדר כתוביות מסך וכתוביות בשיטות טלסקסט בתוכניות תעודה ותוכניות דרמה מקוריות, בשיעור שלא יפחת מרבע משידורי הטלוויזיה שאינם משודרים בשידור חי". סעיף 4(א): "פרק החדשות במהדורת הלילה המאוחרת של שידורי הטלוויזיה (להלן – הפרק) ילווה בתרגום לשפת הסימנים מדי ערב, כל עוד הוא משודר".

2-3. תוכניות החדשות והאקטואליה בערוץ הראשון מובאות כולן בשידור חי, ואין כל אפשרות להוסיף, בו זמנית, כתובית לטקסטים הנאמרים בשידור כזה. עם זאת, אחת לשבוע, בתוכנית מ"היום למחר" מלווה הטקסט של החדשות בתרגום לשפת הסימנים, וזאת לבקשת ארגוני החירשים ובתיאום עמם, וברוח סיכום שהתקבל בנושא זה בוועדת החינוך של הכנסת.

נוסף על כך, רשות השידור מתכוונת ללוות בכתוביות תרגום את שידורי מבזק החדשות הקצר המשודר בערוץ-1 מדי יום בשעה 17:00, לפני התוכנית "ערב חדש".

הקצאת 300,000 ש"ח לחגיגות שנת ה-50 בחברון

חבר הכנסת א' שוחט שאל את ראש הממשלה ביום כ"ג בטבת התשנ"ח (21 בינואר 1998):

פורסם בעיתון "מעריב", כי ועדת השרים לסמלים וטקסים תדון ב-11 בינואר 1998 בבקשת המתנחלים מחברון להקצות 300,000 ש"ח למימון חגיגות שנת ה-50 בחברון.

רצוני לשאול:

1. עמותת היוכל סירבה להכיר באירוע בחברון כחלק מחגיגות שנת ה-50. אם כן – מדוע לשקול זאת שנית?

2. האם הובא לידיעת השרים, כי בכוונת המתנחלים להפוך עצרת שנתית מסורתית ל"אירוע במסגרת חגיגות ה-50" כדי לזכות במימון?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. ועדת השרים המיוחדת מצאה לנכון לציין אירוע שקשור להתיישבות החדשה מעבר ל"קו הירוק".

2. העמותה קיבלה על עצמה לטפל באירוע ולהפיק אותו על-פי נהליה. בשלב זה האירוע נמצא בבחינה לקראת אישורו לביצוע.

הגירת ערבים מחוץ-לארץ ליו"ש

חבר הכנסת ר' זאבי שאל את ראש הממשלה ביום כ"ג בטבת התשנ"ח (21 בינואר 1998):

נמסר לי, כי יש הגירה מתמדת של ערבים מחוץ-לארץ לתוככי יהודה ושומרון, וכי אין התניה למספר הנכנסים לעומת היוצאים.

רצוני לשאול:

1. האם הדבר ידוע לך?

2. מה הוא מספר הנכנסים ומה הוא מספר היוצאים מאז הסכם אוסלו?

3. מה בדעתכם לעשות כדי לעצור את ההגירה הזאת?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הידיעה בדבר תנועת שיבה במסגרת הסכם אוסלו אינה נכונה. בהסכם קהיר נקבעה מכסה של 1,500 עובדי הרשות הפלסטינית – באחריות מתאם הפעולות בשטחים – וכן מכסה לשוטרים פלסטינים באחריות מבת"ש. מכסת עובדי הרשות הפלסטינית הורחבה בהסכם הביניים, והיא עומדת כיום על 3,800.

2. עד כה אושרו מתוך המכסה 3,191 בקשות, ונכנסו בפועל 2,207.

3. קיימת מכסה לתושבות קבע – "איחוד משפחות" – הזזה במספרה למכסה שהיתה קיימת טרם הסכמי אוסלו: 1,200 בקשות עבור אזורי יהודה ושומרון ו-800 עבור אזור חבל-עזה. מכסה זו לא נוצלה כלל על-ידי הפלסטינים בשנת 1996 ו-1997 באזורי יהודה ושומרון, וזאת על רקע רצונם של הפלסטינים לפרוץ מכסה זו ותנאים נוספים. רק בימים אלה, לאחר משא-ומתן, מחודש תהליך הטיפול בבקשות לתושבות קבע באזורי יהודה ושומרון.

המשא-ומתן לשלום עם סוריה

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את ראש הממשלה ביום א' בשבט התשנ"ח (28 בינואר 1998):

ההנהגה הסורית מכריזה על נכונותה לחדש את תהליך השלום מהנקודה שבה הוא הופסק.

רצוני לשאול:

1. האם ניתן להגיע לשלום עם סוריה ללא נסיגה מלאה מרמת-הגולן?

2. מה הוא המחיר שממשלת ישראל מוכנה לשלם תמורת שלום כולל עם סוריה ולבנון?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

1. יש לנו הערכות מודיעיניות ומדיניות לגבי העמדות הסוריות ומרחבי הגמישות בהן. עם זאת, הערכותינו אינן נושא לדיון פרלמנטרי, והעמדת העמדות האלה במבחן ניתנת לביצוע אך ורק במסגרת משא-ומתן.

2. המשא-ומתן עם סוריה מוקפא בשל התניותיה של סוריה. אם תיאות סוריה לחדש את המשא-ומתן, תציג ישראל את עמדותיה במסגרת זו.

היו"ר ד' טל:

שאלה נוספת לחבר הכנסת טלב אלסאנע להבהרה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

כבוד היושב-ראש, כבוד השר, המשא-ומתן הלך כברת דרך ארוכה עם הממשלה הנבחרת בישראל. מדוע לא מחדשים את המשא-ומתן מאותה נקודה שהגיע אליה המשא-ומתן עם סוריה?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני יושב-הראש, חבר הכנסת טלב אלסאנע, המשא-ומתן עם סוריה היה בשלב מאוד מתקדם, ואכן הוא הגיע לשלב שבו היתה אולי מעין הסכמה ישראלית לנסיגה מרמת-הגולן. עם זאת, אין מדובר בהסכמה פורמלית, לא נחתם שום הסכם בין הצדדים, ולפיכך ממשלת ישראל רואה את האפשרות להביא כל רעיון לשולחן המשא-ומתן, שעדיין לא הסתיים.

כל עוד סוריה יכולה להביא את הצעותיה לנסיגה מלאה, יכולה ישראל להביא את הצעותיה לשמירה על רמת-הגולן, ויש לקיים על כך דיון.

היו"ר ד' טל:

תודה.

חלוקת מענקים לסטודנטים ערבים

חבר הכנסת ת' חטיב שאל את ראש הממשלה ביום ט"ו בשבט התשנ"ח (11 בפברואר 1998):

בשנים מסוימות מתבשרים אנו על כוונת משרד ראש הממשלה לחלק מענקים לסטודנטים ערבים מכספי הווקף המוסלמי.

רצוני לשאול:

1. איך נקבעים הקריטריונים לחלוקה?

2. מה הוא הסכום המיועד לחלוקה שנתית?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הקריטריונים לחלוקת המענקים לסטודנטים ערבים נקבעים על-ידי חברי הוועדה לכספי התמורה של הווקף המוסלמי, והם יפורסמו בעיתונות הערבית בתקופה הקרובה. הסטודנטים הזכאים לקבלת מלגה הם סטודנטים מוסלמים אזרחי מדינת ישראל.

2. הסכום לחלוקת המענקים לסטודנטים ייקבע על-ידי חברי הוועדה לאחר כינוסה והחלטתה.

תפקידו של הצלם בועז עופרי בלשכת ראש הממשלה

חבר הכנסת ר' אלול שאל את ראש הממשלה ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

נודע לי, כי אל ראש הממשלה מתלווה צלם לשעבר של חברת החדשות של ערוץ-2, שמו בועז עופרי.

רצוני לשאול:

1. מי משלם את הוצאותיו?

2. האם מוענקים לצלם יתרונות וזכויות המוענקות רק לצלמי לשכת העיתונות הממשלתית? אם כן – מדוע?

3. האם מחזיק הצלם בתעודת עובד משרד ראש הממשלה? אם כן – מדוע?

4. האם שוכן הצלם בחוץ-לארץ בחדר במלון יחד עם עוזר יועץ התקשורת של ראש הממשלה? אם כן – מדוע?

תשובת סגן שר הביטחון ס' שלום:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)1. הצלם משלם את הוצאותיו.

2. מדי פעם ניתנת לו אפשרות צילום מעבר למה שניתן לצלמי העיתונות הרגילים, וזאת כיוון שעריכת הסרט שהוא עושה על ראש הממשלה אורכת זמן רב. הסרט נעשה ביוזמת הצלם ועל חשבון.

3. הצלם אינו מחזיק בתעודת עובד של משרד ראש הממשלה.

4. מפאת מחסור בחדרים באחת הנסיעות שוכן הצלם עם עובד משרד ראש הממשלה. הצלם שילם למשרד ראש הממשלה מחצית מעלות החדר.

שאלות בעל-פה

היו"ר ד' טל:

יש לנו שתי שאלות בעל-פה?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

לא, שאלתא אחת לשר לביטחון פנים, ואני עונה לחבר הכנסת סאלח טריף במקום השר לביטחון פנים, אבל הוא צריך לשאול.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת סאלח טריף יעלה ויבוא וישאל.

גיוס דרוזים למשטרה ולמשמר הגבול

סאלח טריף (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי סגן השר, נודע לי, כי בחודשים האחרונים לא גויס אף לא דרוזי אחד למשטרה. קבוצת הדרוזים שעברה את המבחנים לקבלה למשטרה, לא כולה עברה את הגיבוש.

רצוני לשאול:

1. האם המשטרה מקיימת מדיניות של אי-גיוס דרוזים למשטרה?

2. כמה דרוזים גויסו בששת החודשים האחרונים וכמה דרוזים נרשמו ולא גויסו?

3. מה ייעשה למען גיוס דרוזים כמו יהודים למשטרה?

אני רוצה לשאול את אדוני: איפה השר לביטחון פנים?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

איפה הוא עכשיו, פיזית?

סאלח טריף (העבודה):

כן.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

הוא לא בארץ.

רפאל פנחסי (ש"ס):

הוא בחוץ-לארץ.

היו"ר ד' טל:

בבקשה, אדוני.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, התבקשתי על-ידי השר לביטחון פנים להשיב במקומו, ומאחר שחבר הכנסת סאלח טריף ביקש להעלות את השאלתא עכשיו – – –

רפאל פנחסי (ש"ס):

מי השר שממלא מקום?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אינני יודע מי ממלא את מקומו.

רפאל פנחסי (ש"ס):

– – – ממלא המקום צריך להשיב; לא שאני מתנגד שאתה תשיב.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אתה צודק במאה אחוז, והייתי שמח – – –

היו"ר ד' טל:

אדוני סגן השר, אבקש ממך להשיב ולסיים בזה את העניין.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

לא במקרה של סאלח טריף, שאני שמח לענות לו, אבל אתה צודק: לא אני צריך להשיב לו, אבל אין מה לעשות ואין מישהו אחר.

1. בדקתי את הנושא עם משטרת ישראל ומשמר הגבול, ונמסר לי כי התשובה על שאלה מס' 1 היא: לא.

2. בשנת 1997 גויסו למשטרת ישראל, לרבות למשמר הגבול, 24 שוטרים דרוזים לשירות קבע ו-114 שוטרים דרוזים לשירות חובה. חבר הכנסת טריף, במחצית השנה האחרונה גויסו לשירות קבע שישה שוטרים דרוזים מתוך 102 מועמדים דרוזים שנרשמו בלשכות הגיוס של המשטרה, וחלקם עדיין נמצאים בהליכי גיוס.

3. משטרת ישראל מגייסת מבני כל העדות והדתות, ללא כל הבחנה, אלא על סמך התאמתם של המועמדים הפונים בבקשה להתגייס לאמות המידה המחייבות את כלל המגויסים למשטרה, ובהתאם לצורכי הארגון באיוש תפקידים פנויים.

סאלח טריף (העבודה):

— — — שאלה נוספת — — —

היו"ר ד' טל:

אני מודה ומאוד מעריך, חבר הכנסת טריף.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

והוא עצמו עולה עכשיו.

היו"ר ד' טל:

אני מודה לך מאוד. אנחנו עוברים להצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

יש לי שאלתא — — —

סגן שר הביטחון ס' שלום:

לא היית.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

— — — מה לא הייתי? לא יצאתי מהאולם.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

כבר לפני חצי שעה ולפני שעתיים קראנו את זה; לא היית, זה הועבר לפרוטוקול.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

— — — נוכח נפקד?

סאלח טריף (העבודה):

— — —

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת טלב אלסאנע. חבר הכנסת טריף.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

— — —

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת סאלח טריף, בבקשה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני, לא הצגת את הנושא.

היו"ר ד' טל:

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998. חברי הכנסת, אני מבקש מכם להתאזר קצת בסבלנות.

רפאל פנחסי (ש"ס):

איפה זה מופיע בסדר-היום?

היו"ר ד' טל:

הנושא הופיע בסדר-היום עוד קודם, ודחינו אותו מפני שחבר הכנסת סאלח טריף התקשר אלינו והודיע שהוא לא יכול להגיע. דחינו את ההצעה והכנסנו אותה לסדר-היום עכשיו.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — — ועדת הכנסת — — —

היו"ר ד' טל:

בסדר, גם חבר הכנסת אופיר פינס היה ועוד כמה חברים; חבר הכנסת ריבלין היה — מוועדת החוקה, חוק ומשפט. עכשיו ביקשתי מסגן מזכיר הכנסת לעשות סדר, ואני לא אנהג איפה ואיפה — או שכולם ייכנסו או שאף לא אחד ייכנס.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — —

היו"ר ד' טל:

אז כולם ייכנסו, אין לי בעיה שכולם ייכנסו, אבל לא אתן לחלק כן ולחלק לא.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אז לך לפי הסדר.

היו"ר ד' טל:

אני אלך לפי הסדר.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — —

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כשחברי חבר הכנסת פנחסי ישמע את חשיבותו של החוק, הוא יבין למה זה עכשיו.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — — ועדת הכנסת אתמול מחובת ההנחה, נכון?

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

נכון.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — — ראינו בזה חשיבות, אבל זה — — —

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

נכון, אתה צודק.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — — מאותה סיבה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אתה צודק, מאותה סיבה ומאותן טענות שאדוני מונה, הבעתי הצעה רגילה לסדר-היום; גם אני כמוך, בדיוק כמוך.

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — —

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אני מניח, שכיושב-ראש ועדת הכנסת, אם תגיד ליושב-ראש ולמזכיר הכנסת, הם יחזירו את כל ההצעות ולפי הסדר.

רפאל פנחסי (ש"ס):

פניתי — — — אחרת — — — שלא היה בתפקיד — — —

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אבל, אני רוצה את תשומת לב חברי הכנסת המכובדים להצעת החוק החשובה, כי נצטרך להצביע עליה.

היו"ר ד' טל:

בבקשה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

הנני מתכבד להביא בפני הכנסת לקריאה שנייה ולקריאה שלישית הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998. הצעת חוק זו נדונה במליאת הכנסת בקריאה ראשונה ביום 16 ביוני 1997, והועברה לוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

הצעת חוק זו מסדירה בחקיקה ראשית את נושא שליחת המכתבים של אסירים באמצעות שירות בתי-הסוהר וקבלתם, וסמכות שירות בתי-הסוהר לחדור לפרטיות האסיר ולבדוק את המכתבים הנשלחים אליו או ממנו. למעשה, גם היום, אדוני היושב-ראש, יש הסדר חלקי לנושא הזה בתקנות. סעיף 40 לפקודת בתי-הסוהר מקנה לכל סוהר סמכות כללית לבדוק כל דבר המובא לבית-הסוהר או מוצא ממנו.

היום, בעידן חוקי היסוד, פגיעה בפרטיותו של אסיר, ראוי שתוסדר בחקיקה ראשית. על כן החוק המוצע: א. מסדיר את זכותו של האסיר למשלוח ולקבלת מכתבים; ב. קובע חובת מימון משלוח מכתבים של אסירים שאין ידם משגת לממן בעצמם את המשלוח; ג. מסדיר את סמכויות שירות בתי-הסוהר לבדוק מכתבים כאמור ולא להעבירם ליעדם מאחד הטעמים הבאים: 1. ביטחון המדינה; 2. ביטחון הציבור; 3. ביטחון או משמעת בבתי-הסוהר; 4. הליכי חקירה ומשפט. אי-אפשר – –

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת. אתה צודק, אדוני. חבר הכנסת ריבלין, אני מבקש ממך, אדוני. אדוני סגן שר הביטחון. אדוני מזכיר הכנסת. אדוני סגן שר הביטחון, אתה מפריע לי. בבקשה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, אני מודה לך.

יש חובה להודיע לאסיר על ההחלטה שלא להעביר דבר דואר שנשלח על-ידו, אלא אם אישר נציב שירות בתי-הסוהר שלא לעשות כן מאחד הטעמים שפירטתי לעיל. יש להדגיש, כי ההסדר איננו חל על מסמכים המוחלפים בין עורך-דין ללקוח/לאסיר ונוגעים לנושא ייצוג.

ההסדר מוחל גם על עצורים המוחזקים במקומות מעצר שלא במשמורת שירות בתי-הסוהר, וכן על כלואים, למעט מי שטרם הוגש נגדו כתב אישום.

כמו-כן, שולב בהצעת חוק זו הסדר לגבי מכתבים מאסירים לחברי הכנסת ומחברי הכנסת לאסירים. בהסדר זה הוקם מנגנון, שלפיו במקרה שיש יסוד סביר לחשש שמסירתו של מכתב מאסיר לחבר כנסת עלולה לפגוע בביטחון המדינה, בביטחון הציבור, בביטחון או במשמעת בבית-הסוהר או בהליכי חקירה ומשפט, יובא המכתב ויפתח בפני ועדה שתורכב משלושה חברי התת-וועדה לשירות

המודיעין והביטחון של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שאותם ימנה יושב-ראש התת-וועדה. חברים, זה מאוד מפריע.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

צריך להפריע לך בחוק הזה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

זה לא חוק שלי.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת סאלח סלים, למה צריך להפריע לו? תסביר לי למה.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

כי זו גזלה מחסינות חברי הכנסת. חוזרים אחורה – – –

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת סאלח סלים, חבל על הזמן.

חברת הכנסת גוז'נסקי, יש לך הסתייגויות. תוכלי לדבר פה הרבה מאוד זמן.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

יש פה בעיה כאשר נציג הרשות המבצעת בא להגיד: אנחנו נשנה את סדרי – – – . לא מקובל – – –

היו"ר ד' טל:

חברת הכנסת גוז'נסקי, תשאירי את השיחה הפרטית בינך לבין סגן השר. בבקשה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

מאותם טעמים שמניתי, יובא המכתב וייפתח בפני ועדה שתורכב משלושה חברי התת-וועדה לשירותי המודיעין והביטחון של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שאותם ימנה יושב-ראש התת-וועדה.

לאחר פתיחת המכתב ולאחר קריאת המכתב על הוועדה להחליט אם יש במסירת המכתב, כולו או חלקו, כדי לפגוע בביטחון המדינה, במשמעת, בהליכי חקירה ומשפט או בביטחון הציבור.

ברצוני לציין, כי לחוק הוראת מעבר, שלפיה עד ליום י"ב בטבת התשנ"ט – 31 בדצמבר 1998, יהיה הרכב הוועדה כלהלן: יושב-ראש הכנסת, יושב-ראש ועדת הכנסת ויושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

אם הגיעה הוועדה למסקנה חיובית, עליה להחליט אם לא למסור את כל המכתב או רק חלקים ממנו.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

אפשר לשאול שאלה?

היו"ר ד' טל:

אני לא מרשה לך, חבר הכנסת סאלח סלים.

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

אם אני אהיה יושב-ראש ועדת הפנים, מה יהיה?

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אני רוצה לענות לך, אבל אני נשמע ליושב-ראש.

יושב-ראש הכנסת ימסור לחבר הכנסת את ההחלטה של הוועדה.

אותו מנגנון קיים גם לגבי מכתבים מחברי הכנסת לאסירים, אלא ששם השיקול הינו, אם יש פגיעה בביטחון המדינה. רק שיקול זה יכול לבוא בחשבון בשאלה אם לא למסור מכתב שנשלח מחבר הכנסת לאסיר.

אני רוצה לציין בפני חברי הכנסת, לסיכום הדברים, כי בחנו את הצעת החוק הזאת מכל ההיבטים, והיא עברה חודשים רבים של בחינה, בכלל זה על-ידי היועץ המשפטי של הממשלה, היועץ המשפטי של הכנסת, בשיתופו של יושב-ראש הכנסת, והכנסנו לא מעט שינויים בהצעת החוק הממשלתית כדי למזער ככל הניתן את הפגיעה בחסינות חברי הכנסת.

ההצעה המוסכמת האחרונה שמוגשת כאן למליאה היתה לאחר דין ודברים, שחלקם הובאו גם לידיעת הציבור. היתה הצעה של מערכת הביטחון, והיא חזרה בה. קיבלתי את התנצלות מערכת הביטחון בכל מה שהיה קשור לשיתופי או לאי-שיתופי בוועדה. קיבלתי את פניית יושב-ראש הכנסת ושר הביטחון איציק מרדכי להיות חבר בוועדה עד לסיום כהונתי כיושב-ראש ועדת הפנים של הכנסת.

רבותי, להצעת החוק הזו יש כמה הסתייגויות. אני אשיב עליהן במידת הצורך.

אני מבקש מהכנסת לאשר את הצעת החוק בקריאה שנייה ובקריאה שלישית. תודה רבה.

היו"ר ד' טל:

תודה רבה, אדוני. גברתי חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, תשע הסתייגויות.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אתה רוצה שאנמק את כולן ביחד?

היו"ר ד' טל:

אני סבור שכדאי, גברתי. זה יהיה נכון. תשע הסתייגויות, 45 דקות. כל הזמן לרשותך. אחריה – חבר הכנסת עזמי בשארה, שתי הסתייגויות.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

את יכולה להמשיך בהרצאה על ז'בוטינסקי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

יש קשר, אתה יודע? אני רואה שנהנית.

הי"ר ד' טל:

והוא לא מקרי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הצעת החוק המונחת לפנינו היא הצעת חוק מסוכנת והרסנית מבחינת הדמוקרטיה, ויש לה השלכות חמורות ביותר מבחינתנו ככנסת וכחברי כנסת.

במו ידינו אנחנו באים לשים פסול בנאמנותם של חברי הכנסת למדינה ולקבוע בחוק, שבעצם חברי הכנסת, בתוקף היותם חברי הכנסת, לא בטוח כלל שהם נאמנים למדינה. מישהו אחר צריך לבדוק את זה.

חברי הכנסת, אנחנו מדברים על הצעת חוק שאמורה היתה, כפי שנאמר פה, לעשות דבר טכני, לקחת את הנוהל הקיים היום בשירות בתי-הסוהר ולהפוך אותו לחוק.

אני רוצה לומר, שיש הבדל בין נוהל לבין חוק. נוהל – היום כך, מחר אחרת. חוק זה כבר אומר עמדה רשמית של בית-המחוקקים. זה לא רק דעתו של מנהל שירות בתי-הסוהר, זה לא רק דעתו של השר לביטחון פנים או דעתם של אנשי משרד המשפטים, כבודם במקומם מונח, אלא פה זו אמירת המחוקק. לכן, לבוא ולומר: מה זה משנה, הרי גם היום נוהגים כך, בואו נשים את זה בחוק – זה דבר חמור ביותר.

חברי הכנסת, בסעיף 47ג בהצעת החוק נאמר, שאותו בודק שימנו מטעם שירות בתי-הסוהר יכול שלא להעביר או לא למסור מכתב ששולח אסיר אל אסיר או שולח אסיר למשפחתו או מכתב שנשלח אל אסיר.

אנחנו מדברים לא רק על מכתב, אנחנו מדברים גם על דבר דואר. זאת אומרת, זה יכול להיות גם ספר, זו יכולה להיות גם חוברת, זה יכול להיות גם תעמולה מפלגתית – זה יכול להיות כל דבר שמופיע תחת הכותרת: דבר דואר.

יש פה ארבעה קריטריונים לפסילה. מתוך הארבעה, יש שלושה קריטריונים מאוד מאוד בעייתיים. קריטריון אחד הוא ביטחון המדינה. חברי הכנסת, תחת הכותרת ביטחון המדינה נעשו במדינה הזאת דברים איומים ונוראים, תחת אותה כותרת של ביטחון המדינה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

ביטחון המדינה זה דבר רחב מאוד, וגם מובן מאוד.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

הוא לא מובן כלל. אני רוצה להזכיר לך, חבר הכנסת ריבלין, שכאשר כלאו את הקצין נאפסו, כלאו אותו באשמת בגידה ופגיעה בביטחון המדינה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

זה דבר שיכול לקרות בכל חוק. תחת הכותרת רצח יכולים לעצור אותי היום ולומר שרצחתי.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת ריבלין, אתה תיתן לה לדבר?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

תחת הכותרת ביטחון המדינה הפקיעו רבבות דונמים מהאוכלוסייה הערבית.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת עזמי בשארה, אתה תיתן לה לדבר?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

תחת הכותרת ביטחון המדינה, חבר הכנסת ריבלין, הגלו אישים ערבים, בשל נסיבות פוליטיות בלבד, ממקום מושבם לערים אחרות.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הבג"ץ אישר.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

מה בג"ץ אישר, מה בג"ץ לא אישר – זה כל מה שיש לך לומר? אני רוצה לומר לך, שבג"ץ אישר את ההגליה של 400 פלסטינים.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

ממשלת רבין הגלתה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

זה לא מכשיר את זה.

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת בויס וריבלין, הערת ביניים זה בסדר, אבל לא יותר מכך.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חבר הכנסת ריבלין, אנחנו הצענו אי-אמון, לא אתה. אתה תמכת בהגליה. אני הצעתי אי-אמון.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אנחנו התנגדנו להגליה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

יפה מאוד.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת ריבלין.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

ואחרי זה אתם הצבעתם יחד עם הממשלה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אף פעם.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

לא היה לכם אומץ אז להתנגד להגליה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אף פעם.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חברי הכנסת, הסעיף השני הוא עוד יותר רחב, וכותרתו: ביטחון הציבור; לא ביטחון המדינה, ביטחון הציבור. מה זה ביטחון הציבור? אם מדברים, למשל, שמבחינת ביטחון הציבור יש איזו הפגנה או

התכנסות, שיש איזה חשד שיקרה משהו – אני מבינה, אבל מה זה קשור לביטחון הציבור, שהוא יקבל דבר דואר? מה יקרה לציבור? הרי הוא יושב בכלא. האסיר יושב בכלא. הוא מבודד מהציבור.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

לאסירים יש קשרים עם העולם בחוץ.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אז מה יקרה לציבור אם האסיר יקבל מכתב או יקבל דבר דואר או יקבל חוברת? סליחה, מה יקרה לציבור? מה הוא יכול לעשות? הוא יארגן הפגנה?

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

יכול להיות שכן.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

הוא יעצור את התנועה?

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

מזק לציבור יכול להיות רק מהפגנות?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני רוצה לומר, ששני הסעיפים האלה הם סעיפים – – –

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

– – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אתה לא מגן עלי.

היו"ר ד' טל:

גברתי, אם לא תנהלי דיאלוג, אני מבטיח לגברתי שלא אתן לאף אחד להפריע לך. חבר הכנסת בויס.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חברי הכנסת, אלה שני סעיפים, גם ביטחון המדינה וגם ביטחון הציבור, שאין להם שיעור. וכבר היינו עדים בתולדות יובל קיומה של המדינה לאלפי מקרים של שימוש לרעה בדיוק בסעיפים האלה.

הדבר השלישי הוא "ביטחון או משמעת בבית-הסוהר". זאת אומרת, כדי להחזיק משמעת בבית-הסוהר מותר להגביל את חופש כתיבת המכתב של האסיר. זאת אומרת, שהופכים בעצם את הרשות לכתיבת המכתב לכלי ענישה. זאת אומרת, שבמסגרת שמירה על המשמעת בבית-הסוהר לא ייתנו לאסיר להתכתב או לקבל מכתב. לכן, חברי הכנסת, לפני שנגיע לנושא של הכנסת, אני מדברת בכלל על אסירים.

זה חוק דרקוני, זה חוק שכל אחד יכול לפרש אותו ברוחב בלתי מוגבל. אני רוצה לומר לכם, שאני מתקשה להעלות על הדעת מכתב שלא יהיה אפשר לצנזר אותו לפי הסעיפים האלה, אם מישהו ירצה לצנזר אותו.

הדבר הנוסף: כתוב שצריך להודיע לאסיר שלא שלחו את המכתב שלו, אבל בסעיף 47ג(ג) נאמר, שמותר גם לא להגיד לו. זאת אומרת, ישב האסיר, ישלח מכתבים, ולא יקבל תשובה. ישלח עוד מכתב – לא יקבל תשובה. הוא לא יודע למה. למה לא עונים לו על המכתבים? מה זה הדבר הזה? מה זה לא להגיד לאסיר שלא שולחים את המכתב שלו? אפילו את האינפורמציה הזאת לא להגיד? בשביל מה? בשביל לדלות ממנו יותר אינפורמציה? אלה זכויות אדם? אלה זכויות אזרח?

ממשיכים הלאה בחוק הזה ואומרים, מילא האסירים שולחים מכתב למשפחה, שולחים מכתב לידיד, שולחים מכתב לשכן, אבל מה קורה כששולחים מכתב לחבר כנסת? ואנחנו מכירים את הסיפור הידוע, שחבר הכנסת עזמי בשארה, נשלח אליו מכתב מהאסיר ואנוני. ואנוני שלח מכתב, ואני מניחה שחבר הכנסת בשארה יתייחס לנושא הזה.

מה שהחוק עושה עכשיו זה דבר חמור ביותר. עד עכשיו ההתכתבות של חברי כנסת, לפי חוק חסינות חברי הכנסת, היתה ללא צנזורה. עכשיו הם אומרים: לא, לא, לא, גם מכתב ששולח אסיר לחבר כנסת יפתח, כאשר לבודק יש חשש שמסירתו או העברתו עלולות לפגוע בביטחון המדינה, בביטחון הציבור, במשמעת בכלל. אתם מבינים? מכתב לחבר כנסת יפגע במשמעת בכלל.

איך הדברים האלה עומדים? הבודק הרי לא יודע מה כתוב במכתב, נכון? הרי הוא עוד לא קרא אותו, אז איך יש לו יסוד לחשש? יש לו יסוד לחשש או משום שהאסיר מסומן, או משום שחבר הכנסת מסומן. זאת אומרת, לפי זה, נניח ששירות בתי-הסוהר יסמן את תמר גוז'נסקי, וכל מכתב מכל אסיר שיישלח אלי יועבר לבודק. זה יכול להיות? – יכול להיות. אין פה קריטריונים. אין פה קריטריונים. זאת אומרת, אפשר לקחת חמישה, עשרה חברי כנסת, לסמן אותם, ואת כל התכתובת שלהם עם כל האסירים בארץ לקרוא. זו חסינות של חברי הכנסת? לשם מה נועד חוק חסינות חברי הכנסת, אם לא להגן על חברי הכנסת, שהם לא מסיעות הקואליציה, שהם לא מסיעות הרוב, שאולי דעותיהם לא מקובלות, או פחות מקובלות?

זאת אומרת, במלים אחרות, אנחנו עומדים לחוקק חוק יותר מאשר אנטי-דמוקרטי. רצו לתת לזה מראית עין. למה לעשות דבר כל כך מכוער ולא להכניס מראית עין דמוקרטית? אמרו: אין דבר, אנחנו ניתן לבודק הזה לפתוח את המכתב רק בנוכחות שלושה מחברי התת-וועדה לשירותי המודיעין והביטחון של ועדת החוץ והביטחון. מאחר שלמשל סיעתי מנועה, בהסכמה בין שתי הסיעות הגדולות, מלהיות בוועדת החוץ והביטחון, אז אני ודאי שלא אהיה בתת-וועדה לשירותי מודיעין וביטחון של ועדת החוץ והביטחון. זאת אומרת, שחברי הכנסת שיהיו מסומנים אף פעם לא יהיו בוועדה שתפתח את המכתבים. זאת אומרת, שלכפייה הזאת או להרס הזה, לרמיסה הזאת של זכות חברי הכנסת שלא יפתחו את המכתבים שלהם, יהיו שותפים גם שלושת המופלאים של התת-וועדה לשירותי המודיעין והביטחון.

אני שואלת אתכם, חברי הכנסת, אותם שלושה מופלאים הם כולם אנשים פוליטיים, כולם נציגי מפלגות, כולם בעלי עמדות; איפה האובייקטיביות שלהם ביחס אלי? איפה האובייקטיביות שלהם? הרי הם יריבים פוליטיים שלי. החוק הזה אומר, שהם, היריבים הפוליטיים שלי, יקבעו איזה מכתב אני אקבל. אתם מבינים לאן זה מגיע? לא היועץ המשפטי יקבע, לא יקבע אחד שיש לו, נניח, משהו שדומה לעמדה נייטרלית, אלא שלושה חברי כנסת מסיעות הבית, לא מהסיעה שלי, ואני מניחה שלא מעוד כמה סיעות. למה? למה להשלים עם דבר נבזי כזה, שחבר כנסת אחד יעשה צנזורה על חבר כנסת אחר?

חברי הכנסת, ואם לא די בזה, אותו חבר כנסת אמור לקבל הודעה שנשלח אליו מכתב אבל הוא לא יקבל את המכתב, או שהוא שלח מכתב והמכתב לא יגיע ליעדו. אבל אפשר גם שהוועדה הזאת, המופלאה, הוועדה הסודית הזאת, בהחלטה מנומקת לא תודיע לחבר הכנסת שעשו לו צנזורה. אתם מבינים לאן זה מגיע? אני אשלח מכתב לאסיר, המכתב יעצר בדרך, ואפילו לא יגידו לי שעצרו את המכתב. זאת אומרת, שמה שנשאר אחרי המכתב הזה זה רק להכניס אותי לכלא באשמת פגיעה בביטחון המדינה ובביטחון הציבור. כבר אין גבול. אין גבול למה שאפשר לעשות לחבר כנסת? לא להודיע לו שהמכתב שלו נעצר? לא לנמק את זה?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

איפה מרצ? איפה זכויות האדם? איפה הם?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חברי הכנסת, אני רוצה לומר לכם, זה יחול לא רק אם אני כותבת מכתב לאסיר. נניח שלפני הבחירות אני שולחת לכל האסירים בכלא מהדואר של הכנסת את מצע חד"ש לבחירות.

היו"ר ד' טל:

או ש"ס.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

או מצע ש"ס לבחירות. אבל אני מדברת על עצמי כל הזמן. מישהו מחליט, שמאחר שאני מסומנת באיקס, הוא את כל המכתבים האלה, לכל האסירים שיש להם היום זכות בחירה, כידוע, לא מעביר להם.

היו"ר ד' טל:

8,000 במספר.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

לא מעביר להם את המכתבים שלי. הם יכולים עקרונית גם לא להגיד לי שהם לא העבירו את המכתבים. תגידו, זו מדינה נורמלית או שזו מדינה פרנואידית? ממה אתם פוחדים כל כך? למה אתם חושבים שביטחון המדינה זה מונופול של חבר כנסת מסוים או של שר מסוים או של סיעה מסוימת? מה השערורייה הזאת?

חברי הכנסת, החוק הזה שמונח לפנינו נקרא בפי העם "חוק ואנונו". הוא נקרא כך בצדק. הוא נקרא כך משום שהעילה לחקיקת החוק הנורא הזה היתה אותו מכתב שחבר הכנסת בשארה היה אמור לקבל מואנונו. לכן, אנחנו מדברים על ניסיון שיטתי של הממשלות בישראל, לאו דווקא של הממשלה הזאת, לסתום פיות בנושאים שונים, ובמיוחד בנושא של הנשק להשמדה המונית והנשק הגרעיני, הנשק האטומי.

חברי הכנסת, עברנו את מלחמת המפרץ ב-1991. זאת היתה מלחמה קשה מאוד, גם משום שפה, בישראל, נפלו טילים, כידוע, שלא היו בעלי ראשי נפץ גרעיניים או כימיים, אבל גם כשהם היו סתם טילים הם גרמו לנזק ולבהלה גדולה בציבור, ורק הוכיחו עד כמה אנחנו יכולים לסבול מהנשק המודרני שנמצא היום במחסנים של המדינות במזרח התיכון.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

בגלל זה צריך לשחרר את כל הסודות שלנו.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חבר הכנסת בוימ, הנושא הגרעיני הוא נושא רגיש בכל המדינות בעולם, והוא בכלל נושא רגיש. בכל המדינות בעולם חושבים, שהוא לא רק נושא רגיש מבחינה ביטחונית, אלא הוא גם נושא גורלי מבחינת עתיד האנושות ועתיד כל עם בנפרד. לכן חושבים בכל המדינות הנאורות, שנושא הנשק הגרעיני והנשק להשמדה המונית הוא גם נושא ציבורי. זאת אומרת – צריך להתווכח ציבורית על הצורך בנשק גרעיני.

זאב בוימ (הליכוד-גשר-צומת):

לואנונו מותר לגלות את כל הסודות של מדינת ישראל – – – מחשבה עקומה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חבר הכנסת בוימ, עוד יתגלו לך דברים שאתה לא יודע עליהם היום. אני מציעה לך, למה לך לקפוץ? עוד יתגלו לך דברים. אותה מלחמת המפרץ המפורסמת משנת 1991 היתה מלחמה שונה לחלוטין, כאשר מדובר בכוויית ובעירק. מה קרה במלחמת המפרץ בכוויית ובעירק? מה שקרה הוא, שארצות-הברית הפעילה באותה מלחמה סוגי נשק חדשים, סוגי נשק שלא היו קודם בשימוש, אבל במסגרת ההתקדמות המדעית והטכנולוגית הם פותחו. מאז 1991 חלפו שבע שנים, וכדאי לך, חבר הכנסת בוימ, לשמוע את העובדה הבאה: בארצות-הברית, בבריטניה וביתר המדינות שהשתתפו בצבא או בכוח שתקף את עירק ב-1991 יש היום, תקשיב למספר, 100,000 – 100,000 חיילים שחולים במחלה, שקיבלה את השם: תסמונת מלחמת המפרץ. 100,000, לא אחד ולא שניים. ואני מדברת רק על החיילים של צבאות ארצות-הברית ושל בעלי בריתה שלחמו, עוד לא דיברתי על האוכלוסייה העירקית אלא רק עליהם.

מה התגלה? שבאותה מלחמה, ארצות-הברית, לא אנחנו, השתמשה בנשק חדיש, כדורים חודרי שריון שעשויים מאורניום. במלחמת המפרץ ירו 14,000 כדורים כאלה, ועוד מיליון כדורים כאלה נורו ממטוסים. סך הכול, כשלקחו את הסך הכול במשקל, מדובר בארבע טונות של כדורי אורניום. בכדורים האלה, שהם חודרי שריון, כמו שהסברתי, השמידו 400 טנקים.

מה קרה? החומר הזה, שממנו עשויים הכדורים האלה והקליעים האלה, כאשר הוא מתחמם ל-500 מעלות – הוא בוער, הוא יוצר עשן אבק של תחמוצת של אורניום. האבק הזה מתפשט באוויר, והחיילים האמריקנים או הבריטים או האוסטרלים, מי שהשתתף במלחמה, ירו את זה כלפי עירק, אבל הם נשמו את האבק. 100,000 חולים היום במחלה הזאת; 100,000.

מה שקרה הוא, שהשתמשו בנשק הזה בעירק בקרבות ליד בצרה. כתוצאה מזה התפשט האבק באוכלוסייה האזרחית. כתוצאה מזה גדל מספר חולי הסרטן באזור בצרה פי-ארבעה מאז מלחמת המפרץ.

נכון שזאת לא פעם ראשונה שבה משתמשים בנשק להשמדה המונית. אני רוצה להזכיר, שבמלחמת וייטנאם פיזרה ארצות-הברית חומר רעיל שגרם לכך שכל העצים השירו את העלים שלהם, והחומר הזה, כאשר נשמו אותו, פגע בריאות ובכליות, בעיקר של ילדים.

למה יש לנו עניין בנושא הזה? לפי אינפורמציה גלויה, שמתפרסמת היום באינטרנט וידועה ממקורות אמריקניים בדוקים, ארצות-הברית איננה מחזיקה נשק חדיש כזה אצלה. היא סיפקה את האורניום המדולל הזה, שגרם ל-100,000 חיילים לחלות בתסמונת מלחמת המפרץ ולמיליוני עירקים לחלות במחלות שונות, ליוון, לטורקיה, לקוריאה, לישראל ולתאילנד.

חבר הכנסת בויס, אנחנו לא מדברים על סוד. אני שואלת עכשיו: האם תפקידנו כחברי כנסת, האם תפקידן של תנועות השלום בישראל, של ארגוני הירוקים בישראל, לשבת בצד כאשר יש סכנה? מעבר לסכנה הברורה מאוד, שאלה שייפגעו מהנשק הזה יחלו בכל המחלות שדיברתי עליהן, מעבר לסכנה הזאת, זו ירייה לעצמנו ברגל. אנחנו נפיץ עשן כזה, שאם נפגעו ממנו 100,000 חיילים במלחמת המפרץ, כמה אזרחים ישראלים ייפגעו ממנו?

לכן, חבר הכנסת בויס, עניין ואנחנו הוא עניין רציני ביותר.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אין כל קשר בין הסיפור המופלא שלך לבין עניין ואנחנו.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת בויס, שהיום באתרי האינטרנט – ואני ראיתי את זה ב"מבט" – תיאור מלא ומפורט של הכור הגרעיני בדימונה, ואפילו ב"מבט" כבר הציגו את זה. אני שואלת אותך: אחרי שזה מוצג ב"מבט", יש איזו הצדקה להתעללות הזאת באסיר ואנחנו? אין שום הצדקה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

הוא רצה לקעקע את כל יסודות הביטחון של מדינת ישראל.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

האדם הזה ואנשים אחרים רצו לעשות דבר אחד חשוב – לזעזע את דעת הקהל. אני חושבת, שאנחנו מדינה לא נורמלית, אם אצלנו יושבים בשקט כאשר יש, לפי כל המקורות, מלאי של נשק גרעיני, של נשק ביולוגי ושל נשק כימי וכל כלי הנשק הנוראיים. איפה התנועה הישראלית שתקום

ותקרא ותזעק לממשלת ישראל לחתום על האמנה לאי-הפצת נשק גרעיני? שתקום ותזעק להפיכת המזרח התיכון כולו לאזור מפורז מנשק גרעיני?

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — — הרוב המכריע בעם לא מקבל את התפיסה שלך.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

— — —

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת בויים — — —

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

למען הרס מדינת ישראל, בשם השלום הנצחי.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אתה בעד החזקת נשק גרעיני, אבל בגלל זה הוא לא צריך לשבת בבית-סוהר.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

— — — שהוא יוכל לשלוט במזרח התיכון.

היו"ר ד' טל:

תודה לחברי הכנסת על ההערות שלהם. בבקשה, חברתי. חבר הכנסת בויים, עד כאן. חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני קורא לך ומבקש ממך. חבר הכנסת בויים.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת בויים, עד כאן. חבר הכנסת בויים, חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני קורא לך ומבקש ממך

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת טלב אלסאנע. חבר הכנסת בויים. חבר הכנסת בויים, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה; חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה. אתם תאפשרו לה לדבר, היא כבר שלוש דקות לא מדברת, רק אתם מדברים. חבר הכנסת סאלח סלים, אני מבקש ממך. בבקשה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אנחנו עדים היום לרצון של הרוב הגדול בעולם לצמצם את מלאי הנשק הגרעיני, אבל יש מונופולים מבחינת המדינות שמחזיקות נשק גרעיני. אני חושבת שזה רע מאוד שישראל רוצה להיות במועדון הזה, זה רע מאוד לביטחון ישראל. אם זה מסוכן למדינות גדולות בשטחן, הרי מבחינתנו זה מסוכן על אחת כמה וכמה.

אנחנו יודעים היום, שלייצר נשק גרעיני זה לא מה שהיה בעבר, לדאבוננו הרב. היום יחסית אין בעיה להשיג פלוטוניום וחומרים גרעיניים אחרים, לדאבוננו הרב. עובדה היא שמשיגים פלוטוניום, וגם מדינות אחרות משיגות אותו, ולכן זו רק אשליה שמאזן אימה נותן פתרון. נניח שיש מאזן אימה כזה, אז מה? מדינת ישראל יכולה להסתכן בזה שאי-פעם תהיה באזור הזה, אפילו לא על אדמתה, מלחמה גרעינית, מלחמה כימית? אני רוצה להזכיר, שכאשר היה אסון הפיצוץ בכור בצ'רנוביל, האבק הגיע עד כאן.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

איזה היגיון עקום יש לך. אז היא תתפרק מהנשק הגרעיני שלה כאילו אירן ועירק יתפרקו מהנשק הגרעיני, כאילו אירן ופקיסטן ועירק יחדלו לייצר נשק גרעיני.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

עכשיו אגיד לך מה ההצעה שלי. אני חושבת, חבר הכנסת בויס – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת בויס, אני מבקש ממך.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני חושבת שיש היום צורך ללכת לצעד נוסף וליזום יוזמה, והלואי שנצליח בכנסת לגייס תמיכה. יש עצומה שיזמו לאחרונה צעירים של חד"ש בתל-אביב והם מחתימים אזרחים עליה, עצומה להפיכת המזרח התיכון לאזור חופשי מנשק גרעיני ומנשק להשמדה המונית.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

תגידי לי, כמה חתימות הם יאספו?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני אגיד לך אחר כך. אבל מה שאני חושבת, בואו ניזום שכל המדינות באזור יהיו פתוחות לפיקוח בין-לאומי. אולי כך נגיע למצב שלפחות יהיה מידע. אולי הידיעה, הגילוי הזה, אולי הם יורידו מהסכנות האלה ויפחיתו אותן. אני בעד חיסול מלאי הנשק להשמדה המונית בכל המדינות. אני לא אמרתי במדינת ישראל בלבד, אמרתי בכל המדינות, אבל בכל המדינות, לרבות ישראל.

הרצון של בן-גוריון בזמנו, שמדינת ישראל יהיה לה מונופול על נשק להשמדה המונית וקודם כול על נשק גרעיני. האשליה הזאת התפוגגה. אין מונופול עוד.

ולכן אני חושבת, שהיום חיוני להעלות את הנושא הזה, לדבר עליו ולציין לחיוב כל מי שעושה מאמץ בנושא החשוב הזה. מובן שהדרך קשורה ושלובה בדרך לשלום. מובן שבתנאים של שלום במזרח

התיכון יהיה הרבה יותר קל גם לחסל את מלאי הנשק להשמדה המונית. לכן אין ספק, שעניין השלום, נוסף על כל הערכים, נוסף על כיבוד זכויות העמים ונוסף על כל הערכים האחרים, הוא המפתח גם לקיומם הפיזי של העמים. בלי שלום, בלי חיסול מצב המלחמה בינינו לבין כל השכנים, לרבות הפלסטינים, הסורים, הלבנונים ובהמשך גם העירקים וגם האירנים וכולם, לא נוכל להגיע למשימה של חיסול מלאי הנשק הגרעיני.

אנחנו יושבים היום, אנחנו הישראלים, אנחנו אזרחי המדינות במזרח התיכון, על חבית אבק, לא אבק שרפה, אלא חבית של אבק אורניום מרעיל, שיכול לחסל אותנו. בואו נעשה מאמץ ונחסל את הסכנה הזאת, בין היתר ואולי בדבר ראשון במאמץ לבצע את הסכמי אוסלו ולהגיע לפתרון שלום של שתי מדינות, לפתרון שלום של החזרת הגולן ושלום עם סוריה, פתרון שלום עם הוצאת הצבא מלבנון ושלום עם לבנון.

לכן, חברי הכנסת, הגשתי הסתייגויות לחוק שמונח לפנינו, ואני מאוד מקווה שחברי הכנסת יצביעו בעד ההסתייגויות ונגד החוק. תודה.

היו"ר ד' טל:

תודה, גברתי. חבר הכנסת עזמי בשארה, שתי הסתייגויות – עשר דקות.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מלכתחילה לפי דעתי החוק הזה היה אחת הסיבות לבלבול שלי בטיפול בחוק הזה בכלל. ברגע האחרון הצלחתי להשחיל שתי הסתייגויות. מלכתחילה החוק הזה לא היה אמור לעבור בכלל לוועדת הפנים. זה חוק שמדבר על זכויות, זכויות של אסירים, זכויות אדם, זכויות של אזרח. לפי דעתי זה היה צריך לעבור לוועדת החוקה, חוק ומשפט. עצם זה שהוא עבר לוועדת הפנים, הנושא טופל כאילו הוא עניין משטרי, כאילו זה עניין של מדיניות פנים וטיפול בבת-הסוהר – אין לי ספק שהחוק הזה היה צריך להיות מטופל בוועדת החוקה, חוק ומשפט, כי יש כאן עניין של זכויות, זכויות חברי כנסת, זכויות אסירים, זכויות חופש ביטוי למשל. יש כמה וכמה עניינים מבחינת רוח החוק שנמצאים בחוק, שמקומם בכלל לא היה בענייני מדיניות פנים של מדינת ישראל ולא בעניין מדיניות משטרתית, ואפילו לא שב"ס.

לכן אני מקווה, שאם החוק הזה יידחה – אני מאוד מקווה שהוא יידחה – שבסופו של דבר הוא יטופל בגישה החוקתית ולא בגישה המשטרתית שבה הוא טופל. לדעתי, הגישה המשטרתית היא בכל סעיף מסעיפי החוק.

חברתי חברת הכנסת גוז'נסקי כבר הצביעה על כמה עניינים. אני אגיד כאן כמה מלים, כי אני מרגיש – – – שהחוק הזה באמת נוגע אלי אישית מבחינה זו – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אחת העילות לכך היתה המכתב שואנונו שלח אלי והיה אמור להיות מצומזר – ואחר כך סיכמתי עם יושב-ראש הכנסת מה אני לא רוצה לדעת, חבר הכנסת בויס. אני לא רוצה לדעת שום דבר על ענייני האטום של מדינת ישראל, וגם אם הייתי יודע משהו על ענייני האטום של מדינת ישראל, לדעתי מבחינה זו כמוני ככל חבר כנסת אחר – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

היא לא אמרה את זה כלל. היא אמרה שזכותו של חבר הכנסת – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אני חושב שאתה לא תפסת נכון – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

על מה אתה מדבר?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

חבר הכנסת בויס, אתם לוקחים לי את הזמן, אין לי תשע הסתייגויות. חברת הכנסת גוז'נסקי דיברה , בעצם על שקיפות בענייני מדיניות אטום בכל מדינה נאורה בעולם, מה שלא TRANSPARENCY על קיים במדינת ישראל.

ואנו לא יושב בבית-הסוהר על אינפורמציה שהוא לא חשף. הוא יושב על אינפורמציה שהוא חשף, לא על מה שהוא לא חשף. אינפורמציה שהוא חשף, הוא חשף בעיתונות. עכשיו ממה מפחדים? שידבר מה, שיגיד מה? את מה אתם מפחדים שיגיד; את מה שמדינת ישראל מפחדת שהוא יגיד, הוא כבר אמר. עכשיו מה העניין? לדעתי העניין הוא שמתנקמים בואנו – – –

היו"ר ד' טל:

אולי הוא יכול לומר עוד דברים אחרים. אולי יש דברים שהוא עדיין לא חשף?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

גם אם זה נכון, אז כל מה שהוא יודע כבר מיושן, אדוני היושב-ראש. מדינת ישראל כבר הביאה בחשבון את כל מה שהוא יודע, ולדעתי כל מה שיש לו מיושן. לדעתי, מה שקורה עם ואנו הוא נקמנות.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

לדעתי זו נקמנות. כל מדינה נאורה בעולם מגבילה – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

כל מדינה נאורה, דמוקרטית, ליברלית, אפילו לזכויות עציר היא דואגת. אבל בדרך כלל איסור העברת אינפורמציה הוא רק בזמן חקירתו והעמדתו לדין.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

היא צריכה לדאוג קודם כול לביטחונה.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

נכון, בסדר. תשמע אותי עכשיו, אנחנו אחרי זה. אנחנו לא במצב של שמירה על ביטחון מדינת ישראל, אלא שיש לנו קטגוריה דרקונית של ביטחון מדינת ישראל, שמשתמשים בה כפרה קדושה כדי לפגוע בכל מיני זכויות אחרות שלדעתי הן לא פחות קדושות, כמו זכויות האדם, כמו זכויות האזרח. אל תגיד לי שאין קונפליקט, בכל מדינה יש קונפליקט. בארצות הברית טיפלו בקונפליקט הזה עשרות שנים, וכמעט כל תיקון בחוקה של ארצות-הברית טופל מהבחינה הזאת. ערכים נכנסים להתנגשות, ואתה מעביר את זה ככה בלי דיון. אז יש לך ערך הביטחון, אז אני אומר לך כי יש ערך זכויות האזרח וזכויות חסינות חבר הכנסת. הם כאן בקונפליקט, אתה מעביר את זה ככה סתם? זה בכלל לא עומד לדיון, אנשים כמוכם לא מגישים אף הסתייגות? מרצ לא מגישה אף הסתייגות? חסינות חברי כנסת עוברת ככה סתם? שפתאום המכתבים נבדקים לחברי הכנסת, ומי בודק אותם? חברי כנסת אחרים. מה זאת אומרת?

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

אולי אתה לא בסדר בזה? למה כל האחרים הם לא בסדר? מי מחליט בזה?

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

מי מחליט שהוא לא בסדר?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אתה יודע מה? חבר הכנסת בויים, את זה אתה יכול להגיד לאנשים המעטים שאמרו שהם בעד משא-ומתן עם אש"ף לפני 20 שנה. תשמע אותי: אנשים שהגנו על הערכים הליברליים והדמוקרטיים תמיד היו בהתחלה מיעוט, תמיד, בכל מדינה, והיה תמיד רוב רפובליקני שתמך בערכים אחרים שהם מעל לדמוקרטיה, לחופש הביטוי.

כחבר כנסת זכותך, לדעתי חובתך, לדאוג לכך שלא יפגעו בחסינות של חברי הכנסת.

אנחנו חיים במדינה שבה הבג"ץ – עזוב את הכנסת – הבג"ץ מחליט שמותר להפעיל לחץ פיזי מתוך בחקירות, והוא מחליט, הבג"ץ, על כך שמותר לקחת בני ערובה; מותר למדינה לקחת בני ערובה על-ידי מעצר מינהלי. הוא מחליט. אתה מבין איפה אנחנו חיים?

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

איך זה?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אני אומר לך, אני אומר לך איך זה: מפני שיש אנשים כמוך שחושבים שערך הביטחון הוא מעל לכל ערך, בגלל זה.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— — — בתנאים מיוחדים.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

לא.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

— — — לא מוצא חן בעיניך.

קריאות:

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

כל הסיפור הזה של תנאים מיוחדים — — —

קריאות:

— — —

סאלח סלים (חד"ש-בל"ד):

אין טלוויזיה עכשיו.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

קריאות:

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

כל העניינים של תנאים מיוחדים - - -

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת בויים.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת בויים, אני קורא ומבקש ממך לחדול.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

כל העניין של תנאים מיוחדים, לדעתי, הנחה בן-אדם כמו אהרן ברק להצביע, ולדעתי הוא לא צדק. כל העניין של תנאים מיוחדים היה יכול, באמת, אפילו לפרק את הכנסת ולהכריז תקנות לשעת-חירום מתי שאתה רוצה, ולעצור אנשים לשנתיים בלי להגיד למה, לחדש את זה כל שישה חודשים – מצדיק הכול. התנאים המיוחדים האלה מצדיקים הכול. אנחנו במאבק להגביל את המושג הזה: תנאים מיוחדים, בתנאים של שעת-חירום, ביטחון המדינה וכו'.

אז עכשיו 21 אסירים לבנונים יושבים בבתי-סוהר בישראל ארבע שנים ועוד ארבע שנים ועוד ארבע שנים, כבני ערובה, והבג"ץ מאשר, ולי לא מתירים לבקר אותם כחבר כנסת. אני הולך לבג"ץ בשביל לבקר אותם. עכשיו לא מתירים לי לקבל מכתבים מהם, כי יש שני חברי כנסת מסיעות יריבות אחרות שיסתכלו גם על מכתבים ויחליטו שאין לי זכות לקבל את המכתב, וגם אין לי זכות לדעת. מה אם האסירים מתארים את תנאי שהותם בבית-הכלא בלבד? זה נחשד על-ידי אנשים כפגיעה בביטחון מדינת ישראל.

מה עם אסיר, עזוב חבר כנסת, ששולח מכתב ומתאר את תנאי שהותו בבית-הסוהר, והבודק חושד שזה פוגע במשמעת של בית-הסוהר להעביר מכתב כזה? אם הוא מתאר את תנאי המאסר בלבד, אז בא הבודק ואומר: זו הסתה. זה יפגע במשמעת בבית-הסוהר – אם יהיה לאסיר למי לספר על התנאים בבית-הסוהר, זה ייתן לו ביטחון עצמי – ואולי יגרום לקונספירציות בבית-הכלא. אז לא נוכל לדעת באילו תנאים הם שוהים. אנחנו מעבירים את זה כאילו זה כלום, כאילו זה שום דבר? לא. לדעתי – – –

קריאות:

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

לדעתי אתם עושים – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

רובי, אני חושב שמה שנעשה, שעובר כאן בשתיקה – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

— — זה פשוט לא ייאמן. אני חושב שלא ייאמן שזה עובר בשתיקה כזאת, החוק הזה.

תרשו לי להגיד שתי מלים ליושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, חבר הכנסת טריף, שאפשר לי – תודה רבה – להגיש את ההסתייגויות האלה בזמן הזה. אני, חבר הכנסת עזמי בשארה, אני חושב, שיש חברי כנסת ערבים אחרים – –

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת סילבן שלום, בבקשה ממך, אדוני סגן השר.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

— — — מבינים את המצוקה שאליה נקלעת בימים האחרונים, שהיה מי שלא אפשר לך להיכנס לעניין הזה של הבדיקות למרות העבר הביטחוני שלך וכו', שתבדוק את המכתבים שלנו, אבל תבין שאנחנו לא יכולים להזדהות עם התביעה שלך, ואני אומר לך מדוע. מבינים לגמרי, לגמרי סולידריים, לא יכולים להזדהות עם התביעה שלך, כי אני חושב שמאבק נגד אפליה זה לא בלהצטרף לאלה שיפלו.

אני לא חושב שזו תביעה מוצדקת שאתה תרצה גם לצנזר אותי – –

היו"ר ד' טל:

עזמי, אני מבקש לסיים.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

— או מִי־שֶׁהוּ אַחֵר. זֶה לֹא הַכִּיּוּן. זֶה לֹא הַכִּיּוּן שֶׁל הַמַּאֲבֵק הַזֶּה. כָּל הַחוּק הַזֶּה הוּא חוּק לֹא צוֹדֵק, אִף שֶׁאֵפִילוֹ אֵת זֶה הֵם לֹא הִכִּירוּ לָךְ. אֵת הָעֵבֶר הַבִּיטְחוֹנִי שֶׁלָּךְ לֹא הִכִּירוּ, וְשֶׁהֵם יִשְׁמְעוּ טוֹב, כָּל מֵה שֶׁעֲשִׂיתָ — לֹא מַכִּירִים, בְּכָל זֶאת אֵת־הַחֹשֶׁד, בְּכָל זֶאת לֹא מוֹתֵר לָךְ וְכו'. אֲבָל, אֲנִי אוֹמֵר לָךְ, שֶׁבִּסּוּפוֹ שֶׁל דְּבַר הָעֵמֶדָה הָעֵקְרוֹנִית שֶׁל מִיעוּט מוֹפְלָה, לְרַבּוֹת הַמוֹסְלָמִים, הַדְּרוּזִים וְהַנּוֹצְרִים, הִיא לְתַמּוּךְ בְּעֵרְכִים לִי־בְרִלִיִּים, וְמֵה שֶׁמוֹנַח כָּאֵן, בִּיסוּד הַחוּק הַזֶּה, זֶה עֵרֶךְ אֲנִטִי-לִי־בְרִלִי —

הַיּוֹרֵד טֵל:

תודה.

עֲזָמִי בִּשְׂאֵרָה (חֹד"ש-בִּל"ד):

— שֶׁמִּגְבִּיל חֲסִינּוֹת חֲבָרִי כִּנְסַת וּפּוֹגַע בְּזִכּוּיוֹת הָאֲזָרָח.

הַיּוֹרֵד טֵל:

תודה.

עֲזָמִי בִּשְׂאֵרָה (חֹד"ש-בִּל"ד):

אַתָּה הֵייתָ צָרִיךְ לִסְרֹב. הַמָּקוֹם שֶׁל הַדְּבַר הַזֶּה הִיא צָרִיךְ לִהְיוֹת בּוֹעֵדֶת הַחוּקָה, חוּק וּמִשְׁפָּט, לֹא בּוֹעֵדֶת הַפָּנִים וְאִיכּוֹת הַסְּבִיבָה. זֶה לֹא עֲנִיין מִשְׁטֶרֶתִי, אֲלֵא עֲנִיין שֶׁל זִכּוּיוֹת הָאָדָם.

הַיּוֹרֵד טֵל:

חֲבֵר הַכִּנְסַת בִּשְׂאֵרָה, תודה.

מִסְמָכִים שֶׁהוֹנְחוּ עַל שׁוֹלְחַן הַכִּנְסַת

הַיּוֹרֵד טֵל:

הוֹדְעָה לִסְגָן מִזְכִּיר הַכִּנְסַת.

סגן מזכיר הכנסת ד' לב:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבד להודיע, כי הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998, שהחזירה ועדת החוקה, חוק ומשפט לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

כן הונחה הצעת חוק הטיס (מניעת רעש וזיהום אוויר), התשנ"ח-1998, שהחזירה ועדת הכלכלה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית. תודה.

היו"ר ד' טל:

תודה, אדוני.

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998 (קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ד' טל:

אדוני יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, בבקשה.

סאלח טריף (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

אדוני היושב-ראש, לא רציתי להשיב, אני אשיב בשתי דקות רק כיוון שהוערה הערה של חבר הכנסת בשארה, ואני לא יכול להישאר חייב, אני צריך להשיב.

אתה יודע, חבר הכנסת בשארה, שבכל מה שקשור לענייני ביטחון המדינה, לי יש עמדה שונה משלך, ובעניין הזה אני תמיד לא מתבייש להגיד מעל הדוכן הזה: במה שקשור לביטחון ישראל אני עובר לדום. זה דבר אחד.

דבר שני: לא באהבה גדולה הבאתי את החוק הזה, אלא בתוקף תפקידי כיושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, ואני רוצה להגיד לך, שהחוק הזה נגרר חודשים רבים, למרות הצורך החיוני להביא אותו, תוך דיונים מאוד מאוד מנומקים וחשובים ושיתוף מערכות כדי לצמצם את הפגיעה בחסינות חברי הכנסת. אולם, תהיה בטוח שעמידתי העקרונית על כך שבגלל עברי הביטחוני – אני לא מתבייש בו, הייתי קצין בצה"ל ואני לא מתבייש בזה, אני אומר לך. אני לא מוכן לקבל איזו פסילה על רקע זה שאני לא יהודי, זו עמדותי העקרונית, ואני שמח שמערכת הביטחון, לפחות בעניין הזה, אמרה את דברה, ואמרה שאם נעשתה טעות – היא מתביישת בכך והיא מתנצלת והיא חוזרת בה, ועל כן נעשה ההסדר החדש של הוראת השעה.

תהיה סמוך ובטוח, שאני לא ארצה להיות צנזור. אתה גם תשמע שאני לא אכהן בוועדה הזאת. תודה רבה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אפשר להשמיע הערה?

היו"ר ד' טל:

תודה רבה. אנחנו עוברים להצבעה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ד' טל:

אין הערות. חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה על חוק – – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, די.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני קורא אותך לסדר פעם שנייה.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעות. לסעיף 1 יש הסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. מי בעד, מי נגד ההסתייגות? אפשר להצביע.

הצבעה מס' 30

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 1 (סעיף 42א החדש) – 6

נגד – 22

נמנעים – 1 ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 1 (סעיף 42א החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 6, נגד – 22, נמנע אחד, ההסתייגות לא מתקבלת.

אנחנו עוברים להצבעה על סעיף 1 כהצעת הוועדה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 31

בעד סעיף 1, כהצעת הוועדה – 25

נגד – 7

נמנעים – אין

סעיף 1, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ד' טל:

בעד – 25, נגד – 7, אין נמנעים, סעיף 1 עבר כהצעת הוועדה.

לסעיף 2 אין הסתייגויות. אנחנו מצביעים כהצעת הוועדה. בבקשה, אפשר להצביע.

הצבעה מס' 32

בעד סעיף 2 – 25

נגד – 7

נמנעים – אין

סעיף 2 נתקבל.

היו"ר ד' טל:

בעד – 25, נגד – 7, אין נמנעים, סעיף 2 התקבל כהצעת הוועדה.

בסעיף 3 אנחנו מצביעים על ההסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. מי בעד? מי נגד? בבקשה, אפשר להצביע.

הצבעה מס' 33

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47א(א) החדש) – 8

נגד – 25

נמנעים – אין ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47א(א) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 8, נגד – 25, אין נמנעים, ההסתייגות לא התקבלה.

חברי הכנסת, אנחנו מצביעים על ההסתייגות של חבר הכנסת עזמי בשארה. מי בעד? מי נגד? אפשר להצביע.

הצבעה מס' 34

בעד ההסתייגות של חבר הכנסת ע' בשארה לסעיף 3 (סעיף 47א(א) החדש) – 7

נגד – 25

נמנעים – 1 ההסתייגות של חבר הכנסת ע' בשארה לסעיף 3 (סעיף 47א(א) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 7, נגד – 25, נמנע אחד, ההסתייגות לא מתקבלת.

אנחנו עוברים להסתייגות נוספת של חבר הכנסת עזמי בשארה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 35

בעד ההסתייגות של חבר הכנסת ע' בשארה לסעיף 3 (סעיף 47א(ב) החדש) – 7

נגד – 25

נמנעים – 1 ההסתייגות של חבר הכנסת ע' בשארה לסעיף 3 (סעיף 47א(ב) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 7, נגד – 25, נמנע אחד, ההסתייגות של חבר הכנסת עזמי בשארה לא התקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות הבאה של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, מי בעד, מי נגד, אפשר להצביע.

הצבעה מס' 36

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47א(ד) החדש) – 7

נגד – 26

נמנעים – אין

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47א(ד) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

שבעה בעד, 26 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי לא נתקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות נוספת של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. אפשר להצביע.

הצבעה מס' 37

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47א(ו) החדש) – 6

נגד – 26

נמנעים – 1

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47א(ו) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 6, נגד – 26, נמנע אחד. ההסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי לא נתקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות נוספת של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. אפשר להצביע.

הצבעה מס' 38

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ב(ב) החדש) – 7

נגד – 27

נמנעים – אין

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ב(ב) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 7, נגד – 27, אין נמנעים. ההסתייגות לא נתקבלה.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות נוספת של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי.

הצבעה מס' 39

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ג(ב) החדש) – 7

נגד – 28

נמנעים – אין

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ג(ב) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 7, נגד – 28, נמנעים – אין. ההסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי לא נתקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות נוספת של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי – מי בעד, מי נגד.

הצבעה מס' 40

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ג(ג) החדש) – 7

נגד – 27

נמנעים – אין

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ג(ג) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 7, נגד – 27, אין נמנעים. ההסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי לא נתקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות נוספת של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי – סעיף קטן (ד), מי בעד, מי נגד.

הצבעה מס' 41

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ג(ד) החדש) – 6

נגד – 27

נמנעים – אין

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 3 (סעיף 47ג(ד) החדש) לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

בעד – 6, נגד – 27, אין נמנעים. ההסתייגות לא מתקבלת. כל ההסתייגויות לסעיף 3 לא נתקבלו. אנחנו מצביעים בעד או נגד סעיף 3 כהצעת הוועדה.

הצבעה מס' 42

בעד סעיף 3, כהצעת הוועדה – 27

נגד – 7

נמנעים – אין

סעיף 3, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ד' טל:

סעיף 3 נתקבל כהצעת הוועדה. 27 בעד, שבעה מתנגדים ואין נמנעים.

סעיף 4, אין הסתייגויות. מי בעד, מי נגד – לסעיף 4.

הצבעה מס' 43

בעד סעיף 4 – 24

נגד – 5

נמנעים – 1

סעיף 4 נתקבל.

היו"ר ד' טל:

סעיף 4 נתקבל.

אני עובר לסעיף 5, הסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. מי בעד, מי נגד.

הצבעה מס' 44

בעד ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 5 – 7

נגד – 25

נמנעים – אין

ההסתייגות של חברת הכנסת ת' גוז'נסקי לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר ד' טל:

ההסתייגות לא מתקבלת.

אנחנו עוברים לסעיף 5, כהצעת הוועדה. מי בעד ומי נגד סעיף 5 כהצעת הוועדה?

הצבעה מס' 45

בעד סעיף 5, כהצעת הוועדה – 25

נגד – 7

נמנעים – אין

סעיף 5, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ד' טל:

בעד – 25, נגד – 7, סעיף 5 עבר כהצעת הוועדה.

אנחנו עוברים לסעיפים 6 ו-7, שאין עליהם הסתייגויות, ומצביעים עליהם כהצעת הוועדה.

הצבעה מס' 46

בעד סעיפים 6-7 – 27

נגד – 6

נמנעים – 1

סעיפים 6-7 נתקבלו.

היו"ר ד' טל:

סעיפים 6 ו-7 התקבלו.

חברי הכנסת, החוק התקבל בקריאה שנייה.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה בקריאה שלישית. מי בעד ומי נגד?

הצבעה מס' 47

בעד החוק – 28

נגד – 8

נמנעים – אין

חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (מס' 17), התשנ"ח-1998, נתקבל.

היו"ר ד' טל:

בעד – 28, נגד – 8. אני קובע שהחוק התקבל בקריאה שלישית. תודה רבה.

הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון)

(הוראת שעה), התשנ"ח-1998

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצעת חוק יום העצמאות. חבר הכנסת חנן פורת, ואחריו – ההצעה לסדר-היום בעניין "הבימה".

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת –

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת, אני מבקש את תשומת לבכם, בואו נעשה את זה מהר ונעבור הלאה.

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

– אני מתכבד להביא לקריאה שנייה ושלישית, מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט, את חוק יום העצמאות – יובל לעצמאות ישראל, התשנ"ח. הצעת החוק הובאה לקריאה ראשונה על-ידי שר המשפטים, והטעמים שהוא הציג עמדו לפני הוועדה כשקיבלה פה-אחד וללא הסתייגות את ההצעה שקובעת את יום שישי בשנה זו כיום שבתון. הוועדה עמדה על כך, שכיוון שמדובר ביום שישי – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

זה 1 במאי, זה רעיון טוב.

היו"ר ד' טל:

חברת הכנסת גוז'נסקי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

רציתי להזכיר לו שהתאריך הוא 1 במאי, זה יום נהדר.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' טל:

חברת הכנסת גוז'נסקי, אני קורא לך לסדר פעם ראשונה. חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני קורא לך לסדר פעם שנייה. חבר הכנסת סאלח סלים, אני קורא לך לסדר פעם ראשונה. חברת הכנסת גוז'נסקי, אני מבקש להפסיק, יהיה שקט באולם המליאה. חבר הכנסת סאלח סלים, אני קורא לך לסדר פעם שנייה וחצי.

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, כיוון שמדובר בסופו של דבר בשלושה ימי שבתון, יום העצמאות, יום שישי ושבת, עמדה הוועדה על כך, שראש הממשלה – אדוני ראש הממשלה, לתשומת לבך – — —

היו"ר ד' טל:

חברי הכנסת. חברת הכנסת גוז'נסקי, אדוני ראש הממשלה, בסוף אני אוציא את חברת הכנסת גוז'נסקי, וזה יהיה בידיך.

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני ראש הממשלה, לתשומת לבך, כיוון שמדובר בשלושה ימי שבתון, יום חמישי שהוא יום העצמאות, יום שישי, שאמור על-פי החוק הזה להיות יום שבתון, ויום שבת קודש להבדיל – –

רפאל פנחסי (ש"ס):

— — —

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת פנחסי, אני מבקש ממך.

יצחק כהן (ש"ס):

זה יוצא 1 במאי.

חנן פורת (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

— — קבעה הוועדה, שבגוף החוק ייקבע, שאתה, אדוני ראש הממשלה, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, תיתן הוראות לגבי קיומם של שירותים ושל עבודות שנדרשים באותו יום כתוצאה מהרצף הזה, אם זה לגבי הנושא של סופרמרקטים, ואם זה לגבי נושא של בתי-עינוגים וכל מה שקשור בכך. אני מבקש לאשר את הצעת החוק כמו שמופיעה לפנינו בקריאה שנייה ושלישית. תודה.

היו"ר ד' טל:

תודה רבה. חברי הכנסת, אין הסתייגויות לחוק.

רחבעם זאבי (מולדת):

תואיל להסביר לכנסת למה צריכה להיות בטלה ביום שישי. למה, מה קרה?

היו"ר ד' טל:

חברת הכנסת גוז'נסקי, תודה.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה על חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998. מצביעים על סעיף 1 ועל סעיף 2 בקריאה שנייה. אפשר להצביע.

הצבעה מס' 48

בעד סעיפים 2-1 – 24

נגד – 2

נמנעים – 1

סעיפים 2-1 נתקבלו.

היו"ר ד' טל:

בעד – 24, נגד – 2, נמנע אחד. הצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998, עברה בקריאה שנייה.

אני עובר להצבעה בקריאה שלישית על הצעת חוק יום העצמאות. חברי הכנסת, אפשר להצביע.

הצבעה מס' 49

בעד החוק – 23

נגד – 2

נמנעים – 1

חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998, נתקבל.

היו"ר ד' טל:

בהצבעה על הצעת חוק יום העצמאות: בעד – 23, נגד – 2, נמנע אחד. אני קובע, שהצעת חוק יום העצמאות (יובל לעצמאות ישראל – יום שבתון) (הוראת שעה), התשנ"ח-1998, עברה בקריאה שלישית. החוק התקבל. תודה רבה.

צריך לעלות נושא "הבימה".

סגן שר הביטחון ס' שלום:

— — — כולם מחכים שזה יהיה אחרי ההצבעה הזאת.

היו"ר ד' טל:

גמרנו.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

— — — אי-אפשר — — —

היו"ר ד' טל:

לא. הוא ויתר כבר פעמיים.

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אין "ויתר". מה זאת אומרת "ויתר"?

היו"ר ד' טל:

אנחנו עוברים הלאה?

הצעה לסדר-היום

הצורך בהקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לגבי הפשעים אשר בוצעו

נגד האוכלוסייה הערבית בתקופת הממשל הצבאי

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, הנושא הבא הוא: הצורך בהקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לגבי הפשעים אשר בוצעו נגד האוכלוסייה הערבית בתקופת הממשל הצבאי – הצעה לסדר-היום מס' 4262. ההצעה היא של חבר הכנסת טלב אלסאנע.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני, אני יכול לומר משהו לסדר?

היו"ר ד' תיכון:

כן.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש לומר, שבהסכמה עם המציע, זו לא הצעה להקמת ועדת חקירה, כפי שהוא תיכף יסביר, אלא זו הצעה לסדר להקמת –

היו"ר ד' תיכון:

הצעה לסדר – אז ידבר עכשיו.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

– ועדת פיוס בין יהודים לערבים. זו הצעה לסדר בלבד, ולא ועדת חקירה. אדוני, אני מצטט אותך נכון?

סגן שר הביטחון ס' שלום:

אני רוצה לשמוע אותו אומר את זה.

מאיר שטרית (הליכוד-גשר-צומת):

זה מה שאני אומר.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

כבוד היושב-ראש – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

ועדת פיוס זה בסדר.

היו"ר ד' תיכון:

רק רגע. אם זו הצעה לסדר, יש הצעה שלהם קודם לכן. אם זה הצורך בהקמת ועדת חקירה – – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אני מודיע אחרי שאני עולה. עד עכשיו, זו ועדת חקירה. אני עולה לכאן – – –

סגן שר הביטחון ס' שלום:

שלוש דקות. אני לא עונה.

היו"ר ד' תיכון:

בסדר. תתחיל.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

כבוד היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, בחלוף 50 שנה מקום המדינה, אני סבור שמדינת ישראל מספיק מבוגרת ואחראית על מנת שתוכל גם להישיר מבט כלפי ההיסטוריה ולקחת אחריות בגין האירועים הקשים אשר נפלו והיו מנת חלקה של האוכלוסייה הערבית במדינת ישראל עם קום המדינה וגם לאחר מכן, במשך תקופת הממשל הצבאי. מדינה, כאדם בריא, יכולה להיות בריאה פיזית אבל חולה נפשית. מדינה יכולה להיות גם, במובנים כלשהם, מדינה שתאבד את עשתונותיה, או תאבד את שפיותה. אין שום ספק, שבאירועים הקשים אשר התרחשו עם קום המדינה היו קטעים אשר מראים על חוסר שפיות מוחלט, ואי-אפשר לטאטא את האירועים האלה אל מתחת לשטיח, ואי-אפשר שלא להתייחס אליהם במלוא האחריות ובמלוא הרצינות, על מנת ליצור אווירה חיובית וליצור אפשרות לדיאלוג וליצור בסיס משותף להקמת חברה בריאה – חברה שבה כל אחד מכבד את רעהו, וכל אחד יכול ומוכן לחיות עם האחר.

רבותי חברי הכנסת, יש לציין, שבעקבות החלטת האו"ם על חלוקת הארץ לשתי מדינות – – –

היו"ר ד' תיכון:

החלטת החלוקה ב-29 בנובמבר.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

נכון, החלטת החלוקה – שבה הוחלט להקים שתי מדינות: מדינה יהודית ומדינה פלסטינית – ב-29 בנובמבר, והמימוש שלה היה ב-15 במאי – בשנים 1947, 1948 ו-1949 נהרסו 370 ערים וכפרים ערביים: חלקם נהרסו באופן מוחלט וחלקם באופן חלקי, ומחלקם גורשו התושבים ולא התאפשר להם לחזור לכפריהם.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

הם ברחו – – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

רבותי, אי-אפשר לומר שיש אדם אחד שמוכן לעזוב את ביתו ואת מולדתו וללכת למדינה אחרת, ללא-ידוע, מרצונו הטוב והחופשי.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אתה יודע למה הם עזבו? מנהיגי ערב אמרו להם: תעזבו את הבתים, כי אנחנו באים לכבוש את היהודים.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

חבר הכנסת זאב בויס, אי-אפשר לסלף את ההיסטוריה. אני רוצה לומר לך – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אני לא מסלף. זה מפני ששליטי ערב – – –

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת זאב בויס, תן לו לגמור. הוא צריך לגמור בעוד דקה.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

– – שעוד ביוני 1938 דנה הנהלת הסוכנות היהודית, שהיתה מעין ממשלה של היישוב היהודי, ושיחקה בהיבטים וברעיונות איך לגרש את האוכלוסייה הערבית שנמצאת בתוך המדינה. הטרנספר כפתרון נדון – אומנם לא באופן ציבורי, לאור ההשלכות שיכולות להיות לדבר, אבל זה הועלה בדמיונם של כמה מראשי היישוב היהודי.

מדצמבר 1947 בכירי שירות המודיעין של ה"הגנה", יהושע ועזרא דנין, הציעו לבן-גוריון לכרוך עניבת חנק כלכלית סביב היישובים הערביים באמצעים של הריסת אוטובוסים, משאיות, מכוניות פרטיות, על מנת לנתק את היישובים ולגרום לתושביהם לגווע מרעב או לעזוב את היישובים שלהם.

חבר הכנסת זאב בויס, אני רק רוצה להזכיר לך איך העמיסו את התושבים של רמלה ולוד על אוטובוסים ואיך אילצו את התושבים של היישובים האלה ללכת ברגל על מנת לחסום את הדרך של – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אל – – – אתה לא יודע אותם.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

לכן, כשיש מיליוני פליטים – – –

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

מי שעשה טרנספר של ערביי ישראל זה שליטי ערב.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

חבר הכנסת בויס, תרשה לי. המטרה שלי – – –

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת טלב אלסאנע – –

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

משפט אחרון.

היו"ר ד' תיכון:

– – כמה לדעתך דיברת?

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

אני באמת לא יודע.

היו"ר ד' תיכון:

שש-שבע דקות.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

בסדר. אומר משפט מסכם. ראיתי את זה גם בדרום-אפריקה, שם מאפשרים דיון ציבורי וכל אחד מעלה את המטענים הפסיכולוגיים והטראומטיים שהיו לו ומקיימים ויכוח ציבורי, כי אי-אפשר לטאטא את הדברים ואי-אפשר לומר שלא היו דברים מעולם. אפשר להצביע ולהוריד דבר, אבל זה לא משנה את ההיסטוריה. אני חושב, שאפשר לקיים דיאלוג, אפשר להתווכח. זה חשוב מאוד לצורך יצירת חברה בריאה, שכל אחד נוטל חלק באחריות למה שהוא עשה.

היו"ר ד' תיכון:

לסיים.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

לכן אני מציע, שבמקום שההצעה תהיה להקמת ועדת חקירה ממלכתית, תהיה הצעה רגילה להקמת ועדת פיוס – –

רפאל פנחסי (ש"ס):

פיוס.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

– – בין הערבים ליהודים, אשר תועבר לוועדה משותפת לוועדת החינוך והתרבות ולוועדת הפנים אשר תדון בעניין הזה. אני מודה לכם. זה על דעת יושב-ראש הקואליציה, חבר הכנסת מאיר שטרית.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. רבותי, אין תשובה, ואנחנו ניגשים להצבעה. ההצעה הופכת להיות הצעה לסדר-היום העוסקת בהקמת ועדת פיוס.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

זה בהסכמה.

היו"ר ד' תיכון:

הוא מציע שהיא תעבור לוועדה משותפת.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

יש הסכמה.

נסים דהן (ש"ס):

מה יהיה עד הפיוס? הטחת האשמות הדדיות?

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, אפשר להצביע.

הצבעה מס' 50

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 3

נגד – 5

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדה משותפת לוועדת החינוך
והתרבות ולוועדת הפנים ואיכות הסביבה לא נתקבלה.

היו"ר ד' תיכון:

, אני מצטער, אך ההצעה לא עוברת. SORRY בעד – 3, נגד – 5.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

חבר הכנסת אלסאנע, עכשיו אתה ברוגז?

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

לא. לא משנים את ההיסטוריה בהצבעה.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני הצבעתי בעד, כי חשבתי שיש לך הסכם עם הקואליציה.

נסים דהן (ש"ס):

גם אני.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ד' תיכון:

בדרך כלל במצב כזה יש הסכם.

הצעות לסדר-היום

החלטת "הבימה" להציג בשבת

היו"ר ד' תיכון:

אנחנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום: החלטת "הבימה" להציג בשבת; הצעות לסדר-היום מס' 4215 ו-4236. אני לא יודע מי אישר לכם את זה, בטח אני. רצינו שהיום הזה יהיה יום מאורגן, מסודר.

נסים דהו (ש"ס):

הכול מאורגן. זה קפה וחלב עם קופי.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת שמואל הלפרט, בבקשה.

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, השבת האחרונה תירשם בתולדותיה של תל-אביב ובהיסטוריה של מדינת ישראל כאחת השבתות הכואבות ביותר לציבור של רבבות שומרי שבת, כאשר תיאטרון "הבימה" פתח את שעריו לשבעה מופעים, שגרמו לחילול שבת בקנה-מידה גדול. חילול השבת גרם לפגיעה קשה בציבור הדתיים במדינה ובעולם כולו.

אדוני היושב-ראש, במשך דורות מסרו יהודים נפשם למען שמירת השבת בגלויות רחוקות, בקשיים ובסכנות חמורות. השבת שמרה על העם היהודי, ולכן קשה וכואב לראות איך השבת נרמסת ברגל גסה על-ידי פוליטיקאים שמנסים לבסס את מעמדם הפוליטי באמצעות חילול שבת.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לחזור ולומר, שפתיחת תיאטרון "הבימה" בשבת התאפשרה אך ורק בגלל ההחלטה האומללה, שהוביל ראש העירייה, רוני מילוא, לשנות את חוק העזר הקיים מאז קום המדינה.

אדוני היושב-ראש, החלטת ראש עיריית תל-אביב היא בגידה בבוחרים. ראש העיר יודע היטב, כי הוא נבחר ברוב קטן מאוד של קולות הציבור הדתי, ובמקום להתחשב בו וברגשותיו הוא בוחר לפגוע בו בצורה כל-כך קשה.

מייסדיה של העיר תל-אביב, העיר העברית הראשונה, כתבו במגילת היסוד במפורש, שהשבת תהיה יום מנוחה בעיר, לא תהיה בה תחבורה ציבורית, לא כל חילול שבת אחר בפרהסיה, והכול ייעשה רק בתיאום עם הרבנות.

ההחלטה מהווה פגיעה גם בסטטוס-קוו הקיים מאז קום המדינה, שהוא הרקמה הדקה השומרת על אחדות העם היהודי. אין ספק שזו פגיעה חמורה, שתירשם לדיראון עולם בתולדותיה של תל-אביב והמדינה כולה.

חברי הכנסת, תיאטרון "הבימה" הוא מוסד המסובסד בתקציבים של עשרות מיליוני שקלים על-ידי המדינה.

נסיים דהן (ש"ס):

מאות מיליונים, למה עשרות? 200 מיליון.

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

אני לא יודע בדיוק את הנתונים, בכמה "הבימה" מסובסדת.

רפאל פנחסי (ש"ס):

כחבר ועדת הכספים הוא אומר לך את הנתונים.

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

200 מיליון. אז הדבר עוד יותר חמור.

בעצם ההפעלה בשבת יש גם עבירה על חוק שעות עבודה ומנוחה, ולא אחדש דבר אם אזכיר בהקשר זה, כי אכיפת החוקים במדינה היא מאוד סלקטיבית. שהרי אילו החליטה הנהלת "הבימה" שלא לשלם מס הכנסה או ביטוח לאומי, אמות הספים היו רועדות. אבל כאשר מחליטים לחלל שבת ולעבור על חוק שעות עבודה ומנוחה, איש לא מתקומם. אני פונה אל שר העבודה והרווחה להפעיל את סמכותו כנגד מי שמחלל שבת ועובר על החוק. הגיעה השעה לתקן את החוק כך שהענישה והקנסות יהיו כאלה שירגיעו אנשים מלחלל שבת ולעבור על החוק.

היו"ר ד' טל:

תודה רבה, אדוני. אדוני יושב-ראש ועדת הכנסת, חבר הכנסת רפאל פנחסי.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני רוצה להודות לאדוני היושב-ראש, שאפשר לי להעלות את הנושא אף שלא נכחתי כאשר הגיע הנושא לסדר-היום. כפי שאמרתי, ניהלתי ישיבת ועדת הכנסת.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היושב-ראש ראה איך כעסת עלי בשבוע שעבר, הוא פחד ממך. כשאתה כועס אתה צודק.

רפאל פנחסי (ש"ס):

לא מפני שאני כועס. הטילו עלי לנהל ישיבת ועדת כנסת בנושא חוק יום העצמאות.

היו"ר ד' טל:

חבר הכנסת ריבלין, אתה מפריע לי פעם אחר פעם לנהל את הישיבות.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ד' טל:

אני מבקש מאדוני לחדול. בבקשה, אדוני.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אני מודה לאדוני, שאפשר לי ולחבר הכנסת הרב הלפרט להעלות את ההצעה לסדר-היום בנושא פתיחת "הבימה" בשבת.

תיאטרון "הבימה" החליט לפרוץ גדר ולפרוץ את הסטטוס-קוו בכך שהחליט בצעד חסר תקדים להציג בשבת תוך כדי חילול שבת. מעבר לגישה הלא-יהודית, שכן שום מפעל כושל לא ייבנה לעולם מחילול שבת, ומעבר לעובדה שמדובר במוסד הממומן מכספי כל אזרחי המדינה, לרבות שומרי השבת, שמכספם מחללים שבת, הרי יש כאן כאמור פריצת גדר ופגיעה קשה ברגשות כל תושב דתי ומסורתי.

ייתכן שיש בתל-אביב, לצערנו ולבשתנו, אווירה של הפקרות ושל "הכול מותר", אבל דווקא משום כך יש לעצור לאלתר את המגמה הזאת. אני מבין ש"הבימה" קיבל את החלטתו בעקבות החלטת מועצת עיריית תל-אביב לשנות את חוק העזר העירוני שלה. עד היום לא היה לה חוק עזר עירוני שמתיר לפתוח בתי-עינוגים בשבת.

בעקבות פרשת "אפריקה ישראל", כשידידנו מר לב לבייב מנע פתיחת בתי-קולנוע בקניונים ברמת-אביב, אמר השופט בדימוס לוין, שהיה בורר, שלבייב צודק מכיוון שהחוק אתו, ואם רוצים לשנות את הנושא צריך לשנות את החוק. בעקבות זאת עשתה עיריית תל-אביב את המוטל עליה, לפי דעתה, ושינתה את החוק. אבל, עם זאת היא חתמה על אמנה בין כל חברי המועצה כמעט, פרט למרצ, שהסטטוס-קוו יישמר ולא ייפתחו בתי-עינוגים נוספים בימי שבת וחג. לצערי עברו רק ימים מועטים והפורץ הראשון היה "הבימה", שבשבת האחרונה פתח את שערו.

ביום שישי האחרון עשינו הפגנת מחאה, כמה נציגי ציבור, ונאמר לי, לא בדקתי אם זה נכון, ש"הבימה" התחייב, בעקבות פניית משרד החינוך, שאיים עליו שהוא לא יקבל תקציבי מדינה בסכום של מאות מיליוני שקלים – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

גם עשרות מיליונים זה מספיק, לא צריך להגזים.

רפאל פנחסי (ש"ס):

קיבלתי את התיקון של ידידי, חבר הכנסת נסים דהן. אין לי ספק שהוא מכיר את המספרים מוועדת הכספים. ואם הוא אמר ש"הבימה" מקבלת תמיכה כספית של 200 מיליון שקלים – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אתה מתכוון ל-50 שנה.

רפאל פנחסי (ש"ס):

לא 50 שנה. הוא יושב פה.

נסים דהן (ש"ס):

התקציב האחרון ל"הבימה" היה 200 מיליון שקלים.

רפאל פנחסי (ש"ס):

מדובר ב-200 מיליון שהם כספי ציבור. חבר הכנסת ריבלין, גם אם לא מאות, גם עשרות מיליונים זה כספי ציבור.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לא אמרתי שלא, אבל למה לומר מאות מיליונים?

רפאל פנחסי (ש"ס):

כי זה מה ששילמו להם, 200 מיליון. בישיבה האחרונה של ועדת הכספים אישרו להם את הפיגורים שהיו להם, על-ידי מענק של 200 מיליון שקלים.

נסים דהן (ש"ס):

הם פשטו רגל, והמדינה הצילה אותם.

משה גפני (יהדות התורה):

בקדנציה הקודמת העבירו להם בלי קריטריונים. שולמית אלוני העבירה להם סתם כך.

רפאל פנחסי (ש"ס):

לכן אני חושב שהכנסת צריכה לתת את דעתה על כך. לא יכול להיות שמוסד שנתמך מכספי ציבור יעבור על החוק – חוק שעות עבודה ומנוחה, לא יעשו לו שום דבר והוא ימשיך לנהוג כאילו הכול מותר.

לכן אני מבקש שהכנסת תדון בעניין ותוכל בעוד מועד להפסיק את המשך הפעילות של "הבימה" בשבת.

היו"ר ב' חזן:

אני מודה לך, אדוני יושב-ראש ועדת הכנסת, שקבעה שהצעות דחופות לסדר-היום ינומקו במשך שלוש דקות.

רפאל פנחסי (ש"ס):

עמדתי במסגרת הזמן.

היו"ר ל' חזן:

תודה לך, אדוני. אני מזמינה את שר הפנים.

שר הפנים א' סויסה:

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אני חושב שהשבת היא כל כך חזקה, שהיא לא זקוקה להגנתי, שאעמוד כאן מעל הדוכן ואגן עליה. הדברים שנאמרו כאן חזקים מספיק כדי לדון בהם ביתר עומק ויסודיות.

עיריית תל-אביב מכחישה אומנם חלק מהנתונים שהועלו פה, ועל כן אני מציע שהנושא יועבר לוועדת הפנים של הכנסת להמשך הדיון.

היו"ר ל' חזן:

אני מודה לך, אדוני.

קריאה:

היו"ר ל' חזן:

רגע, ייתכן מאוד שיש כמה הצעות נוספות.

קריאה:

היו"ר ל חזן:

מסתבר שלא, כי השר ביקש להעביר לוועדה.

חבר הכנסת גפני, אתה מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת הלפרט, שהוא חבר סיעתך.

קריאות:

היו"ר ל חזן:

אולי למען האסתטיקה תסיר את הצעתו של חבר הכנסת פנחסי. תודה לך.

משה גפני (יהדות התורה):

למה? אני רוצה להתייחס לדברים של חבר הכנסת הלפרט. "הבימה" הוא התיאטרון הלאומי, הוא נמצא בקונסנסוס. אני משלם מס הכנסה גבוה במסגרת הקונסנסוס הלאומי, ואני עם הכסף שלי צריך לשלם כספים. עם הכסף הזה, בניגוד לחוק, בניגוד לקריטריונים, בניגוד לתקנות, מעבירים ל"הבימה" כסף. העבירו בתקופת שלומית אלוני, שהיתה שרת האמנויות, מעבירים גם עכשיו המון כסף מהכספים שאני משלם.

רפאל פנחסי (ש"ס):

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

משה גפני (יהדות התורה):

אמר חבר הכנסת הלפרט, שנראה אותם אם הם לא ישלמו מס הכנסה. הם גם לא משלמים מס הכנסה, הם עוברים על כל החוקים.

נסים דהן (ש"ס):

לא משלמים. פשטו את הרגל.

משה גפני (יהדות התורה):

הם עוברים על חוק שעות עבודה ומנוחה. ולמה רק חברי הכנסת הדתיים צריכים להגיד את זה? למה חברי הכנסת ממרצ לא אומרים את זה? בואו נתאר לעצמנו שתיאטרון "הבימה" היה תיאטרון חרדי.

היו"ר ל' חזן:

אדוני, הסתיימה הדקה שעמדה לרשותך. תודה רבה.

משה גפני (יהדות התורה):

השבת תתנקם בתיאטרון "הבימה", ואני אומר את זה היום, כאן ועכשיו.

היו"ר ל' חזן:

תודה לך.

אם מותר לי לומר, בתור יושבת-ראש הישיבה, חבר הכנסת גפני, שקשה מאוד לחבר הכנסת שמנהל ישיבה להגיב על הצעות שמוטחות כלפיה או כלפיו או כלפי מפלגתו בזמן ניהול הישיבה. על כן, אני מבליגה.

תודה רבה לך, אדוני.

משה גפני (יהדות התורה):

ראוי שהחברים שלך יבואו.

היו"ר ב' חזן:

חבר הכנסת ריבלין מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת פנחסי.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, אף שאני חושב שאסור שניתן יד בדרך כלשהי לכפייה דתית או לכפייה אנטי-דתית, ולכל עיר יכול שתהיה המערכת המשפטית העירונית שתקבע היכן מותר והיכן אסור, אני בהחלט חושב, שלמרות הימצאותו של תיאטרון "הבימה" באזור תל-אביב, תיאטרון "הבימה" שייך לעם ישראל כולו, למדינת ישראל כולה, ולא טוב עושה תיאטרון "הבימה" – התיאטרון הלאומי, שהוא בבואה של התרבות היהודית והישראלית, כאשר הוא פוגע ברגשותיו של חלק מהציבור היהודי בישראל. לא טוב עושה "הבימה" שהוא מקיים הצגות תיאטרון בשבת.

היו"ר ב' חזן:

אני מודה לך.

חבר הכנסת הלפרט, האם אתה מסכים לדיון בוועדת הפנים בהצעה שלך?

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

היו"ר ב' חזן:

חבר הכנסת פנחסי, אתה מסכים להעברה לוועדה?

רפאל פנחסי (ש"ס):

כן.

היו"ר ב' חזן:

אם כן, אנחנו עוברים להצבעה, חברי הכנסת, מי בעד, מי נגד ההעברה לוועדה של ההצעות לסדר-היום של חברי הכנסת הלפרט ופנחסי?

קריאה:

ועדת החינוך.

קריאה:

ועדת הפנים.

היו"ר ל' חזן:

ועדת הכנסת.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

תיאטרון ה"בימה" מקבל את הכסף מהחינוך.

הצבעה מס' 51

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 10

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ל' חזן:

רוב של עשרה בעד, אין מתנגדים ואין נמנעים – אני קובעת שההצעות יידונו בוועדה אשר תקבע ועדת הכנסת. תודה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ל' חזן:

הודעה לסגן מזכיר הכנסת, בבקשה.

סגן מזכיר הכנסת ד' לב:

ברשות היושבת-ראש, הנני מתכבד להודיע, כי הונחו על שולחן הכנסת החלטת שכר חברי הכנסת (קשר עם הציבור) (תיקון), התשנ"ח-1998; וכן החלטת גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (חברי הכנסת ושאיניהם) (תיקון מס' 2), התשנ"ח-1998. תודה.

היו"ר ל' חזן:

תודה לך, אדוני.

הצעות לסדר-היום

סדרת "תקומה" בטלוויזיה

היו"ר ל' חזן:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לסעיף הבא, סדרה ארוכה של הצעות דחופות לסדר-היום בנושא סדרת "תקומה" בטלוויזיה; הצעות מס' 4150, 4151, 4154, 4163 ו-4192. ראשון הדוברים – חבר הכנסת חנן פורת, אחריו – חבר הכנסת ראובן ריבלין.

משה גפני (יהדות התורה):

קודם שאלתות.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת גפני, תן לי לעבוד על-פי סדר-היום המאוד-משובש שהוגש לי. תודה לך.

חן פורת (מפד"ל):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, אודה ולא אבוש – אני, שאינני נוהג בדרך כלל לצפות בטלוויזיה, גם אין לי זמן לכך, בדחילו ורחימו, בהרבה תחושה של חגיגות וציפייה דרוכה, רציתי לצפות בסדרה "תקומה", מתוך תקווה שיהיה זה, בשנת היובל למדינה, ביטוי למפעל האדיר של תקומת עם ישראל בארצו.

הפתיח אכן מבטא זאת, אבל מה שיש בסדרה הזאת איננו תקומה, אלא תקומה וחורבנה. הכאב, אפשר לומר גם כן – כגודל הציפייה כך גודל העלבון והאכזבה, ואני מדבר על מה שיש בסדרה הזאת ועל מה שאין בה.

מפאת קוצר הזמן אדגים זאת בשלוש-ארבע דוגמאות. עד לתוכנית שעסקה במלחמת ששת הימים, בעיוותים קלים, עדיין היה בסדרה איזה ניסיון, ולא לכאורה, לבטא דברים בצורה מאוזנת. ממנה החלה המפולת הגדולה. התוכנית, שנקראה בשם הציני "מעולם לא היה מצבנו טוב יותר", שמה במוקד מה שהתרחש לאחר שזכינו לשוב למקדש מלך עיר מלוכה, לאחר שיבתנו אל הארץ, את "מלכת האמבטיה", את לאה צמל, שגם בעצם היום הזה היא נחשבת לגורם שולי ומנוכר בחברה בישראל, המגן על הגרועים שבשונאינו.

היו"ר נ' חזן:

חבר הכנסת פורת, מאוד מאוד קשה לאדם שהוא איננו חבר כנסת להגן על עצמו.

חן פורת (מפד"ל):

אמרתי שולי ומנוכר, לא אמרתי מלים של עלבון. תרשי לי.

היו"ר נ' חזן:

על כן, אנחנו לא נוהגים, אדוני, לעשות זאת.

חן פורת (מפד"ל):

תסלחי לי.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

הערות כאלה של היושבת-ראש לא צריכות להיות.

חנן פורת (מפד"ל):

עורכת-דין שנוטלת על עצמה – – –

היו"ר נ' חזן:

חבר הכנסת בויים, אני קוראת אותך לסדר פעם ראשונה.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

את יכולה גם פעם שנייה.

היו"ר נ' חזן:

בסדר. אם כך, אני קוראת אותך לסדר פעם שנייה. אם יש לך הרהורים או היסוסים על אופן ניהול ישיבת המליאה, אני מפנה אותך לתקנון הכנסת בעניין הערות של היושב-ראש. זכותו המלאה, או זכותה המלאה של יושבת-ראש להעיר בעניין שימוש בשמות. אנא, בדוק את תקנון הכנסת. תודה.

חנן פורת (מפד"ל):

כשאמרתי על לאה צמל שהיא מבטאת גורם שולי ומנוכר במדינת ישראל, אמרתי עובדות כהווייתן, ולא היו בכך איזו פגיעה או איזה עלבון אישי כלפיה. אבל אני אומר, שכשלוקים אותה תשע פעמים כדי לבטא כביכול את מה שחש עם ישראל, יש פה עיוות פרופורציה שזועק לשמים.

כך כלפי מלחמת יום הכיפורים עצמה, שאומנם פתחה בכישלון, במחדל, במה שקרוי הקונצפציה השגויה, אבל נסתיימה כניצחון כביר של עם ישראל. ואני, כחייל במלחמת יום הכיפורים, שצלח בחטיבת הצנחנים את התעלה, זוכר עוד כיצד, בשוכבי פצוע בתל-השומר, כאילו נפתחו פצעי מחדש בשעה ששמענו על הזמנה לבכי בשל הכישלון כביכול של עם ישראל, שהגיע ל-40 קילומטר מקהיר ול-40 קילומטר מדמשק, לקילומטר ה-101 מקהיר – ניצחון אדיר של עם ישראל במלחמת יום הכיפורים, חרף ההתחלה הכל-כך קשה והכל-כך נחשלת. להציג את המלחמה הזאת ככישלון? לקבל את הקונצפציה של הגרועים שבשונאינו? להציג אותה כניצחון אדיר של סאדאת? וכך גם בתחומים אחרים, לא רק בתחומים המדיניים.

גם ההצגה האחרונה, בנושא המאבק בין האוכלוסייה המזרחית לאוכלוסייה המערבית בארץ-ישראל – האם "הפנתרים השחורים", שחשוב להציג אותם, הם המייצגים הבלעדיים של הציבור הכביר, השורשי, של עדות המזרח? והניסיון הזה להכפיש את דמותה של גולדה – ואגב, צריך לציין כאן, שלא רק נהג שלה ולא רק טבחית שלה היו מעדות המזרח, אלא שחתנה הוא תימני, משפחה שזכתה למיזוג גליות בעצמה. איפה הביטוי למיזוג הגליות בינינו? איפה הביטוי לעובדה שחרף כל המשברים היה פה תהליך כביר של השתלבות? רק להציג את הדברים מצדם האפל, מצדם המכוער?

על כן, גברתי היושבת-ראש, אני מבקש שני דברים: אני חושב שקשה יהיה לשאת את התוכנית הזאת אם היא ממשיכה כך, תחת הכותרת הממלכתית הזאת. עם זאת – ואני אומר את זה גם לחברי, לדדי צוקר ואפילו לתמר – אינני סבור שתוכנית כזאת צריכה לרדת מן המרקע. חשוב רק שיוצג ויודגש שהיא מציגה צד אחד, פן אחד, להדגיש זאת בפתיח לתוכנית, זווית ראייה מסוימת, שיש לה לגיטימיות.

הי"ר ל' חזן:

חבר הכנסת פורת, תודה.

חנן פורת (מפד"ל):

ועם זאת, אני מבקש להטיל על רשות השידור – וגם על הטלוויזיה החינוכית – להכין סדרת "תקומה" של אמת, שיוצגו בה, בצד הצללים, האורות הגדולים, הבניין, היצירה בחקלאות, במדע, בחינוך, בביטחון, דבר שמדינת ישראל תוכל להתגאות בו, כי אפשר להתגאות היום במה שזכינו לו בשנת היובל למדינה. תודה.

הי"ר ל' חזן:

אני מודה לחבר הכנסת חנן פורת. אני מזמינה את חבר הכנסת ראובן ריבלין. אחריו – חבר הכנסת דדי צוקר.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

גברתי היושבת בראש, חברי חברי הכנסת, בשלוש הדקות אשר עומדות לרשותי לא אוכל להציג עמדה מפורטת בוויכוח שהציתה הסדרה "תקומה". אגש ישר לפואנטה.

אינני נמנה עם אלה הקוראים להוריד את הסדרה מן המרקע. אני סבור, כי הסדרה היא המפעל המשמעותי ביותר שהניבה שנת היובל של המדינה.

אין טעם להתווכח עם תיעוד היסטורי, כפי שהוא מובא בסדרת טלוויזיה הסוקרת 50 שנה ב-22 פרקים. ביקורת היא לגיטימית, לעתים אפילו רצויה, אך לא אכזיש שאני חש שלא בנוח למראה חלק גדול מן התמונות בסדרה. אבל מי אמר שהיסטוריה היא דבר נוח?

אני גם חש תחושה קשה מאוד, שחלק מן הבמאים משתייכים לקבוצה המאוד-אופנתית של היסטוריונים "חדשים", אלה המשוחררים כביכול מ"כבלי התעמולה הציונית" – במרכאות כפולות ומכופלות – המרבים לעסוק בשנים האחרונות בעוולות הנוראות, כביכול, שישראל גרמה לערבים במלחמת השחרור ומאז קום המדינה, ואכן, כמו במלחמה, גם נגרמו עוולות במלחמה.

לא, לא ציפיתי ל"סרט סוכנות" מתקתק, שיציג בפני את ההיסטוריה הציונית, כפי שאני רוצה לראותה. גם אין לי שום בעיה עם ניפוץ מיתוסים. אני מאמין שצריך קודם כול לדעת את האמת. אינני חושב, שעל הטלוויזיה בישראל להיות מגויסת, או לשדר תעמולה, אבל אני מודאג – חבר הכנסת צוקר, אני מודאג מאוד – מן התמונה המצטיירת. חברי הטוב, נער הצופה בפרק על-אודות ערביי ישראל עלול לקבל את הרושם, שיום בהיר אחד החליטה ישראל להתנכל, על רקע גזעני, למיעוט תמים. הוא עלול לחשוב, חלילה, שהממשל הצבאי שהוטל על ערביי הגליל – ואתם יודעים כמה בגין ותנועת החרות התנגדו לממשל הצבאי – הוטל סתם כך על אוכלוסייה תמימה, סתם, כמו בדרום-אפריקה.

ההישג החשוב ביותר של הסדרה הוא הדיון הציבורי הנוקב שהיא מעוררת. האם התנועה הציונית היא זרוע של הקולוניאליזם המערבי? האם לידתה של המדינה, של מדינת ישראל, היא בחטא? האם קיומנו כאן חסר כל בסיס מוסרי? אלה הן שאלות שההיסטוריונים ישראלים מסוימים רואים אותן לא כשאלות, אלא כהנחות יסוד ברורות מאליהן. ודאי – הם אומרים – שגזלנו את מולדת הפלסטינים; מובן מאליו שאנחנו הצד העושק, אשמנו, בגדנו, ובעיקר – גזלנו.

כאשר צופים בסדרה, או בפרקים ששודרו עד עכשיו, מתגלות גם הפינות ההיסטוריות הפחות-נוחות לישראלים רבים. לא נעים לראות טורי פליטים, לא נעים לשמוע על חורבנם של כפרים, אבל הדברים הם חלק ממכלול, חלק מפסיפס גדול, המתעד את הסכסוך בארץ-ישראל. הם לא התרחשו בחלל ריק. הדברים התרחשו. על חלקם אולי אנו מצטערים, ועל רובם, מן הסתם – לא ולא, איננו מצטערים ואיננו מתביישים בהם.

אבל עדיין מתנהל המאבק בין שני העמים האוחזים בארץ הזו. בל נשכח, עדיין לא הגענו אל המנוחה ואל הנחלה, כמו האמריקנים, למשל, שכיום כבר יכולים להרשות לעצמם להצטער ולהתנצל על מה שאירע לאינדיאנים. הטלוויזיה וההיסטוריונים, אסור שיהיו מגויסים, אך למרות זאת, אנו עדיין במאבק שבו, למרבה הטרגדיה, הכרה בצדקתו של הצד השני היא השמטת הבסיס המוסרי שעליו אנו יושבים.

עלינו להכיר את הטרגדיה – והיא אמיתית וקשה – של הפלסטינים שהפכו לפליטים, אך עלינו לזכור כל העת ולשנן לבנינו, בעיקר לנוכח תמונות אובייקטיביות כביכול, שאינן מביעות את הסיפור המלא, מי הביא את הטרגדיה הזאת על ראשם של ערביי ארץ-ישראל. גברתי היושבת-ראש, עלינו לזכור כל העת – ולא לתת לתמונות להשכיח זאת – מי ביקש שלום, ומי ביקש להרוג, להשמיד ולאבד. מבחינה זו, ורק מבחינה זו, עלינו להמשיך ולהיות מגויסים.

טוב ש"תקומה" משודרת, טוב שהיא מעוררת עניין ציבורי כה גדול. רע מאוד שכמה פוליטיקאים הזדרזו "להביע זעם" או "להזדעזע", כמנהגם. "תקומה", כמכלול שלם, היא סדרה חינוכית ומפעל מפואר – דווקא בגלל השאלות שהיא מעוררת.

אני מציע להוריד את הנושא מסדר-היום. תודה רבה.

היו"ר ל' חזן:

אתה לא יכול, אדוני.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע להעלות את הנושא על סדר-יומה של הכנסת ולהוריד את הנושא מסדר-היום הציבורי. תודה.

היו"ר ל' חזן:

תודה לך, חבר הכנסת ריבלין. הנואם הבא – חבר הכנסת דדי צוקר, ואחריו – חברת הכנסת תמר גוז'נסקי.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אני ביקשתי להסיר.

היו"ר ל' חזן:

אני חושבת שסגן המזכיר רשם. חבר הכנסת צוקר, בבקשה.

דוד צוקר (מרצ):

חברי חברי הכנסת, גברתי היושבת בראש, הגדיר, בצדק, חבר הכנסת ריבלין את הסדרה הזאת כמאמץ מרשים של דוקומנטציה, רחב יריעה. נעשה כמוהו רק עוד פעם אחת במדיום הטלוויזיוני, בסדרה הקודמת שסקרה את תקומתו של העם היהודי עד קום המדינה, ולזכותו של המאמץ הזה ולכבודו של המאמץ הזה ייאמר, שהוא לא מאמץ רחימאי, כמו שהיה רוצה חבר הכנסת פורת.

חבר הכנסת פורת – כמוהו כשרת התקשורת, כמוהו כחלק מן המחנה השמרני – היה רוצה לראות בזה סדרה ורדרדה, שלחייה לזהטות בחדווה מכל מה שקרה, מחויכת, מפויסת. מפעל התקומה הציוני במדינת ישראל, מאז 1948, מלווה בבעיות ובקשיים ובעוולות, בצד הישגים חשובים מאוד. זהו סיפורו של כל עם, זהו סיפורו של כל יחיד, זה סיפורה של כל קהילה בכל מקום בעולם, ורק אנחנו רוצים שתהליך הקוממיות שלנו ייראה כאילו מדובר באיזו אגדה מארץ האגדות, שבה ממלאות תפקיד רק פיות – פיות טובות המהלכות וטופפות על קצות האצבעות ומניעות את גלגלי ההיסטוריה.

גלגלי ההיסטוריה משומנים גם על-ידי עוול גדול, גם על-ידי הישגים גדולים. צריך לומר לחבר הכנסת חנן פורת ולשרת התקשורת, שאין דבר כזה היסטוריה אובייקטיבית. החיבור בין שתי המלים האלה – היסטוריה ואובייקטיביות – היסטוריה נכתבת על-ידי אנשים שמותנים על-ידי זמן ועל-ידי השקפה ועל-ידי ביוגרפיה. היסטוריה איננה נכתבת על-ידי מחשב. נכון, חבר הכנסת בויס, היסטוריה אחרת תיכתב על-ידי אנשים אחרים עם השקפה אחרת, וההשקפות תתעמתנה ותתמודדנה ותיצורנה סינתזה חדשה, שאף היא תתמודד עם תיזות חדשות.

מה היבבות האלה, הרחימאיות? איזו היסטוריה הם היו רוצים לראות? היסטוריה שקרית, לא אמיתית?

וגם אין היסטוריה "מטעם". רוצה חבר הכנסת חנן פורת שיודגש בסדרה שלגולדה מאיר היה גם חתן תימני. נו, באמת, זו הביוגרפיה של מדינת ישראל מאז 1948?

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

הוא לא אמר כך.

דוד צוקר (מרצ):

סליחה, זה מה שהוא אמר. ה"פנתרים השחורים" הם, לטעמו, אפיזודה קצרה. הוא לא מסוגל לראות שהיה תהליך כן, שבו נשחקה קהילה שלמה מזרחית, ו"הפנתרים" היו ביטוי אותנטי אמיתי, אמיתי באמת. כן, כי זה חלק מהמציאות שלנו. צריך להודות בה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

האם מה שאפיין את מלחמת יום הכיפורים הוא "מלכת האמבטיה"?

דוד צוקר (מרצ):

לא. אבל מלחמת יום הכיפורים – לא האקט של המלחמה, פרוץ המלחמה – בדיעבד אנחנו יודעים, אין אחד בין האנשים שיושבים בבית הזה שיחלוק על כך, הוא תוצאה של עיוורון מדיני. אין אחד שיחלוק על כך שזו היתה מלחמה בת-מניעה. אז לבוא אחרי 30 שנה ולומר דבר כזה? מה קרה? ההיסטוריה האנושית רצופה גם טעויות, חבר הכנסת עזרא, אתה יודע זאת, וחלק ממעשינו היום גם הם ייראו בעתיד כטעויות.

רוצים היסטוריה מטעם, ורוצים שהיא תיכתב באופן אובייקטיבי – מושגים שתלושים מהמציאות. שום היסטוריה לא נכתבה באופן כזה, למעט במדינות טוטליטריות. אז צריך להחליט. מדינה מערבית דמוקרטית, כמו שאנחנו באמת, ויש פה יסודות דמוקרטיים אמיתיים, לא יכולה לשכנע מישהו לכתוב היסטוריה על-פי צו שר התקשורת. אני לא יודע, אולי אתם מכירים היסטוריונים כאלה, אני לא פגשתי. הוא כבר לא יכתוב היסטוריה כזאת. מה, הוא יקבל הוראות ממישהו? ככה. ב-

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לעומת זה גם ההיפך.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

גם ההיפך.

דוד צוקר (מרצ):

מה זה ההיפך?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — תוצאה של הקולוניאליזם הבעייתי.

דוד צוקר (מרצ):

לא. אבל, חבר הכנסת ריבלין, עכשיו אני מדבר על זה בהקשר היסטורי, ואני לא צריך לומר לך את הגדרתי הציונית בהקשר היסטורי. תנועת ההתיישבות של העם היהודי, תנועת ההגירה של היהודים למדינת ישראל היתה בקונטקסט של זמן שבו היו תנועות של עמים אירופיים ששיקמו את עצמאותם וחלקם ביצעו מהלכים קולוניאליים. זה הקונטקסט של הזמן ושל ההיסטוריה. זה איננו גורע כהוא זה מצדקתה של התנועה הציונית שביקשה לספק טריטוריה לעם נרדף, לעם ללא טריטוריה.

חבר הכנסת ריבלין, דאגת לילדים האלה בבית-הספר. אל תדאג להם. אתם באמת חושבים שכל מה שהם עושים הוא לראות רק טלוויזיה כל היום? זה המקור היחיד ללימוד היסטוריה? הם שטופים בכל כך הרבה לאומנות, הם שטופים בכל כך הרבה דברים לא נכונים, שאם בא משהו שמאזן את זה, אולי הילדים האלה יצאו טובים יותר. לא לדאוג לילדים.

הי"ר ל חזן:

אני מודה לחבר הכנסת צוקר. אני מזמינה את חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. אחריה – חברי הכנסת מיכה גולדמן ויצחק וקנין. ואם אלה לא יהיו – חבר הכנסת אלכס לובוצקי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, בראשית דברי אני מבקשת לברך את יוצרי הסדרה הזאת, אף שאין ביניהם אפילו היסטוריון חדש אחד – אין, פשוט אין – ואף שאחת היוצרות של הסדרה הזאת, ככל הידוע לי, היא אשה מסורתית בהשקפת עולמה.

ההיסטוריונים שמלווים את הסדרה הזאת הם מהזרם המרכזי של מדע ההיסטוריה במדינת ישראל.

דוד צוקר (מרצ):

אני חושב שבני מוריס – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

לא, בני מוריס ממש לא, וגם אילן פפה לא. ממש לא.

מה אני רוצה לומר לכם? אני רוצה לומר, שכל מי שמנסה לפסול את הסדרה בשל הזהות של יוצריה פשוט יורה על מטרה לא קיימת. אין זהות כזאת של יוצרים.

הנקודה השנייה: חברי הכנסת, בכל לימודי ההיסטוריה היהודית מובא, באופן טבעי, דברם של אנשים שהיו בדורות שונים במקומות שונים קורבנות, ולכן ההיסטוריה לדורותיה, לפחות ב-2,000 השנים האחרונות, היא במידה רבה היסטוריה של קורבנות; קורבנות של האינקוויזיציה, קורבנות של הגירוש, קורבנות של תחום המושב, והמקרה האולטימטיבי הוא, כמובן, קורבנות השואה. לכן, ברמה הזאת ההיסטוריה היהודית יודעת מה היא היסטוריה של קורבנות. אבל כאשר באו ללמד את ההיסטוריה של ארץ-ישראל – של פלשתינה בכלל, של מדינת ישראל בפרט – ניסו באופן מכוון מאוד להפוך אותה להיסטוריה חד-צדדית מאוד, כאשר הצד השני, שהיה במידה מכרעת קורבן של כל ההתרחשויות ההיסטוריות, לא היה קיים, דברו לא נשמע. ואני מתכוונת לכמה קורבנות.

אני מתכוונת קודם כול לעם הפלסטיני. העם הפלסטיני – אם תיקח, חבר הכנסת ידידי, את ספרי ההיסטוריה של העת החדשה תראה, או שיש תיאורים מאוד משניאים, או שיש תיאורים של הפחדה, אבל אין תיאורים של הטרגדיה של העם הפלסטיני ושל הטרגדיה של הפליטים הפלסטינים.

דוגמה שנייה, הטרגדיה של עדות המזרח, הטרגדיה של המזרחים. גם היא לא מובאת בצורה נכונה, בצורה מלאה, בהיסטוריה הרשמית של מדינת ישראל.

מה שעשתה הסדרה "תקומה", וזה מה שמחריד כל כך את האנשים, הוא, שבמקום לקחת את הנרטיב הציוני הרשמי, שהלעיטו בו את אזרחי ישראל, בעיקר את התלמידים, במשך דורות, היא אמרה: רגע אחד, ההיסטוריה מורכבת, יש גם קורבנות. יש עם פלסטיני, יש ערבים שחיו תחת ממשל צבאי, היו אירועי ואדי סליב, היה קיפוח, היתה אפליה, היו מלחמות מיותרות, נפלו חיילים לשם כיבוש, שהוכח, בסופו של דבר, שהוא היה רק אסון.

לכן לא נותר לי אלא לומר, שטוב יעשה כל אזרח במדינת ישראל אם יצפה בסדרה החשובה הזאת. תודה.

הי"ר ל' חזן:

אני מודה לחברת הכנסת תמר גוז'נסקי. חבר הכנסת אלכס לובוצקי, חבר הכנסת מיכה גולדמן וחבר הכנסת יצחק וקנין לא נמצאים, ועל כן אתה הנואם האחרון בנושא. אמור להשיב על ההצעה לסדר-היום סגן שר הביטחון. אני לא רואה אותו באולם.

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, רבותינו לימדונו: מתחיל בגנות ומסיים בשבח. אני, ברשותכם, אהפוך את הסדר ואתחיל בשבח.

קודם כול, עצם העובדה שערון-1 הצליח ליצור סדרה דוקומנטרית שמתארת את 50 שנות המדינה וזוכה לאחוזי צפייה מרשימים – זה כבר הישג גדול מאוד, ונדמה לי שצריך לברך את ערוץ-1 על כך. אני חושב, שזאת הצלחה שמוכיחה דבר חשוב מאוד. היא מוכיחה, שכדי להשיג "רייטינג" גבוה לא חייבים להלעיט את העם בזבל תרבותי. אפשר גם ליצור סדרה, ליצור תוכניות טובות, תרבותיות, מלמדות, ולהגיע לאחוזי צפייה מרשימים. נדמה לי שאת הלקח הזה כדאי ללמוד בלי קשר לוויכוח לגבי תוכן הסדרה.

לגבי תוכן הסדרה, הייתי רוצה בכל אופן להעיר משהו, משום שבאמת יש כאן בעיה, והבעיה היא, שמאחר שאין הרבה סדרות כאלה, הסדרה הזאת מקבלת משמעות שחורגת מעל ומעבר לכל פרופורציה.

אני שמעתי את דבריהם של חברי הכנסת דדי צוקר ותמר גוז'נסקי, ואני מקבל בהחלט שאין היסטוריה אחת ואין היסטוריה אובייקטיבית. כמדען אני רוצה לספר לכם, שבפיזיקה המודרנית זה דבר ידוע, שמצבו של האובייקט הנצפה תלוי בצופה. אם זה נכון בפיזיקה, שנראית לכאורה אובייקטיבית, קל וחומר שזה נכון בהיסטוריה.

לכן, אני לא מתרגש ולא מפחד, וחושב שאפשר להציג לנו אמיתות מאמיתות שונות, היסטוריות שונות, ואנחנו יכולים להתמודד אתן. אבל – וכאן אני רוצה לומר את האבל ואת הגנות – ראו נא, יש לפעמים בחיי אומה אירועים חגיגיים. יש לפעמים בחיי אומה אירוע שאנחנו רוצים להסתכל אחורה ולומר בסיפוק: תראו למה הגענו, וכזה הוא יובל ה-50 למדינת ישראל. אני חושב, שכשאנחנו מסתכלים אחורה על הישגי מדינת ישראל, הם כל כך מרשימים, הם כל כך גדולים. לא היתה, אני חושב, מדינה שהצליחה להתחיל מכלום, להתחיל ממדבר, צייה ושממה ולהגיע להישגים של מדינת ישראל, להישגים התרבותיים, להישגים הכלכליים וגם להישגים הרוחניים, עם כל הבעיות ועם כל הצרות. באירועים חגיגיים, במסיבת יום הולדת מותר להסתכל ולהדגיש את הדברים הטובים.

תארו לעצמכם, לפני שבוע ישבנו במשכן, כאן באולם הזה, ודיברנו על חבר הכנסת משה שחל שעזב את הבניין. הנואמים עלו בזה אחר זה וצינו את שבחו וצינו את מפעלותיו. עלו אנשים שהיו להם מחלוקות חריפות עם חבר הכנסת שחל במשך כל שנותיו כאן, במשכן הזה. מה, הם הדגישו דווקא את הנקודות הבעייתיות שהיו להם אתו? ברור שביום כזה ובאירוע כזה הם הדגישו את הדברים הטובים, את מה שהם רוצים לזכור.

נדמה לי שמותר לנו לפעמים לא לגרד את כל הפצעים, לא לסחוט את כל המוגלות מכל המורסות ולהסתכל אחורה 50 שנה בסיפוק. וחבל שאנשי הטלוויזיה הישראלית לא הבינו שגם מותר לנו לפעמים קצת לרוות נחת ממעשי ידינו שלנו ושל אבותינו. תודה רבה.

הי"ר ל חזן:

אני מודה לחבר הכנסת אלכס לובוצקי. חבר הכנסת בויס, בהעדר שר משיב, מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת לובוצקי. חבר הכנסת פורת איננו, על כן אתה לא יכול להסיר את הצעתו.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

גברתי היושבת-ראש, סדרת "תקומה" היא מסמך היסטורי שנועד לסכם 50 שנות מדינת ישראל.

ה"רייטינג" הגבוה שלה צריך לשמח, כי הוא מעיד על כך שהיא מעניינת ומרתקת, אבל אין בזאת כדי לכפר על הנטייה המסתמנת אצל עורכי פרקים מסוימים, האמונים על התפיסה המודרניסטית, הפוסט-ציונית, שלפיה אפשר ומותר ואפילו רצוי לנפץ כל אתוס, לשחוט כל פרה קדושה, וכל המרבה הרי זה משובח.

גברתי היושבת-ראש, הקונפליקט המתמשך בינינו לבין הערבים בארץ שזור, לצערנו, לאורך כל 50 שנות המדינה. יש שני פרטנרים, אבל אין זה בהכרח תפקידנו, חבר הכנסת דדי צוקר, ליצור תוכנית

של "תקומה" פלסטינית. מנקודת ראות זו היה ראוי, שהסדרה תבליט את אמיתות היסוד הציוניות, שעל בסיסן הוקמה המדינה, כדי להנחיל אותן לבנינו לדורות הבאים. ומנקודת ראות זו הסדרה היא החמצה.

היו"ר ל' חזן:

תודה. חבר הכנסת בשארה מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת צוקר.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

גברתי היושבת-ראש, אני לא יודע אם חברי הכנסת יודעים על מה הם מדברים כאשר הם אומרים פוסט-ציונות או כאשר הם אומרים מודרניסטי או כאשר הם אומרים בני מוריס. אני חושב שהאנשים לא קראו את החומר.

בני מוריס, למשל, איננו היסטוריון פוסט-ציוני, הוא היסטוריון קלאסי רגיל, פשוט הארכיבים נפתחו בעולם הזה, אז יש מידע חדש. יש לכמה אנשים חוסר נוחות עם המידע שנפתח בארכיבים הבריטיים וכו'. הוא היסטוריון שידע לעשות עבודה טובה. הוא פשוט יושב ועובד. פוסט-ציונות היא סיפור אחר.

לדעתי סדרת "תקומה" היא סדרה ציונית מאוד. אתם רוצים את ההיפך, תשמעו את הסדרה שאני אעשה. אז תשמעו את הסיפור הפלסטיני. סדרת "תקומה" היא סדרה ציונית, אלא שהיא ציונית לא-פרנואידית.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

האם היית נותן לי לספר את הסיפור הציוני בסדרה שלך?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

כן, גם לזאב ביום אתן להגיד את דעתו.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת בשארה, זמן תם. יש לך 60 שניות. רק בהקדמה דיברת שתי דקות ולא הפסקתי אותך, כי האבחנה שלך מבחינה מדעית היתה נכונה וחשובה. משפט אחרון, אדוני.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

סדרת "תקומה" היא סדרה ציונית, אבל סדרה ציונית בטוחה בעצמה. אנשים מדברים אחרי 50 שנה. הם יכולים להרשות לעצמם להיות נינוחים, לעשות ביקורת עצמית ולראות את העוולות של האחרים. הם כבר יכולים להשתחרר מהתעמולה השטחית והפשוטה. מיתוסים ציוניים, חבר הכנסת בויס, כבר עושים 50 שנה. הגיע הזמן למרמליזציה עם העצמי, לא רק עם האחר. אנחנו נעשה סדרה עם הנרטיב הפלסטיני, סיפור אחר.

היו"ר ל' חזן:

תודה רבה. חבר הכנסת אופיר פינס-פז מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת ריבלין.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אני רוצה לדבר בקצרה. אתמול הייתי בהקרנה של התוכנית "בילאדי בילאדי", ואני רוצה להגיד לכם, שאחרי שראיתי את התוכנית הגעתי למסקנה, שכל המבקרים של התוכנית לא ראו אותה בוודאות. סרט דוקומנטרי, תיעודי, רגיל, קשה לצפייה אבל בוודאי לא מוטעה, בוודאי לא סובייקטיבי במובן הזה.

אגיד לכם יותר מזה: אם מישו חשב שכתוצאה מהסרט הזה האנשים יפתחו איזה תשוקות ואהבות לרעיון הפלסטיני ולדרכי הלחימה שלו – אני חושב שבדיוק ההיפך, אני חושב שהסרט הזה הוא סרט קשה לעיכול לישראלים. יש שם העוצמה של הטרור.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת פינס, הרי אנחנו נצפה בסרט.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אתם תצפו בו, וכשתצפו בו תגיעו לאותה מסקנה שאני הגעתי אליה: סרט שאין בו שום דבר כדי לעורר אותו ויכוח ציבורי שהתעורר.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

"בילאדי בילאדי" מאוד מתון.

היו"ר ב' חזן:

תודה לך. אחרון המציעים האחרים, חבר הכנסת גדעון עזרא, מבקש להעביר לוועדה את הצעתו של חבר הכנסת לובוצקי.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני שואל את עצמי: האם זה המסמך שהייתי מראה למתגייסים לצה"ל או לאלו שאני רוצה להגביר אצלם את המוטיבציה? התשובה שלי היא לא. התשובה שלי היא לא, משום שכל הגבורות והדברים הנפלאים שהיו במדינת ישראל אינם מוצגים בנקודות הקריטיות של המדינה.

אני חושב שזה היה יכול להיות מסמך מהמם ומאלף. אני מאמין שמי שעשה אותו האמין במה שהוא עושה. אני חושב שאין איזון בין האנשים שעשו את הסדרה.

בצד הקריאה שלנו ליתר מוטיבציה, מנין ייקח הנוער שלנו את המוטיבציה אם לא מדברים כאלה? החינוך בבתי-הספר ברוח זו, סרט "תקומה" ברוח זו – לאן אנו הולכים?

לכן אני חושב, שאם וכאשר יהיה מסמך נוסף, צריך לתת הזדמנות שווה, לפחות, לשתי עמדות שונות, ואז אולי לאזן את התמונה. תודה.

היו"ר ב' חזן:

תודה. חברי הכנסת, חבר הכנסת גדעון עזרא ביקש להעביר לוועדה.

דוד צוקר (מרצ):

לאיזו ועדה?

היו"ר ב' חזן:

לוועדת החינוך, אני מתארת לעצמי.

דוד צוקר (מרצ):

הוועדה לביקורת המדינה.

היו"ר ל חזן:

ועדת הכנסת תחליט.

חבר הכנסת ריבלין, אתה מסכים להעברה לוועדה?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

מסכים.

היו"ר ל חזן:

חבר הכנסת צוקר?

דוד צוקר (מרצ):

אני רוצה להשיב אחרון, לראות מה עונים.

היו"ר ל חזן:

חברת הכנסת גוז'נסקי?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

ועדה.

היו"ר ל חזן:

וחבר הכנסת לובוצקי?

אלכסנדר לובוצקי (הדרך השלישית):

ועדת החינוך.

היו"ר ל' חזן:

וחבר הכנסת צוקר?

דוד צוקר (מרצ):

כמו חבר הכנסת לובוצקי.

היו"ר ל' חזן:

ועדת החינוך.

אנחנו מצביעים. מי בעד ומי נגד העברת ההצעות לסדר-היום בנושא סדרת "תקומה" בטלוויזיה לדין בוועדת החינוך של הכנסת?

הצבעה מס' 52

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 10

נגד – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החינוך והתרבות נתקבלה.

היו"ר ל' חזן:

רוב של עשרה, מתנגד אחד, אין נמנעים – אני קובעת שנושא הסדרה "תקומה" יידון בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ואז אולי גם ידונו בהבדל בין מודרניזם, פוסט-ציוניזם, רויזניזם ומתודולוגיה היסטורית.

דוד צוקר (מרצ):

והיסטוריוגרפיה של היישוב.

הצעה לסדר-היום

חשיפת מציאותם של עצירים מינהליים לבנונים

היו"ר נ' חזן:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-יומנו, הצעה לסדר-היום מס' 4119, של חבר הכנסת עזמי בשארה, בנושא: חשיפת מציאותם של עצירים מינהליים לבנונים. אדוני, בבקשה.

יצחק כהן (ש"ס):

החלטת לרתק אותנו היום?

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

מה קרה, חבר הכנסת כהן?

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

חבר הכנסת עזמי בשארה, כבר דיברת היום על הנושא.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

דיברתי במסגרת תיקון חוק שירות בתי-הסוהר. זו הצעה דחופה לסדר-היום זה שלושה שבועות, מזמן שבג"ץ קיבל את החלטתו והדבר התפרסם בעיתון "הארץ". ההצעה נדחתה פעמיים לבקשת יושב-ראש הכנסת או המזכירות, איני יודע בדיוק, אבל היא נדחתה כל פעם לשבוע אחר, ונפילתי בשבוע הזה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — —

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

במשך שלושת השבועות האלה שום דבר מחריפות הנושא הזה לא נשתנה, העצירים הלבנונים עדיין יושבים בבית-הסוהר במעצר מינהלי והנושא עודנו נושא דחוף.

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, בישראל היתה מחלוקת בשני העשורים הראשונים להקמת המדינה על המושג "מעצר מינהלי" בכלל. לדעתי, אם אני זוכר היטב את ההיסטוריה של הבית הזה, כפי שקראתי וכפי שלמדתי בכל מיני קורסים, לרבות משפט קונסטיטוציוני, מי שהתנגדו בדרך כלל למעצרים מינהליים ולתקנות לשעת-חירום היו בגין המנוח והימין בכלל, מחשד שישתמשו בתקנות לשעת-חירום נגד יריבים פוליטיים.

היו"ר ל' חזן:

צודק.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אם כן, השתנו פני הדברים והימין היום נמצא בשלטון, והוא משתמש במעצרים מינהליים, בתקנות לשעת-חירום, שהן תקנות מגנטוריות, שמקומן — — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

דרך אגב, גם נגד אנשי ימין.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

כן. — — — שמקומן איננו במדינות מתוקנות.

מדובר במעצרים מינהליים; אסיר נמצא שישה חודשים במעצר מינהלי. יש מקרה של חידוש — שישה חודשים ועוד פעם שישה חודשים. אחמד קטאמש — יושב כבר ארבע שנים, ועוד אין למדינה שעצרה אותו לארבע שנים מידע כדי להעמיד אותו לדין, אבל בכל זאת הוא במעצר. הוא לא הועמד לדין

והמדינה לא עמדה במבחן אם ההאשמות שלה נכונות או לא. לדעתי, זהו נושא מאוד מדאיג לכל אושיות הדמוקרטיה הישראלית, לעתיד היחסים עם העם הפלסטיני בפרט ועם עמי האזור בכלל.

השאלה השנייה היא שאלה אחרת לגמרי. מדובר כאן בעצירים לבנונים, שחלקם נחטפו מלבנון גם בחשד שהם סייעו או לא סייעו, לא אנשים שנכנסו כדי לבצע פעולות. הם נחטפו, חלקם פלאחים, חלקם קרובים של אנשים שנחשדו כאילו הם ב"חזבאללה". למשל, משפחה כזאת או אחרת – אני לא אזכיר כאן משפחות, שידעו שאני אמין לגבי סודות. אני לא אגיד שמות של משפחות כאן – משפחות גדולות, שבן-דוד של הבן-דוד של מישו, אולי היה פעיל או תמך. הם נחטפו, חלקם ריצו עונשים. אחרי ריצוי העונשים הם יושבים בבית-הסוהר חמש שנים אחרי תום העונש, ארבע שנים אחרי תום העונש.

נחשפו 21, "אמנסטי" בעניין, כבודי בעניין, כיוון שקיבלתי מכתב מהאסירים האלה שאבוא לבקר אותם. לא הצלחתי עד היום לבקר אותם, ועתירתי לבג"ץ, ואנחנו עדיין מטפלים בזה, עם המדינה, איך יתאפשר הביקור שלי אצלם. אנחנו עדיין מטפלים בזה.

אבל מה שמעניין כאן הוא היותם של אנשים עצורים, ובג"ץ נתן לזה חותמת לפני כחודש, ובעצם בהחלטתו הוא אומר: מותר להשתמש במעצרים מינהליים, לא מפני שהאיש עצמו מאיים על ביטחון המדינה, אלא לטובת ביטחון המדינה. כלומר, זה לא נשק נגד משהו שלילי שקרה, אלא נשק חיובי, למען ביטחון המדינה; כלומר, בני-ערובה למען ביטחון המדינה. זה איום ונורא. אפילו התקנות המנדטוריות לשעת-חירום לא נועדו לכך. ואפילו הכנסת הזאת, כשהיא אישרה, היא לא אישרה אותן תמיד מהסיבה שזה יהיה נשק; לא כאילו למנוע פגיעה בביטחון המדינה, אלא כתרומה שאולי תהיה לביטחון המדינה. זה פשוט לא ייאמן. זה דרקוני.

וזו ההתנהגות של המדינה? הרי מי לוקח בני-ערובה בשביל להתמקח? תגידו לי מי. מי בדרך כלל לוקח בני-ערובה, מחזיק אותם אצלו, ואומר, אני לוקח אותם, לא מפני שהם מהווים סכנה, אלא להתמקח עם הסכנה? מי עושה את זה? מדינות עושות את זה? להגיד מי עושה את זה? אז התווכחו בעניין של משעל, שארצות-הברית, למשל, החליטה שהיא לא עוסקת ברציחות פוליטיות. היא לא עוסקת בזה, כיוון שהיא רצתה להבדיל את עצמה מאויביה, נגיד, מקבוצות טרור.

מדינת ישראל לא רוצה, לא רוצה – על זה נמשיך להתווכח. מדינת ישראל רוצה לקחת בני-ערובה ולהתמקח דרכם. על מה? מה מחזיקה היום לבנון? מה יש ללבנון היום שישראל רוצה להתמקח עליו?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

אתם יודעים? הממשלה הלבנונית, אזרחי לבנון, מישוהו בלבנון יודע מה הגורל של רון ארד? זרועות הביטחון בישראל בטוחות איפה הוא נמצא? ועל מה הם מתמקחים? לדעתי, כל הסיפור הזה של מציאות אזרחים לבנונים במדינת ישראל, שחלקם הגדול אולי חף מפשע בכלל – הם נמצאים כאן רק כבני-ערובה, ואסור לפרסם עליהם מידע. אתם יודעים, כל ציטטה בעיתון "הארץ" על הנושא צריכה להילקח ממקורות חוץ. צריך להסתמך על עיתון בחוץ-לארץ. אסור לנו לדבר על המידע, אפילו לגבי ההחלטה בבג"ץ. אני לא יכול כאן לדווח על שום דבר, חוץ ממי הם האסירים, לא לגביהם, לא לגבי נסיבות מעצרים – שום דבר. זה פשוט לא ייאמן, איפה אנחנו חיים? מדינה מתוקנת, דמוקרטית, בסדר, בסכנות וכו'.

אבל הערכים כאן מתנגשים; האנשים לא שמים לב. הערכים כאן מתנגשים. אם אתה מתייחס לאחר כאילו אתה ארגון טרור, אתה לא יכול לדרוש שיתייחסו אליך כאל מדינה דמוקרטית. אתה פשוט לא יכול. אתה נופל מזה. אפילו בג"ץ נכנס לעניין הזה. בג"ץ אומר עכשיו: הדמוקרטיה הליברלית שלי היא עד גבול "הקו הירוק". מחוץ לו אני מתנהג ככנופיית טרור. לא ייתכן. וזה פורסם, והבית הזה לא נתן את דעתו על הנושא. לדעתי, זה כבר לא רק אנכרוניסטי, זה כבר – איך אומרים בפוליטיקה הישראלית, "זה כבר לא יעלה על הדעת"; אני כל כך שונא את המושג הזה. זה בלתי אפשרי. זה בלתי אפשרי.

במדינת ישראל יש בני-ערובה לבנונים. צריך לעשות משהו בנושא. הם לא עצורים באמת, הם לא מועמדים לדיון, הם לא אשמים בשום דבר, הם בני-ערובה. באיזו זכות מוסרית תגיד ישראל "אסור לכם לקחת בני-ערובה ישראלים"? באיזו זכות? תודה.

היו"ר נ' חזן:

חבר הכנסת בשארה, אני מודה לך. חבר הכנסת דדי צוקר מבקש להעביר לוועדה, בהעדר שר משיב. סגן שר הביטחון היה אמור להשיב על ההצעה הזאת. חבר הכנסת דדי צוקר, בבקשה.

דוד צוקר (מרצ):

גברתי היושבת-ראש, חברי, אני רק מבקש טיפה האזנה. חבר הכנסת ריבלין, חבר הכנסת עזרא, אני מדבר לשניכם ולחבר הכנסת רומן ברונופמן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לאיזו ועדה?

דוד צוקר (מרצ):

ועדת חוקה. אני אסביר גם למה.

עזמי בשארה (חד"ש-בל"ד):

חנן פורת הוא היושב-ראש.

דוד צוקר (מרצ):

אין לי ועדת חוקה אחרת.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת צוקר, בבקשה.

דוד צוקר (מרצ):

אני רוצה לומר, חברים, תחשבו על העניין הבא: מדינת ישראל בקלות רבה מדי מחזיקה יותר מדי אנשים במאסר בלי משפט.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אתה עשית את "ענבי זעם", הרגת אנשים בסיטונות.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת עזרא, יש לך הצעה אחרת, אני אתן לך דקה.

קריאות:

— — —

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת ריבלין, אני קוראת אותך לסדר. חבר הכנסת עזרא, אני קוראת אותך לסדר. יש לך דקה בעוד רגע, אתה יכול גם להקשיב לחבר הכנסת צוקר.

דוד צוקר (מרצ):

מדינת ישראל בקלות רבה מחזיקה שמונה פליטים עירקים שלוש שנים וחצי בכלא "השרון". היא מחזיקה 250 עצירים מינהליים, אחד מהם ארבע שנים וחצי, שניים – ארבע שנים. היא מחזיקה עובדים זרים במאסר מינהלי לעתים חודשיים, שלושה חודשים. היא מחזיקה אותה קטגוריה, שדיבר עליה כרגע חבר הכנסת עזמי בשארה, במאסר מינהלי. אני מציע לכם באמת לחשוב פעם אחת.

תראו באיזו קלות מדינת ישראל מכניסה לכלא ושוללת חירות. יכול להיות שהם אנשים איומים, אבל היא עושה זאת בלי משפט, בלי ביקורת, בלי שיש לנו מושג על מה ולמה. אם אתם חושבים שזה מקום מתוקן, אני רוצה לחלוק עליכם, זה מקום מקולקל מאוד, שעושה זאת בקלות כזאת גדולה.

אני מכיר את ועדת החוקה בראשותו של חבר הכנסת פורת. אין מקום אחר שבו אפשר לברר את הנושא בפומבי, עזמי, בפומבי. בוועדת החוץ והביטחון זה לא פומבי. אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוקה כדיון רציני באמת, חבר הכנסת ריבלין. בוא נקיים דיון רציני בנושא איך עוצרים בלי משפט בישראל.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

היו"ר נ' חזן:

לא, חברת הכנסת גוז'נסקי וגם חבר הכנסת בשארה. חבר הכנסת גדעון עזרא מבקש להסיר את ההצעה של חבר הכנסת עזמי בשארה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, המעצר המינהלי לא בא להעניש בן אדם. המעצר המינהלי נועד, בדרך כלל, למנוע עבירה שאדם יכול לעשות אם הוא יהיה חופשי. אבל בוא נשים את זה רגע בצד. אין זה עניינם של האנשים בלבנון.

לגבי האנשים בלבנון אני מסכים עם ההגדרה שלך, חבר הכנסת עזמי בשארה, אבל אני רוצה להגיד לך משהו על כל מה שקורה בלבנון. הרבה יותר קל ל"חיזבאללה" ללחוץ על ההדק של הרובה מאשר לנו לעצור אדם במעצר מינהלי. כאשר אתה נלחם באנשים ללא חוק וללא סדר, שהמטרה היחידה שלהם היא להרוג ולרצוח, אתה צריך לנקוט את המדיניות האופטימלית שנמצאת בידך. אתה צריך

לזכור, שיש לנו דברים שביקשנו וחזרנו וביקשנו מלבנו, ולא קיבלנו אותם. אתה צריך לזכור שיש לנו רצון לצאת מלבנו ואז להשיב ללבנו את האנשים הללו. וראה איזה פלא, ראה את עמדת סוריה, שאיננה מוכנה שישראל תעזוב ארץ ערבית. תודה.

היו"ר ל' חזן:

אני מודה לך, אדוני. חבר הכנסת בשארה, אתה מסכים להעברה לוועדת החוקה?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לדעתי זו טעות.

היו"ר ל' חזן:

מי בעד ומי נגד העברת הצעתו של חבר הכנסת בשארה לדין בוועדת החוקה?

הצבעה מס' 53

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 5

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 2

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוקה, חוקה ומשפט נתקבלה.

היו"ר ל' חזן:

רוב של חמישה בעד ושני מתנגדים. אני קובעת שההצעה תידון בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

דברי יושב-ראש הכנסת בסיום כנס החורף

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, כנס החורף מגיע לסיומו. זה היה כנס רגוע. כל אלה שחשבו ואמרו לנו ב-29 באוקטובר, שיהיו כאן רעמים וברקים והכול יתמוטט – בסופו של דבר עברנו את הכנס הזה בכבוד. לא שלא היו בכנס הזה תקריות מפעם לפעם, היו גם היו ויהיו גם בעתיד, שהרי, בסופו של דבר, הכנסת משקפת את מה שקורה בעם, ויש חילוקי דעות קוטביים. שמעתי שמישהו אמר שהכנסת הזאת היא אם כל הגימיקים, ואני שאלתי את עצמי אם מישהו זוכר את בא-גד וה"בא-גדיזם", ואני אומר לכם: לא היה דבר כזה.

לגבי התקרית שהיתה כאן היום – אתה לא זוכר, בוודאי, חבר הכנסת ריבלין. אני מבוגר ממך בשנה?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

כן.

היו"ר ד' תיכון:

כשנדון עניין בינאום ירושלים באו"ם, אמר בן-גוריון שהוא מעדיף לעזוב את האו"ם ובלבד שלא לאפשר את בינאום ירושלים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

"או"ם שמום".

היו"ר ד' תיכון:

"או"ם שמום כלום", אמר קופי אנאן היום בצהריים, שזו דעתם של הישראלים בתשובה לאלה שביקרו אותי. אלה שביקרו אותי – אני מעריך תמיד ביקורת, אם היא נעשית מתוך כבוד הדדי. אבל הם כנראה לא הבינו – אני אמרתי שישראל היא מוצר של האו"ם מ-1947, ולעולם לא נשכח את החלטת האו"ם ב-29 בנובמבר 1947.

מכל מקום, סיימנו, תודה רבה לכולם, חג שמח לכל חברי הכנסת ולכל עם ישראל ולממשלת ישראל ולאופוזיציה ולכולם. חג שמח, ואנחנו חוזרים ב-4 במאי 1998, כנראה באמת אל מושב סוער ביותר.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה

ליותר מרשות אחת), התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת א' פינס-פז)

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

יש לי הצעה לסדר-היום.

היו"ר ד' תיכון:

עוד לא סיימנו? בסדר, יש לך שלוש דקות, בבקשה. הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה ליותר מרשות אחת), התשנ"ח-1998; הצעת חוק פ/1979.

אופיר פינס-פז (העבודה):

אדוני היושב-ראש, הצעת חוק זה עברה היום בצהריים בקריאה טרומית, היא היתה צמודה להצעת החוק שלי. מדובר בהצעת חוק שתמנע כפל הצבעה לרשויות המקומיות, משום ששם יש בעיה שלא כל הבחירות נעשות באותו יום ממש.

הממשלה ויושב-ראש הקואליציה הסכימו לתת תמיכה לחוק הזה בקריאה טרומית בלבד. התחייבתי, ואני מתחייב גם פה, שלא להביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה לפני בירור מסודר עם שר הפנים בוועדת הפנים. גם דיברתי אתו כאן באולם, ולכן הוא לא נשאר להצבעה. אני מבקש מכם לתמוך בקריאה הטרומית, כדי שנוכל להביא את העניין לדיון בוועדת הפנים של הכנסת. תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. מי בעד הצעת חוק הרשויות המקומיות בקריאה טרומית והעברתה לוועדת הפנים ואיכות הסביבה, לצורך הכנה לקריאה ראשונה, בכפוף לתנאים שהציג המציע? תודה. אפשר להצביע.

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 7

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון – מניעת הצבעה ליותר מרשות אחת), התשנ"ח-1998, לוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ל' חזן:

רוב של שבעה בעד, אין מתנגדים ואין נמנעים. ברשותכם, אוסיף את שמי לתומכים. אני קובעת, שהצעת החוק של חבר הכנסת אופיר פינס-פז עברה בקריאה טרומית. ברכות, אדוני.

הצעה לסדר-היום

תדמית העלייה מחבר המדינות

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת יורי שטרן, הצעה לסדר-היום שלך, מס' 4266, בנושא: תדמית העלייה מחבר המדינות. אדוני, בבקשה.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

כבוד היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, גדעון, תשמע קצת; בימים אלה מסתיימת פרשה שכל הארץ רעשה סביבה לפני שנה ולפני חצי שנה. היא ירדה לאט לאט למדורי הרכילות, והנה היא מסתיימת, ועלינו להפיק לקחים ולהסיק מסקנות ממה שקרה סביבה. מדובר בפרשת צבי בן-ארי, שהתקשורת מתעקשת לקרוא לו, וגם המשטרה, בשמו הקודם: גרגורי לרנר.

היות שעדיין לא סוכם מה יהיה עונשו, לא נתייחס כלל וכלל לטיב ההאשמות נגדו. מדובר בעבירות שהוא הודה בחלק גדול מהן. הנושא הציבורי החשוב, שלא ירד מסדר-היום גם כשהמשפט יסתיים, יהיה הטיפול של המשטרה, של התקשורת או של חלק גדול ממנה, של הפרקליטות, בפרשה הזאת.

הרי מדובר בסיפור שהופץ ברבים כאיום ממשי על מדינת ישראל, על חיינו פה, כאילו איזו מאפיה בין-לאומית נכנסת לתוכנו, והוסבר שהיא נכנסת בקלות כי יש פה אוכלוסייה גדולה של דוברי רוסית. כל ארגון של עולי ברית-המועצות וכל פעיל ציבורי בקהילה הזו היה מסומן כאחד שמכיר את הפושעים האלה, קיבל מהם תרומות, הוזהר על-ידם. על כולם אמרו שהם השתדלו למענו, כאשר הפשע הגדול שלו היה בכלל ניסיון לפתוח בנק, דבר שכשלעצמו לא נחשב לפשע בשום מדינה שיש בה כלכלת שוק.

התחילו מימין ומשמאל בתמונות זוועה מרוסיה. סיפרו את סיפורו של צבי בן-ארי וברקע רציחות ברוסיה, כאשר בין זה לבין זה לא היה שום קשר. הציבור כולו התחיל לפחד – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

חבר הכנסת יורי שטרן, אני רוצה להזכיר לך, שטרם נגזר דינו של – – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אמרתי. אני לא מתייחס לזה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לא טוב שהכנסת – – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

מה שלא יהיה גזר-דינו – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני נתתי כבוד לחבר הכנסת יורי שטרן, אבל אני חושב שיש פה – – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אני לא מדבר בכלל על זה, הרי כבר ידוע במה הוא נאשם, וידוע מה המרחק – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

מראית עין יכולה להיות, כאילו אנחנו רוצים להתערב בעניינים של הרשות השופטת.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

לא רוצים להתערב, דינו ייגזר. אני רוצה, שבסיום המשפט הזה אנחנו נחזור ללקחים מהפרשה הזאת. יש למשטרה סיבות מוצדקות ביותר לדאוג מכניסתם של גורמי הפשע המאורגן למדינת ישראל. יש במשטרה אולי חוסר אונים בנקודות מסוימות, אבל איך שהנושא הזה טופל ואיך שהוא פגע בתדמית העלייה מחבר העמים, איך שהוא פגע באמון של הציבור הגדול הזה במשטר החוק במדינת ישראל – הדברים האלה חייבים בדיקה מחדש, מחייבים חשבון נפש והתייחסות רצינית גם של הבית הזה. אני מקווה מאוד שההתייחסות הזאת תינתן במלואה בגמר המשפט וכשנחזור מהפגרה. תודה.

היו"ר ל חזן:

אני מודה לחבר הכנסת שטרן. חבר הכנסת ראובן ריבלין מבקש הצעה אחרת.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

גברתי היושבת-ראש, חברי חבר הכנסת יורי שטרן, אני רוצה לומר לך, שקצת היה קשה לי לשמוע את ההצעה לסדר-היום, מהטעם הפשוט שאנחנו מצויים במדינת חוק שיש בה הפרדת רשויות. הכנסת בהחלט מוסמכת לדון, ובלבד שלא תחרוג מתחומה לתחום הרשות האחרת, על מנת שנקפיד על קלה כחמורה, על הפרדת הרשויות ועל ניהול תקין של מדינתנו ושל הדמוקרטיה הישראלית, הצעירה, החזקה, אבל גם הנתקלת בקשיים רבים.

היו"ר ל חזן:

ועל כן, מה אתה מציע?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הייתי מבקש להסיר את הנושא מעל סדר-יומה של הכנסת, לפחות בשלב זה, עד אשר ייחרץ דינו של אותו אדם שבו דיברת, על מנת שלא ייתפס חלילה אצל מיישהו בציבוריות הישראלית כאילו הכנסת מתכוונת להתערב בשיקול דעתה של הרשות השופטת אשר בפניה הוא עומד. לאחר מכן רשאי כל חבר כנסת להעלות עניין, לבקר, לדבר ולהשיג השגות על כל תופעה שנראית לו, והכנסת תחליט לפי שיקול דעתה.

לפיכך הייתי מבקש מחברי חברי הכנסת להסכים, ומחבר הכנסת יורי שטרן להסיר את הנושא מעל סדר-היום של הכנסת, לפחות בשלב זה.

היו"ר ל חזן:

חבר הכנסת יורי שטרן, באמת משפט אחד.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אני מסכים לגמרי עם זה. הבהרתי פעמים מספר, שאין פה שום ניסיון להתייחס לעצם התהליך המשפטי, חס וחלילה, אלא להיבטים הציבוריים שהם כבדים וקשים. אני מסכים שהנושא הזה יעלה על סדר-היום בוועדות הכנסת רק אחרי גזר-הדין, ואם אפשר להתנות את ההחלטה שלנו.

היו"ר ל חזן:

חבר הכנסת שטרן, תודה. אני אסביר לך, שיש לפנינו כרגע רק שתי הצעות: ההצעה שלך למליאה, כי אתה לא רשאי לעשות דבר אחר, והצעתו של חבר הכנסת ריבלין להסיר את הצעתך.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אפשר להעביר את זה למליאה אחרי גזר-הדין? זאת אומרת, אני בעצמי מתנה את זה מבחינת התהליכים.

היו"ר ל חזן:

חבר הכנסת ריבלין, אנחנו בכל זאת חייבים להצביע. מי בעד ומי נגד דיון במליאה בהצעתו של חבר הכנסת יורי שטרן – בבקשה, חברים, ההצבעה החלה.

חבר הכנסת יורי שטרן, אתה לא מצביע בעד הצעתך?

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 1

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 3

נמנעים – 1

ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ל' חזן:

רוב של שלושה מתנגדים, תומך אחד ונמנע אחד – אני קובעת שהצעתו של חבר הכנסת שטרן הוסרה מסדר-יומה של הכנסת.

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), התשנ"ח-1998

(הצעת חבר הכנסת ר' ברונפמן)

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת רומן ברונפמן, אתה מוזמן להגיש את הצעת החוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), הצעת חוק פ/1968, ולאחר מכן נעבור מייד להצבעה.

רומן ברונפמן (ישראל בעלייה):

גברתי היושבת-ראש – – –

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת יורי שטרן, אתה נמנעת.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

זה בטעות, סליחה.

היו"ר ל' חזן:

וגם אם היית מצביע בעד, זה לא היה משנה את ההכרעה כלל ועיקר.

חומן בחונפמן (ישראל בעלייה):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, הצעת החוק המונחת על שולחנה של הכנסת מדברת על הקמת ועדה ברשויות מקומיות שבהן אוכלוסיית העולים החדשים מהווה 5% ומעלה. לפי ראות עיני, הצורך בוועדה הזו נובע גם מהניסיון האישי שצברתי כחבר מועצת העירייה בחיפה ומעמידתי בראש המועצה הציבורית לקליטת העלייה עד להקמת הרשות העירונית לקליטת העלייה, וכן מהטעם הפשוט וההיגיון, שברשות שבה מתגורר קהל עולים רב, רצוי שתהיה ועדה שתטפל בעניינם של העולים החדשים ברשויות המקומיות.

הוועדה הזו תוכל לארגן משאבים, ליצור מדיניות כלפי קליטת העלייה ברשויות. כמי שהיה מעורב ביצירת מדיניות שכזו, אני חושב שיש משקל רב לוועדה, שתהיה חלק נפרד מניהול העיר ומניהול הרשות המקומית.

לכן אני מבקש מחברי הכנסת – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

למה לעשות פחות מ-8%?

היו"ר נ' חזן:

את זה נסדיר לאחר הקריאה הטרוםית.

חומן בחונפמן (ישראל בעלייה):

חבר הכנסת ריבלין, אחרי הגשת הצעת החוק אני חשבת שגם 8% או 10% יהיו די מקובלים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

עכשיו, בהומור, אני רוצה לשאול איפה – – – בתקופה שהמרוקאים מגיעים לארץ?

שר הפנים א' סויסה:

זה מפני שהוא עומד לידי.

הי"ר ל' חזן:

זה לא כל כך מצחיק, אבל אילו היתה ועדה כזו, אולי התוצאה היתה אחרת.

חמן ברונפמן (ישראל בעלייה):

בעלייה של שנות ה-90, ואני חושב שבזה נבחנת הבגרות של החברה הישראלית, שהיא מביאה בחשבון את כל הטעויות שהחברה עשתה בשנות ה-50 – כמדינה מתוקנת ומתקדמת אנחנו צריכים להתקדם ולא להסתכל אחורה על אותן טעויות, אלא לנסות למנוע אותן.

אני רואה שגם חבר הכנסת בויס יושב במליאה, והוא בוודאי, כראש עיר לשעבר וכמי שמעורב במדיניות המוניציפלית, יוכל לשוחח עם חבר הכנסת גדעון עזרא ולתמוך בחפץ לב בהצעת חוק זו, כמי שמכיר את המציאות מקרוב. תודה רבה.

הי"ר ל' חזן:

אני מודה לחבר הכנסת רומן ברונפמן על הגשת הצעת החוק.

חברי הכנסת, אנחנו ניגשים להצבעה. אין שר משיב.

שר הפנים א' סויסה:

הייתי צריך לענות, אבל אני מוותר על התשובה. אם הוא יסכים להעלות מ-5% ל-10%, אני אהיה בעד.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

הממשלה תומכת בחוק.

הי"ר ל' חזן:

אולי נצביע ונגיע לקונסנסוס בנושא חשוב.

שר הפנים א' סויסה:

לאן זה יגיע?

היו"ר ל' חזן:

לוועדת הפנים, אני מתארת לעצמי.

אנחנו מצביעים. מי בעד ומי נגד הצעת החוק של חבר הכנסת רומן ברונפמן לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה)?

הצבעה מס' 56

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדין מוקדם בוועדה – 8

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), התשנ"ח – 1998, לדין מוקדם בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ל' חזן:

רוב של שמונה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים – אני קובעת שהצעת החוק לתיקון פקודת העיריות (הקמת ועדה לקליטת עלייה), של חבר הכנסת רומן ברונפמן, עברה בקריאה טרומית, והיא מועברת בזאת לוועדת הפנים לשם הכנה לקריאה ראשונה.

שאלות ותשובות

היו"ר ל' חזן:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לשאלות. השר לקליטת העלייה ישיב על שאלות. אם תהיו מאוד מאוד מסודרים, אנחנו נסיים את זה בשתי דקות.

השר לקליטת העלייה י"י אדלשטיין:

אני מודה ליושבת-ראש.

פינוי אתר הקרוונים נווה-כרמל

חבר הכנסת ש' וייס שאל את השר לקליטת העלייה ביום י"ח בכסליו התשנ"ח (17 בדצמבר 1997):

במבואות חיפה מתגוררות מאות משפחות בשכונת קרוונים.

רצוני לשאול:

1. מה הן התוכניות ליישוב קבע של תושבי השכונה, רובם מקרב עולי אתיופיה?

2. באיזה קצב?

תשובת השר לקליטת העלייה י"י אדלשטיין:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. משרדנו עושה את כל המאמצים כדי לפנות את אתר הקרוונים נווה-כרמל. באתר מתגוררים: 1. עולי אתיופיה אשר עלו ב"מבצע שלמה"; א. 16 משפחות, מתוכן תשע עם פתרונות דיור הממתינות לפינוי דירותיהן; שבע משפחות – בני עולים – מחפשות דיור באמצעות המשכנתאות לעולי אתיופיה; ב. 36 יחידים, מתוכם ארבעה עם פתרונות דיור. ל-32 יחידים מוצעות משכנתאות מוגדלות וייחודיות לעולי אתיופיה. סך כל הנפשות ללא פתרון דיור – 56; 2. עולי פלאשמורה – א. 327 משפחות, מתוכן 86 עם פתרונות דיור, 241 ללא פתרון; ב. 201 יחידים, מתוכם ארבעה עם פתרון. סך הכול נפשות ללא פתרון – 1,151; 3. עולי חבר המדינות העצמאיות – א. 15 משפחות, מתוכן עשר עם פתרונות דיור, חמש ללא פתרונות דיור; ב. שני יחידים, מתוכם אחד עם פתרון דיור.

הטיפול בדיור ופינוי עולי חמ"ע מהאתרים הוא באחריות משרד הבינוי והשיכון ולא באחריות משרד הקליטה.

עולי "מבצע שלמה" – נותרו באתר 56 עולים מתוך 4,000 נפש שהיו בשיא אכלוס האתר, אלא שקליטת הפלאשמורה – כ-2,500 נפש – מילאה את האתר שוב. מתוך עולי הפלאשמורה נותרו באתר עתה 1,151 עולים.

משרד הקליטה מציע משכנתאות ייחודיות ודיור ציבורי למשפחות אשר עלו ב"מבצע שלמה", והוא מבצע את כל הנדרש להגברת הפינוי. ולראיה, מספר העולים אשר שוהים עתה באתר משני גלי העלייה הגדולים.

2. תהליך הפינוי הינו תהליך מורכב וארוך. לדעתנו, פינוי האתר ימשך כשלוש-ארבע שנים.

פינוי עולים מאתר הקרוונים ביחשלים

חבר הכנסת ש' עמור שאל את השר לקליטת העלייה ביום כ"ה בכסליו התשנ"ח (24 בדצמבר 1997):

נודע לי, כי משרד העלייה והקליטה עומד לפנות את העולים מאתיופיה ומרוסיה מאתר הקרוונים בדרך-חברון שבירושלים. נאמר לעולים, שבקרוב הם יפנו מאתר הקרוונים, בלי תאריך פינוי ובלי מקום מגורים חלופי.

רצוני לשאול:

1. האם הדברים נכונים?

2. האם יש מקום חלופי שאליו מתכוונים לפנות את העולים?

תשובת השר לקליטת העלייה י"י אדלשטיין:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. תהליך הפינוי של אתר הקרוונים הוא תהליך מורכב וארוך.

הטיפול בדיור ופינוי עולי חבר העמים מהאתרים נמצא באחריותו של משרד השיכון והבינוי, ולא באחריותו של משרד הקליטה.

לגבי עולי אתיופיה: משרד הקליטה מציע לעולים משכנתאות ייחודיות ומוגדלות ודיור ציבורי למשפחות הזכאיות. המשרד מבצע את כל הנדרש לגבי הגברת הפינוי. לראיה, באתר היו כ-400 נפש, והיום מתגוררות באתר שלוש משפחות שממתינות לדירות ו-27 בודדים עולים.

2. אין בכוונת המשרד להעביר עולים מאתר לאתר.

באתר נקלטו עולי פלאשמורה – 94 נפש, 27 משפחות.

ברכות לעיריית ירושלים, לראש העיר ולמנכ"ל על שיתוף הפעולה בקליטת עולי הפלאשמורה.

תוכניות בשפה הרוסית בטלויזיה החינוכית

חברת הכנסת ס' לנדבר שאלה את השר לקליטת העלייה ביום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997):

נודע לי, כי מפאת קיצוצים בתקציבה של הטלויזיה החינוכית לשנת 1998, שוקלת הנהלת הטלויזיה להפסיק את התוכניות בשפה הרוסית, המשודרות זה שנתיים.

רצוני לשאול:

1. מדוע לא הועברו בשנת 1997 כספי תמיכה ממשרד הקליטה, המיועדים להפקת תוכניות בשפה הרוסית בטלויזיה החינוכית הישראלית?

2. מה היא מדיניות משרד הקליטה בכל הנוגע לתמיכה בשידורים ברוסית בטלויזיה החינוכית ובערוץ 33 ב-1998?

תשובת השר לקליטת העלייה י"י אדלשטיין:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

להלן ההחלטות שהתקבלו בישיבה עם מנכ"לית הטלויזיה החינוכית: 1. התוכניות באמהרית יתוקצבו בשנת 1998 בסך 400,000 ש"ח; 2. התוכניות בשפה הרוסית יתוקצבו בשנת 1998 בסך 400,000 ש"ח; 3. התוכניות לאוכלוסייה הקווקזית, הבוכרית והאתיופית לגיל הרך יתוקצבו בסך 590,000 ש"ח.

כן בוחר המשרד בביצוע תוכניות משותפות עם הטלויזיה החינוכית בהקשר של נוער עולה בצה"ל ושאלות זהות של הנוער העולה במסגרות החינוך השונות. משרד הקליטה החליט להגדיל את הסכומים אשר מתקצבים תוכניות אלו.

אשר לערוץ-33, השנה ממשיכים לתקצב את התוכניות ב-1,200,000 ש"ח.

הי"ר ל חזן:

תודה לשר לקליטת העלייה. אני מזמינה את שר הפנים להשיב על שאלות.

הטיפול בבקשות לאיחוד משפחות

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את שר הפנים ביום ד' בתמוז התשנ"ז (9 ביולי 1997):

מאז הקמת הממשלה החדשה הוגשו אלפי בקשות לאיחוד משפחות שלא נענו, וגם לא הוענקו היתרי כניסה זמניים עד גמר הדיון בבקשה לאיחוד משפחות.

רצוני לשאול:

1. מה היא מדיניותכם בקשר לאיחוד משפחות?

2. מדוע אינכם מעניקים היתרי שהייה זמניים עד גמר הטיפול בבקשה לאיחוד משפחות?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1-2. מדיניות משרד הפנים בנושא איחוד משפחות היא לאשר את המקרים שבהם אחד מבני הזוג שוהה בארץ כחוק, לאחר שנערכות כמה בדיקות המאשרות את כנות הבקשה ואת נכונותה.

במקרים שבהם הבקשה מאושרת ובני הזוג המבוקשים הם תושבי חו"ל, ניתנת אשרת עבודה, ולאחר תקופה ניתן מעמד של תושב ארעי. במקרים שבהם בני הזוג הם תושבי איו"ש, מתן אשרת העבודה והתחלת התהליך מתעכבים עד לקבלת אישור הרש"פ – הרשות הפלסטינית – שפרטי המוזמן נמחקו ממרשם האוכלוסין באיו"ש, לאחר סיום הטיפול בבקשה.

לא סביר שהגשת בקשה לאיחוד משפחות תשמש עילה למתן אישור שהייה גם למי שאינו זכאי לכך.

התייקרות הארנונה

חבר הכנסת ד' מגן שאל את שר הפנים ביום י"ט בחשוון התשנ"ח (19 בנובמבר 1997):

פורסם, כי הארנונה לא תתייקר ב-1998 מעבר לעליית המדד, אלא ביישובים שבהם הארנונה לא הגיעה ל"תעריף המינימום".

רצוני לשאול:

1. מה הוא תעריף המינימום?

2. מה היא רשימת הרשויות המקומיות שבהן תועלה הארנונה לתעריף המינימום?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. תעריף המינימום בנכס מגורים לשנת 1998 הוא 21.8 ש"ח למ"ר, והמקסימום הוא 77.3 ש"ח.

2. באור-עקיבא ובעג'ר יועלה התעריף למינימום.

שינוי כתובת של תושבי כפר בנגב

חבר הכנסת ע' דהאמשה שאל את שר הפנים ביום כ"ה בכסליו התשנ"ח (24 בדצמבר 1997):

לאחרונה הופתעו תושבי הכפר זערורה בנגב, ממשפחת אבו-קרינאת, כי כתובתם שונתה והם הפכו פתאום לתושבי הכפר ערוער.

רצוני לשאול:

1. ממתי כתובתו של אזרח מועברת ומשתנה ממקום למקום ללא ידיעתו או הסכמתו?

2. האם בעקבות ההעברה בניירת תבוא גם הגליה בפועל לכתובת החדשה?

3. מה יעשה משרדך בנדון?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. לא ניתן לשנות כתובתו של אדם ללא בקשתו. למיטב ידיעתנו, לא שונתה כתובתם של תושבי שבט אבו-קרינאת. אני מציע לחבר הכנסת דהאמשה להעביר אלינו כמה דוגמאות עם מספרי תעודות זהות על מנת שנוכל לבדוק את הטענה.

אישור שהייה בארץ למתנדבת מגרמניה

חבר הכנסת ר' ריבלין שאל את שר הפנים ביום כ"ה בכסליו התשנ"ח (24 בדצמבר 1997):

הגברת א"ב – שמה המלא מופיע במקור – מכונה בפי ניצולי השואה שבהם היא מטפלת "מלאך". היא נמצאת בישראל כבר שנים מספר, אך משרד הפנים מסרב להעניק לה אישור לישיבת קבע בארץ. היא נאלצת לצאת ולשוב, ונמצאת באשרת תייר, בכל פעם. פנייתי מפברואר 1997 לא זכתה לתשובה עניינית.

רצוני לשאול:

מדוע?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

אף שהבקשה הנ"ל אינה עומדת בקריטריונים לקבלת מעמד בארץ, בשל עברה של המבקשת הוחלט להביא את עניינה לדין בפני ועדה מיוחדת בראשות מנהל מינהל האוכלוסין.

הוועדה, שדנה בבקשה עוד ב-22 בדצמבר 1997, החליטה לאשר לגברת מעמד של תושב ארעי א/5, המאפשר שהות בארץ עם ביטוח רפואי ואפשרות לעבודה. האשרה בתוקף לשנתיים, עם תעודת זהות של תושב ארעי, ועם סיומה תישקל האפשרות להארכתה.

מצבה הכספי של המועצה המקומית בענה

חבר הכנסת ע' דראושה שאל את שר הפנים ביום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997):

עובדי המועצה המקומית בענה שבגליל לא קיבלו זה חודשים מספר את משכורותיהם, והם חיים מתחת לקו העוני. המועצה נמצאת בגירעון כספי גדול.

רצוני לשאול:

1. כיצד יטפל משרדכם בגירעונות המועצה?

2. מתי יקבלו העובדים את משכורותיהם?

3. מה הן תוכניות משרדכם לסיוע למועצה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. גירעונה של המועצה נכון לדצמבר 1996 הוא 8.1 מיליוני ש"ח. רמת הגבייה של הרשות נמוכה מאוד, והיא עומדת על 13% גבייה משוטף בארנונה ו-33% גבייה משוטף במים. עם גירעון כזה ורמת גבייה כזו לא ניתן לנהל את הרשות. נוסף על כך, קיבלה הרשות בשנים 1993–1996 12 מיליון לכיסוי גירעונות. לאחרונה, הציגה המועצה תוכנית הבראה, ולפיה תקבל מענק לכיסוי גירעונות בסך 3.8 מיליונים, מהם כבר קיבלה 1.5 מיליון.

אני מקווה שהרשות תשכיל למלא אחר התחייבותיה, אחרת אינני רואה כל פתרון להמשך תפקודה.

תחום השיפוט של היישוב תרשיחא

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את שר הפנים ביום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997):

היישוב תרשיחא בגליל סובל ממצוקת דיור ומהעדר רזרבת קרקעות עתידית.

רצוני לשאול:

1. מדוע לא יורחב תחום השיפוט של היישוב תרשיחא ויכלול את האדמות אשר בבעלותם הפרטית של תושבי היישוב?

2. מה ייעשה כדי להבטיח שלא תיווצר מצוקת דיור קשה בעתיד?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. בעלות על הקרקע, ככלל, איננה שיקול בקביעת תחום שיפוט. שינוי תחום השיפוט אינו משפיע על בעלות הקרקע או פוגע בה. ראש עיריית מעלות הגיש בקשה לשינוי תחום השיפוט על חשבון המועצות האזוריות מעלה-יוסף ומטה-אשר והמועצה המקומית כפר-הוורדים.

לפני כחודשיים הועלתה הצעה לסדר-היום בנושא זה על-ידי חבר הכנסת דראושה, ועל-פי הבטחתי כינס הממונה על המחוז את הצדדים ב-22 בפברואר 1998 לדיון שבו הוצגו הבקשות ועמדות הצדדים. בסופו של דיון התקבלה החלטה להקים צוות שיכלול את נציגי הרשויות המקומיות הרלוונטיות, והוא אמור להמליץ על שינויים המוסכמים על הצדדים, שיהוו בסיס להקמת ועדת חקירה.

פיתוח היישובים הערביים אשר זכו לאחרונה להכרה

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

בחודש דצמבר 1995 החליטה ממשלת ישראל להכיר בשבעה יישובים בגליל. לגבי רובם טרם אושרו תוכניות מיתאר.

רצוני לשאול:

1. האם הוקצו תקציבים להכנת תשתיות ביישובים הנ"ל?

2. מה היא מדיניות משרדכם לגבי היישובים הנ"ל בשנת 1998?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. הוקצו תקציבים מיוחדים להשלמת תוכניות האב ותוכניות מיתאר, שיאפשרו מתן היתרי בנייה ופיתוח תשתיות.

חידוש אשרת שהייה של עובדים זרים

חבר הכנסת א' פורז שאל את שר הפנים ביום ט"ז בטבת התשנ"ח (14 בינואר 1998):

במצב כיום, עובד זר הנמצא בישראל ואשרת השהייה שלו פגה נאלץ לנסוע לחוץ-לארץ לשהות בת ימים מספר כדי לבקש ולקבל אשרה חדשה ממשד הפנים. רק באופן מסורבל זה יכול העובד הזר לחדש את אשרתו.

רצוני לשאול:

מדוע לא ניתן להאריך את האשרה של עובד זר המועסק בארץ על-פי בקשת מעבידו בלי שיצטרך לצאת מהארץ?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול) החוק אינו מאפשר הארכת אשרה מסוג ב/1 מעבר לתקופה מקסימלית של 27 חודשים.

כאשר באופן חריג מבקש מעסיק לאשר העסקת עובד זר לתקופה מסוימת, אין ברירה אלא לדרוש את יציאתו.

ביקשתי מהלשכה המשפטית לבדוק ולהציע לי אפשרות חוקית להסדרת הנושא.

עיכוב בהעברת תקציב המועצה הדתית ענ

חבר הכנסת א"ח שאקי שאל את שר הפנים ביום כ"ג בטבת התשנ"ח (21 בינואר 1998):

נודע לי, כי עיריית עכו אינה מעבירה את התקציב המיועד למועצה הדתית בעיר.

רצוני לשאול:

1. האם משרדך מודע לקשיים ולסבל שמצב זה גורם?

2. כיצד משרדך מטפל בנושא?

3. כלום ניתן לצפות שהעניין יוסדר בקרוב והתקציב המיועד יועבר בהקדם למועצה הדתית בעכו?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. אנו מודעים בהחלט לנזק הנגרם למועצה הדתית ולשירותים שהיא מספקת לתושבים, משום שכספים שהיא היתה אמורה לקבל מהעירייה לא מגיעים לקופתה.

עיריית עכו נמצאת במשבר כספי, המטופל על-ידי משרד הפנים ועל-ידי ועדת מנכ"לים שהוקמה לצורך כך. נושא המועצה הדתית הוא אחד הנושאים המטופלים, ואני מקווה שבקרוב תיפתר הבעיה.

ארגון "יד לאחים"

חבר הכנסת י' שריד שאל את שר הפנים ביום א' בשבט התשנ"ח (28 בינואר 1998):

ארגון "יד לאחים", שמרכזו בבני-ברק, הוקם במטרה לעזור לנשים מוכות. בפועל נותן המרכז מחסה אך ורק לנשים הנשואות לערבים ומוכנות לחזור בתשובה. נודע לי, כי המרכז מקבל את האינפורמציה על הנשים ממשרד הפנים, וארגון "יד לאחים" הוא שפונה לנשים ומשדלן להתגרש מבעליהן הערבים ולחזור בתשובה.

רצוני לשאול:

1. האם ארגון "יד לאחים" מוכר למשרד הפנים?

2. מי מממן את ארגון "יד לאחים" בבני-ברק?

3. האם משרדך מספק לארגון רשימת נשים הנשואות לערבים?

4. האם התנאי למתן מחסה הוא שהנשים מתחייבות לחזור בתשובה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. ארגון "יד לאחים" מוכר לי, ואני מנצל את ההזדמנות להודות לארגון זה על כל מה שהוא עושה לטובת החברה בישראל. אני מקווה שיהיו לו הכוחות והאמצעים להמשיך בפעולותיו ביתר שאת וביתר עוז.

2. הארגון איננו סניף של משרד הפנים, ועל כן אין בידי נתונים על מקורות המימון שלו.

3. משרדנו אינו מספק לארגון "יד לאחים" רשימת נשים הנשואות לערבים.

4. ראה תשובתי על שאלה מס' 2.

דרישה לויתור על אזרחות ירדנית כתנאי לקבלת אזרחות ישראלית

חבר הכנסת ע' דראושה שאל את שר הפנים ביום א' בשבט התשנ"ח (28 בינואר 1998):

נודע לי, כי כאשר תושבי ישראל שנולדו בשטחים ונישאו לאזרחים ישראלים מגישים בקשות התאזרחות, הם מתבקשים להביא אישור משגרירות ירדן שמעיד על ויתור על אזרחות ירדנית. שגרירות ירדן מסרבת להעניק מסמך כזה, בטענה שהם לא קיבלו אזרחות ירדנית. משרד הפנים לא מקבל טענה זו ומסרב להעניק להם אזרחות ישראלית.

רצוני לשאול:

1. האם הנתונים נכונים?

2. אם כן – למה מתעקש משרדכם לבקש מסמך שלא ניתן להשיגו?

3. איך תיפתר הבעיה?

4. האם יסתפק משרדכם בתצהיר התושב שאין לו אזרחות זרה אחרת?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

4-1. ככלל, ברבות ממדינות העולם כל אדם המבקש לקבל את אזרחותה של המדינה נדרש לוותר על אזרחותו הקודמת, תוך הצגת אישור כי האזרחות הקודמת אכן בוטלה.

אזרחים ישראלים המבקשים לקבל אזרחות זרה ונדרשים לוותר על אזרחותם הישראלית בטרם תתקבל האזרחות המבוקשת – משרד הפנים נעתר לבקשות ומודיע על ביטול האזרחות הישראלית כדי לאפשר למבקש לקבל את האזרחות האחרת.

כך הדבר גם לגבי מי שמבקש לקבל אזרחות ישראלית. הוא נדרש לוותר על אזרחותו הקודמת כתנאי לקבלת האזרחות הישראלית. הדבר מעוגן בסעיף 5(6) לחוק האזרחות.

הבעיה של ויתור על האזרחות הירדנית מוכרת לי. אני מקווה שבקרוב נוכל לפתור אותה.

המועצה האזורית עוספיא

חבר הכנסת מ' גפני שאל את שר הפנים ביום א' בשבט התשנ"ח (28 בינואר 1998):

ידוע לי, כי המועצה האזורית עוספיא לא דנה בתקציב המועצה לשנת 1997 ולא אישרה אותו, אף כי היום יש לדון כבר בתקציב 1998. כמו כן, ראש המועצה אינו מוסר לחברי המועצה דיווח על גירעון המועצה, על שמות העובדים ועל תפקידיהם.

רצוני לשאול:

1. האם הדברים נכונים?

2. אם כן – איך מתפקדת המועצה ללא תקציב מאושר?

3. מה הוא הגירעון התקציבי של המועצה?

4. האם ישקול משרדך הקמת ועדה קרואה?

שר הפנים א' סויסה:

2-1. הדברים אינם נכונים. המועצה המקומית עוספ'א אישרה את תקציבה לשנת 1997, וגם תקציב 1998 אושר על-ידי המועצה.

3. הגירעון השוטף של המועצה הוא מיליון ש"ח, והגירעון המצטבר של המועצה הוא 10 מיליוני ש"ח.

4. אין סמכות לשר הפנים למנות ועדה קרואה בשנת הבחירות.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת גפני, בבקשה.

משה גפני (יהדות התורה):

אני מודה לך, אדוני. שמישהו יפעיל את הרמקול.

היו"ר ל' חזן:

סגנית המזכיר, בבקשה. סגנית מזכיר הכנסת, אין לנו רמקול, ואם אנחנו רוצים להיות יעילים, כדאי שנסדיר את העניין. כן, חבר הכנסת גפני.

משה גפני (יהדות התורה):

אדוני שר הפנים, אני מודה לך מאוד על התשובה. רציתי לדעת מתי אושר תקציב המועצה בעוספ'א, מכיוון שכאשר הגשתי את השאילתא עדיין לא אושר התקציב, למיטב ידיעתי, ועל כן באה השאלה הזאת. חשוב לי לדעת מתי הוא אושר.

היו"ר ל' חזן:

תודה.

שר הפנים א' סויסה:

התקציב אושר בינואר 1998, ואכן ייתכן שהוא אושר אחרי שהגשת את השאילתא. בכל אופן, גם בשנת 1997 וגם בשנת 1998 התקציב אושר.

היו"ר ל' חזן:

תודה.

משה גפני (יהדות התורה):

שר הפנים א' סויסה:

נראה שזה אחרי שהגשת את השאילתא – – –

היו"ר ל' חזן:

אם הסוף טוב, אז הכול טוב.

תחום השיפוט של המועצה האזורית עילוט

חבר הכנסת ע' דראושה שאל את שר הפנים ביום ח' בשבט התשנ"ח (4 בפברואר 1998):

המועצה המקומית עילוט קובלת על כך, שלאחרונה סופחו שטחים השייכים לעילוט, הכוללים את מחצית בית-הקברות המוסלמי במקום, לשטח השיפוט של המועצה האזורית יזרעאל.

רצוני לשאול:

1. מה הם הנתונים המדויקים לגבי שטח השיפוט בשתי המועצות?

2. מה הוא גודל השטח שסופח מאדמות עילוט לשטח השיפוט יזרעאל?

3. האם משרדכם שוקל להחזיר את הקרקע שסופחה לשטח השיפוט של עילוט? אם כן – מתי וכיצד?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. מפת תחום השיפוט של המועצה המקומית עילוט נחתמה על-ידי שר הפנים ב-26 באפריל 1991, מועד הקמת המועצה המקומית, ומאז לא נעשה כל שינוי בתחום שיפוט.

מפת תחום שיפוט של המועצה האזורית עמק-יזרעאל נחתמה על-ידי שר הפנים ב-4 ביולי 1994.

לאחרונה פנה מר אבו-ראס אברהים, ראש המועצה המקומית עילוט, למשרד הפנים בבקשה להרחיב את תחום שיפוטו בשטח בגוש 18488 חלקה 48. הוא נתבקש להשלים פרטים בבקשתו, וכשזה יתבצע תיבדק בקשתו.

המשבר הכספי במועצה המקומית כפר-כנא

חבר הכנסת ע' דראושה שאל את שר הפנים ביום ח' בשבט התשנ"ח (4 בפברואר 1998):

עובדי המועצה המקומית כפר-כנא הכריזו על שיבושי עבודה ויצאו להפגין בגין אי-קבלת משכורותיהם מלפני שלושה חודשים. המועצה המקומית טוענת, שמשרד הפנים לא מעביר למועצה את התקציבים שהיא זכאית להם ושאלין הוא עוזר למועצה בסגירת הגירעונות שלה.

רצוני לשאול:

1. מה הוא מקור המשבר הכספי במועצת כפר-כנא?

2. כיצד יסייע משרדכם למועצה בסגירת גירעונותיה?

3. מה תעשו כדי שישולמו משכורות העובדים והמורים בכפר?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. המועצה המקומית סיימה את שנת 1996 בגירעון מצטבר בהיקף של 16,661 מיליון ש"ח. רמת הגבייה של המועצה בארנונה ובמים חייב להשתפר. על-פי נתוני ארנונה ל-דצמבר 1996 גבתה הרשות כ-14% מהחוב השוטף, ומים בשיעור של 69% מהחוב השוטף. נתוני 1997 מראים גבייה שוטפת בארנונה של 43%, ובמים – 69%.

2. הרשות חתמה על תוכניות הבראה עם המשרד, ולפיה יזרים המשרד לרשות כ-12 מיליון ש"ח. עד כה קיבלה הרשות 7 מיליונים מתוך הסכום הנזכר לעיל.

על מנת להבטיח קיום ועמידה בתוכנית ההבראה, הוצמד לרשות חשב מלווה.

3. המשכורות שעליהן מדובר שולמו. אני מקווה שהרשות תשכיל לעשות הכול כדי לעמוד בהתחייבויות שנטלה על עצמה.

תחום שיפוט המועצה האזורית אור-עקיבא

חבר הכנסת ג' עזרא שאל את שר הפנים ביום ח' בשבט התשנ"ח (4 בפברואר 1998):

המועצה האזורית אור-עקיבא מצויה בקרבה גיאוגרפית ליישוב קיסריה, המצוי בתחום מועצה אזורית חוף-הכרמל. בסמיכות ומסביב לאור-עקיבא נמצא אזור תעשייה, שמופעל על-ידי החברה לפיתוח קיסריה.

רצוני לשאול:

1. קיסריה היא יישוב עירוני לכל עניין. לפיכך, מדוע לא יצורף היישוב קיסריה למועצה המקומית אור-עקיבא?

2. מדוע לא יסופח אזור התעשייה למועצה המקומית אור-עקיבא?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. לאחרונה ביקרתי באור-עקיבא ולמדתי את הבעיות הקשורות לתחום שיפוטה של המועצה. ביקשתי מהממונה על המחוז לרכז את הנושא ולהביאו אלי לדיון, על מנת לקבל החלטה.

אני מביא לתשומת לבך, כי קיים חוזה חתום בין הממשלה לברון בקשר לשטחים הנמצאים בטיפול החברה לפיתוח קיסריה.

הקמת קרן לסיוע לעסקים הפועלים בשבת על-ידי עיריית אילת

חבר הכנסת ש' הלפרט שאל את שר הפנים ביום ט"ו בשבט התשנ"ח (11 בפברואר 1998):

בעיתון "המודיע" מא' בשבט התשנ"ח, 28 בינואר 1998, פורסם, שעיריית אילת הקימה קרן לסיוע לעוסקים ביום שבת, והקרן תסייע לבתי-עסק שנתבעו על-ידי משרד העבודה והרווחה.

רצוני לשאול:

1. האם הידיעה נכונה?

2. האם משרד הפנים מתיר לעיריות לסייע סיוע כאמור?

3. מה ייעשה בעניין הפעלת הקרן?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. מתשובתו של ראש עיריית אילת עולה, שאכן העירייה מממנת פעילות הבאה לסכל את פעילותו של משרד העבודה והרווחה נגד עסקים הפועלים בשבת בניגוד לחוק. למיטב ידיעתי, אין לעיריית אילת, כמו לכל עירייה אחרת, הסמכות לממן פעילות זו.

הוריתי ללשכה המשפטית במשרדי להציע לי דרכים לפעולה נגד העירייה.

העלאת הארנונה ביישוב צור

חבר הכנסת א' אושעיה שאל את שר הפנים ביום כ"ב בשבט התשנ"ח (18 בפברואר 1998):

נודע לי, כי ביישוב צורן הועלתה הארנונה ב-45% בתחילת 1998. זאת בזמן שבכל יישובי המדינה היתה העלייה של 14% לכל היותר.

רצוני לשאול:

1. האם זה מדויק?

2. אם כן – ממה נובעת ההעלאה הזו?

3. מה היו השיקולים באישור העלאה הגבוהה מהשיעור המרבי, 14%?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. היישוב צורן הוקם כמועצה מקומית בשנת 1997. המועצה העלתה את הארנונה בשיעור של 28% מעל השיעור המינימלי בהסתמך על חוות דעת משפטית, שלפיה רשות מקומית המטילה לראשונה ארנונה בתחומה רשאית לקבוע את הארנונה בסכום שלא יפחת מן הסכום המזערי ולא יעלה על הסכום המרבי הקבועים בתקנות, כפי שנקבע בתקנה 11 לתקנות ההסדרים במשק המדינה (ארנונה כללית ברשויות המקומיות בשנת 1998), התשנ"ח-1997. הסכום המזערי שנקבע בתקנות הוא 21.80 למ"ר, והסכום המרבי הוא 77.3 ש"ח למ"ר.

אינני מוצא לנכון להתערב בחוות דעת זו, מה עוד שסכום הארנונה למגורים שהוטל במועצה המקומית צורן בשיעור של 28.5 ש"ח למ"ר לנכס ששטחו עד ל-120 מ"ר הוא סביר בהשוואה לשיעור הארנונה המוטל במועצות מקומיות דומות.

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה הראל-מבשרת-ציון

חבר הכנסת ת' חטיב שאל את שר הפנים ביום כ"ב בשבט התשנ"ח (18 בפברואר 1998):

הכפר אבו-גוש שייך מבחינת מרחב התכנון לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה הראל-מבשרת-ציון.

רצוני לשאול:

1. מה הוא מספר חברי הוועדה?

2. מה הוא מספר החברים מהכפר אבו-גוש?

3. מה הוא מספר התושבים ששייכים לאותה ועדה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. לפי סעיף 19(א) לחוק התכנון והבנייה מונה ועדה מרחבית כמו הראל שמונה חברים.

הרכב הוועדה המקומית הראל הוא כדלקמן: נציג הממונה על המחוז – היושב-ראש, שני נציגים של אבו-גוש, ארבעה נציגים של מבשרת-ציון ונציג של קריית-יערים.

3. מספר התושבים במרחב תכנון הוועדה הוא כ-30,000.

התקנת גדרות הפרדה באשדוד

חבר הכנסת י' כהן שאל את שר הפנים ביום כ"ב בשבט התשנ"ח (18 בפברואר 1998):

השבועון "דתי דרומי" טוען – מצורף צילום הידיעה – שעיריית אשדוד התקינה גדר הפרדה ברובע ז', לרווחת התושבים החילונים, ומעכבת התקנת גדר כזאת לרווחת תושבי רובע ו' וח' הדתיים.

רצוני לשאול:

1. האם הפרטים נכונים?

2. מדוע לא יותקנו גדרות הפרדה גם באזורים הדתיים?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול) 2-1. נמסר לנו מלשכת ראש העירייה, כי בפועל יש גידור, אבל הוא נעשה רק מטעמי בטיחות.

עיריית אשדוד גידרה גם מקומות אחרים בעיר ברובע א' וברובע ד', מאותם טעמים.

בכל מקום אחר שבו יובאו נימוקים בטיחותיים, תפעל העירייה בהתאם. אם אכן יש מקומות כאלה, לדעתו של חבר הכנסת השואל, אני מוכן להפנותם לעירייה.

פעילות החשב המלווה לעיריית עכו

חבר הכנסת ד' אזולאי שאל את שר הפנים ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

אהרן לחיאני, ממלא-מקום וסגן ראש עיריית עכו, טוען, שהחשב המלווה שמונה לעירייה עושה תפקידו פלסטר ולמעשה גורם לעירייה להפסיד תקציבים. מכתב קובלנה נמסר למנכ"ל משרדך.

רצוני לשאול:

1. האם נבחנו טענותיו?

2. מה הוא שכרם של החשבים המלווים בכלל ושל זה בעכו בפרט?

3. מי מפקח על זמני עבודתם?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. מידת מעורבותו של החשב המלווה תקטן אם העירייה תאשר תקציב מאוזן ותפעל על-פיו. העירייה לא מצליחה לאשר תקציב מאוזן. נטל הניהול של העיר הוא באחריות הרשות ואינו עובר לחשב המלווה למרות סמכותו.

2. שכרם של החשבים המלווים נקבע על-פי מחיר לשעה לפי תעריף של 145 ש"ח, זאת על-פי דיווח בפועל.

3. לחשב המלווה בעכו נקבעה מסגרת העסקה חודשית של 200 שעות.

2573, 2574. שיעור הארמנה לתלמידי ישיבה בתל-אביב

חברת הכנסת ס' לנדבר שאלה את שר הפנים ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

נודע לי כי תלמידי ישיבות שמתגוררים בתל-אביב יזכו להנחה של 70% בתשלום מסי הארמנה לשנת 1988.

רצוני לשאול:

1. מה היא הסיבה להטבה זו?

2. אילו מגזרים נוספים נהנים מהנחה בשיעור זה?

חבר הכנסת א' מאסלה שאל את שר הפנים ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

בעקבות הכתבה שהתפרסמה בעיתון "מעריב" ב-16 בפברואר 1998, רצוני לשאול:

1. מה היא עמדת משרדך בנושא?

2. האין מתן הנחה בארמנה לאוכלוסייה זו או אחרת נתון לשיקול דעתו של ראש הרשות?

3. מה הם הקריטריונים לקבלת הנחה בארמנה בשיעור של 70%?

חבר הכנסת ח' דיין שאל את שר הפנים ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

בעיתון "מעריב" פורסם, כי תלמידי ישיבות שמתגוררים בתל-אביב יזכו בהנחה של 70% בתשלומי הארמנה.

רצוני לשאול:

1. האם זה נכון?

2. אילו אוכלוסיות נוספות מקבלות 70% הנחה בארמנה?

3. האם ייכללו גם הסטודנטים שאינם עובדים לפרנסתם בהסדר דומה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. על-פי המצב החוקי, ניתן ליתן הנחות רק במסגרת תקנות הנחות מארנונה. עיריית תל-אביב בתשובתה אומרת, שתלמידי ישיבות מקבלים הנחה במסגרת תקנה 2(7).

מתן ההנחה נתון לשיקול דעתה של מועצת הרשות המקומית.

רשימת המגזרים הנוספים המקבלים הנחות קבועה בתקנות ההנחה מארנונה.

סיחב משרד הפנים לבקשת אזרחות

חבר הכנסת ר' ברונפמן שאל את שר הפנים ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

מצורפת פנייתה של גברת פ"נ – שמה המלא מופיע במקור. גברת פ"נ התגרשה מבעלה, אך בית-משפט לענייני משפחה בנצרת הכיר בכך שבני הזוג היו נשואים כדן.

רצוני לשאול:

1. מדוע משרדך מעכב הענקת אזרחות לגברת פ"נ?

2. האם נכון שגברת בתיה כרמון ממשרדך לא השיבה על שמונה פניות של עורך-הדין זליכה? אם לא – מדוע?

3. האם ומתי תוענק האזרחות?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הגברת שבה מדובר נישאה נישואים פיקטיביים לאזרחי מדינת ישראל. מייד עם נישואיו הודיע האזרח למשרד הפנים, כי נפל קורבן למרמה ולניצול, וכי השתמשו בו ככלי על מנת שאשה זו תוכל לקבל אזרחות ישראלית.

2. התשובה היא לא. פניותיו של עורך-הדין זליכה נענו על-ידי גברת בתיה כרמון ממשרדנו. נראה שהתשובות שקיבל לא היו מקובלות עליו.

3. אין בכוונתנו להעניק לגברת אזרחות ישראלית.

המינהל הקהילתי ברמות ביחשלים

חבר הכנסת א' דרעי שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

ביטאון המינהל הקהילתי ברמות מגלה, שתקציבו ל-1998 הוא יותר מ-12 מיליון ש"ח. לפי הפירוט עולה, שהציבור התורני בשכונה כמעט לא נהנה מתקציבים אלו. זאת ועוד: המינהל מנהל על-ידי חילונים בעוד רוב התושבים חרדים.

רצוני לשאול:

1. מדוע לא ייהנו החרדים מתקציב המינהל ומפעולותיו לפחות לפי שיעורם באוכלוסייה?

2. מדוע מנהל המינהל על-ידי חילונים?

3. מתי נערכו הבחירות האחרונות למינהל?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1-3. עד היום לא היו בחירות במינהל רמות. בבדיקה שערכו אנשי משרדי עם עיריית ירושלים נמסר, שבקרוב ייערכו בחירות למינהל רמות ולמינהלים אחרים בירושלים.

לפי תוצאות הבחירות למינהלים ייקבע מי יעמוד בראשו וכן אופיו.

ביקשתי מעיריית ירושלים פרטים נוספים, אולם לצערי טרם קיבלתיים. לכשאקבל אותם, אעשה כמיטב יכולתי כדי לתקן את העניין שנמשך זה זמן רב וללא הצדקה.

קיפוח הציבור החרדי ביחשלים

חבר הכנסת א' דרעי שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

"יום ליום" מצטט את תשובת ראש עיריית ירושלים לשמיניסט מ"אורט רמות", ולפיה "החרדים מקבלים לחינוך הרבה פחות מהאחוז שלהם באוכלוסייה"; וכן "לאף תנועת נוער חרדית לא בנו מועדונים בירושלים".

רצוני לשאול:

1. האומנם הפרטים נכונים?

2. מדוע החרדים לא מקבלים כשיעורם באוכלוסייה?

3. כמה מועדונים נבנו בחמש השנים האחרונות, ולאילו תנועות נוער?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. אני שמח לשמוע על דבריו של ראש עיריית ירושלים, שלפיהם הוא מודה בקיפוח המגזר החרדי בירושלים, ואני מביא לידיעתכם שקיפוחו של הציבור החרדי-הספרדי בירושלים גדול הרבה יותר.

חבר הכנסת השואל מעורב בטיפול בבעיה מול עיריית ירושלים, ונמשיך לעקוב אחרי הטיפול בנושא.

לא ננוח ולא נשקוט עד שנצמצם את הפערים.

חנניות לממכר מוצרי טרפה

חבר הכנסת ד' אזולאי שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

בערים שונות, בעיקר בריכוזי עולים, נפתחות חנויות רבות לממכר מוצרי טרפה, חלקן אף פתוחות בשבת. מצורפת אחת הידיעות שפורסמה ב"יום ליום" לגבי נתיבות.

רצוני לשאול:

1. מה עמדת משרד הפנים בעניין זה?

2. האם רשאית כל עיר לקבוע לעצמה חוקי עזר משלה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה. נמסרה לפרוטוקול)

2-1. קיימת הסמכה מיוחדת בחוק הרשויות המקומיות (הסמכה מיוחדת), התשי"ז-1956, המאפשרת לכל רשות מקומית לאסור מכירת בשר חזיר ומוצריו הנוהגים להחילה בתחומם. לכן, הסמכות המקורית לקבוע איסור מצויה כל כולה בידי הרשות המקומית. אינני יכול לחייב רשות לקבוע חוק עזר מסוג זה. אותם דברים נכונים גם לגבי קביעת איסור על מכירת מוצרים שאינם כשרים ופתיחת עסקים בשבת.

הסמכות לקבוע איסור חדש נתונה כל כולה לרשות המקומית. עם זאת, במקום שבו קיים איסור ומבקשים לבטלו באמצעות תיקון חוק עזר קיים, בסמכותי שלא לאפשר תיקון מקל מסוג זה. התערבות מסוג זה תיעשה במקום שבו על-פי הפסיקה ניתן להתערב בגין פגיעה ברגשות תושבים וכו'. הדבר משתנה מעיר לעיר, ממקום למקום, והוא תלוי בהיקף חוק העזר.

שיעור הארנונה למוסדות ציבור בנהרייה

חבר הכנסת ד' אזולאי שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

עיריית נהרייה גובה ארנונה לפי תעריף, כשבתחתית הרשימה בנייני משק פרטי המשלמים 9.77 ש"ח למ"ר. בראש הסולם בית-החולים המשלם 49 ש"ח למ"ר, וקופות-החולים המשלמות 98 ש"ח למ"ר.

רצוני לשאול:

1. מי קובע את הקריטריונים והדרגות?

2. מדוע בית-החולים וקופות-החולים משלמים את הסכום המרבי?

3. הייקבעו תעריפי מקסימום למוסדות רפואה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, במסרה לפרוטוקול)

1. מועצת הרשות המקומית מחליטה על גובה הארנונה בהתאם להוראות תקנות הארנונה המותקנות מדי שנה על-ידי שרי הפנים והאוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

2. הנתונים שהבאת חלקיים. על בתי-החולים וקופות-החולים לא מוטלת ארנונה בסכום הגבוה ביותר. קיימים נכסים בתחום העירייה שעליהם מוטלת ארנונה בשיעור גבוה יותר: משרדים ממשלתיים ומשרדים פרטיים, מרפאות פרטיות, בתי-מלון ועוד.

3. בשלב זה, החל משנת 1998, נקבע בחוק ההסדרים כי על נכסי מדינה המשמשים בתי-חולים או מרפאות תוטל ארנונה בשיעור של 45% בלבד, למעט ירושלים ו"עיר עולים".

שיעור הארנונה לבתי-חולים

חבר הכנסת ד' אזולאי שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

מהרשימה המצורפת עולה, שאין מדיניות ברורה לגבי גביית ארנונה מבתי-חולים – יש שלא משלמים כלל ויש שמשלמים מעט. בית-החולים נהרייה רושם שיא: 49 ש"ח למ"ר.

רצוני לשאול:

1. האם יש מדיניות אחידה בנושא?

2. האם נכון שבית-החולים בנהרייה משלם כפול מהממוצע? אם כן – מדוע?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. נהרייה הוכרזה כ"עיר עולים" לפי פקודת מסי עירייה ומסי ממשלה (פיטורין), 1938, ולפיכך נכסי המדינה שבתחומה ובכלל זה בתי-החולים חייבים בתשלום מלא של הארנונה.

בערים שאין ערי עולים משלמים בתי-החולים החל משנת 1997 ארנונה בשיעור מופחת של 45%, בהתאם לחוק הסדרים במשק המדינה.

2. על-פי המצב המשפטי כיום, אין אחידות בשיעורי הארנונה המוטלים על נכסים דומים ברשויות מקומיות שונות. תקנת הארנונה הגבילו את הרשויות בשיעור העלאת הארנונה מדי שנה, אך לא נקבע בהן או בחוק המסמך תעריף אחיד בארנונה לנכסים דומים בכלל הרשויות המקומיות.

החלטת הוועדה הקראה בבני-ברק

חבר הכנסת ר' פנחסי שאל את שר הפנים ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

הוועדה הקראה בבני-ברק קיבלה בשלהי כהונתה כמה החלטות מהותיות שיקדימו את המועצה ואת ראש העיר שנבחרו בבחירות זה לא כבר. בין היתר, היא שיגרה מכתבים המבטלים הנחות ופטורים בארנונה למנהיגים הרוחניים בעיר, כפי שהיה מקובל.

רצוני לשאול:

האם החלטות הוועדה הקראה מחייבות את המועצה שנבחרה?

תשובת שר הפנים א' סויסה:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

בעיקרון, כל מועצה מוסמכת לבטל החלטות שנתקבלו על-ידה או על-ידי קודמתה. עם זאת, כל החלטה צריכה להישקל לגופה ובהתייעצות עם היועץ המשפטי של הרשות המקומית.

היישוב הקהילתי עין-שריד

חבר הכנסת ג' עזרא שאל את שר הפנים ביום י"ג באדר התשנ"ח (11 במרס 1998):

על-פי מידע שנמסר לי, לא מועבר תקציב לבניית מרפאה ומזכירות ביישוב הקהילתי עין-שריד, ויש רק 5,000 ש"ח לניהול השוטף.

רצוני לשאול:

האם המידע הזה נכון, ומה ייעשה בנדון?

שר הפנים א' סויסה:

משרד הפנים אינו עובד מול יישובים בודדים, אלא מול הרשות המקומית בלבד.

היישוב הקהילתי עין-שריד שייך למועצה האזורית לב-השרון. חלוקת התקציב בין יישובי המועצה נעשתה על-פי החלטת מועצת הרשות.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

שר הפנים א' סויסה:

אתה לא חייב לשאול שאלה נוספת.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אין לי שאלה נוספת, אבל במועצות האזוריות לא נותנים שכר על-פי חוק, וגם לא לאלה FULL TIME JOB שעובדים.

שר הפנים א' סויסה:

אני מוכן אחר כך לדבר אתך ואולי ללמוד את העניין. אני מוכן לבדוק אותו. תודה רבה.

היו"ר נ' חזן:

אני מודה לשר הפנים. תודה רבה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

רגע, יש לי — — —

היו"ר ל חזן:

כן, אבל לא היית פה. אדוני, קראת את כל מספרי השאלות.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לא ענו לי, יש לי שאלות, והייתי פה.

היו"ר ל חזן:

סגן השר לענייני דתות איננו, ועל כן – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

יש לך תשובה בפרוטוקול.

היו"ר ל חזן:

באמת קראתי את כל השאלות למען הסדר. סגן שר הבריאות, שאמור להשיב על שאלות, גם הוא איננו, ועל כן אני מזמינה – – –

משה גפני (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, זה פשוט בלתי אפשרי. היתה לי שאלתא לסגן שר הדתות בשבוע שעבר – – –
– צריך להשיב לי סגן שר הדתות, והוא לא מגיע.

היו"ר ל חזן:

חבר הכנסת גפני, משום שאני מסכימה אתך לחלוטין, וקרו לי דברים דומים, אני מקווה שאחרי שנחזור מהפגרה דברים כאלה לא יישנו, והשרים וסגני השרים – – –

משה גפני (יהדות התורה):

אני מבקש תשובה בכתב מהשר.

היו"ר ל חזן:

בסדר, אני מסכימה אתך. אנא, אני מקווה שיקראו את הפרוטוקול ושתקבל את התשובה.

היו"ר ל חזן:

סגן שר הבינוי והשיכון ישיב עתה על שאלות.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הכול לפרוטוקול.

היו"ר ל חזן:

אם אתם מסכימים שהכול יעבור לפרוטוקול, אבל אלה החלטות – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

זה הסעיף האחרון?

היו"ר ל חזן:

זה הסעיף האחרון בסדר-יומנו לפני סגירת המליאה.

שכונת הרכבת בלוד

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את שר הבינוי והשיכון ביום י"ח בכסליו התשנ"ח (17 בדצמבר 1997):

מאחר שפינוי שכונת הרכבת בלוד מתעכב ותכנון שכונות חדשות בלוד לאוכלוסייה הערבית טרם הושלם, רצוני לשאול:

1. מה ייעשה כדי לפתור את מצוקת הדיור בקרב האוכלוסייה הערבית בלוד?

2. מדוע אינכם משלמים פיצויי פינוי למפונים משכונות הרכבת וכן משכונות ס"ח בלוד?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

משרד הבינוי והשיכון ערוך ומוכן לביצוע המשימה. קיים תקציב וקיימים כל החוזים הנדרשים, במסגרת תהליך הפינוי והבינוי.

החוזה עם חברת לור"ם לא נחתם על-פי הוראת החשב הכללי, בשל עיכובים בהליך אישור ההפרטה של חברת לור"ם.

אנו ממתינים לאישורו של החשב הכללי לעניין זה, ונתחיל במשימה חשובה זו.

תנאי הקבלה ביישוב אדם

חבר הכנסת ר' אלול שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ט' בטבת התשנ"ח (7 בינואר 1998):

נודע לי, כי ביישוב אדם לא מקבלים למגורים נשים רק בגלל היותן חד-הוריות, וכי משרדך מתכנן הרחבת היישוב וסיוע לו.

רצוני לשאול:

1. האם נכונים הדברים?

2. אם כן – כיצד זה מוכן משרדך לסייע בידי יישוב שמפלה אפליה כזו בוועדת הקבלה?

3. איך תימנע בעתיד אפליית מועמדים למגורים על בסיס מעמדם האישי?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

משרד הבינוי והשיכון לא שיווק קרקעות וגם לא שיכן דיירים בדירות או בבתים בגבע-בנימין, אדם, יישוב קהילתי בהרי-יהודה, כ-7 קילומטרים צפונית-מערבית לירושלים.

אכלוס הקרוונים, שהוצבו בשטח היישוב על-ידי הסוכנות היהודית, בוצע ביוזמת ועד היישוב. שיווק המגרשים בוצע ישירות על-ידי מינהל מקרקעי ישראל.

עם זאת, משרד הבינוי והשיכון מתכוון בעתיד לשווק דירות שייבנו בבנייה רוויה. מובן מאליו, שתנאי האכלוס יהיו כמקובל בכל היישובים האחרים, וכמקובל במשרד הבינוי והשיכון אנו גם נקפיד, כמובן, על מניעת כל אפליה.

המלצות ועדת-גדיש

חבר הכנסת ע' דראושה שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ט' בטבת התשנ"ח (7 בינואר 1998):

ועדת-גדיש הגישה את המלצותיה למשרדי השיכון, האוצר והעלייה והקליטה. המלצות הוועדה מתעלמות כליל מהאזרחים הערבים במדינה, המונים כ-20% מכלל אזרחי המדינה.

רצוני לשאול:

1. מה הן המלצות ועדת-גדיש, והאם הן מקובלות עליכם?

2. כיצד יבטיח משרדכם שהזכויות לאוכלוסייה הערבית יהיו שוות לאלה של האוכלוסייה היהודית?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1-2. המלצות ועדת-גדיש אינן מבחינות בין אזרחי המדינה על-פי דתם, עדתם או מינם, והן מתייחסות לכלל הזכאים חסרי הדירה, ותיקים ועולים.

עיקרי ההמלצות הם הסטת סיוע מזכאים שצברו ניקוד נמוך אל זכאים מקבוצות הניקוד הגבוה.

מרכיבי הניקוד כיום הם – גודל משפחות, מספר שנות הנישואים ומספר הילדים של בני-הזוג. הניקוד, כאמור, נקבע בלי קשר לדתו של הזוג, ומכאן שזוגות מהאוכלוסייה הערבית שצברו ניקוד גבוה ייהנו בעתיד, אם יתקבלו ההמלצות, מסיוע גבוה יותר.

המלצות ועדת-גדיש, בשינויים מסוימים, מקובלות על המשרד, והנושא ייקבע סופית בימים הקרובים.

הדיוור המוגן לקשיש בחיפה

חברת הכנסת ת' גוז'נסקי שאלה את שר הבינוי והשיכון ביום ט"ז בטבת התשנ"ח (14 בינואר 1998):

נמסר לי, כי ניהול הדיוור המוגן לקשיש בחיפה יוצא מידי חברת "שקמונה".

רצוני לשאול:

1. מה הוא החתך הסוציו-אקונומי של הדיירים בדיוור מוגן לקשיש בחיפה, ומה הוא מספרם?

2. כיצד יבטיח המשרד שניהול בידי גורם פרטי לא יפגע ברמת השירות לדיירים ולא יגרום לייקור המגורים ויהיה שלב בחיסול מערכת דיוור זו?

3. נוכח החשש שהפרטת ניהול הדיוור המוגן תפגע בקשישים, האם שוקל המשרד להשאירו בידי חברת "שקמונה"?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. בבית דיוור "גיל הזהב" בחיפה יש כ-130 קשישים, רובם עולים חדשים, המתקיימים מקצבת ביטוח לאומי.

2. למרכז שפורסם על-ידי משרד הבינוי והשיכון ומשרד העבודה והרווחה מצורף חוזה, המהווה חלק ממסמכי המכרז, המפרט בצורה דקדקנית את כל המטלות והחובות של החברה באשר לניהול הבית. בהיבטו הפיזי והחברתי.

החברה המנהלת אינה רשאית לקבוע את גובה שכר הדירה של הדיירים, והוא נקבע על-ידי משרד הבינוי והשיכון. החברה נמצאת במעקב ובפיקוח מתמידים של המשרדים, כאשר יושב-ראש ועדת הניהול של הבית הינו נציג משרד הבינוי והשיכון ולא נציג החברה.

3. המשרד מחויב, כידוע, לפעול על-פי חוק חובת המכרזים. בימים אלה בודק משרד האוצר אם ניתן יהיה לקבל פטור להמשך ההפעלה על-ידי חברת "שקמונה". מכל מקום, אנו אחראים לכך שרמת השירותים לא תיפגע, חלילה.

הפרטת המרכז להנחות שכירות

חברת הכנסת ת' גוז'נסקי שאלה את שר הבינוי והשיכון ביום כ"ג בטבת התשנ"ח (21 בינואר 1998):

נמסר לי, כי מרכז הנחות שכירות מועבר לניהולה של חברת "טלדור".

רצוני לשאול:

1. האם הקריטריונים לקבלת הנחת שכירות נשארו ללא שינוי גם לאחר הפרטת המרכז הנ"ל? אם לא – מה הם השינויים?

2. האם נוהל הגשת הבקשות נשאר ללא שינוי? אם לא – מה השתנה?

3. האם המשרד צופה שעקב הפרטת המרכז יצומצם היקף הנחות השכירות? אם כן – בכמה?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

השאלתא של חברת הכנסת גוז'נסקי היא במקומה. גם אני כמוה דאגתי וחקרתי, אם העברת מרכז הנחות שכירות לניהולה של חברת "טלדור" לא תפגע בקריטריונים כפי שהיו עד כה ואם, חלילה, הפרטת המרכז לא תצמצם את היקף ההנחות. ולא נחה דעתי ולא נתתי את הסכמתי לתהליך אלא לאחר שקיבלתי את כל התשובות, כפי שרציתי לשמוע אותן.

ובכן, אני שמח להשיב לחברת הכנסת גוז'נסקי ולכל חברי הבית שהביעו את דאגתם הכנה לנושא רגיש זה, שלושה דברים: א. אין כל שינוי בקריטריונים לקבלת הנחת שכירות בעקבות העברת מרכז הנחות שכירות לניהול חברת "טלדור"; ב. אין כל שינוי בנוהלי הגשת הבקשות; ג. אין אנו צופים כלל צמצום או הגדלת היקף ההנחות, שכן כאמור הקריטריונים למתן ההנחות לא השתנו.

כנגד זה, קיים סיכוי טוב שהפעילות המורכבת עצמה תתייעל – לטובת ציבור הצרכנים. ובכך, כמובן, כולנו רוצים; לכך כולנו מייחלים.

2416. שכונת הרכבת בלוד

חבר הכנסת א' גולדשמידט שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ח' בשבט התשנ"ח (4 בפברואר 1998):

בעקבות פניות אשר הגיעו ללשכתי, הקובלות על תנאי המחיה הקשים של האוכלוסייה הערבית בשכונת הרכבת בעיר לוד, הבנתי שאושר תקציב לפינוי השכונה, אך התקציב עדיין לא הגיע ליעדו.

רצוני לשאול:

1. האם משרדך מודע לבעיה?

2. מדוע עדיין לא מומש התקציב אשר כבר הובטח על מנת לפנות את השכונה?

3. האם קיימות בישראל שכונות במצב דומה? אבקש לקבל פירוט על-אודותיהן.

חבר הכנסת ס' סלים שאל את שר הבינוי והשיכון ביום א' בשבט התשנ"ח (28 בינואר 1998):

האוכלוסייה הערבית בשכונת הרכבת בעיר לוד חיה בתנאים קשים מאוד. הממשלה הקודמת אישרה סכום של 100 מיליון ש"ח לפינוי השכונה.

רצוני לשאול:

1. חברת לור"ם קיבלה 20 מיליון על חשבון המגזר הערבי. כיצד הוצא הכסף, ולאלו מטרות הוא שימש?

2. מה עלה בגורל 80 המיליון שטרם הוצאו לפתרון הבעיה הנ"ל?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

אני משיב על שתי שאילתות דומות, של חברי הכנסת סאלם סלים ואלי גולדשמידט, באותו נושא עצמו – שכונת הרכבת בלוד.

זהו אחד הנושאים הכאובים, שהוא כפצע פתוח בחברה הישראלית. ככל הידוע לי, ספק אם קיימת שכונה נוספת בישראל, שבה מתגוררים אזרחי המדינה בתנאים תת-אנושיים כאלה.

אני מבקש לדווח על המצב העדכני, לשעה זו:

א. משרד הבינוי והשיכון ערוך ומוכן לביצוע המשימה. קיים תקציב וקיימים כל החוזים הנדרשים במסגרת תהליך הפינוי והבנייה.

ב. החוזה עם חברת לור"ם לא נחתם על-פי הוראת החשב הכללי בשל עיכובים בהליך אישור ההפרטה של חברת לור"ם. אנו ממתינים לאישורו של החשב הכללי לעניין זה.

ג. להלן התייחסותנו לשאלות ספציפיות:

בכוונת המשרד, כפי שהדבר אושר על-ידי הממשלה, לפנות את שכונות הרכבת וס"ח ולהציע לתושביהן דיור חלופי בשטח נווה-שלום. הממשלה אישרה תקציב של 60 מיליון שקל בשלוש שנות תקציב. עד כה שולמו כ-10 מיליוני שקל בעבור עבודות תכנון ופיתוח, שכבר בוצעו בשטח החלופי.

התשלום לא הועבר על חשבון המגזר הערבי, אלא ממקורות המדינה שיועדו במסגרות נפרדות למטרה זו, בכל אחת מן השנים.

התקציב שאושר ממתין במשרד הבינוי והשיכון עד לקבלת אישור החשב הכללי לחתום על החוזה.

בגלל המצב המיוחד בשכונה, מדובר בתוכנית ממוקדת וייחודית, שאין דומה לה במקום אחר.

טופס הסרת חיסיון בנקאי למקבלים סיוע בשכר דירה

חבר הכנסת א' מאסלה שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ט"ו בשבט התשנ"ח (11 בפברואר 1998):

ב-2 בפברואר 1998 פורסמה כתבה בעיתון "מעריב", ולפיה משרד השיכון מחתים עולים קשישים המבקשים סיוע בשכר דירה על טופס הסרת חיסיון בנקאי.

רצוני לשאול:

1. האם הודיע משרד השיכון לעולים, כי הם אינם חייבים לחתום על טופס הסרת החיסיון, וכי קיימת אפשרות נוספת לקבלת הסיוע?

2. מדוע נוהג כך המשרד נוכח חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו?

3. בעקבות תלונותיהם של העולים, האם תבוטל החתמת העולים על הטופס?

אני מאוד מקווה, שאוכל להיות בקרוב איש בשורות בנושא.

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

משרד הבינוי והשיכון עוסק בשינוי שיטת מתן הסיוע בשכר דירה לעולים קשישים. על-פי השיטה החדשה, יוזרם הסיוע ישירות לחשבונות הבנק של הזכאים, וזאת במקום השיטה הנוכחית, שלפיה הזכאי נדרש להירשם בבנק למשכנתאות, ולחזור לבנק פעמים מספר בשנה לקבלת התשלום החודשי.

בטופס שבו נותן העולה פרטים על מספר החשבון שאליו יוזרם הסיוע, מסמך הזכאי את המשרד לקבל חזרה סכומי סיוע אם וכאשר ניתנו בטעות. בעקבות טרונות של עולים על נוסח ההרשאה, שינה המשרד את הנוסח, והוא זהה לזה שעליו חותמים העולים לצורך קבלת כספי סל הקליטה.

בכך, להערכתנו, פתרנו את הבעיה, כאשר העולים נדרשים מצדם לחתום על הטופס לצורך קבלת הסיוע.

אומדן הביקוש של דיור למגורים

חבר הכנסת מ' נודלמן שאל את שר הבינוי והשיכון ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

לאחרונה עולים נתונים שונים לגבי מספרם של מבקשי הדירות.

רצוני לשאול:

1. מה הוא שיעורו הריאלי של ביקוש דיור למגורים?

2. על-פי אילו קריטריונים נמדד שיעור הביקוש?

3. כיצד נערך משרדך להיענות לביקוש זה?

4. בהנחת מחירי דיור נמוכים בשליש מהמחיר הקיים כיום בשוק, כיצד היתה משתנה הערכת המשרד לגבי מספר מבקשי דיור למגורים?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. על-פי מודל אקונומטרי שמפעיל משרד הבינוי והשיכון, נחוצות 50,000–52,000 דירות חדשות כל שנה במטרה לענות על הצרכים ובמטרה להקפיא את מחירי הדיור במשק ברמתם הריאלית הנוכחית. היקפי בנייה חדשה נמוכים יותר כל שנה יביאו להגדלה ריאלית במחירי דירות. בגלל ההאטה במשק – חלק מהביקושים "כבושים", והצרכים אינם באים עכשיו לידי ביטוי במכירת דירות.

2. על-פי המודל האקונומטרי, הגורמים המשפיעים ביותר על הביקוש לדיור, על היצע הדיור ועל מחירי הדירות, הם כדלקמן: שיעור גידול משקי-הבית, עלייה, ירידה, ריבוי טבעי וכן שינוי על פני זמן של גודל משק הבית, דהיינו – שינוי במספר הילדים, בשיעורי נישואין וגירושין וכו', גידול במלאי הדירות במשק, במספר הדירות שבנייתן הסתיימה, סיומות בנייה, מלאי דירות ריק בתקופה קודמת, שינויים בריבית הריאלית על המשכנתאות. ההנחה היא, שכל שנה יגיעו לארץ כ-60,000 עולים. בשנת 1997 הגיעו 66,000 עולים.

3. משרד הבינוי והשיכון נערך להיענות לביקוש הקיים, באמצעות המשך שיווק מסיבי של קרקעות לבנייה. לצורך כך נדרש, כמובן, טיפול אינטנסיבי בהאצת הליכי התכנון ופתרון בעיות של זמינות קרקע. אנו פועלים לצורך זה עם כל הגורמים הרלוונטיים, מינהל מקרקעי ישראל, משרד הפנים וכו'.

4. אם מחירי הדירות היו נמוכים בשליש מהמחיר הקיים כיום בשוק, פירושו של דבר, על-פי אותו מודל, אקונומטרי – תוספת של כ-190,000 דירות במשק, המיועדות לרכישה או להשכרה.

בסוף שנת 1997 היו במשק 1,636,600 משקי-בית ו-1,541,430 דירות. אם נחלק את מספר משקי-הבית במספר הדירות, מתקבלת התוצאה של 1.06 משקי-בית לדירה.

המודל האקונומטרי של ביקוש לדיור מנבא, כי ירידה ריאלית של שליש במחירי הדירות בארץ תגרור גידול בביקוש שיביא לירידה בצפיפות הדיור של כ-11%, כלומר ירידה לרמה של 0.95 משקי-בית לדירה. משמעות ירידה זו היא גידול של מלאי הדירות ב-12% – למלאי של 1,728,300 דירות, כלומר תוספת של כ-190,000 דירות במשק.

יש לציין, כי בסוף שנת 1988 היו במשק 1,181,700 משקי-בית ו-1,247,250 דירות. אם נחלק את המספרים מתקבלת התוצאה של 0.95 משקי-בית לדירה, כלומר הורדת המחירים של שליש מחזירה את צפיפות הדיור במשק לצפיפות שהיתה לפני גל העלייה של שנות ה-90.

שיכון חרדים בעיר חדרה

חבר הכנסת א' אושעיה שאל את שר הבינוי והשיכון ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

בלב השכונה החילונית "חדרה הצעירה" הוחלט לשכן תושבים חרדים.

אף שזכותם של החרדים להתגורר בכל מקום, רצוני לשאול:

1. האם נכון שבהמלצת משרד השיכון אישרה עיריית חדרה הקצאת קרקע בלב שכונת "חדרה הצעירה"?

2. מדוע לא תוקצה קרקע למגורי חרדים באזור אחר בחדרה, במקום שבו יימנע חיכוך כתוצאה מהשקפות העולם השונות?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

שכונת "חדרה הצעירה" נבנית על קרקע פרטית, ומשרד הבינוי והשיכון אינו מעורב בפרויקט הנ"ל.

פרויקט "בנה ביתך" באשלים

חבר הכנסת א' אושעיה שאל את שר הבינוי והשיכון ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

קראתי בעיתון "כל הנגב" על מתן תקציב לשנת 1998, לאשלים, לשם התחלת תוכנית בנייה בפרויקט "בנה ביתך". מזכיר היישוב טוען, שהתקציב מיועד לתשתית ולפיתוח ולא לתחילת פרויקט "בנה ביתך".

רצוני לשאול:

1. האם יועברו התקציבים לאשלים לתחילת הפרויקט?

2. האם הכסף נועד לפיתוח?

3. מתי יועבר התקציב לשם תחילת הפרויקט?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1-3. אשלים מתוקצב על-ידי משרד הבינוי והשיכון לשנת העבודה 1998. התקציבים ליישוב יועברו כאשר יחל היישוב בעבודות הבנייה והפיתוח.

התקציב נועד לפיתוח תשתיות ולא לבנייה עצמית של התושבים, ונקבע על-פי השתתפות משרד הבינוי והשיכון באזור עדיפות לאומית א' – דהיינו עד 50% מהעלות ולא יותר מ-35,000 שקל למגרש.

מכירת דירות ברכס שועפאט

חבר הכנסת רן כהן שאל את שר הבינוי והשיכון ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

בעקבות מידע שלפיו חלק מהדירות בפרויקט רכס שועפאט כבר נמכרו בהעברה שנייה, שלישית ואפילו רביעית – רצוני לשאול:

1. האם תקין הדבר שנעשה אף שעדיין לא נחתמו "חוזי חכירה"?

2. מדוע עדיין לא נחתמו חוזים כאלה?

3. האם הועברו הדירות לזכאים?

תשובת סגן שר הבימי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. המשרד מאפשר לעמותות החלפת משתכנים, ובלבד שההחלפה הינה לזכאים בלבד.

נהוג לרשום את העברת הזכויות בספרי העמותה, עד לביצוע החתימה על חוזה החכירה.

2. טרם הסתיימו בדיקות המשרד ומשרד מבקר המדינה באשר לרשימות חברי העמותות, ולפיכך עדיין לא הועברו רוב הרשימות למינהל מקרקעי ישראל.

3. כ-95% מהדירות בהקצאות המקוריות נמכרו לזכאים. יתרת הדירות שנמכרו ללא-זכאים הן דירות שנספו על-פי אישורים סטטוטוריים מאוחרים יותר.

טופס הסרת חיסיון בנקאי למקבילים סיוע בשכר דירה

חברת הכנסת ס' לנדבר שאלה את שר הבימי והשיכון ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

נודע לי, כי קשישים זכאי תמיכה בשכר דירה מחויבים בימים אלה, במסגרת העברת הכספים, לחתום על מסמך המאפשר למשרד השיכון לקבל ישירות מן הבנק מידע על כל פעילות המתבצעת בחשבון הבנק שלהם.

רצוני לשאול:

1. האם המידע נכון?

2. אם כן – כיצד ייתכן שהמשרד מחתים אזרחים כדי לאפשר לו נגישות למידע שהוא בגדר צנעת הפרט?

תשובת סגן שר הבימי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. במסגרת ייעול הטיפול בעולים קשישים עומד המשרד להעביר ישירות לחשבונם את הסיוע בשכר דירה שהם זכאים לו, בלי שיידרשו להירשם בבנקים ולהגיע אליהם לצורך קבלת התשלומים. הזכאים נדרשים לאפשר למשרד לקבל חזרה סכומים עודפים מעבר לזכאות, שהועברו בטעות לחשבון הבנק. התחייבות לכך ניתנה על-ידי העולים לביטוח הלאומי ולמשרד הקליטה בגין קבלת סל קליטה.

בעקבות פניות זכאים משנה המשרד את נוסח ההרשאה, והוא יהיה זהה לנוסח שעליו חתמו בפועל הזכאים לצורך קבלת סל הקליטה ממשרד הקליטה.

משכנתאות ליישובי הדרוזים ברמת-הגולן

חבר הכנסת ג' עזרא שאל את שר הבינוי והשיכון ביום כ"ט בשבט התשנ"ח (25 בפברואר 1998):

במסגרת משכנתאות לרכישת דירות באזורי עדיפות לאומית, ניתנות הלוואות מקום ומענקים ליישובי הדרוזים ברמת-הגולן. לאחרונה הפגינו הדרוזים תמיכה בסדאם חוסיין.

רצוני לשאול:

1. מדוע מעניקה ישראל הלוואות ומענקים כאמור?

2. מדוע זכאים תושבי בוקעתא להלוואת מקום של 80,000 ש"ח, שמתוכם 40,000 ש"ח מענק, ולעומתם תושבי עפולה ולוד זכאים רק להלוואה של 50,000 ש"ח?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. על-פי החלטת שר האוצר מחודש מאי 1997, הוכרזה רמת-הגולן כאזור עדיפות לאומית א', ובמסגרת זו זכאים אזרחי ישראל הרוכשים בתים או דירות להסתייע בסיוע המקום.

2. גובה סיוע המקום נקבע בהתאם לאזור העדיפות שבו מצוי היישוב שבו נרכשת או נבנית הדירה.

הסיוע ברמת-הגולן הינו 80,000 שקל, כנהוג בבקעת-הירדן ובגליל. היישובים עפולה ולוד אינם מוגדרים כאזורי עדיפות לאומית, ומכאן שהסיוע הניתן להם כיישובים פריפריאליים שאינם אזורי עדיפות לאומית הינו 50,000 שקל ללא מענק.

טופס הסרת חיסיון בנקאי למקבלים סיוע בשכר דירה

חבר הכנסת ר' ברונפמן שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

מצ"ב מסמך ברוסית, שעליו חייבים לחתום העולים הנזקקים כתנאי למתן סיוע לשכר דירה. חתימה על המסמך מעניקה למשרד סמכות לקבל מידע על-אודות החשבון הפרטי של הנזקק.

רצוני לשאול:

1. מדוע מחויבים הנזקקים לחתום על מסמך הפוגע בפרטיותם?

2. האם חתימה על המסמך היא תנאי מחייב לקבלת סיוע?

3. האם היו מקרים שבהם נשללה הקצבה בגין אי-חתימה?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. השאילתא של חבר הכנסת הנכבד רומן ברונפמן, מקורה באי-הבנה, ואני שמח על ההזדמנות שניתנת לי להביא דבר דבור על אופניו:

במסגרת שיפור השירות לזכאי משרד הבינוי והשיכון, הוחלט להחיל על קשישים עולים הזכאים לסיוע בשכר דירה את שיטת הסיוע הנהוגה לגבי משפחות עולים. בשיטה הנוכחית הזכאי נדרש להגיע לבנק אחת לשנה לצורך הרשמה לקבלת תעודת זכאות. לאחר מכן עליו לבוא פעמים נוספות לקבלת התשלומים, תוך כדי עמידה בתור ואיבוד זמן. בשיטה החדשה יעביר המשרד אחת לחודש את הסיוע ישירות לחשבון הבנק של הזכאי, כך שהזכאי לא יידרש להגיע לבנקים. יתרון נוסף בשיטה זו הינו, שבעת עדכון הסיוע גדל, והסיוע עומד לרשות הזכאי, מייד עם ההחלטה על העדכון.

המשרד מבקש מהזכאים לחתום על מסמך המאפשר לנו לקבל בחזרה סכומים עודפים אם וכאשר יתברר כי ניתנו בטעות סכומים העולים על סכום הזכאות.

יצוין, כי משרדנו שינה את נוסח ההתחייבות לנוסח הזהה לחלוטין לזה שעליו חתמו כל העולים במשרד הקליטה לצורך קבלת תשלומי סל קליטה.

לא ניתן להעביר סכומים של אלפי שקל לחודש לכ-45,000 משקי-בית, בלי שתינתן האפשרות לקבל בחזרה סכומים שניתנו בטעות.

התשלומים במסגרת הקצבאות יינתנו החל מ-1 באפריל 1998, ואנו מקווים ומאמינים כי כל הזכאים יחתמו על הטופס ויגלו הבנה מלאה לנושא כולו.

אני מבקש גם מחברי הכנסת, שהם מנהיגי ושליחי העולים, לסייע לנו להסביר את הנושא.

בניין מגורים רעוע בקריית-גת

חבר הכנסת ז' בויס שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

בניין המגורים בשדרות-גת 43 בקריית-גת, אשר נבנה בסוף שנות ה-50 וגרות בו עשרות משפחות, עומד בפני קריסה: 'סודותיו מתמוטטים וסדקים נרחבים נגרמים כתוצאה מכך.

רצוני לשאול:

1. האם רובע בני-ישראל, שבו שוכן הבניין, מצוי במסגרת שיקום שכונות?

2. אם כן – האם יבצע המשרד שיפוץ פיזי של המבנה, בדומה לזה שנעשה בבניין מס' 17 הסמוך?

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

בתשובה על השאילתא, הרינו להודיע כדלקמן:

1. הבית בשדרות-גת 43 בעיר קריית-גת כלול במסגרת שיקום שכונות.

2. בקרוב יבצע המשרד שיפוץ פיזי של המבנה בדומה לזה שנעשה בבניין מס' 17 הסמוך.

היו"ר ל' חזן:

חבר הכנסת בויס, בבקשה, שאלה נוספת.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני השר, הבלוקים האלה הם מתחם של ארבעה בלוקים. בינתיים, בין הגשת השאילתא ועד התשובה, הספיקו דיירי בלוק 19 ברחוב ראובן הסמוך להתלונן על כך שהם מקופחים – כיוון שהם לא נכנסו למסגרת התקצוב – בשל מצב פיזי גרוע באותה מידה. האם תהיה אפשרות לכלול את בלוק מספר 19 ברחוב ראובן, הבלוק הסמוך, גם הוא במסגרת השיקום?

הי"ר ל' חזן:

תודה.

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

חבר הכנסת בויים, כידוע לך, הכללה במסגרת של שיקום שכונות מצריכה החלטת ממשלה, כאשר אליה מצורפות מפות שנמצאות במזכירות הממשלה.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

הוא נמצא בתוך אותו – – –

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

אני לא יכול לענות לך כרגע, אבל אם הוא נמצא במכלול ובתוך המפה, אין כל סיבה שלא נסכים לעשות את זה, ואשתדל גם לענות לך על פנייתך בעניין בלוק 19 ברחוב ראובן.

הי"ר ל' חזן:

תודה.

סיוע בדיוור למגזרים "חודיים"

חבר הכנסת י' כהן שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

חבר הכנסת איתן כבל יצא נגד יוזמת משרדך לאפשר מתן דיור ציבורי זול לאברכים במצוקה, וטענתו היא שאין לסייע למגזר צר וייחודי. "יום ליום" טען בשעתו, כי שר השיכון בן-אליעזר ועוזרו איתן כבל החליטו לסייע בעדיפות גבוהה לשומרונים בחולון.

רצוני לשאול:

1. האומנם היתה החלטה כזו לגבי השומרונים בתקופה האמורה?

2. אם כן – מדוע אז היה מותר לסייע למגזר אחד?

תשובת סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת הנכבד כהן מעלה שאלה נכונה: לנוכח העובדה שחבר כנסת איתן כבל יוצא בשצף קצף נגד תוכניות משרד הבינוי והשיכון לבנייה או לרכישת דיור ציבורי סוציאלי לציבור החרדי בריכוזים שיש בהם מוסדות – האם, שואל חבר כנסת כהן, סיוע כזה לדיור, למגזרים דומים, לא נעשה בעבר?

השאלה היא נכונה, והתשובה עליה היא חד-משמעית: זה אכן בוצע גם בעבר, לאוכלוסיות ייחודיות ולמגזרים שונים.

מדיניות הדיור של משרד הבינוי והשיכון היא אוניברסלית והיא מיועדת לכלל אוכלוסיית המדינה. עם זאת, יש למשרד תוכניות ייעודיות לקהלי מטרה שונים – ממפוני הקרוונים דרך חסרי דיור ועד זוגות צעירים.

יתר על כן, יש גם קבוצות יותר ייחודיות באוכלוסיית ישראל, שעיצבנו וגיבשנו בעבורן תוכניות דיור הולמות. לדוגמה: א. בנייה תקציבית של 1,200 יח"ד לתנועה הקיבוצית; ב. תוכנית נדיבה יותר לעולי אתיופיה בהשוואה לעולי חבר המדינות; ג. סבסוד של 100% עלויות הפיתוח לבניית בתים בעבור חיילים דרוזים משוחררים. ויכולתי להביא דוגמאות נוספות, כמובן. זה נעשה בממשלות קודמות – וטוב שזה נעשה; זה נעשה בהנהלה הנוכחית של משרד הבינוי והשיכון – וטוב שזה נעשה; זה ייעשה כנראה בממשלות הבאות – וטוב שזה ייעשה.

לכן צודק חבר הכנסת כהן ולא צודק חבר הכנסת איתן כבל, המבקש לפגוע במיוחד בקבוצה ייחודית מסוימת, שרק "במקרה", כמובן, היא מכונה אוכלוסייה חרדית.

מדיניות הסיוע לזוגות נזקקים

חבר הכנסת נ' דהן שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

המדיניות הקיימת כיום היא לשכן זוגות זכאים בדירות ש"עמידר" רוכשת.

רצוני לשאול:

1. כמה דירות יש כיום ברשות ממשלתית באמצעות "עמידר" "חלמיש" "עמיגור" וכיו"ב?

2. היכן מצויות הדירות?

3. כמה מהן מאוכלסות?

4. האם לא זול ויעיל יותר למכור את הדירות ולממן לזכאים שכירות או להעמיד לרשותם דירות שיישכרו על-ידי הממשלה?

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

חבר הכנסת דהן מציג ארבע שאלות הנוגעות לסיוע לנזקקים בתחום הדיור.

מדיניות משרד הבינוי והשיכון היא מתן דיור ציבורי לזוגות צעירים נזקקים, וזאת מתוך מלאי הדירות המתפנות בחברות השיכון הציבורי – "עמידר", "עמיגור", "חלמיש", "שקמונה", "חל"ד – חברה לשיכון ודיור – ו"פרזות".

1. בשיכון הציבורי מצויות כיום בסך הכול כ-110,000 יחידות דיור.

2. הדירות מצויות בכל היישובים בארץ. ביישובי הפריפריה המלאי גדול יותר בהשוואה לצרכים מאשר במרכז הארץ, שבו הצרכים מרובים בהשוואה למספר הדירות המתפנות.

3. כ-97% מן הדירות בדיור הציבורי מאוכלסות. היתרה כוללת דירות ביישובים מרוחקים, שבהם, כאמור, אין ביקושים של דיירים סוציאליים, או דירות ריקות המצויות בהליכי שיפוץ לצורך אכלוס מחדש.

מכיוון ש-97% מן הדירות מאוכלסות, מדיניות המשרד היא למכור דירות ביישובים שבהם אין ביקושים, ובתמורה לרכוש דירות לנזקקים במרכז הארץ. המשרד החל במדיניות זו באמצע 1997, ועל-פי הנחיות החשב הכללי במשרד האוצר תוכל "עמידר" לרכוש דירות בכספים שהצטברו עם החתימה על החוזה ונספחיו, לגבי ניהול הרכוש הקבוע בין "עמידר" לבין הממשלה.

הרעיון למכור את כל הדירות ולממן זכאים בדמי שכירות נבדק, והוכח שמבחינה כלכלית הוא איננו משתלם. גם עתה, עם קיום והפעלת הדיור הסוציאלי, אנו מממנים דמי שכירות ליותר מ-140,000 נפש.

היו"ר ל' חזן:

תודה. חבר הכנסת דהן מסתפק בדברי סגן השר.

מכירת דירות ורכישת דירות על-ידי "עמידר"

חבר הכנסת ל' דהן שאל את שר הבינוי והשיכון ביום ו' באדר התשנ"ח (4 במרס 1998):

"הארץ" מ-3 בנובמבר 1997 טוען – מצורף צילום הידיעה – כי "עמידר" מכרה דירות בפריפריה ותרכוש תמורתן דירות במרכז הארץ.

רצוני לשאול:

1. האומנם כן?

2. כמה דירות מכרו "עמידר" ו"חלמיש" בחמש השנים האחרונות, היכן, וכמה קיבלו תמורתן?

3. למה ישמשו הדירות שיירכשו במרכז הארץ?

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

הידיעה בעיתון שמצטט חבר הכנסת הנכבד דהן, היום נוסף לו התואר: הנהדר, נכונה ביסודה.

על-פי הסדר בין משרדי הבינוי והשיכון והאוצר לבין "עמידר", יכולה החברה המשכנת למכור דירות ריקות שאין להן ביקוש בגלל מיקומן בפריפריה, ובתמורה לרכוש דירות אחרות לצורך שיכון משפחות הזכאיות לדיור הציבורי במרכז הארץ.

ההסדר הופעל לראשונה ב-1997, והוא חל בשלב זה על "עמידר" בלבד. אנחנו לומדים מהניסיון ובוחנים גם אפשרות להחיל אותו על חברות משכנות אחרות.

ההכנסות ממכירת הדירות ב"עמידר" הן כ-10 מיליוני ש"ח.

היו"ר ל' חזן:

כן, חבר הכנסת דהן, בבקשה.

נסים דהן (ש"ס):

תודה, גברתי היושבת-ראש; תודה, אדוני סגן השר.

בשאלה לא ציינתי זאת, אבל התכוונתי לשאול, האם רכישת הדירות במרכז הארץ נעשתה, למשל, במסגרת רכישת נ"ר, או כרכישה לדיור הסוציאלי, לא במסגרת דירות נ"ר

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

לפי מיטב ידיעתי, הדירות נרכשות לזכותה של אותה חברה. אם זה נ"ר או דיור סוציאלי, זו החלטה נוספת שמקבל המשרד במסגרת ועדות לאותם תיקים שמועלים בפני חברי הוועדה. משום כך אני לא יכול לענות באופן ברור, האם הוא נרכש לצורך דירות נ"ר או בעבור דיור סוציאלי.

היו"ר ל' חזן:

תודה רבה לך, אדוני.

סגן שר הבינוי והשיכון מ' פרוש:

גברתי יושבת-ראש הכנסת, אני עומד על הבמה ומסיים את המושב הזה. אני אומר חג כשר ושמח.

היו"ר ב' חזן:

תודה. תיכף אני אומר זאת במלותי שלי.

חברי הכנסת, תם סדר-יומנו. הכנסת יוצאת לפגרה קצרה, לחג הפסח ולחג העצמאות. קודם כול, אני רוצה להודות בשמכם לכל עובדי הבית על עבודתם המסורה, הנאמנה, הסבלנית והסובלנית. אני מאחלת לכם ולכל בית ישראל חגים כשרים ושמחים. ישיבת הכנסת נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 18:13.